

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 54 Год. LXIII

Четврток, 3 мај 2007

Цена на овој број е 280 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
712. Закон за безбедност на сообраќајот на патиштата.....	2	720. Решение за разрешување и именување член на Комисијата за жалби по јавни набавки на Владата на Република Македонија.....	141
713. Закон за изменување и дополнување на Законот за шумите.....	129	721. Правилник за содржината на Програмата и начинот на полагањето на испитот за директор на јавна здравствена установа и формата и содржината на образецот на уверението.....	141
714. Закон за изменување и дополнување на Законот за игрите на среќа и за забавните игри.....	131	722. Упатство за изменување и дополнување на Упатството за начинот на евидентирање, распоредување и поврат на јавните приходи	143
715. Закон за изменување и дополнување на Законот за државните награди.....	133	723. Одлука за изменување на Одлуката за единствената тарифа на надоместоци за услуги што ги врши Народна банка на Република Македонија.....	143
716. Закон за изменување и дополнување на Законот за вршење на услуги брз трансфер на пари.....	134	724. Одлука за основните белези на кованите пари од 10 и 50 денари.....	143
717. Одлука за доделување средства за постдипломски студии од областа на ЕУ во странство за 2007/2008 година.....	139	Исправка на Правилникот за формата и содржината на годишните, полугодишните, тримесечните и тековните извештаи и резимето на годишните извештаи на акционерските друштва со посебни обврски за известување кои се водат во регистарот на Комисијата за хартии од вредност.....	144
718. Одлука за испраќање на единица на Армијата на Република Македонија на вежбовни активности во Република Германија.....	140	Огласен дел	1-48
719. Решение за именување членови на Матичната комисија за вршење на подготовките за почеток со работа на Факултетот за администрација и менаџмент на информациски системи во состав на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола.....	140		

**СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
712.**

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

**У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ
НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА**

Се прогласува Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 април 2007 година.

Бр. 07-1733/1
19 април 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ
НА ПАТИШТАТА****І. ОПШТИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Со овој закон се уредува безбедноста и заштитата на патиштата; правилата на сообраќајот на патиштата; системот на сообраќајните знаци и опрема; должностите во случај на сообраќајна незгода; условите за стекнување право на управување со возила; оспособување на кандидатите за возачи; полагање возачки испит и проверка на оспособеноста на возачите; испитување на возила; уредите и опремата што задолжително треба да ги имаат возилата; димензиите, вкупната маса; основното оптоварување на возилата и условите кои задолжително треба да ги исполнуваат возилата во сообраќајот; технички преглед на возила; посебните мерки на безбедност; организацијата и задачите на советите за безбедност на сообраќајот на патиштата, како и прекршочните санкции и прекршочната постапка што се води по прекршоците во областа на сообраќајот на патиштата.

Член 2

(1) Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Населено место" е простор на кој редови или група згради се наоѓаат од една или од двете страни на патот, давајќи му изглед на улица и чии граници се означени со сообраќајни знаци за обележување на населено место;

2. "Зона на смирен сообраќај" е подрачје во населено место обележано со пропишан сообраќаен знак, во кое возилата не смеат да се движат со брзина поголема од брзината на движење на пешаците и во кое нема ограничувања на играта за деца;

3. "Возило" е секое превозно средство наменето за движење по пат, освен подвижните столови без мотор за немоќни лица и детските превозни средства;

4. "Возило на моторен погон" е секое возило што се движи со силата на сопствен мотор, освен возилата што се движат по шини;

5. "Моторно возило" е секое возило на моторен погон, со исклучок на мотоцикл, кое вообичаено се користи за превоз на лица или стока на патишта или за влечење на возила на патишта што се користат за превоз на лица и стока и кое има најмалку четири тркала и максимално проектирана брзина над 25 километри/час;

6. "Работно возило" е моторно или приклучно возило на кое се вградени уреди или опрема за вршење на работи, чија најголема дозволена маса е еднаква со масата на возилото (на пример: дигалка и слично), а според особините спаѓа во една од категориите на моторни или приклучни возила;

7. "Велосипед" е возило што има најмалку две тркала и што се движи исклучиво со силата на возачот;

8. "Велосипед со мотор" е возило на моторен погон со две тркала, чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување не е поголема од 50 см³ и чија брзина на рамен пат е ограничена на најмногу 45 километри/час;

9. "Мотоцикл" е возило на моторен погон со две тркала, со странична приколка или без неа, чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување е поголема од 50 см³ и чија конструкциска дозволена брзина е поголема од 45 километри/час;

10. "Лесен трицикл" е возило на моторен погон со три тркала симетрично поставени по должината на оската на возилото, чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување не е поголема од 50 см³ и чија најголема дозволена брзина не е поголема од 45 километри/час;

11. "Трицикл" е возило на моторен погон со три тркала симетрично поставени по должината на оската на возилото, чија маса не е поголема од 400 килограми - ако е наменето за превоз на лица, односно 550 килограми - ако е наменето за превоз на товар (без батерија ако возилото е на електричен погон), чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување е поголема од 50 см³ и чија најголема дозволена брзина е поголема од 45 километри/час;

12. "Лесен четирицикл" е возило на моторен погон со четири симетрично поставени тркала, чија маса не е поголема од 350 килограми (без батерија и со сила на моторот не поголема од четири киловати ако возилото е на електричен погон), чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување не е поголема од 50 см³ и чија конструкциска дозволена брзина не е поголема од 45 километри/час;

13. "Четирицикл" е возило на моторен погон со четири симетрично поставени тркала, чија маса не е поголема од 400 килограми - ако е наменето за превоз на лица, односно 550 килограми - ако е наменето за превоз на товар (без батерија ако возилото е на електричен погон), чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување е поголема од 50 см³ и чија најголема дозволена брзина е поголема од 45 километри/час;

14. "Патнички автомобил" е моторно возило наменето за превоз на лица, кое заедно со седиштето на возачот има најмногу осум седишта;

15. "Автобус" е моторно возило со повеќе од девет седишта, вклучувајќи го и седиштето на возачот, конструирано и опремено за превоз на патници и нивниот багаж. Автобусот може да има една или две платформи и може да влече приколка за багаж;

16. "Зглобен автобус (автобус со приколка)" е автобус составен од два или повеќе дела, кои се меѓусебно поврзани со зглобен дел, што овозможува поминување на лица од едниот во другиот дел;

17. "Тролејбус" е моторно возило наменето за превоз на лица, кое покрај седиштето на возачот има повеќе од осум седишта и кое заради напојување на моторот со електрична енергија, е врзано за електричен спроводник;

18. "Трамвај" е возило на шини со електричен погон наменето за превоз на лица, кое заради напојување на моторот со електрична енергија е врзано за електричен спроводник;

19. "Товарно возило" е моторно возило наменето за превоз на предмети;

20. "Комбинација на возила" е шлепер што се состои од моторно возило на кое е прикачена приколка или возило со приколка што се состои од моторно возило на кое е прикачена полуприколка;

21. "Возило со регулирана температура (кондиционирано возило)" е возило чија фиксна или демонтажна надградба е специјално опремена за превоз на товар при контролирана температура, чии странични сидови, вклучувајќи ја изолацијата, се дебели најмалку 45 милиметри;

22. "Противпожарно возило" е моторно или приклучно возило наменето за гаснење на пожар;

23. "Воено возило" е моторно возило означено со пропишани ознаки на Армијата на Република Македонија или војска на друга странска држава;

24. "Влечно возило" е товарно возило наменето за влечење на полуприколки;

25. "Приклучно возило" е возило наменето да биде влечено од моторно возило, а конструирано како приколка или полуприколка;

26. "Приколка" е приклучно возило конструирано така што вкупната маса преку своите оски ја пренесува на патот, кое е наменето да биде прикачено на моторно возило со исклучок на полуприколка и кое е конструирано за превоз на добра;

27. "Полуприколка" е приклучно возило без една оска, конструирано така што со својот преден дел се потпира врз влечно возило;

28. "Лесна приколка" е приклучно возило чија најголема дозволена маса не е поголема од 750 килограми;

29. "Камп-приколка" е приклучно возило со сопствено кукиште и постојана опрема што овозможува престој на лица;

30. "Група возила" се меѓусебно поврзани возила од најмалку едно влечно и едно приклучно возило, кои во сообраќајот на патиштата учествуваат како целина;

31. "Колона на возила" се три или повеќе возила кои се запрени или се движат едно зад друго во иста сообраќајна лента и во иста насока, при што растојанието меѓу возилата, брзината на движењето на возилата и постапувањето на возачите се меѓусебно условени и меѓу кои не може без попречување да влезе друго возило;

32. "Трактор" е моторно возило конструирано да влече, потиснува или да носи менливи орудија, односно да служи за погон на такви орудија и за влечење на приклучни возила;

33. "Тракторски приклучок" е менливо орудие за вршење на земјоделски и други работи, кое го влече, потиснува или носи трактор (превртувач, растресувач, самонатоварувач, прескалка и слично) и тракторски приклучок чија најголема дозволена маса не е поголема од пет тони и чија најголема брзина е ограничена на најмногу 30 километри/час;

34. "Мотокултиватор" е моторно возило со една или две осовини, чија најголема сила на моторот е 12 киловати и кое е конструирано така да носи, влече или потиснува разни менливи приклучоци и орудија или да служи за погон на такви орудија или за влечење на лесна приколка;

35. "Работна машина" е моторно возило кое, пред сè, е наменето за вршење на определени работи со сопствени уреди и опрема и кое според конструкциските карактеристики не може да развива брзина на движењето поголема од 30 километри/час (ваљак, комбајн, земјоделски трактор, шумски трактор, финишер, косачка, копач на ровови и слично);

36. "Возило со приколка (камп-возило)" е моторно возило со сопствено кукиште и постојана опрема, што овозможува превоз и престој на лица;

37. "Зап्रेжно возило" е возило кое го влече впрегатно животно;

38. "Запуштено возило" е моторно или приклучно возило кое било наменето за јавен патен сообраќај, паркирано на јавен или некатегоризиран пат, кое нема регистарски таблички, не е регистрирано и за кое никој не води грижа, како и паркирано возило со странски регистарски таблички, оставено најмалку 30 дена без некој истото да го користи, ниту да се грижи;

39. "Возила под придружба" се возила кои се придружувани од припадници на Полицијата или воена полиција, со посебни моторни возила кои имаат уреди за давање посебни светлосни и звучни знаци во црвена и сина боја;

40. "Возила со музејска вредност" се возила постапени од 35 години, на кои таков статус е утврден од страна на комисија, врз основа на мислење од овластена стручна организација;

41. "Носивост" е дозволена маса со која возилото смее да се оптовари според декларацијата на производителот на возилото (разлика меѓу најголемата дозволена маса и масата на возилото);

42. "Маса на возилото" е масата на возилото подготвено за возење без патници и товар, освен мотоцикли и трицикли, со возач чија просечна тежина изнесува 75 килограми, со 90% гориво од полн резервоар со различни течности со исклучок на отпадни води, со резервно тркало и опрема, а кај автобусите и со другите членови на екипажот чија просечна тежина изнесува 75 килограми, ако за нив се предвидени посебни седишта;

43. "Вкупна маса" е масата на возилото заедно со масата на товарот што се превезува на возилото, вклучувајќи ја и масата на лицата кои се наоѓаат на возилото, како и масата на приклучното возило на товарот, ако е тој приклучен кон возилото;

44. "Најголема дозволена маса" е масата на возилото заедно со неговата носивост;

45. "Терач на добиток" е лице кое на патот води, тера или јава добиток;

46. "Товарен простор" е простор за превоз на товар во или на возилото, што е издвоен од просторот за возачот и патниците;

47. "Неразделен товар" е товар што при превозот на пат не може да се дели на два или повеќе дела без несоодветен трошок или ризик од оштетување и кој заради неговите димензии или маса не може да се превезува со моторно возило, приколка, група на возила или комбинација на возила;

48. "Седиште" е направа вградена или прицврстена за конструкцијата на возилото, што заедно со опремата служи како седиште за едно возрастно лице или е изведено како посебно седиште или дел од седишната клупа - наменет за седење на едно возрастно лице;

49. "Сигурносен појас" е склоп од ремени со сигурносно копче, уред за приспособување и приклучоци коишто можат да се врзат во возило на моторен погон и е проектиран да го намали ризикот од повреди на лицето кое го носи во случај на судир или на ненадејно забавување, со ограничување на подвижноста на телото на лицето кое го носи;

50. "Систем за придржување" е систем составен од седиште пропишно поставено на конструкцијата на возилото и сигурносен појас, кој најмалку на едно место е прицврстен за конструкцијата на седиштето;

51. "Осно оптоварување" е дел од вкупната маса со кое оската на возилото го оптоварува патот во состојба на мирување на возилото;

52. "Учесник во патниот сообраќај" е лице кое на кој било начин учествува во патниот сообраќај;

53. "Возач" е лице кое управува со возило на пат или кое се вози во возилото, со цел да биде на располагање на возење, доколку е неопходно;

54. "Сообраќаен тек" е колона од повеќе возила, која по патот се движи по иста насока;

55. "Возач-почетник" е секој возач на моторно возило до 21 година возраст, како и возач на моторно возило во период од две години по добивањето на возачката дозвола, независно дали дозволата ја добил во Република Македонија или во странство. Возач - почетник е и возач на моторно возило во периодот од две години по добивањето на возачката дозвола од одредена категорија, независно дали поседува возачка дозвола за друга категорија;

56. "Пешак" е лице кое учествува во сообраќајот, а не управува со возило, ниту се превезува во возило или на возило, лице кое со сопствена сила турка или влече рачна количка, запрежно возило или моторно возило, детско превозно средство, велосипед, велосипед со мотор или подвижен стол за немоќни лица, лице во подвижен стол за немоќни лица што се движи со сопствена сила или со сила на мотор, ако притоа се движи со брзина на човек или од, како и лице кое се лизга на лизгалки, скии, санка или се вози на тротинет, ролшуи или ролери;

57. "Запирање на возило" е секој прекин на движењето на возилото на патот во траење до три минути, освен прекилот што се врши заради постапување според сообраќаен знак или правило со кое се регулира сообраќајот;

58. "Паркирање на возило" е прекин на движењето на возилото во траење подолго од три минути, освен прекилот што се врши заради постапување според сообраќаен знак или правило со кое се регулира сообраќајот;

59. "Разминување" е минување со возило покрај друго возило кое се движи по истиот коловоз од спротивната насока;

60. "Престигнување" е минување со возило покрај друг учесник во патниот сообраќај кој се движи во иста насока по иста сообраќајна лента или дел од коловозот што е наменет за сообраќај. Побрзото возење на една колона возила од друга колона на патот кој има најмалку две сообраќајни ленти за возење во иста насока, не се смета за престигнување;

61. "Менување на сообраќајна лента" е преминување на возило од една во друга сообраќајна лента во иста насока, заради престојување или побрзо движење;

62. "Обиколување" е возење покрај запрено или паркирано возило или друг објект што се наоѓа на сообраќајната лента по која се движи возилото;

63. "Пропуштање на возило" е дејствие што во определени случаи возачот е должен да го изврши со запирање на возилото, со намалување на брзината на движењето или со прекинување на дејствието што го изведува возилото и тоа на начин кој не го присилува возачот на друго возило нагло да го менува правецот или брзината на движењето;

64. "Полукружно свртување" е свртување на возилото за 180 степени од почетната насока на вртење, заради вклучување во спротивен сообраќаен тек;

65. "Престојување" е заземање на таква положба со возилото на сообраќајната лента на оддалеченост од крстосница или друго место на патот, од која на сигурен начин може да се изведе некое од следниве дејствија со возилото: свртување, полукружно свртување, застанување и слично;

66. "Попречување на сообраќај" е дејствие во сообраќајот со кое, спротивно на сообраќајните прописи, учесник во сообраќајот се присилува на промена на догашниот начин на учество во сообраќајот;

67. "Патен сообраќај" е сообраќај на возила, пешаци и други учесници во сообраќајот на јавен или некатегоризиран пат што се употребува за јавен патен сообраќај;

68. "Меѓумесен превоз" е превоз што се врши на линии меѓу градови и населби на две или повеќе општини;

69. "Градски превоз" е превоз што се врши на линии меѓу подрачјето на град или населба;

70. „Приградски превоз" е превоз што се врши на линии меѓу две или повеќе населби на една или повеќе општини, доколку линијата не е подолга од 50 метри;

71. "Коловоз" е дел од патот наменет првенствено за сообраќај на возила, со една или повеќе сообраќајни ленти;

72. "Коловозна лента" е дел од коловозот долж неговата површина, наменет за сообраќај на возила во една насока;

73. "Сообраќајна лента" е обележан или необележан дел од коловозот долж неговата површина, чија ширина за непречено одвивање на сообраќајот е доволна за непречен сообраќај на еден ред моторни возила во една насока;

74. "Крстосница" е површина на која се крстосуваат или соединуваат два или повеќе јавни патишта, како и широка сообраќајна површина (плоштад и слично), што настанува со крстосување, односно со соединување на патишта;

75. "Автопат" е јавен пат од највисок сообраќаен ранг, посебно изграден и наменет исклучиво за сообраќај на моторни возила, означен со пропишан сообраќаен знак, кој има две физички одвоени коловозни ленти за сообраќај од спротивни насоки, без крстосување со попречни патишта и железнички линии во исто ниво и на кој сообраќајот може да се вклучи, односно исклучи само на одредени и посебно изградени приклучоци на јавните патишта на соодветната коловозна лента на автопат и кој е заштитен од пристап надвор од овие површини;

76. "Јавен пат" е сообраќаен објект од општо значење што може слободно да се користи за сообраќај, под услови определени со закон и кој е прогласен за јавен пат. Јавен пат се и улиците во населените места и градовите;

77. "Пат резервиран за сообраќај на моторни возила" е јавен пат по кој можат да сообраќаат само моторни возила и кој е означен со пропишан сообраќаен знак;

78. "Меѓународен пат" е јавен пат кој, со ратификуван меѓународен договор, е распореден во мрежата на меѓународни патишта;

79. "Магистрален пат" е јавен пат кој ги поврзува поважните економски подрачја на Република Македонија и кој се надоврзува на соодветните патишта на соседните држави;

80. "Регионален пат" е јавен пат кој поврзува економски подрачја на две или повеќе општини во Република Македонија или е од посебно значење за Република Македонија;

81. "Локален пат" е јавен пат кој поврзува населени места на општината или кој е од значење за сообраќајот на општината;

82. "Некатегоризиран пат" е пат кој се користи за сообраќај и кој е достапен за поголем број корисници (земјоделски и шумски патишта и слично);

83. "Земјен пат" е пат без изграден коловоз;

84. "Велосипедска патека" е изградена сообраќајна површина наменета за сообраќај на велосипеди која е издвоена од коловозот и обележана со пропишан сообраќаен знак;

85. "Обележан пешачки премин" е дел од површината на коловозот наменет за премин на пешаци преку коловозот и обележан со ознаки на коловозот и со сообраќаен знак за известување;

86. "Пешачки остров" е издигната или на друг начин обележана површина на коловозот наменета за привремено задржување на пешаци кои преминуваат преку коловозот, влегуваат или излегуваат од возило на јавниот сообраќај;

87. "Сообраќаен режим" е начин на водење на сообраќајот на пат, односно дел од пат или населено место, односно дел од населено место означен со соодветна сообраќајна сигнализација;

88. "Прегледност" подразбира конкретен простор што учесник во патниот сообраќај може да го види од местото на кое се наоѓа;

89. "Намалена видливост" постои ако заради неповолни атмосферски или други временски прилики (магла, снег, дожд, прав, чад и слично), возачот не може јасно да ги воочи другите учесници во сообраќајот на оддалеченост од најмалку 200 метри на пат надвор од населба, односно од најмалку 100 метри на пат во населено место;

90. "Ноќ" е период од првиот самрак до целосно разденување;

91. "Очигледно под дејство на алкохол" е учесник во патниот сообраќај чие однесување е непримерно заради присуство на алкохол во организмот;

92. "Непримерно" е однесувањето на учесник во патниот сообраќај кој заради незнаење, неискуство, замаеност, присуство на алкохол, опојна дрога или други психотропни супстанции, не го контролира своето однесување или се однесува непристојно, при што не ги почитува сообраќајните правила, прописи или знаци што ги дава припадник на Министерството за внатрешни работи, како и други овластени службени лица што даваат некакви знаци на патот;

93. "Загрозување на сообраќајот" е начин на учество во сообраќајот заради кој настапила непосредна опасност од настанување на сообраќајна незгода;

94. "Сообраќајна незгода" е настан на патот во кој учествувале најмалку едно возило во движење и во кој најмалку едно лице е повредено, загинало или од последиците на таа сообраќајна незгода починало во рок од 30 дена или од истата е предизвикана материјална штета. За сообраќајна незгода не се смета настанот во кој работно возило, работна машина, мотокултиватор, трактор или запрежно возило кое се движи по некатегоризиран пат или при вршење на работи во движење, слетало од некатегоризираниот пат или се превртело, односно удрило во некоја природна препрека, а притоа не учествува друго возило или пешак и кога со тој настан не му е предизвикана штета на друго лице;

95. "Мала материјална штета во сообраќајна незгода" е штета настаната на објекти и на возила на кои не им се оштетени виталните делови за управување и запирање, а возилата можат самостојно да се движат по патот;

96. "Европски извештај за сообраќајна незгода" е образец изготвен од Националното биро за осигурување на Република Македонија, кој се пополнува во случај на сообраќајна незгода со мала материјална штета, а го пополнуваат учесниците во сообраќајната незгода;

97. "Возачка дозвола" е јавна исправа што ја издава надлежен орган, со која се докажува правото на управување со одредени категории или поткатегории на возила;

98. "Меѓународна возачка дозвола" е јавна исправа што ја издава правно лице овластено од Министерството за внатрешни работи, врз основа на возачката дозвола;

99. "Странска возачка дозвола" е возачка дозвола и меѓународна возачка дозвола што ја издава надлежен орган на странска држава;

100. "Сообраќајна дозвола" е јавна исправа што ја издава надлежен орган, со која се докажува правото на означување на одредено возило со регистарски таблички, сопственоста на возилото, техничките карактеристики на возилото, потврда за техничката исправност на возилото заради безбедност во сообраќајот, како и периодот на важност на сообраќајната дозвола;

101. "Индивидуална контролна книшка" е јавна исправа што ја издава надлежен орган, во која се запишуваат активностите со возилото, за возила кои согласно со одредбите на овој закон не постои обврска да бидат опремени со тахограф;

102. "Возачка книшка" е јавна исправа што ја издава надлежен орган, во која се запишуваат негативни бодови во прекршочната постапка што се води за прекршоци во областа на сообраќајот на патиштата, определени со овој закон;

103. "Лиценца" е исправа со која се дава овластување од надлежен државен орган со која се докажува дека се исполнети одредени пропишани услови за стручна способност и овластување за извршување на одредени работи;

104. "Тахограф" е уред кој обезбедува најмалку запис на брзината и на работните периоди на возачите;

105. "Контролен уред (еуро-тахограф)" е digitalen уред кој обезбедува запис на времето на возење на членовите на екипажот на возилото, времето на одмор, брзината на движење на возилото и поминатиот пат со возилото и

106. "Записен лист" е дел во тахографот или од контролниот уред, кој задолжително треба да има типно одобрение, а на кој пишуваачот на тахографот или на контролниот уред непрекинато запишува податоци што треба да останат трајно запишани.

(2) Изразите што се употребуваат во овој закон, чие значење не е дефинирано во ставот (1) на овој член, имаат значење утврдено со друг закон.

II. БЕЗБЕДНОСТ И ЗАШТИТА НА ПАТИШТАТА

Член 3

(1) Учесниците во сообраќајот не смеат да го оштетуваат патот или објектите на патот и да го попречуваат сообраќајот.

(2) Однесувањето на учесниците во сообраќајот што е спротивно на прописите за безбедност на сообраќајот на патиштата, не го ослободува другиот учесник во сообраќајот од обврската сам да презема дејствија за отстранување на настанатата опасност и спречување на сообраќајна незгода.

(3) Глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на учесникот во сообраќајот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 4

Министерството за внатрешни работи ги спроведува прописите и презема мерки што се однесуваат на безбедноста на сообраќајот на патиштата и за таа цел:

- ја следи и анализира состојбата на безбедноста на сообраќајот на патиштата,

- укажува на актуелните проблеми во областа на сообраќајот на патиштата и предлага мерки за нивно решавање,

- го контролира и регулира сообраќајот на патиштата,
- врши контрола над возачите и другите учесници во сообраќајот на патиштата, над состојбата на патиштата и улиците, опремата и сообраќајната сигнализација,

- води прекршочна постапка за прекршоци за кои е определено како прекршочен орган со исклучива надлежност за негово постапување, согласно со овој закон,

- соработува со другите надлежни државни органи и правни лица во уредувањето, техничкото регулирање на сообраќајот и сообраќајните текови и во нивното функционирање,

- врши надзор над спроведувањето на прописите и над преземањето на мерки што се однесуваат на безбедноста на сообраќајот на патиштата,

- врши стручни и управни работи сврзани со издавање на возачки дозволи и дозволи за инструктори, регистрација на моторни и приклучни возила, како и издавање на сообраќајни дозволи, индивидуални контролни книшки и возачки книшки,

- учествува во активностите сврзани со спроведување на сообраќајното образование и воспитување на учесниците во сообраќајот и

- врши и други работи согласно со одредбите на овој закон.

Член 5

(1) Контрола и регулирање на сообраќајот на патиштата, како и контрола на возилата и возачите на патиштата, вршат припадници на Министерството за внатрешни работи (во натамошниот текст: униформирани полициски службеници).

(2) Униформираните полициски службеници од ставот (1) на овој член се должни на учесниците во сообраќајот да им укажуваат соодветна помош.

(3) Во просторот каде што се наоѓаат објекти на вооружените сили на Република Македонија, при обука и при сообраќај на единици на вооружените сили на Република Македонија и нивните возила на патиштата, регулирањето на сообраќајот можат да го вршат овластени воени лица.

Член 6

(1) Советот на општината и на градот Скопје го уредуваат сообраќајот на локалните патишта на своето подрачје, согласно со одредбите на овој закон.

(2) За уредување на сообраќајот од ставот (1) на овој член, советот на општината и на градот Скопје, задолжително прибавуваат претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(3) Уредувањето на сообраќајот од ставот (1) на овој член, опфаќа:

- определување на патишта со предност на минување,
- определување на двонасочен, односно едностран сообраќај,
- утврдување на составот и техничкото уредување на сообраќајот,
- ограничување на брзината на движење на возилата во сообраќајот,
- сообраќај на пешаци, возачи на велосипед, велосипед со мотор, туристички воз, запрежни возила, терање и водење на добиток,
- определување на површините за паркирање и начинот на паркирање, забраната за паркирање и местата за ограничено паркирање,
- определување на зоните на смирен сообраќај,
- блокирање на автобуси, товарни, приклучни возила и работни машини, на места што не се наменети за паркирање на овие видови возила, како и начинот на деблокирање на тие возила,
- поставување и одржување на заштитни огради за пешаци на опасни места,
- определување на пешачки зони, сигурни правци наменети за движење на деца, преземање посебни технички мерки за безбедност на пешаци и возачи на велосипед во близина на образовни, здравствени и други институции, игралишта, киносали и слично,
- отстранување на дотраени, оштетени и запустени возила,
- определување на површини на кои се вршат тест-возења, крос, спортски возења и слично,
- утврдување на условите за сообраќај на возила во зоните на смирен сообраќај и пешачките зони,
- надзор и преместување на непрописно запрени возила, работи на надзор на сообраќајот во зоните на смирен сообраќај и пешачките зони, откривање на сторени прекршоци од страна на пешаци и возачи на велосипед и велосипед со мотор, како и работи на надзор над трактори, запрежни возила и возила што се вклучуваат во сообраќајот на патиштата од градилишта и
- надзор над паркирање на возила на места на кои паркирањето е временски ограничено.

(4) Глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на службеното лице кое врши стручни работи во областа на сообраќајот на патиштата во општината, односно градот Скопје, а кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 7

(1) Правните и физичките лица кои вработуваат возачи се должни да се грижат возачите на нивните возила да ги исполнуваат пропишаните здравствени и други услови неопходни за безбедно управување со возилата.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 8

(1) Правните и физичките лица кои вршат јавен превоз и превоз за сопствени потреби, правните лица кои оспособуваат кандидати за возачи на моторни возила и правните лица кои спроведуваат возачки испити се должни да организираат и трајно да вршат контрола над исполнувањето на пропишаните услови за работа на возачите, односно на возачите - инструктори, над условите за обучување на кандидати за возачи на моторни возила и на возачи кои полагаат возачки испит, над техничката исправност на возилата и над исполнувањето на условите предвидени со други прописи од кои зависи безбедноста на сообраќајот на патиштата.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 9

(1) Основните и средните училишта организираат и изведуваат настава од областа на сообраќајното образование и воспитување на учениците и развиваат воннаставни училишни активности.

(2) Предучилишните установи организираат и спроведуваат соодветно сообраќајно образование и воспитување на децата.

Член 10

Сообраќајот на јавен пат може да се ограничи или забрани кога е тоа неопходно заради спречување или отстранување на опасности за учесниците во сообраќајот, спречување на оштетување на јавен пат или изведување работи на јавен пат, како и во посебни случаи определени со закон.

Член 11

(1) Заради осигурување на безбеден и непречен сообраќај на јавните патишта, не е дозволено да се подигаат објекти, уреди или постројки или на кој било друг начин да се зафаќаат сообраќајните површини, да се садат садници или да се поставуваат предмети со кои се намалува прегледноста на патот и на железничката пруга со која се вкрстува патот во исто ниво, како и прегледноста на крстосницата или да се вршат какви било дејствија кои би можеле да го загрозуваат или попречуваат сообраќајот на јавниот пат или да го оштетуваат јавниот пат и објектите на истиот.

(2) На јавниот пат и на неговиот заштитен појас не е дозволено да се подигаат споменици, да се поставуваат рекламни паноа и табли, крајпатни и други спомен-знаци, рекламни табли, да се продаваат производи и слично, спротивно на условите и начинот пропишани со закон.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 12

(1) Правните лица надлежни за одржување на патот се должни да се грижат и да преземаат соодветни мерки и активности што овозможуваат одвивање на безбеден и непречен сообраќај на патот.

(2) Делот од патот на кој настанале препреки што не можат веднаш да се отстранат или на кој се изведуваат работи, задолжително треба видливо да се обележи и од истиот да се пренасочуваат и обезбедуваат учесниците во сообраќајот.

(3) Делот од патот од ставот (2) на овој член се обележува со поставување соодветни знаци, а учесниците во сообраќајот се обезбедуваат со поставување на браници.

(4) Браниците од ставот (3) на овој член задолжително треба да бидат обоени наизменично со црвена и бела боја и да бидат опремени со рефлексни стакла или прекриени со рефлектирачки предмети со соодветна боја, а ноќе или преку ден во случај на намалена видливост, на нив задолжително треба да бидат поставени и трепкачки светла во портокалова боја.

(5) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице надлежно за одржување на патот.

Член 13

(1) Правните и физичките лица кои заради работи на јавен пат или од други оправдани причини (одрони, лизгалишта, снежни наноси и слично), се принудени да организираат наизменично пропуштање на возила од спротивни насоки, управуваат со пропуштањето на возилата со поставување на привремени уреди за давање знаци со сообраќајни светла.

(2) Правните и физичките лица од ставот (1) на овој член, пред отпочнување на работите од ставот (1) на овој член, со исклучок на итни случаи, се должни да обезбедат одобрение за времена измена на режимот на сообраќајот од надлежен орган.

(3) Одобрението од ставот (2) на овој член го издава Министерството за транспорт и врски, по претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(4) По исклучок од ставот (1) на овој член наизменично пропуштање на возила од спротивни насоки можат да вршат и работници на правни или физички лица што вршат работи на патот, до поставувањето на привремените уреди од ставот (1) на овој член.

(5) На правното лице од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на ставовите (1) и (2) од овој член.

Член 14

(1) Во случај на прекинување или загрозување на сообраќајот на јавен пат заради соспи, одронувања или лизгања на теренот, голомразица или други причини, како и во случај на оштетување на коловозот, кои во поголема мера ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот, правното лице надлежно за одржување на патот, е должно веднаш да преземе мерки за отстранување на пречките и воспоставување на безбеден сообраќај.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 15

(1) Заради осигурување на безбеден и непречен сообраќај, правните лица надлежни за одржување на патот се должни навремено и точно да ја известуваат јавноста за ограничувањето и забраната на сообраќајот на патиштата и за вонредните услови и посебните мерки за сообраќајот на нив, како и за проодноста на патиштата во зимскиот период и во случај на елементарни непогоди или вонредни настани заради кои настанал прекин на сообраќајот, односно заради кои значително се отежнати условите за одвивање на сообраќајот.

(2) Правните лица од ставот (1) на овој член се должни, истовремено со известувањето до јавноста, да доставуваат податоци за проодност на патиштата и до Министерството за внатрешни работи и други државни органи и институции што им се неопходни за вршењето на нивните работи.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

III. ПРАВИЛА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

1. Основни одредби

Член 16

(1) Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат во согласност со прописите за правилата на сообраќајот, со сообраќајните знаци поставени на патот и со знаците и наредбите што ги даваат униформираните полициски службеници.

(2) Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат во согласност со сообраќајните знаци поставени на патот и кога со тоа отстапуваат од прописите за правилата на сообраќајот.

(3) Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат според светлосниот сообраќаен знак и кога тој знак се разликува од правилото за првенство на минување изразено на истото место со друг сообраќаен знак.

(4) Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат според барањата дадени со помош на знаци или според наредбите што ги даваат униформираните полициски службеници од ставот (1) на овој член и кога со тоа отстапуваат од пропишаните правила на сообраќајот или од значењето на сообраќајните знаци поставени на патот.

Член 17

(1) Оштетените возила, предмети и материи што можат да ја попречат или загрозат безбедноста на сообраќајот, не смеат да се остават на патот или да се фрлаат на патот.

(2) Возачот е должен да ги отстрани од коловозот предметите кои од неговото возило ќе паднат и предметите кои при запирањето на возилото ги ставил на патот.

(3) Ако е во можност и ако со тоа не ја попречува безбедноста на сообраќајот, возачот е должен да ги отстрани од коловозот предметите и материите на кои ќе наиде во текот на возењето, а ако не е во можност, е должен за тоа да го извести надлежниот државен орган, односно правното лице надлежно за одржување на патот.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(7) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(8) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 18

(1) Возачот е должен да го управува возилото на таква оддалеченост од другите возила во сообраќајот што, со оглед на брзината на движењето на возилото и другите околности на сообраќајот, да не предизвикува опасност и да не ги попречува другите возачи.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 19

(1) Возачот е должен да обрне внимание на пешаците кои се наоѓаат на коловозот или кои започнале да чекорат по коловозот.

(2) Кога приоѓа кон обележан пешачки премин, возачот е должен да управува со возилото со особена претпазливост и да вози со таква брзина што овозможува во случај на потреба да го запре возилото пред пешачкиот премин.

(3) Возачот е должен да го запре возилото пред обележан пешачки премин секогаш кога пешакот започнува да чекори по обележаниот пешачки премин.

(4) На делот од патот по кој се движат деца или се поставени сообраќајни знаци за учество на деца во сообраќајот, возачот е должен да вози со особена претпазливост и со таква брзина што ќе овозможи да го запре возилото во случај на потреба.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (2), (3) и (4) на овој член.

Член 20

(1) Слепите лица, кога самостојно учествуваат во сообраќај, задолжително треба да носат бел стап - како знак за распознавање.

(2) Возилото што е направено со него да управува лице чии екстремитети суштествени за управување со возилото се оштетени, на барање на тоа лице може да биде обележано со посебен знак.

(3) Посебниот знак од ставот (2) на овој член го изработува правно лице овластено од министерот за транспорт и врски, кое ги исполнува условите во однос на соодветна материјално-техничка опрема и стручен кадар за изработување на посебниот знак.

(4) На барање на лицето од ставот (2) на овој член, овластеното правно лице за вршење технички преглед е должно да го издаде посебниот знак на возилото од ставот (2) на овој член.

(5) На правното лице кое го изработува посебниот знак без овластување од министерот за транспорт и врски ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице од ставот (3) на овој член.

(7) На овластеното правно лице за вршење технички преглед кое постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во овластеното правно лице за вршење технички преглед.

Член 21

(1) Возачот на возилото што се движи покрај возило на јавен превоз на патници или покрај автобус со кој се врши превоз за сопствени потреби, запрен на стојалиште, е должен да се движи со намалена брзина, на начин да не ги загрозува лицата кои влегуваат, односно излегуваат од тоа возило.

(2) Лицата од ставот (1) на овој член кога заради излегување или по излегување од возилото треба да поминат преку коловозот се должни тоа да го прават на начинот пропишан во членовите 120, 121 и 122 на овој закон.

(3) Возачот е должен да го запре своето возило зад возилата од ставот (1) на овој член кога лицата влегувајќи во тие возила, односно излегувајќи од тие возила треба да ја поминат сообраќајната лента и велосипедската патека или лентата по која се движи возилото.

(4) Возачот на возилото што се движи зад возило со кое се врши организиран превоз на деца, како и возачот на возилото што на тоа возило му доаѓа во пресрет на пат со две сообраќајни ленти, е должен да запре кога возилото со кое организирано се превезуваат деца е запрено на коловозот, додека децата влегуваат или излегуваат од возилото.

(5) Возилото со кое се врши организиран превоз на деца задолжително треба да исполнува посебни услови и да биде обележано со посебен знак, а за време на влегување и излегување на децата од возилото, возачот е должен да ги вклучи сите покажувачи на правецот на возилото.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот од ставот (1) на овој член кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (4) и (5) на овој член.

(7) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

(8) За прекршокот од ставот (4) на овој член, покрај глобата утврдена во ставот (6) на овој член, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 22

(1) За време на возење во населено место, возачот е должен на возилото за јавен градски превоз на патници или на посебно обележано возило со кое се врши организиран превоз на деца, да им овозможи вклучување во сообраќајот кога тие возила излегуваат од стојалиште што се наоѓа надвор од коловозот, односно од проширувањето на сообраќајната лента што служи за стојалиште.

(2) Возачот на возилата од ставот (1) на овој член е должен пред отпочнувањето на повторно вклучување во сообраќајот, со помош на покажувачот на правецот, да ја најави својата намера да се вклучи во сообраќајот и тоа вклучување да го изврши на начин со кој не се загрозуваат другите учесници во сообраќајот.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе им се изрече, односно ќе им се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот од ставот (1) на овој член и на возачот на возилата со кои се врши јавен градски превоз на патници или на посебно обележано возило со кое се врши организиран превоз на деца, кои постапуваат спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 23

(1) Возачот на моторно возило во кое се вградени сигурносни појаси и лицето кое се превезува со тоа возило, се должни да бидат врзани со тие појаси за време додека возилото се движи во сообраќајот на пат.

(2) Обврската од ставот (1) на овој член, не се однесува на:

- доставувач на стока во прометот, во местото на испорачувањето и
- возачи кога со возило се движат со брзина на човечки од, кога се движат наназад и на паркиралишта.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот на моторното возило од ставот (1) на овој член кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето кое се превезува со возилото од ставот (1) на овој член, а кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 24

(1) Возачот на моторно возило, за време на управувањето со возилото не смее да користи мобилен телефон, ниту други уреди на начин кој би ја намалил можноста за реагирање и сигурно управување со моторно возило.

(2) По исклучок, мобилен телефон и други уреди можат да се користат за време на управување со моторно возило, ако притоа се употребува направа која овозможува нивно користење без употреба на раце.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

2. Дејствија со возило во сообраќајот

Член 25

(1) Возачот кој има намера да изврши на патот некое дејствие со возилото (поместување на возилото надесно или налево, менување на сообраќајната лента, престигнување, обиколување, запирање, свртување надесно или налево, полукружно свртување, возење наназад и слично), смее да го започне таквото дејствие само ако претходно се уверил дека тоа може да го направи без опасност по другите учесници во сообраќајот или по имотот, водејќи притоа сметка за положбата на возилото и за правецот и брзината на движењето на возилото.

(2) Возачот кој со возило се вклучува во сообраќај на јавен пат или на друга сообраќајна површина (излегување на возилото од гаража, двор, паркиралиште, стојалиште, двор или од површина на која не се одвива сообраќај на возила), е должен да ги пропушти сите возила и пешаци кои се движат на патот, односно по сообраќајната површина на која се вклучува.

(3) Возач кој со возило од земјен пат се вклучува на пат со современ коловоз е должен да застане и да ги отстрани земјата и нејзините остатоци од пневматиците на возилото.

(4) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член.

Член 26

(1) Возач на автобус или товарно моторно возило, кога се вклучува во сообраќајот од гаража, двор или друга слична површина, ако видикот му е закрит со друго возило, објект или предмет или ако видливоста му е намалена, е должен на местото каде што се вклучува да постави лице кое ќе помогне возилото безбедно да излезе на пат.

(2) Возачот на велосипед, велосипед со мотор, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, односно возач на запрежно возило кој се вклучува во сообраќајот во случаите и под условите утврдени во ставот (1) на овој член е должен да го турка возилото, односно да го води впрегнатиот добиток.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот на автобус или товарно моторно возило кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот од ставот (2) на овој член кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 27

(1) Пред вршењето на дејствијата со возило од членот 25 ставови (1), (2) и (3) на овој закон, возачот е должен јасно и навремено да ги извести другите учесници во сообраќајот за својата намера давајќи им знак со помош на покажувачите на правецот или ако тие не постојат - со соодветен знак со раката.

(2) Ако знакот од ставот (1) на овој член возачот го дава со помош на покажувачот на правецот, тој е должен да го дава за целото време на вршењето на дејствието со возилото, а по извршеното дејствие да престане.

(3) По исклучок од одредбите на ставовите (1) и (2) на овој член возачот не е должен по извршеното престигнување на друго возило да даде знак дека има намера да се врати на сообраќајната лента по која се движел пред престигнувањето.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 28

(1) Возачот не смее со возилото да врши полукружно свртување на преслап, кривина, патен премин преку железничка пруга во ниво, на мост, надвозник, подвозник, тунел или на други места на патот каде што нема доволна прегледност.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 29

(1) Возач кој во сообраќај на пат ќе сретне или ќе биде пресретнат од возило кое со посебни уреди дава жолти светлосни знаци е должен да ја намали брзината на движењето на возилото, да го помести возилото што

поблиску до десниот раб на коловозот, а по потреба да го запре на pogodно место, со цел да се изврши безбедно разминување.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член возачот е должен да обрне посебно внимание на возилата што се придружуваат и да постапува по барањата што ги даваат лицата од возилото кои со посебни уреди дава жолти светлосни знаци.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

3. Движење на возила на патот

Член 30

(1) Возачот е должен да го користи исклучиво патот, односно коловозната или сообраќајната лента, односно патека наменета за сообраќај на оној вид возило на кое му припаѓа неговото возило, освен во случај на опасност.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 31

(1) Возилото задолжително се движи од десната страна на коловозот во насоката на движењето.

(2) Возачот е должен да го држи возилото во движење што поблиску до десниот раб на коловозот и на толкава оддалеченост од него што, со оглед на брзината на движењето на возилото, условите на сообраќајот и состојбата и својствата на патот, да не ги загрозува другите учесници во сообраќајот и да не се излага себеси на опасност.

(3) По исклучок од одредбата на ставот (2) на овој член, на јавен пат во населено место, со коловоз на кој за сообраќај на возила во иста насока постојат најмалку две обележани сообраќајни ленти за движење на возилото, возачот може да ја користи и сообраќајната лента што не се наоѓа покрај десниот раб на коловозот, ако со тоа не ги попречува другите возила што се движат зад неговото возило.

(4) Одредбата од ставот (3) на овој член не се однесува на возачот на:

- товарно возило чија најголема дозволена маса е поголема од 3.500 килограми,
- возачот на возило кое на рамен пат не може да развие брзина на движење поголема од 40 километри/час и
- возачот на возило кое не се смета за моторно возило, освен на дел од патот пред крстосница или на друго место на кое возилото свртува налево.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 32

(1) На јавен пат со две или повеќе обележани сообраќајни ленти за движење на возило во иста насока, возилата задолжително се движат по средината на обележаната сообраќајна лента во која се движат.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 33

(1) На јавен пат со коловоз за сообраќај на возила во двете насоки на кој постојат најмалку четири сообраќајни ленти, возачот не смее со возилото да преминува на коловозната лента наменета за сообраќај на возилата од спротивната насока.

(2) На јавен пат со коловоз за сообраќај на возила во двете насоки на кој постојат три сообраќајни ленти, возачот не смее да се движи со возилото по сообраќајната лента што се наоѓа на левиот раб на патот во правецот на движењето на возилото.

(3) На јавен пат на кој коловозните ленти се физички одвоени една од друга, возачот не смее со возилото да се движи по коловозната лента наменета за сообраќај на возилата од спротивната насока.

(4) На јавен пат со коловоз за сообраќај на возила во една насока, возачот не смее со возилото да се движи во забранетата насока.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (3) и (4) на овој член.

(7) На возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член, покрај глобата утврдена во ставот (6) на овој член, ќе му се изрече и прекршочно санкција забрана за управување на моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 34

(1) На коловоз на кој постојат најмалку две сообраќајни ленти наменети за движење на возила во иста насока и на кои има колони на возила, возачот не смее со возилото да преминува од една сообраќајна лента во друга сообраќајна лента (цик-цак движење).

(2) Возачот може да ја напушти сообраќајната лента на која се наоѓа само заради свртување налево или надесно или заради запирање, односно паркирање на возилото.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 35

(1) Возачот кој е со намера да се движи со возилото наназад, може да го изврши тоа дејствие само на краток дел од патот и ако со тоа не го загрозува или не ги попречува другите учесници во сообраќајот.

(2) Кога возачот се движи со возилото наназад, е должен да се движи по онаа страна од коловозот по која се движел дотогаш со возењето нанапред.

(3) Возачот не смее со движењето на возилото наназад да влегува во крстосница, да преминува патен премин преку железничка пруга во ниво, ниту да вози на преслапи, кривини и други места, ако прегледноста е недоволна.

(4) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставовот (3) на овој член.

Член 36

(1) Возачот не смее да го менува начинот на управување со возилото со нагло намалување или зголемување на брзината на движењето и да го стартува возилото постигнувајќи притоа горна граница над дозволеният број вртежи на моторот, односно пролизгување на погонските тркала, освен во случај на непосредна опасност.

(2) Возачот кој е со намера значително да ја намали брзината на движењето на возилото, е должен тоа да го стори, освен во случај на непосредна опасност, на начин со кој нема да го загрозува или во поголема мера да ги попречува другите возачи што се движат зад него, како и да ги предупреди тие возачи за својата намера со вклучување на стоп-светлото или со давање на соодветен знак со раката.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

4. Брзина

Член 37

(1) Возачот е должен брзината на движењето на возилото да ја приспособува кон својствата и состојбите на патот, видливоста, прегледноста, атмосферските услови, состојбата на возилото и товарот, густината на сообраќајот и другите сообраќајни услови, на начин да може навремено да го запре возилото пред секоја пречка што под дадените услови може да ја предвиди.

(2) Возачот не смее да ја намали брзината на движењето на возилото до таа мера што неговото возило претставува пречка за нормалното одвивање на сообраќајот.

(3) Возачот чие возило заради техничката состојба, состојбата на товарот или други причини не е во состојба да ја следи утврдената брзина на движење на возилата на патот и со тоа го попречува нормалното одвивање на сообраќајот, а заради непостоење на услови за безбедно престигнување се создава колона на возила, е должен да вози по крајната десна страна на коловозот, а ако и тоа не е доволно да го запре возилото на првото pogodно место надвор од коловозот за да ги пропушти возилата што се движат зад него.

(4) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(5) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 38

(1) На јавен пат во населено место возачот не смее со возилото да се движи со брзина поголема од 60 километри/час, односно со брзина поголема од брзината дозволена со поставениот сообраќаен знак за целото населено место или за негов дел.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, на јавен пат во населено место чии сообраќајно-технички елементи тоа го овозможуваат, може со сообраќаен знак да се дозволи движење со возило и со брзина поголема од 60 километри/час.

(3) На јавен пат надвор од населено место возачот не смее со возилото да се движи со брзина поголема од:

- 120 километри/час на автопат,

- 100 километри/час на пат резервиран за сообраќај на моторни возила и

- 80 километри/час на други патишта.

(4) На патот надвор од населено место возачот не смее со возилото да се движи со брзина поголема од брзината определена со сообраќајниот знак поставен на патот.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој во населено место се движи со брзина поголема од 30 километри/час над дозволената брзина и кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

(6) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој во населено место се движи со брзина поголема од 10 до 30 километри/час над дозволената брзина и кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(7) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член и на возач кој во населено место се движи со брзина поголема до 10 километри/час над дозволената брзина.

(8) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој надвор од населено место се движи со брзина поголема од 50 километри/час над дозволената брзина и кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (3) и (4) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

(9) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој надвор од населено место се движи со брзина поголема од 30 до 50 километри/час над дозволената брзина и кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (3) и (4) на овој член.

(10) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (3) и (4) на овој член, односно на возачот кој надвор од населено место се движи со брзина поголема до 30 километри/час над дозволената брзина.

Член 39

(1) Брзината на движењето на моторните возила на јавен пат, во нормални услови на сообраќајот, не може да се ограничи со сообраќаен знак под 40 километри/час.

(2) Во случај кога условите на патот го налагаат тоа, брзината на движењето на моторните возила на патот може да се ограничи со сообраќаен знак и под 40 километри/час.

Член 40

(1) На јавните патишта се ограничува брзината на движење на следниве категории на моторни возила:

- на 80 километри/час - за автобуси и автобуси со лесна приколка, за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса не е поголема од 7.500 килограми, за моторни возила кои влечат камп-приколка и за патнички возила што влечат лесна приколка,

- на 70 километри/час - за автобуси кога се врши организиран превоз на деца, за зглобни автобуси за превоз на лица во градски сообраќај, за автобуси кои покрај вградените седишта имаат и определени места за стојење, за товарни возила кои во товарниот сандак вршат групен превоз на лица и за моторни возила со синцири на тркалата,

- на 30 километри/час - за трактори и
- на 25 километри/час - за трактори што влечат приклучно возило со кое се превезуваат лица.

(2) Кога управуваат со моторните возила од ставот (1) на овој член возачите се должни да се придржуваат кон брзините пропишани во ставот (1) на овој член и на патот на кој со овој закон или со поставениот сообраќаен знак е дозволена поголема брзина.

(3) Моторните и приклучните возила од ставот (1) алинеи 1, 2 и 3 на овој член што се регистрираат во Република Македонија, освен возилата на Армијата на Република Македонија, Полицијата и возилата со синдири на тркалата, задолжително треба да имаат ознака поставена на левата половина од својата задна страна, во форма на круг со жолта боја, обрабен со црвен раб, во кој со црна боја е испишан бројот што ја означува најголемата дозволена брзина на движење на тие возила.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со возило, спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(7) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

5. Свртување

Член 41

(1) Возачот на возило што свртува надесно е должен свртувањето да го изврши движејќи се по крајната сообраќајна лента што се протега покрај десниот раб на коловозот, освен ако со сообраќаен знак на патот поинаку не е определено.

(2) Возачот на возилото што свртува налево е должен свртувањето да го изврши движејќи се по крајната лева сообраќајна лента што се протега покрај средишната линија и покрај замислениот или обележаниот лак што ги соединува двете средишни линии на страничните коловози, односно по сообраќајната лента што се протега покрај левиот раб на патот со еднонасочен сообраќај, освен ако со сообраќаен знак на патот поинаку не е определено.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

6. Првенство на минување

Член 42

(1) На крстосница на патишта од иста важност или во пресрет со друго возило, возачот е должен да го пропушти возилото што наидува од неговата десна страна.

(2) Возачот на возило кој на крстосница свртува налево е должен да го пропушти возилото кое доаѓајќи од спротивната насока, на крстосницата го задржува правецот на своето движење или свртува надесно, освен ако со поставениот сообраќаен знак поинаку не е определено.

(3) По исклучок од одредбите на ставовите (1) и (2) на овој член, возилото што се движи по шини има првенство на минување на крстосница или во пресрет со друго возило, без оглед на тоа од која страна тоа му доаѓа, освен ако со поставениот сообраќаен знак поинаку не е определено.

(4) Возачот кој со возило влегува на пат што со сообраќаен знак е означен како пат со првенство на минување, е должен да ги пропушти сите возила што се движат по тој пат.

(5) Возачот е должен да ги пропушти сите возила што се движат по патот на кој влегува тој и кога не е означен со сообраќаен знак како пат со првенство на минување, ако со возилото влегува од земјен пат на патот со коловозна постилка или ако на пат влегува од површина која не е наменета за динамичен сообраќај.

(6) Возачот кој при свртувањето на возилото пресекува велосипедска патека или лента, е должен да ги пропушти велосипедите, велосипедите со мотор, лесните трицикли, трициклите и лесните четирицикли што се движат по велосипедската патека или лента.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (2), (4), (5) и (6) на овој член.

7. Сообраќај на крстосница

Член 43

(1) Возачот кој се приближува до крстосница е должен да вози со зголемена претпазливост која им одговара на условите на сообраќајот на крстосницата.

(2) Возачот кој се приближува до крстосница е должен да вози со брзина која овозможува да запре и да ги пропушти возилата што на крстосницата имаат првенство на минување.

(3) Возачот е должен на доволна оддалеченост пред крстосницата со возилото да заземе положба на онаа сообраќајна лента по која задолжително треба да помине низ крстосницата.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 44

(1) На крстосница и на друго место на кое сообраќајот е посебно регулиран со уреди за давање светлосни сообраќајни знаци, светлосните сообраќајни знаци на учесниците во сообраќајот ги имаат следниве значења:

- црвено светло - забрана на минување,
- зелено светло - слободно минување и
- жолто светло - забрана на минување, освен за возилата кои во моментот кога ќе се појави жолто светло се наоѓаат на таква оддалеченост од светлосниот знак што не можат на безбеден начин да се запрат, а да не го поминат тој знак, а за другите учесници - забрана на минување, освен за оние пешаци кои веќе почнале да го преминуваат коловозот.

(2) Жолтото светло запалено истовремено со црвеното светло, служи за предупредување на учесниците во сообраќајот за блиското престанување на забраната на минување и за појавата на зелено светло.

(3) Жолтото трепкаво светло ги обврзува сите учесници во сообраќајот да се движат со зголемена претпазливост.

(4) Зеленото трепкаво светло служи за предупредување на учесниците во сообраќајот за блиското престанување на слободното минување и за појавата на жолто, односно црвено светло.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(6) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на пешак кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 45

(1) Ако на уредот за давање светлосни сообраќајни знаци за регулирање на сообраќајот на крстосница му е додаден еден или повеќе дополнителни знаци во форма на зелена светлечка стрелка, возачот може да го помине со возилото светлосниот знак и да тргне во правецот означен со зелената светлечка стрелка и за времето додека е запалено црвеното или жолтото светло, при што не смее да го попречува сообраќајот на возилата што се движат по патот на кој влегува и задолжително треба да ги пропушти пешаците кои преминуваат преку коловозот.

(2) Ако зеленото светло на уредот за давање на светлосни сообраќајни знаци има форма на стрелка, возачот смее со возилото да се движи само во правецот што го покажува таа стрелка.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 46

(1) Возачот кој со возило влегол во крстосница на која сообраќајот е регулиран со уреди за давање на светлосни сообраќајни знаци, може да ја напушти крстосницата без да чека сообраќајот да биде со светлосен знак отворен во правецот во кој е со намера да го продолжи движењето, под услов да ги пропушти сите учесници во сообраќајот што се движат во правецот во кој е отворен сообраќајот.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 47

(1) Возачот на кого со светлосен сообраќаен знак му е дозволено влегување во крстосница, не смее со возилото да влезе во крстосницата ако густината на сообраќајот е таква што со возилото очигледно мора да се запре во крстосницата и на тој начин при примена на светлосниот знак, да го попречи или оневозможи сообраќајот на возилата кои доаѓаат од страничните коловози.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

8. Разминување**Член 48**

(1) При разминување возачот е должен од својата лева страна да остави доволно растојание меѓу своето возило и возилото со кое се разминува, а по потреба своето возило да го помести кон десниот раб на коловозот.

(2) Ако возачот, заради некоја пречка на патот или заради другите учесници во сообраќајот, не може да постапи согласно со одредбата од ставот (1) на овој член, е должен да го забави движењето на своето возило и по потреба да го запре за да го пропушти возилото од спротивната насока.

(3) Кога на крстосницата возилата доаѓаат од спротивни насоки и свртуваат налево, возачот се разминува со возилото од спротивната насока на тој начин што го пропушта од својата десна страна.

(4) Ако заради недоволна ширина на патот или заради друга пречка на патот разминувањето е оневозможено возачот на кого, со оглед на својствата на патот и околностите на сообраќајот, му е полесно да го изведе тоа е должен прв да запре и по потреба со движење наназад или на друг начин да го помести своето возило и да заземе таква положба на патот која овозможува разминување.

(5) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (4) на овој член.

Член 49

(1) На делот од јавен пат со голем надолжен наклон (планински и слично) на кој разминувањето на возилата е невозможно или е многу отежнато, возачот на возилото што се движи низ наклонот, е должен да го запре своето возило на погодно место, ако забележи дека по наклонот одоздола во пресрет му доаѓа друго возило.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член возачот кој се движи по наклонот нагоре е должен да го запре своето возило, ако пред себе има погодно место за запирање кое овозможува безбедно разминување и ако во случај да не постапи така, разминувањето би барало движење наназад на едно од возилата.

(3) На патот од ставот (1) на овој член кога едно од возилата што се разминуваат задолжително треба да се движи наназад, ќе се движи наназад и:

- секое возило што се сретнало со возило што влече приклучно возило,

- товарно моторно возило што се сретнало со автобус,

- лесно возило што се сретнало со возило од повисока категорија и

- возило што се движи низ наклонот - ако се разминуваат возила од иста категорија, освен ако, со оглед на условите и положбата на возилата на патот, полесно е тоа да го стори возачот на возилото што се движи по наклонот нагоре.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

9. Наизменично пропуштање на возила**Член 50**

(1) Правно лице кое заради изведување работи на пат е принудено да организира наизменично пропуштање на возила од спротивни насоки по една сообраќајна лента, е должно да го регулира ова пропуштање со поставување на привремени уреди за давање светлосни сообраќајни знаци на крајните точки на делот од патот на кој се изведуваат работите.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, ако делот од патот на кој се изведуваат работите е прегледен по целата своја должина и ако работите се изведуваат дење, а не траат подолго од четири часа, наизменичното пропуштање на возилата можат да го регулираат определени лица со наизменично кревање и спуштање на црвено, односно зелено знаменце или со поставување на црвена, односно зелена табла во тркалезна форма.

(3) Кога наизменичното пропуштање на возилата се регулира со знаменце или табла, право на минување имаат возилата што наидуваат од насоката каде што е кренато зеленото знаменце, односно е поставена зелената табла.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

10. Престигнување и обиколување

Член 51

(1) Престигнување и обиколување возачот смее да врши само ако тоа не го попречува нормалното движење на возилата што доаѓаат од спротивната насока и ако на патот има доволно простор за безбедно изведуваче на тие дејствија.

(2) Возачот не смее да врши престигнување и обиколување кога со тоа, со оглед на карактеристиките во сообраќајот и на постојните околности на патот и во сообраќајот или со оглед на техничките својства на возилото со кое управува, ги загрозува другите учесници во сообраќајот.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 52

(1) Престигнување и обиколување се врши од левата страна.

(2) Престигнувањето се врши од десната страна, ако возилото на коловозот зазело таква положба и неговиот возач дава таков знак од што може сигурно да се заклучи дека тоа возило свртува налево.

(3) Возилото што се движи по шини поставени по средината на коловозот не смее да се престигнува од лева страна. Тоа возило може да се престигнува од десна страна, ако меѓу тоа возило и десниот раб на коловозот постои сообраќајна лента.

(4) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 53

(1) Ако на средината на коловозот се наоѓа пешачки остров или обележан или на друг начин означен простор за паркирање на возила, или некој објект или уред, нив возилата задолжително ги обиколуваат од десната страна.

(2) Ако површините, објектите или уредите од ставот (1) на овој член се наоѓаат на средината на патот со еднонасочен сообраќај, а со поставениот сообраќаен знак поинаку не е определено, тие можат да се обиколуваат од двете страни.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 54

(1) Возачот кому му е даден знак за престигнување од неговата лева страна е должен да го помести своето возило кон десниот раб на коловозот.

(2) Возачот не смее да ја зголемува брзината на движењето на своето возило за време додека го престигнува друго возило.

(3) Ако заради недоволната ширина на коловозот или неговата состојба не е можно престигнување без загрозување на сообраќајот, возачот на возилото што се движи побавно од возилата што се движат непосредно зад него, е должен да го помести своето возило што повеќе надесно, а ако тоа не е доволно, да го запре своето возило на погодно место што ќе овозможи пропуштање на побрзите возила.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(6) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 55

(1) Возачот не смее со возило да започне престигнување или обиколување:

- колона на возила,
- ако возачот кој се движи зад него започнал престигнување,

- ако возачот кој е пред него на истата сообраќајна лента дал знак дека има намера да го престигне или обиколи возилото што е пред неговото возило или да обиколи друга пречка на патот,

- ако сообраќајната лента по која е, со намера да го изврши престигнувањето, не е слободна на доволно растојание така што, водејќи сметка за разликата меѓу брзината на движењето на своето возило за време на престигнувањето и брзината на движење на возилата на другите учесници во сообраќајот што е со намера да ги престигне, со престигнувањето ќе ја загрози безбедноста на сообраќајот или ќе го попречи сообраќајот од спротивната насока,

- ако по извршеното престигнување или обиколување повторно не би можел да заземе положба на сообраќајната лента по која се движел пред престигнувањето или обиколувањето и тоа без попречување или загрозување на другите учесници во сообраќајот, освен кога за престигнување или обиколување ја користи сообраќајната лента што е забранета за сообраќај на возилата од спротивната насока и

- по сообраќајната лента што е наменета за присилно запирање на возилата.

(2) Возачот кој престигнува е должен своето возило да го држи на потребната оддалеченост од возилото што го престигнува, така да не го попречува ниту загрозува сообраќајот.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеи 1, 2, 4, 5 и 6 на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) алинеја 3 и (2) на овој член.

Член 56

(1) По престигнувањето или обиколувањето на едно или повеќе возила, возачот е должен штотуку биде можно, да го изврши тоа без попречување или загрозување на другите учесници во сообраќајот, со возилото повторно да заземе положба на сообраќајната лента во која се движел пред престигнувањето, односно обиколувањето.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 57

(1) На коловоз на кој сообраќајот се врши во две насоки, возачот не смее со возило да престигнува друго возило пред врвот на преслап на патот или во кривина кога прегледноста на патот не е доволна, освен ако на тие места постојат повеќе сообраќајни ленти обележани со надолжни ознаки на коловозот и наменети исклучиво за движење на возилата во правецот на движењето на неговото возило.

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 58

(1) Возачот не смее да престигнува друго возило, освен велосипед, велосипед со мотор и мотоцикл без странична приколка, непосредно пред крстосница или непосредно пред и на премин на патот преку железничка или трамвајска пруга на ниво без браник или полубраник.

(2) Непосредно пред крстосница и на крстосница, возачот смее да престигнува возило што свртува налево, а се престигнува од десната страна (член 52 став (2)); возило што свртува надесно, но притоа со своето возило не преминува на делот од коловозот наменет за сообраќај на возилата од спротивната насока; возило што се движи по пат со првенство на минување, но притоа со своето возило да не преминува на делот од коловозот наменет за сообраќај на возила од спротивна насока, како и во случај кога сообраќајот на крстосница е регулиран со светлосни сообраќајни знаци.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 59

(1) Возачот не смее да престигнува друго возило кое се приближува кон обележан пешачки премин, кое преминува пешачки премин или кое застанало заради пропуштање на пешаци на тој премин.

(2) Глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 60

(1) На јавен пат на кој постојат најмалку две сообраќајни ленти наменети за сообраќај на возила во иста насока и на кој има колони на возила, возачот на моторно возило може да ја напушти лентата на која се наоѓа само заради свртување налево или надесно или заради паркирање на возилото.

(2) Под условот од ставот (1) на овој член побрзото движење на возилата на едната лента од движењето на другата лента на патот не се смета како престигнување.

(3) Како престигнување не се смета ниту поминувањето со возило од десната страна на возилото кое, согласно со одредбата од членот 31 став (3) на овој закон, за своето движење не ја користи сообраќајната лента покрај десниот раб на коловозот.

11. Звучни и светлосни сигнали за предупредување**Член 61**

(1) Возачот е должен да употреби звучен знак за предупредување кога тоа го бараат причините на безбедност на сообраќајот, а особено:

- на пат надвор од населено место, заради предупредување друг учесник во сообраќајот дека сака да го постигне или обиколи, ако би постоела опасност кога тој знак не би бил даден, да дојде до сообраќајна незгода,

- ако покрај коловозот се наоѓаат лица (деца, лица со посебни потреби, возрасни лица и слично), кои не обрнуваат внимание на движењето на возилото и

- на пат надвор од населено место, пред влегување во непрегледна и тесна кривина или пред доаѓање на преслап на кои е тешко разминувањето.

(2) Звучниот знак за предупредување не смее да се состои од низа тонови од различен интензитет.

(3) Возачот е должен давањето на звучен знак за предупредување да го сведе на неопходна мера.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(5) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член.

Член 62

(1) Ноќе возачот по правило наместо звучен знак за предупредување употребува светлосен знак за предупредување. Светлосниот знак за предупредување, возачот може да го употреби и во населено место при престигнување на друго возило.

(2) Светлосниот знак за предупредување, возачот може да го употреби и дење, ако таквиот начин на предупредување на другите учесници во сообраќајот им одговара повеќе на условите на патот.

(3) Светлосен знак за предупредување се дава со кратко палење на големите светла последователно, палење на соборените светла за осветлување на патот или со наизменично палење, во кратки интервали на големите и соборените светла, водејќи сметка со тоа да не се заслепуваат возачите кои доаѓаат од спротивната насока.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

12. Запирање и паркирање**Член 63**

(1) Возачот не смее да го запре или паркира возилото на место на кое тоа би ја загрозувало безбедноста на другите учесници во сообраќајот или би претставувало пречка за нормално одвивање на сообраќајот или за движењето на пешаците и велосипедистите.

(2) На јавен пат на места, односно на простор наменет за запирање и паркирање на возила, како и на посебно уредена сообраќајна површина наменета за движење на пешаци и велосипедисти, е забрането да се остават возила кои заради оштетеност, односно дотраеност не се употребуваат во сообраќајот (хаварисани, запустени возила и слично), како и други предмети со кои се попречува одвивањето на сообраќајот и се загрозува животната средина.

(3) Возилата и предметите од ставот (2) на овој член сопствениците, по барање на униформиран полициски службеник, се должни да ги отстранат веднаш.

(4) Доколку сопствениците истите не ги отстранат, како и во случај кога тие се отсутни, возилата и предметите ќе бидат отстранети на трошок на нивните сопственици.

(5) Отстранувањето на возилата и предметите од ставовите (1) и (2) на овој член, го врши правното лице надлежно за одржување на патот, на посебно уредени простори за таа намена.

(6) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 64

(1) На јавен пат надвор од населено место возачот е должен секогаш кога за тоа постои можност возилото да го запре или паркира надвор од коловозот.

(2) Возачот кој заради неисправност на возилото, сообраќајна незгода или друга оправдана причина е принуден возилото да го запре на коловозот, е должен да ги преземе сите мерки за да не ги доведе во опасност другите учесници во сообраќајот, а што побрзо возилото да го отстрани од коловозот.

(3) Ако возачот заради неисправност на возилото, сообраќајна незгода или друга оправдана причина е принуден да го запре возилото на шини, е должен да го отстрани од шините веднаш, а ако е тоа невозможно - веднаш да ги преземе потребните мерки, со цел лицата кои управуваат со возилата што се движат по шини навреме да бидат предупредени за опасноста.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 65

(1) Возачот кој запира или паркира возило на пат е должен да го запре, односно паркира непосредно покрај десниот раб на коловозот, а на пат на кој сообраќајот се одвива само во една насока - може да го запре, односно паркира возилото покрај десниот или левиот раб на коловозот.

(2) Ако покрај десниот раб на коловозот се наоѓаат трамвајски или други шини, возачот е должен да го запре или паркира возилото покрај левиот раб на коловозот.

(3) Возачот може да запре или да паркира возило на места што се наоѓаат на средината на коловозот, само ако тие места се обележани со соодветен сообраќаен знак или со ознака на коловозот.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 66

(1) Возачот не смее да запре или паркира возило особено:

- на обележан пешачки премин и на оддалеченост помала од 5 метри од тој премин, како и на премин на велосипедска патека преку коловозот,
- на премин на патот преку железничка или трамвајска пруга во исто ниво,
- на железнички или трамвајски пруги во близината на тие пруги, ако со тоа се спречува сообраќајот на возилата што се движат по шини,
- на крстосница и на оддалеченост помала од пет метри од најблискиот раб на напречниот коловоз,
- во тунели, на мостови, во подвозници и на надвозници, како и на делови на патот под мостови и надвозници,
- на дел од јавен пат во близина на врв од преслап и во кривина, каде што прегледноста на патот е недоволна и каде што обиколување на возилото не би можело да се изврши без опасност,
- на дел од јавен пат каде што ширината на слободниот премин од запреното или паркираното возило до полната надолжна линија на коловозот или до спротивниот раб на коловозот или до некоја пречка на патот би била помала од 3 метри,

- на место на кое возилото би го засолнувало поставениот сообраќаен знак или уредот за давање светлосни сообраќајни знаци,

- на велосипедска патека, односно лента,

- на тротоар, односно пешачка патека, ако тоа не е изречно регулирано со сообраќаен знак. Ако е дозволено паркирање, односно запирање, задолжително треба да се остави најмалку 1,6 метри ширина на површината за движење на пешаци, со тоа што таа површина не може да биде покрај работ на коловозот,

- на дел од коловозот, кој како стојалиште за возила на јавниот сообраќај е обележан со ознаки на коловозот,

- на дел од јавен пат пред премин на пат преку железничка или трамвајска пруга во исто ниво и тоа на оддалеченост помала од 15 метри од тие премини,

- на оддалеченост помала од 15 метри пред и зад знакот со кој е обележано стојалиште за возилата за јавен сообраќај,

- пред влез во објект (станбена зграда, здравствена установа, пензионерски дом, предучилишта и училишта установа), двор или гаража,

- на зелени површини (градски зеленила и паркови) што се наоѓаат покрај коловозот или покрај обележан или необележан паркинг простор,

- над приклучок на водоводна мрежа или влез во канализација или друга мрежа на комуналните претпријатија,

- на места предвидени за движење на лица со посебни потреби и

- на место каде што паркираното возило би го оневозможило пристапот на друго возило, заради паркирање или излегување на веќе паркирано возило.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеја 16 на овој член.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеи од 1 до 6 на овој член.

(4) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеи 7, 8, 11, 12 и 17 на овој член.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеи 9, 10, 13, 14, 15 и 18 на овој член.

Член 67

(1) Возачот е должен моторно возило, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл, четирицикл, трактор, приклучно возило и запрежно возило што е запрено на коловоз, да го обележи со посебен знак со кој се означува запрено возило на коловозот во случај:

- кога бил принуден своето возило да го запре на местото или на делот од патот согласно со членот 64 на овој закон,

- кога возилото е запрено на коловоз на такво место што возачите на возилата кои наидуваат од истата насока, не можат или тешко можат навремено да го забележат и

- ноќе и во случај на намалена видливост на автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, како и на дел од патот што не е доволно прегледен.

(2) Знакот од ставот (1) на овој член се поставува на коловозот зад запреното возило, во вертикална положба и на доволна оддалеченост, која на пат надвор од населено место не може да биде помала од 50 метри. Знакот од ставот (1) на овој член на ист начин се поставува и кога на патот е запрена колона од моторни возила, при што во тој случај на коловозот наместо еден се поставуваат два знака и тоа еден покрај друг.

(3) Ако во моторното возило е вграден уред за истовремено вклучување на сите покажувачи на правецот, во случајот од ставот (1) на овој член, тој уред треба да биде вклучен.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 68

(1) На запрено или паркирано возило не смеат да се отворат вратите, ако со тоа се попречува движењето на другите учесници во сообраќајот или се загрозува безбедноста на сообраќајот.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 69

(1) Кога возачот го остава возилото без непосреден надзор, е должен да ги преземе сите потребни мерки со кои ќе се спречи неовластено користење на возилото или самотргнување на возилото од местото на кое е оставено, а особено:

- да ги сврти предните тркала кон тротоарот, односно патот и да ја стави рачката на менувачот за возење на назад - ако возилото се остава на надолнина, односно да ги сврти предните тркала кон средината на патот, да ја стави рачката на менувачот во прв степен на пренос и да ја притегне паркираната кочница - ако возилото е оставено на нагорнина и

- да стави клинесте подлошки под соодветните тркала на возилото, ако на пат со надолжен наклон е оставено возило кое е опремено со такви подлошки.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 70

(1) Запирањето или паркирањето на возила или напуштањето на просторот за запирање и паркирање со возилото, се врши на начин да не се загрозуваат другите учесници во сообраќајот, односно да не се нанесува штета на имотот.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 71

(1) На сообраќајна површина наменета за запирање и паркирање на возила, на која со сообраќаен знак или со посебна ознака се определени просторот и начинот за запирање и паркирање, возачот е должен да го запре и паркира возилото само на определениот простор, односно начин.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 72

(1) При запирање и паркирање на возила, возачот е должен меѓу своето возило и возилото што е претходно запрено или паркирано да остави доволен простор за да може возачот на претходно паркираното возило непречено да влезе во возилото и возилото непречено повторно да се вклучи во сообраќај.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 73

(1) На јавен пат на кој има посебно изградени автобуски стојалишта надвор од коловозот, возач на автобус не смее заради влегување и излегување на патници да го запира автобусот на коловозот.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 74

(1) Возило, освен велосипед, велосипед со мотор и мотоцикл, не смее да се паркира во двоен ред на коловозот.

(2) Во случај на принудно запирање на возилото поради сообраќајна незгода, изведување на работи на патот или во други случаи кога е неопходно запирање на возилото, возачот не смее да го напушти возилото, освен заради укажување помош на лице или во случај на опасност.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

13. Влечење на возило

Член 75

(1) Во сообраќајот на јавен пат, на моторно возило може да му бидат придодадени најмногу две приклучни возила за превоз на товар, односно едно приклучно возило за превоз на лица, а на автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила - само едно приклучно возило.

(2) Со моторно возило смее да се влече само приклучно возило кое суштински не ја намалува неговата стабилност.

(3) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 76

(1) Со моторно возило смее да се влече друго моторно возило само ако тоа, поради неисправност или недостиг на одделни делови, не може самото да се движи.

(2) Со моторно возило не смее да се влече мотоцикл со или без странична приколка или друго возило на две тркала.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 77

(1) Моторно возило смее да се влече ноќе, како и деном, во случај на намалена видливост, само ако на својата задна страна има запалени црвени светла за означување на возилото или ако го влече моторно возило кое има и при влечењето користи жолто ротационо светло.

(2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи влечење на моторно возило, спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице на правното лице.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 78

(1) За време на влечењето на возилото од членот 76 став (1) на овој закон, двете возила се означени со знак со кој се означува запрено возило на коловозот (сигурносен триаголник). На моторното возило кое влече друго возило, триаголникот се поставува на предната, а на влечното возило на задната страна.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 79

(1) Моторно возило на пат може да се влече со помош на јаже, крута врска (руда) и со потпирање или бeseње на возилото за влечното возило.

(2) Со помош на јаже не смее да се влече моторно возило на кое не му се исправни уредите за управување или уредите за запирање, ниту товарно моторно возило и автобус.

(3) Со крута врска не смее да се влече моторно возило кое нема исправен уред за управување, ниту моторно возило потешко од влечното возило, ако не му е исправна рачната кочница.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи влечење на возило, спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршоците од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член.

Член 80

(1) Ако моторно возило се влече со помош на јаже или крута врска, лицето кое управува со влечното возило потребно е да има соодветна дозвола за управување со онаа категорија возила на која му припаѓа возилото кое се влече.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 81

(1) Влечење на натоварено товарно возило со или без приклучно возило, односно трактор со приклучно возило, е дозволено само до првото место погодно за претовар на товарот, а по исклучок и до првото место на кое може да се отстрани неисправноста на возилото.

(2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се влече возило, спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 82

(1) Во сообраќај на јавен пат со трактор може да се влече само едно запрежно возило кое е преуредено за влечење со помош на трактор.

(2) Запрежното возило кое го влече трактор во сообраќајот на пат задолжително треба да има гумени тркала.

(3) Запрежно возило кое го влече трактор во сообраќај на пат задолжително треба да биде приклучено на трактор со помош на крута зглобна врска, така што во текот на возењето е обезбедена стабилност на двете возила и е оневозможено нивно раздвојување.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 83

(1) Растојанието меѓу влечното и влеченото моторно возило, ако се влече со јаже, изнесува три до пет метри, а ако се влече со помош на крута врска може да изнесува и помалку од три метри.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 84

(1) Моторно возило кое на пат влече друго неисправно моторно возило не смее да се движи со брзина поголема од 40 км/час.

(2) Со влеченото возило од ставот (1) на овој член е забрането да се превезуваат лица.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

14. Употреба на светла во сообраќајот

Член 85

(1) Во сообраќај на пат, дење и ноќе, за време на управување со возилото, возачот на возилото задолжително треба да ги има запалено најмалку соборените светла за осветлување на патот.

(2) Обврска од ставот (1) на овој член не се однесува за возачите на запрежни возила кои возилото го управуваат дење, освен во услови на намалена видливост.

(3) Ако на запрежното возило едно светло се наоѓа на предната страна, а друго на задната страна, тие светла задолжително треба да бидат поставени на надолжната оска на возилото или на неговата лева страна, а ако на запрежното возило се наоѓа само една светилка - таа задолжително треба да биде поставена на левата страна на возилото.

(4) Во условите од ставот (1) на овој член запрежното возило задолжително треба да има два катадиоптери со црвена боја на задната страна и по еден катадиоптер со жолта или портокалова боја на секоја страна на педалата.

(5) Кога возилото на моторен погон влече едно или две приклучни возила, најмалку две црвени светла задолжително треба да бидат запалени на задната страна на последното приклучно возило, а ако ширината на приклучното возило изнесува повеќе од 1,60 метри - на предната страна на првото приклучно возило задолжително треба да бидат запалени две бели светла.

(6) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (5) на овој член.

Член 86

По исклучок од одредбите на членот 85 на овој закон обврската за задолжителна употреба на запалени светла не се однесува на:

- возило што е запрено или паркирано на осветлен дел од патот, така што јасно може да се гледа од доволна оддалеченост,
- возило што е запрено или паркирано на за тоа посебно определени места на коловозот или надвор од него или на улици со послаб сообраќај и
- велосипед, велосипед со мотор, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл - кога се запрени или паркирани во населено место покрај самиот раб на коловозот.

Член 87

(1) Ноќе, како и дење во случај на намалена видливост, задолжително треба да носат запалени светла кога се движат по коловозот надвор од населено место:

- група пешаци што се движи во организирана колона или поворка - најмалку едно бело или жолто светло на почетокот на колоната, односно поворката и најмалку едно црвено светло на нејзиниот крај и
- водачи на запрежни возила и јавачи и терачи на добиток - најмалку едно бело или жолто светло напред и најмалку едно црвено светло назад.

(2) Наместо светлата од ставот (1) на овој член можат да се употребуваат рефлектирачки материји.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 88

(1) За осветлување на патот возачот на моторно возило, по правило, ги употребува долгите светла.

(2) Возачот на моторно возило е должен наместо долгите светла за осветлување на патот да ги употребува соборените светла:

- пред разминувањето со друго возило на оддалеченост од која ќе оцени дека со светлото на своето возило го заслепува возачот на возилото што му доаѓа во пресрет, а при разминувањето со друго возило - кога возачот на тоа возило ќе премине на соборени светла или кога со наизменично палење и гасење на светлата го предупредува дека големите светла му пречат, а секогаш на оддалеченост помала од 200 метри,
- за времето додека на кратко растојание се движи зад друго возило, во таква положба што со големите светла на своето возило го заслепува возачот на возилото пред себе,
- за времето додека со возилото минува покрај пешаци и
- кога се движи по пат што се протега непосредно покрај пловен пат или покрај железничка или трамвајска пруга - при средба со пловен објект, односно со возило што се движи по шини, а кое наидува од спротивна насока.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 89

(1) Светлата за означување на моторно возило задолжително се употребуваат во условите од членот 85 став (1) на овој закон, кога возилото е запрено или паркирано на пат.

(2) Светлата за означување на моторно возило задолжително треба да бидат запалени за време додека се запалени кои и да било светла за осветлување на патот или посебни светла за магла.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 90

(1) Во магла возачот на моторно возило задолжително треба да ги има запалено соборените светла за осветлување на патот или светлата за магла или двете светла истовремено.

(2) Светлата за магла можат да се употребуваат само во услови на магла или во случај на намалена видливост.

(3) Светлата за магла што се наоѓаат на предната страна на возилото задолжително треба да бидат во бела или жолта боја, а на задната страна со црвена боја.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 91

(1) Возилата не смеат на предната страна да имаат светлосни, светлосно-сигнални или рефлектирачки уреди или материји што даваат светло со црвена боја, а на задната страна - уреди или материји што даваат светло со бела боја.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член, во однос на светлото со бела боја, не се однесува на светлото за осветлување на патот при возење наназад, на подвижно светло за истражување (рефлектор), на светлото за осветлување на регистарската таблица и на регистарската таблица премачкана со бела рефлектирачка боја.

(3) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува ниту на црвеното трепкаво светло на посебните моторни возила што следат возила под придружба.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

15. Растојание меѓу возилата

Член 92

(1) Возачот е должен да го држи потребното растојание кога се движи зад друго возило, така да не ја загрозува безбедноста на сообраќајот.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 93

(1) Кога на јавен пат надвор од населено место кој има само по една сообраќајна лента наменета за сообраќај на возила во една насока, се движат едно по друго моторно возило чија најголема дозволена маса е поголема од 3.500 килограми, чија должина е поголема од 7 метри, возачите се должни меѓу секое од тие возила да држат оддалеченост од најмалку 100 метри.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува на делот од јавен пат на кој престигнувањето е забрането.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

16. Сообраќај на трамвај и други возила на шини**Член 94**

Одредбите од членовите 16 до 91 на овој закон соодветно се применуваат и врз сообраќајот на трамваи и на други возила кои на патот се движат по шини, освен ако тоа не го исклучуваат конструкциските особини на тие возила или начинот на нивното движење.

17. Сообраќај на велосипеди, велосипеди со мотор, мотоцикли, лесни трицикли, трицикли, лесни четирицикли и четирицикли**Член 95**

(1) Возачот на велосипед и на велосипед со мотор е должен да се движи што поблиску до десниот раб на коловозот, а ако постои велосипедска патека - по велосипедската патека, односно лента.

(2) Ако двајца или повеќе возачи на велосипед и на велосипед со мотор се движат во група се должни да се движат еден по друг.

(3) Ако на патот постои посебно уредена велосипедска патека, возачот на велосипед и на велосипед со мотор се движи по десната велосипедска патека во однос на правецот на движењето на сообраќајот.

(4) На велосипедски патеки уредени и обележани за сообраќај на велосипеди и велосипеди со мотор во двете насоки, истите се движат по десната страна во правецот на движењето на возилата.

(5) Возачот на велосипед и на велосипед со мотор, може да се движи само по оние сообраќајни површини каде што е дозволено движење со такви возила.

(6) Возачот на велосипед со мотор, не смее да се движи по велосипедска патека, односно лента со брзина поголема од 25 километри/час.

(7) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (6) на овој член.

Член 96

(1) Возачот на велосипед, на велосипед со мотор, на мотоцикл, на лесен трицикл, на трицикл, на лесен четирицикл и на четирицикл е должен да управува со возилото на начин на кој не се намалува стабилноста на возилото и не се попречуваат другите учесници во сообраќајот, а особено не смее да ги симнува рацете од управувачот, да се придржува за друго возило, да превезува, влече или турка предмети што можат да го попречуваат во управувањето со возилото или да ги загрозуваат другите учесници во сообраќајот.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 97

(1) Возачот на велосипед, на велосипед со мотор, на мотоцикл, на лесен трицикл, на трицикл, на лесен четирицикл и на четирицикл може да превезува други лица само ако на возилото постојат посебни седишта, а возачот на мотоцикл - и во страничната приколка.

(2) Возач на велосипед со мотор, на мотоцикл, на лесен трицикл, на трицикл, на лесен четирицикл и на четирицикл не смее со возилото да превезува лице кое е под дејство на алкохол.

(3) Деца до 14 годишна возраст не смеат на велосипед да превезуваат други лица.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(5) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на родителот, односно старателот на дете кое постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 98

(1) Лицата кои се превезуваат со велосипед со мотор, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл задолжително носат заштитен шлем за време на возењето на патот.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето кои постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 99

(1) Во сообраќај на патот велосипед, велосипед со мотор, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл смее да влече приколка со две тркала, под услов да биде така прицврстена да не се намалува стабилноста на возилото.

(2) Приколката од ставот (1) на овој член не смее да биде поширока од еден метар, а на задната лева страна задолжително треба да има катадиоптери пропишани за приклучно возило.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 100

(1) На велосипед, велосипед со мотор, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, како и во приколката што ја влечат овие возила, не смеат да се превезуваат предмети пошироки од еден метар.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 101

(1) Возач на велосипед, на велосипед со мотор, на мотоцикл, на лесен трицикл, на трицикл, на лесен четирицикл и на четирицикл, за времето додека управува со возилото не смее да води животни.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 102

(1) На магистрален и регионален пат не смее да се врши оспособување на лица за управување со велосипед, велосипед со мотор, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на физичко лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

18. Сообраќај на работни машини и мотокултиватори**Член 103**

(1) Работна машина и мотокултиватор можат во сообраќајот на пат да ги имаат само оние приклучници што се произведени за таа цел.

(2) Работната машина и мотокултиваторот во сообраќајот на пат задолжително треба да имаат исправни уреди за управување и сопирање.

(3) Ноќе и во услови на намалена видливост, работната машина и мотокултиваторот не смеат да учествуваат во сообраќај на пат, ако немаат пропишани светла за означување на возилото и за осветлување на патот.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

19. Сообраќај на запрежни возила

Член 104

(1) Возачот на запрежно возило за целото време додека возилото се движи по патот е должен да го држи возилото што поблиску до десниот раб на коловозот.

(2) Возачот на запрежно возило се смета дека управува со впрегнатиот добиток, ако истиот го води или ако уздите ги држи во раце.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 105

(1) Возачот на запрежно возило при преминување на пат резервиран за сообраќај на моторни возила и на пат преку железничка пруга во ниво без браници или полубраници, како и кога се впрегнати две запреги, односно се влечат две запрежни возила со иста запрега, е должен да го води впрегнатиот добиток.

(2) Запрежното возило не смее да се остава на патот без надзор.

(3) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 106

(1) Возач на запрежно возило, кога се движи со возилото во населено место, не смее да ја тера запрегата со кас или галоп.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 107

(1) Кога запрежно возило се движи по јавен пат задолжително треба да има исправен уред за сопирање на задните тркала.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот на запрежно возило кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 108

(1) Во сообраќај на јавен пат во запрежно возило можат да бидат впрегнати најмногу две запреги една зад друга.

(2) На запрежно возило може да биде прикачено само уште едно запрежно возило.

(3) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот на запрежно возило кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 109

(1) Возачот на запрежното возило кое се движи зад друго запрежно возило на пат со изграден коловоз, е должен да го држи своето возило на растојание од најмалку 100 метри од возилото кое се движи пред него.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 110

(1) За запрежно возило кое се движи на магистрален или регионален пат смее да се врзе само едно грло добиток и тоа од десната страна на задниот дел на возилото, со јаже или синцир кои не смеат да бидат подолги од 1 метар.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот на запрежно возило кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

20. Движење на добиток

Член 111

(1) Добиток не смее да се остава самиот без надзор на терач на добиток.

(2) Терачот на добиток од ставот (1) на овој член е должен добитокот да го води што е можно поблиску до десниот раб на патот.

(3) На магистрален и регионален пат не смее да се тера добиток во стадо или крдар, освен ако за тоа не постои друга можност.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

(5) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 112

(1) Терач на добиток на магистрален и регионален пат не може да биде лице кое не наполнило 14 години возраст, а на другите патишта - лице кое не наполнило десет години возраст.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 113

(1) Добиток што се тера во стадо или крдар на магистрален, регионален и локален пат, задолжително треба да го надгледуваат доволен број на терачи кои се должни да обезбедат добитокот да не преминува на левата страна на коловозот. Терачите на добиток треба да се распоредени напред и назад од стадото или крдарот, од левата страна во правец на движењето.

(2) Ноќе терачите на добиток напред и назад од стадото или крдарот задолжително треба да носат запалени светла видливи за другите учесници во сообраќајот.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 114

(1) На магистрален и регионален пат не смее да се врши собирање и задржување на добиток.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 115

(1) Преминување со добиток преку јавен пат на кој нема изградени или определени премини се врши на прегледни делови од патот.

(2) Преминувањето на добиток во стадо или крдар преку магистрален и регионален пат може да се врши само ако тоа го обезбедат најмалку двајца терачи кои се поставуваат на едната и другата страна на патот. Ако преминувањето се врши ноќе и дење во услови на намалена видливост, терачите носат запалени светла видливи за другите учесници во сообраќајот.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

21. Движење на пешаци**Член 116**

(1) Пешакот, по правило, не смее да се движи и да се задржува на коловозот.

(2) Ако пешакот се движи по коловозот тој задолжително треба да се движи што поблиску до работ на коловозот и тоа мошне внимателно и на начин на кој не го попречува или не го спречува сообраќајот на возилата.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 117

(1) На јавен пат што има тротоар или друга површина определена за движење на пешаци, односно површина покрај коловозот погодна за движење на пешаци, пешакот е должен да се движи по тие површини.

(2) На јавен пат на кој не постои тротоар или друга површина определена, односно погодна за движење на пешаци, а која пешаците не можат да ја користат од која и да било причина, пешаците можат да се движат по коловозот, но притоа да користат најмногу 1 метар широк дел од коловозот, сметано од работ на коловозот.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 118

(1) Кога пешаците се движат по коловозот на кој безбедноста на сообраќајот тоа го бара, а особено во случај на слаба прегледност на патот, намалена видливост или густ сообраќај на возила, се должни да се движат еден зад друг.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 119

(1) Пешакот кој се движи по коловозот на јавен пат надвор од населено место е должен да се движи по левиот раб на коловозот во правецот на движењето.

(2) По исклучок од одредбата на ставот (1) на овој член пешакот може да се движи до десниот раб на коловозот само кога таквото движење за него е посигурно (непрегледна кривина, бездна, засек, одрон и слично).

(3) Пешакот кој турка рачна количка, велосипед, велосипед со мотор, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, како и лицата кои се движат со помош на подвижни столови за немоќни лица, како и организирана колона пешаци, се движат до десниот раб на коловозот во правецот на движењето.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 120

(1) Пешакот е должен преку коловозот и велосипедската патека или лента да преминува внимателно и по најкраток пат откако, пред стапувањето на коловозот, ќе се увери дека тоа може да го стори на безбеден начин.

(2) На јавен пат што има обележани пешачки премини или посебно изградени премини, односно минувалишта за пешаци, пешакот е должен при преминувањето на патот да се движи по тие премини, односно минувалишта ако тие од него не се оддалечени повеќе од 100 метри.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 121

(1) Пешакот кој е со намера да премине преку коловозот на место каде што не постои обележан пешачки премин, не смее да стапи на коловозот ако со тоа го попречува сообраќајот на возилата.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 122

Пред стапување на коловоз заради обиколување пречки на тротоар, пешакот е должен особено да обрне внимание на оддалеченоста и брзината на возилата кои му се доближуваат.

Член 123

(1) На обележан пешачки премин на кој сообраќајот на пешаците е регулиран со светлосни сообраќајни знаци за пешаци, пешакот е должен да постапува според тие знаци.

(2) На обележан пешачки премин на кој сообраќајот на пешаците не е регулиран со светлосни сообраќајни знаци за пешаци, но сообраќајот на возилата е регулиран со светлосни сообраќајни знаци за возила или со знаци што ги дава униформиран полициски службеник, пешаците можат да преминуваат преку коловозот само додека со дадениот знак е дозволено преминување преку коловозот.

(3) На обележан пешачки премин на кој сообраќајот не е регулиран со светлосни сообраќајни знаци, ниту со знаци што ги дава униформиран полициски службеник, пешакот е должен пред стапувањето на пешачкиот премин да обрне внимание на оддалеченоста и на брзината на возилата што му се доближуваат.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(5) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член.

Член 124

(1) Организираните колони на пешаци на коловоз, по правило, не смеат да бидат подолги од 50 метри.

(2) Ако по коловоз се движат повеќе организирани колони на пешаци растојанието меѓу нив не смее да биде помало од 50 метри.

(3) Ноќе и во услови на намалена видливост, како и во други случаи, кога тоа го бара безбедноста на сообраќајот, пешаците кои се движат по коловоз во организирана колона, освен кога се движат погребни поворки и единици на Армијата на Република Македонија и на Полицијата, се должни да се движат во колона по еден.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 125

(1) На коловоз не смее да се игра, лизга, скија и санка, како и да се вози велосипед, тротинет, ролери, скироли и друго.

(2) На тротоар или друга површина определена за движење на пешаци не смее да се игра или подолго време да се оставаат предмети, ако со тоа се попречува движењето на пешаците.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 126

(1) Лице кое се движи со помош на подвижен стол за немоќни лица што се движи со силата на сопствен мотор може, по исклучок, да се движи и по тротоар ако брзината на неговото движење не е поголема од брзината на пешачки од.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

22. Обврска на возачите кон пешаците

Член 127

(1) Ако сообраќајот на обележан пешачки премин е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци што ги дава униформиран полициски службеник, возачот е должен своето возило да го запре пред пешачкиот премин кога со дадениот знак му е забрането минување, а ако на таков премин со дадениот знак му е дозволено минување - возачот не смее да го попречува минувањето на пешаците кои веќе стапиле на пешачкиот премин.

(2) Ако обележаниот пешачки премин од ставот (1) на овој член се наоѓа на влезот на страничен пат возачот кој свртува на тој пат е должен свртувањето да го врши со намалена брзина и да ги пропушти пешаците кои веќе стапиле или кои стапуваат на пешачкиот премин, а по потреба и да го запре своето возило.

(3) Ако на обележаниот пешачки премин сообраќајот не е регулиран со уреди за давање светлосни сообраќајни знаци, ниту со знаци на униформиран полициски службеник, возачот е должен кон таквиот пешачки премин да се доближува со доволно умерена брзина и да го запре своето возило за да ги пропушти и да не ги загрози пешаците кои стапиле или кои стапуваат на пешачкиот премин.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член. Покрај утврдената глоба на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 128

(1) Возачот кој свртува на страничен пат на чиј влез не постои обележан пешачки премин е должен свртувањето да го изврши со намалена брзина и да ги пропушти пешаците кои веќе стапиле на коловозот.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 129

(1) Возачот кој со возило преминува преку површина наменета за движење на пешаци (движење преку тротоар, излегување од гаража, двор или друга површина која не е наменета за јавен сообраќај), не смее притоа да го загрозува или попречува движењето на пешаците.

(2) Возач кој се движи со возило по коловоз на која има вода е должен да го приспособи возењето така да не ги прска пешаците, возачите на велосипеди, велосипеди со мотор, мотоцикли, лесни трицикли, трицикли, лесни четирицикли и четирицикли.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 130

(1) Возачот со возило не смее да пресекува колона деца, единици на Армијата на Република Македонија и на Полицијата, погребна поворка, како и секоја друга организирана поворка на граѓани што се движи по коловозот.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

23. Сообраќај на премин на патот преку железничка пруга

Член 131

(1) Возачот кој со возило се доближува кон премин на патот преку железничка пруга во исто ниво е должен движењето на возилото да го прилагоди така да може да го запре пред уредот за затворање на сообраќајот на преминот или пред уредот за давање знаци со кои се најавува доближување на воз, односно да може да го запре возилото пред да стапи на железничката пруга.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 132

(1) Учесниците во сообраќајот се должни да запраат пред премин на јавен пат преку железничка пруга во исто ниво, ако уредот за затворање на сообраќајот е спуштен, или ако тој уред веќе почнал да се спушта или ако се даваат светлосни или звучни знаци што предупредуваат дека тој уред ќе почне да се спушта, односно дека кон преминот на патот преку железничката пруга наидува воз.

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 133

(1) Пред премин на патот преку железничка пруга во исто ниво на кое се поставени светлосни сообраќајни знаци, учесниците во сообраќајот се должни да запраат кога ќе се појави црвено трепкаво светло или црвено непрекинато светло.

(2) Учесниците во сообраќајот кои минуваат преку железничка пруга во исто ниво се должни тоа да го прават со соодветна претпазливост и кога светлата на преминот не се запалени.

(3) На премин на патот преку железничка пруга во исто ниво, на кој нема уред за затворање на сообраќајот ниту уред за давање на знаци со кои се најавува доближување на воз, учесниците во сообраќајот можат да преминат преку железничката пруга дури откако претходно ќе се уверат дека по пругата не наидува воз или некое друго возило што се движи по шини.

(4) Возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе се казни со глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност.

(5) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член.

24. Сообраќај на автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила

Член 134

(1) По автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила не смеат да се движат пешаци, велосипеди, работни машини, мотокултиватори, трактори, запрежни возила и добиток, ниту возила кои според одредбите на овој закон не се сметаат за моторни возила.

(2) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила не смеат да се движат ниту моторни возила кои, според своите конструкциски својства, не можат да се движат со брзина од најмалку 60 километри/час.

(3) Одредбата од ставот (2) на овој член не се однесува на возилата на Армијата на Република Македонија, Полицијата, како и возила на правното лице надлежно за одржување на патишта, кога даваат посебни светлосни знаци (жолто трепкачко светло).

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(5) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 135

(1) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, возачот на смее да запира и паркира моторно возило, освен на површините надвор од коловозот кои за тоа се посебно уредени и обележани.

(2) Возачот кој заради неисправност на возилото или од други причини е принуден да го запре возилото на коловозот од автопатот, односно од патот резервиран за сообраќај на моторни возила, е должен истото да го запре на посебната лента за принудно запирање на возило, ако таа постои на тоа место и да ги преземе потребните мерки за што побрзо отстранување на возилото од коловозот.

(3) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила возачот не смее да врши полукружно свртување со возилото од една насока на сообраќајот во спротивната насока, ниту движење со возилото назад.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член.

(5) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 136

(1) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила не смее да се вклучи моторно возило што влече друго моторно возило, кое заради неисправност или недостиг на одделни делови не може да се движи.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член влечење на возилото е дозволено по автопат, односно на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, ако причината за влечење настанала за време на движењето на моторното возило по автопатот, односно по патот резервиран за сообраќај на моторни возила, но само по крајната десна сообраќајна лента до првиот приклучен пат по кој влеченото возило може да се исклучи од сообраќајот на автопатот, односно патот резервиран за сообраќај на моторни возила.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 137

(1) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, моторните возила се движат по крајната десна сообраќајна лента која не е зафатена со возила во колона.

(2) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила возач смее да ја менува сообраќајна лента заради побрзо движење само со преминување со возилото во левата сообраќајна лента.

(3) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила возач не смее со возилото да престигнува по сообраќајната лента за запирање, ниту да се движи на начин кој оневозможува соодветно растојание меѓу неговото возило и возилото што се движи пред него.

(4) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила возач не смее со возилото да ги забрзува возилата што се движат пред него со давање светлосни и звучни знаци или на друг начин, ниту да презема друго дејствие со кое се загрозува безбедноста на учесниците во сообраќајот.

(5) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (2) и (4) на овој член.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 138

(1) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила со три или повеќе сообраќајни ленти наменети за сообраќај на возила во една насока возачите на товарни моторни возила, чија најголема дозволена маса е поголема од 3.500 килограми и на група возила чија должина е поголема од 7 метри, смеат да ги користат само двете сообраќајни ленти што се наоѓаат покрај десниот раб на коловозот.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 139

(1) Возачот кој со моторно возило се вклучува во сообраќајот на автопат, односно на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, е должен:

- да ја користи посебната лента за забрзување, кога таква лента постои на приклучниот пат и да се вклучи во сообраќајот на автопатот, односно на патот резервиран за сообраќај на моторни возила, давајќи соодветен знак на начин со кој не го загрозува сообраќајот на возилата што се движат по автопатот, односно патот резервиран за сообраќај на моторни возила и

- да ги пропушти возилата кои се движат по автопатот, односно на патот резервиран за сообраќај на моторни возила, ако на местото каде што се вклучува во сообраќајот на автопатот, не постои посебна лента за забрзување.

(2) Возачот кој со возилото се исклучува од сообраќајот на автопат, односно на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, е должен со своето возило навремено да заземе положба на крајната десна сообраќајна лента и што побрзо да премине на посебната лента за забавување, ако таква лента постои на влезот во приклучниот пат.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 140

(1) Во случај на застој на сообраќајот на автопат, односно на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, возилата задолжително треба да остават доволен простор по средината на коловозот, за движење на возилата на Полицијата, на возилата за укажување прва помош и противпожарните возила.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

25. Сообраќај во тунел**Член 141**

(1) Возачот кој се движи со возило низ тунел не смее да го запира возилото во тунелот, ниту смее со возилото да врши полукружно свртување или движење назазад.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 142

(1) Возачот на моторно возило е должен за време на движењето низ тунел да ги има запалени соборените светла за осветлување на патот.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

26. Возила под придружба**Член 143**

(1) Како возила под придружба, во смисла на овој закон, се сметаат возилата на кои им е доделена придружба од возила на Полицијата или од воени лица на посебни моторни возила, снабдени со уреди за давање на посебни звучни и светлосни знаци во сина и црвена боја, додека се даваат тие знаци.

(2) Возачот кој на пат ќе сретне возило или колона на возила под придружба и возачот кој ќе биде прстигнат од возило или колона возила под придружба е

должен да го запре своето возило, ноќе наместо долги-те светла да употреби соборени светла за осветлување на патот, строго да се придржува кон наредбите што му ги даваат лицата од придружбата и да го продолжи движењето дури откако ќе поминат сите возила под придружба.

(3) Возилата под придружба, водејќи сметка за безбедноста на другите учесници во сообраќајот, имаат право на првенство на минување во однос на сите други возила, освен во однос на возилата што се движат на крстосница на која сообраќајот е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци што ги дава униформирани полициски службеници.

(4) За возилата под придружба не се применуваат одредбите на овој закон што се однесуваат на ограничување на брзината (членови 38 ставови од (1) до (4) и 40 ставови (1) и (2)), за забрана на прстигнување и обиколување на колона возила (член 55 став (1) алинеја 1), обврските во однос на движење на пешаки кои стапиле на пешачки премин (членови 127 ставови (1) и (2) и 128 став (1)), за забрана на пресекување колона на пешаки (член 130 став (1)), за преминување од една во друга сообраќајна лента (член 139 став (1)), како и обврската за врзување со безбедносен појас (член 23 став (1)). Возилата под придружба не се должни ниту да се движат едно зад друго.

(5) Во случаи кога е неопходно, а водејќи сметка за безбедноста на другите учесници во сообраќајот, врз возилата под придружба не се применуваат ниту одредбите што се однесуваат на страната на движење на возило (член 137 ставови од (1) до (3)), вклучување во сообраќај (член 25 став (2)) и запирање и паркирање на возило (членови од 63 до 74).

(6) За да овозможат непречено минување на возилата под придружба, пешаците се должни да се тргнат од коловозот додека не поминат тие возила.

(7) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(8) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (6) на овој член.

27. Возила со право на првенство на минување**Член 144**

(1) За возила на службата за брза помош, на противпожарната служба, на Полицијата и на Армијата на Република Македонија, кога со посебни уреди даваат светлосни и звучни знаци, не се применуваат одредбите на овој закон за ограничување и начинот на менување на брзината (членови 36 ставови (1) и (2) и 38 ставови (1), (2) и (3)), за забрана на прстигнување и обиколување на колона возила (член 53 став (1) точка 1) и за забрана за пресекување на колона пешаки (член 130). Тие возила имаат право на првенство на минување во однос на сите други возила (член 40), освен во однос на возилата под придружба (член 144) и возилата што се движат низ крстосница на која сообраќајот е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци на униформирани полициски службеници, под услов да не ја загрозуваат безбедноста на другите учесници во сообраќајот.

(2) За да овозможат минување на возилата од ставот (1) на овој член пешаците се должни да се тргнат од коловозот, да ги пропуштат другите возила, а по потреба и да запрат додека не поминат тие возила.

(3) Кога возилото на Полицијата или на Армијата на Република Македонија, со употреба на сини светла, му обезбедува минување на едно возило или на колона возила што се движат зад него, возачите се должни да обрнат внимание и на возилата на кои им се обезбедува минување, да ги пропуштат, а по потреба и да ги запрат своите возила додека не поминат тие возила.

(4) Во однос на меѓусебното право на првенство на минување на возилата од ставот (1) на овој член соодветно се применуваат одредбите на овој закон за првенство на минување.

(5) Уреди за давање посебни светлосни и звучни знаци смеат да се вградуваат и употребуваат само на возилата со кои Полицијата или воената полиција вршат придружба (член 144 став (1)), на возилата определени со акт на Владата на Република Македонија и на возилата со право на првенство на минување од ставовите (1) и (3) на овој член.

(6) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (5) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(8) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на пешакој кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(9) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

(10) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (5) на овој член.

Член 145

(1) Одредбите од членот 144 на овој закон соодветно ќе се применуваат и за службените возила што ги користат претставници на Јавното обвинителство и судот заради вршење увид на местото на сообраќајна незгода, за службените возила на царински службеници и возилата на Министерството за правда со кои се превезуваат лица обвинети или осудени за извршени кривични дела, кога со посебните уреди даваат светлосни и звучни сигнали, освен во однос на возилата под придружба и возилата со право на првенство на минување определени со овој закон.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот, односно пешакој кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

28. Возило со жолто ротационо светло

Член 146

(1) На возило што е наменето за надзор и одржување на патишта, поставување и одржување на сообраќајна сигнализација и опрема, возило за одржување на електрични и телекомуникациски инсталации на патишта, возило на инспекцијата за патишта, на возило за давање помош на пат, возило за придружба на организирани колони, на возило за придружба на возила со кое се превезуваат предимензионирани товари и опасни материи, како и на возило наменето за испитување на пат, задолжително треба да биде вградено најмалку едно ротационо светло што дава светлина во жолта боја.

(2) Возач кој ќе најде на возилото од ставот (1) на овој член е должен да вози со посебно внимание и по потреба да го запре своето возило.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

29. Товар на возилото

Член 147

(1) Возилото во сообраќај на јавен пат, не смее да се оптовари над својата носивост што е запишана во сообраќајната дозвола, односно над дозволеното оптоварување или над најголемата дозволена маса или над дозволените габарити или над можностите што ги дозволуваат особините на патот и техничко-конструкциските можности на возилото.

(2) Товарот на возилото задолжително треба да биде распореден и прицврстен на начин:

- да не ја загрозува безбедноста на учесниците во сообраќајот и да не им нанесе штета на патот и на објектите на патот,

- да не ја намалува во поголема мера стабилноста на возилото и да не го отежнува управувањето со возилото,

- да не му ја намалува на возачот прегледноста на патот,

- да не создава премногу бучава и

- да не ги засолнува светлосните и светлосно-сигналните уреди на возилото, регистарските таблички и другите пропишани ознаки на возилото.

(3) Товарот кој се превезува во моторно или приклучно возило, кој под дејство на надворешни влијанија (ветар, дожд и слично) или под дејство на вибрации или други влијанија може да се растресува по коловозот, задолжително треба да се покрие со церада и добро да се прицврсти за страничниот дел на возилото.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 148

(1) Товарот на возилото не смее да ја помине најоддалечената точка на предната страна на возилото повеќе од 1 метар.

(2) Товарот што се превезува на возило и на приклучно возило може да ја премине најоддалечената точка на задната страна на возилото најмногу за една шестина од својата должина која континуирано е потпре на врз товарниот простор.

(3) Ако со возилото се превезува товар во комбинација што се состои од влечно возило и едноосна приколка, под должина на возилото се подразбира вкупната должина на влечното возило и едноосната приколка.

(4) Ако товарот на возилото ја поминува за повеќе од 1 метар најоддалечената точка на задната страна на возилото, најиздадената точка на товарот задолжително треба да биде означена со црвена ткаенина.

(5) Најиздадената точка на товарот кој се превезува со товарно моторно возило или приклучно возило во случајот од ставот (4) на овој член, е означена со табла, која има квадратна форма со димензии 50x50 см, обоена на измешично со коси ленти со рефлектирачка портокалова и бела боја и е поставена нормално на надолжната оска на возилото.

(6) На правното лице кое ќе нареди или дозволи превоз на товар спротивно на одредбите од ставовите (1) до (5) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(8) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (5) на овој член.

Член 149

(1) Ноќе и дење во случај на намалена видливост на издадената точка на товарот кој се превезува со возилото е означена:

- во случајот од членот 148 став (4) на овој закон - со светло и со рефлектирачка материја со црвена боја и
- кога товарот на моторното возило или на приклучното возило странично го преминува за повеќе од 40 см надворешниот раб на предното или на задното светло за означување на возилото - со светло и со катадиоптер кој од предната страна даваат бело светло, а од задната страна - црвено светло.

(2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи превоз на товар спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

30. Пробно возење и сообраќај на возила со пробни табели

Член 150

(1) За пробно возење заради испитување на својствата на новопроизведено или преправано моторно возило, за кое задолжително треба да се отстапи од одделни одредби на прописите за безбедност на сообраќајот на патиштата, потребно е одобрение за пробно возење.

(2) Во одобрението за пробно возење од ставот (1) на овој член се наведуваат мерките за безбедност што на свој трошок е должен да ги преземе организаторот на пробното возење и се назначуваат лицата кои можат да се наоѓаат во возилото за време на пробното возење и се внесуваат основните податоци на возилото со кое се врши пробното возење, името и презимето на возачот и бројот на возачката дозвола, со назначување на категоријата, односно потврдата за познавање на сообраќајните прописи, називот на местото и релацијата каде што ќе се врши пробното возење, целта на пробното возење, назначување на прописите од сообраќајот од кои во текот на пробното возење ќе се отстапува и времето на изведување на пробното возење.

(3) Одобрението за пробно возење од ставот (2) на овој член возачот е должен да го носи со себе и да го покаже на барање на униформиран полициски службеник.

(4) Барањето за издавање на одобрение за пробно возење ги содржи податоците од ставот (2) на овој член, а ако се испитува моторно или приклучно возило чија вкупна тежина, осен притисок или димензии ги надминуваат пропишаните граници, со барањето треба да се приложи и дозволата за вонреден превоз.

(5) На правното лице кое ќе нареди или дозволи пробно возење, спротивно на одредбите од ставовите (1) до (4) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот во ставот (5) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице.

(7) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 151

(1) Одобрение за пробно возење издава Министерството за внатрешни работи.

(2) Ако со пробното возење Министерството за внатрешни работи оцени дека би можел да се оштети патот или објектите на патот, одобрението за пробно возење се издава во согласност со правното лице надлежно за одржување на патот на кој се врши пробното возење, освен во случаите кога е издадена дозвола за вонреден превоз.

(3) Кога за пробното возење организаторот бара обезбедување од Министерството за внатрешни работи, трошоците за тоа обезбедување ги сноси организаторот.

Член 152

Барањето за издавање одобрение за пробно возење ќе се одбие, ако со пробното возење би се загрозила безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Член 153

Одобрението за пробно возење не ги ослободува возачот и организаторот на пробното возење од одговорност за предизвикана сообраќајна незгода во вршењето на пробното возење, заради отстапување од одделни сообраќајни прописи.

Член 154

(1) Возилото со кое се врши пробно возење покрај регистарската, односно пробната таблица, задолжително треба да се обележи со натпис "ПРОБНО ВОЗЕЊЕ" на предниот и задниот дел од возилото.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 155

(1) Во моторно возило кое е означено со пробни табели не смее да се превезуваат други лица или товар.

(2) По исклучок во возилото од ставот (1) на овој член, покрај возачот, може да се превезува уште едно лице ако е сопственик, односно носител на правото на користење на возилото.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

31. Учество во сообраќај на возила што не ги исполнуваат пропишаните услови (вонреден превоз)

Член 156

(1) Возилата што не ги исполнуваат пропишаните услови во однос на димензиите, вкупната маса и осното оптоварување и не постои можност да се доведат во таква состојба, можат да учествуваат во сообраќајот на јавен пат ако ги исполнуваат посебните услови што овозможуваат безбеден и непречен сообраќај, утврдени во дозволата за вонреден превоз што ја издава правното лице надлежно за одржување на патишта, врз основа на согласност од Министерството за внатрешни работи.

(2) Министерството за внатрешни работи согласно ста од ставот (1) на овој член ја издава во рок од 24 часа од приемот на барањето за издавање на согласност за вонреден превоз.

(3) Министерството за внатрешни работи може во согласност да определи и посебни услови за вонреден превоз, според кои правното лице или лицето кое врши вонреден превоз е должно да постапува.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член.

Член 157

(1) Вонредниот превоз нема да почне, односно ќе се прекине, ако настанат такви околности кои ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот или значително го по-

печуваат неговото одвивање или кога не се исполнети условите наведени во дозволата за вонреден превоз или ако дозволата е издадена без согласност од Министерството за внатрешни работи.

(2) Заради причините од ставот (1) на овој член вонредниот превоз може да го забрани, односно прекине Министерството за внатрешни работи.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 158

Трошоците за обезбедување на вонредниот превоз кога тоа го вршат униформирани полициски службеници на Министерството за внатрешни работи, се на товар на превозникот.

Член 159

Одредбите од членовите 156, 157 и 158 на овој закон не се однесуваат на вонредниот превоз што го организираат и вршат Министерството за внатрешни работи и Армијата на Република Македонија.

32. Спортски и други приредби на пат

Член 160

(1) На јавен пат можат да се одржуваат спортски и други приредби, врз основа на добиено одобрение од Министерството за внатрешни работи, по претходна согласност од правното лице надлежно за одржување на патишта.

(2) Организатор на приредба на јавен пат може да биде само правно лице.

(3) Одобрението од ставот (1) на овој член го издава соодветната организациона единица на Министерството за внатрешни работи според подрачјето на кое се одржува приредбата, а доколку приредбата се одржува на подрачјето на две или повеќе општини, одобрението го издава Министерството за внатрешни работи.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 161

(1) Во одобрението за одржување на приредба на јавен пат Министерството за внатрешни работи ги утврдува мерките за безбедност кои организаторот е должен да ги преземе на просторот каде што се одржува приредбата.

(2) Како простор каде што се одржува приредбата се смета натпреварувачката патека, просторот за гледачи и просторот за возила на натпреварувачите.

(3) Кога заради одржување на приредбата е неопходно ограничување или запирање на сообраќајот, организаторот е должен за тоа да ја извести јавноста преку средствата за јавно информирање или на друг соодветен начин, најмалку 48 часа пред почетокот на приредбата.

(4) На правното лице (организатор на приредба на пат) кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице (организатор на приредба на пат).

Член 162

(1) Барањето за издавање на одобрение за одржување на приредбата на пат се поднесува најмалку 15 дена пред почетокот на одржувањето на приредбата.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член содржи: назив на организаторот на приредбата, пат и релација на која ќе се одржува приредбата, датум и време на одржување на приредбата и мерките кои организаторот предвидува да ги преземе заради обезбедување на непосредните учесници во приредбата, учесниците во сообраќајот и гледачите.

(3) Со барањето од ставот (1) на овој член организаторот ги поднесува програмата и пропозициите на приредбата.

Член 163

Министерството за внатрешни работи ќе го одбие барањето за издавање одобрение за одржување на приредба на јавен пат ако барателот е физичко лице, ако утврди дека организаторот на приредбата не е во состојба да обезбеди потребен ред и да ги спроведе мерките за обезбедување на приредбата и просторот каде што се одржува, ако барањето не е навремено поднесено или ако со ограничувањето или со запирањето на сообраќајот на поважни патни правци во поголема мера би се попречил или загрозил сообраќајот, како и во случаите кога не е прибавена согласност од овластено правно лице надлежно за одржување на патишта.

Член 164

Ако спортската приредба на која се натпреваруваат моторни возила во брзина се одржува на пат на кој за време на приредбата се исклучува сообраќајот, со барањето за издавање на одобрение за одржување на таквата приредба, се приложува и доказ за согласност на Министерството за транспорт и врски за одржување на таа приредба.

Член 165

(1) Натпреварувачите кои учествуваат во приредбата на пат можат да ги следат само возила посебно обележани со ознака што ја определил организаторот.

(2) Примерок од ознаката од ставот (1) на овој член се доставува до Министерството за внатрешни работи, најдоцна три дена пред почетокот на приредбата.

(3) На правното лице (организатор на приредба на пат) кое постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице (организатор на приредба на пат).

Член 166

(1) Организаторот на приредбата не смее да дозволи да отпочне приредбата, односно ќе го прекине нејзиното одржување, ако не се преземени сите мерки за безбедност наведени во одобрението за одржување на приредбата.

(2) Заради причините од ставот (1) на овој член одржувањето на приредбата на пат може да го забрани, односно прекине и Министерството за внатрешни работи.

(3) На правното лице (организатор на приредба на пат) кое постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице (организатор на приредба на пат).

Член 167

(1) Ако заради обезбедување на спортска или друга приредба на пат Министерството за внатрешни работи ќе оцени дека е неопходно присуство на униформирани полициски службеници, го определува бројот на униформирани полициски службеници во одобрението на приредбата од членот 160 на овој закон и ги утврдува трошоците за нивно присуство на приредбата.

(2) Трошоците од ставот (1) на овој член се на товар на организаторот на приредбата.

Член 168

(1) Организаторот на приредбата е должен веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа по одржувањето на приредбата да ги отстрани од патот сообраќајните знаци, другите ознаки, уредите и предметите кои биле поставени во врска со одржувањето на приредбата.

(2) Ако организаторот на приредбата не постапи според одредбата од ставот (1) на овој член Министерството за внатрешни работи ќе нареди отстранувањето да се изврши на трошок на организаторот.

(3) На правното лице (организатор на приредба на пат) кое постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице (организатор на приредба на пат).

33. Превоз на лица со возила
33.1. Основни одредби**Член 169**

(1) Со моторно возило можат во сообраќај на пат да се превезуваат лица во оној број кој е означен во сообраќајната дозвола, односно во потврдата за регистрација, доколку со овој закон поинаку не е определено.

(2) Во моторно возило две деца до десетгодишна возраст се сметаат како едно лице.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезуваат лица спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 170

(1) Во патнички автомобил на предното седиште не смее да се превезува дете помало од 12 години, ниту лице кое очигледно е под влијание на алкохол, дрога или други психотропни супстанции.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 171

(1) Лицето кое се превезува со возило не смее на кој било начин да го попречува возачот во управувањето со возилото, да влијае врз возачот да управува со возилото на начин со кој се намалува безбедноста на сообраќајот, ниту да презема дејствија со кои ја загрозува сопствената безбедност или безбедноста на другите (отворање на врата, наведнување преку прозор, скокнување, исконнување од возилото и слично).

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 172

(1) Во затворениот простор на моторно или приклучно возило, кој не може да се отвори од внатрешната страна, возачот не смее да превезува лица, освен во возилата на Министерството за внатрешни работи, на правосудните органи, Царинската управа и на Армијата на Република Македонија.

(2) Во приклучно возило што го влече моторно возило, во камп-приколки и лесни приколки кои ги влечат моторни возила не смеат да се превезуваат лица.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезуваат лица спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(6) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој ќе постапи спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 173

(1) На надворешните делови на моторно возило или на приклучно возило можат да се превезуваат само лица кои работите на нивното работно место ги вршат на таков начин со возилото (противпожарно возило, возило на комунална хигиена, возило на електродистрибуција и слично).

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 174

(1) Во просторот на возила во кои се врши превоз на лица не смее истовремено да се превезуваат и животни.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член во патнички автомобил можат да се превезуваат животни, само во посебно изработени заштитни кутии.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој ќе постапи спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

33.2. Превоз на лица со автобус**Член 175**

(1) Во автобус и негова приколка со која се врши јавен превоз на лица или превоз за сопствени потреби во меѓумесен сообраќај, можат да се превезуваат онолку лица колку што има вградено седишта.

(2) Во автобус и негова приколка со кои се врши јавен превоз или превоз за сопствени потреби во градски и приградски сообраќај, можат да се превезуваат онолку лица колку што има вградено седишта и места за стојење.

(3) Во возилата од ставот (2) на овој член задолжително треба да бидат вградени држачи за лицата кои се превезуваат стоејќи.

(4) Бројот на местата за стојење се утврдува врз основа на фабричката документација (декларацијата на производителот), за дозволеното оптоварување на возилото и се впишува во сообраќајната дозвола.

(5) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезуваат лица спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 176

(1) Автобусот со кој се врши организиран превоз на деца задолжително треба да биде обележан со посебен знак поставен на предната и задната страна на автобусот.

(2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи превоз на деца спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 177

Во случај на евакуација, елементарна непогода, епидемија и пожар од поголем обем во автобус и негова приколка можат да се превезуваат лица и стоејќи.

Член 178

(1) На автобус не смее да се отвора врата за време на неговото движење. Возачот не смее да отпочне со возење додека патниците не се безбедно сместени и додека вратата на автобусот не е затворена.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

33.3. Превоз на лица со товарни моторни возила

Член 179

(1) На товарни моторни возила, во просторот определен за сместување на товар, можат да се превезуваат најмногу пет лица кои работат на товарење или истовар на товарот.

(2) Лицата од ставот (1) на овој член не смеат во возилото да стојат, ниту да седат на страните на каросеријата, на нестабилен товар или на товар што ја преминува висината на товарниот иландак.

(3) На товарно моторно возило на кое нема страни на каросеријата и на товарно моторно возило со автоматски истоварувач, во просторот определен за сместување на товар, не смее да се превезуваат лица.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезуваат лица спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член.

(7) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 180

(1) На товарно моторно возило во просторот определен за сместување на товар можат, врз основа на посебно одобрение, да се превезуваат работници од местото на живеење до местото на работење и обратно и од едно до друго работно место (групен превоз).

(2) Товарно моторно возило во чиј простор определен за сместување на товар се врши групен превоз има седишта прицврстени за подот на каросеријата, со ширина од најмалку 45 см за секое лице, страни на каросеријата високи најмалку 120 см цврста надворешна потпирка висока најмалку 120 см на задните седишта и на седиштата по должината на работ на каросеријата, ако нејзините страни се пониски од 120 см, носач на церадата и церада со два отвора за вентилација и скали за влегување и излегување на лицата.

(3) Одобрение за групен превоз се издава откако со технички преглед ќе се утврди дека товарното моторно возило е исправно.

(4) Одобрение за групен превоз издава Министерството за внатрешни работи според седиштето, односно живеалиштето на подносителот на барањето.

(5) Во случај на евакуација, елементарна непогода, епидемија и пожар од поголем обем, со товарно моторно возило во просторот определен за сместување на товар, групен превоз се врши без одобрение.

(6) Во случаите од ставот (5) на овој член не може да се врши групен превоз на деца до 14 годишна возраст, ако не е обезбедена придружба од полнолетно лице.

(7) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезуваат лица спротивно на одредбите од ставовите (1) и (6) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(9) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (6) на овој член.

Член 181

(1) Со товарно моторно возило со кое се врши групен превоз може да управува само возач на кого управувањето со моторно возило му е основно занимање и кој најмалку три години управувал со возило од таа категорија.

(2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи групен превоз спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 182

(1) Одобрението за групен превоз од членот 180 став (3) на овој закон содржи: име и презиме на возачот, број на возачката дозвола со означување на категоријата на возилото, марка на возилото, број на регистарската таблица и број на сообраќајната дозвола, време за кое е издадено одобрението, релација на која возилото сообраќа и број на лицата кои можат да се превезуваат со возилото.

(2) Одобрението од ставот (1) на овој член се издава со рок на важење до шест месеца.

(3) Возачот е должен за време на вршењето на превозот со себе да го носи одобрието и да го покаже на барање на униформиран полициски службеник.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 183

Вкупната тежина на лицата кои групно се превезуваат со товарно моторно возило не смее да премине 70% од носивоста на возилото.

Член 184

(1) Ако во товарно моторно возило се превезува добиток во просторот во кој се превезува добитокот не смеат да се превезуваат лица.

(2) На приклучно возило што го влече товарно моторно возило не смеат да се превезуваат лица.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезува добиток спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

33.4. Превоз на лица во приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор

Член 185

(1) Во приклучно возило што го влече трактор може да се превезуваат до пет лица, а во приклучно возило што го влече мотокултиватор - до три лица кои работат на товарење или истовар на товарот или кои вршат земјоделски работи.

(2) Во приклучно возило со автоматски истоварувач можат да се превезуваат лица до бројот определен во ставот (1) на овој член, ако е исклучен тој уред.

(3) Во приклучно возило, ако товарот ја преминува висината на товарниот сандак, не смее да се превезуваат лица.

(4) За време на превозот лицата задолжително треба да седат на подот од товарниот сандак или на товарот.

(5) Ако трактор влече две приклучни возила во нив не смеат да се превезуваат лица.

(6) На правното лице кое ќе нареди или дозволи влечење на возило спротивно на одредбите од ставовите (1), (3) и (5) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(8) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (3) и (5) на овој член.

(9) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член.

Член 186

(1) Со приклучно возило што го влече трактор може да се превезуваат и повеќе од пет лица, ако тие вршат земјоделски работи и тоа само од местото на живеење до местото на работење и обратно и од едно до друго место на работење.

(2) Во случај на елементарна непогода, епидемија и пожар од поголем обем, со приклучно возило што го влече трактор, можат да се превезуваат и повеќе од пет лица.

(3) Превозот на лица од ставот (1) на овој член не може да се врши ако приклучното возило е со автоматски истоварувач или со една оска.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи влечење на возило спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставовите (1) и (3) на овој член.

Член 187

(1) Со трактор што влече приклучно возило во кое се врши превоз на лица од членот 185 ставови (1) и (2) на овој закон може да управува само возач кој има најмалку три години возачка дозвола која дава право за управување со трактор.

(2) Со мотокултиватор што влече приклучно возило во кое се врши превоз на лица може да управува само возач кој поседува возачка дозвола која дава право за управување со мотокултиватор.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи превоз на лица спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 188

(1) Лице кое се превезува во приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор не смее да стои, да седи на страните на товарниот сандак, да скокнува и исконкува додека возилото е во движење, ниту да се вози на надворешните делови или приклучните орудија што ги влече тракторот, односно мотокултиваторот.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, согласно со одредбите на овој закон, на лицето од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 189

Одредбите од членовите 169 до 188 на овој закон не се однесуваат на возилата на Министерството за внатрешни работи и на Армијата на Република Македонија.

33.5. Превоз на лица со други возила

Член 190

(1) На велосипед, велосипед со мотор, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл смее да се превезува дете до седумгодишна возраст, ако на возилото е вградено посебно седиште пред возачот.

(2) На велосипед со мотор или на мотоцикл смее да се превезува лице над седумгодишна возраст, ако го опчекорило посебното седиште и за време на возењето ги држи нозете на посебни држачи.

(3) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 191

(1) На приколка што ја влече или потиснува велосипед, велосипед со мотор, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, како и во товарен сандак на велосипед, велосипед со мотор, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл не смеат да се превезуваат лица.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 192

(1) На запрежно возило смеат да се превезуваат толку лица колку што дозволува просторот лицата да се сместат седечки.

(2) Возачот и лицата кои се превезуваат на запрежно возило, не смеат да стојат во возилото, да седат на страните на возилото или на нестабилниот товар, ниту да се наоѓаат на рудата за време на движењето на возилото.

(3) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот на запрежно возило кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот, односно лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 193

(1) На трактор, работна машина или мотокултиватор може да се превезува лице само ако има посебно фабрички вградено седиште.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

IV. СООБРАЌАЈНИ ЗНАЦИ И ОПРЕМА

1. Основни одредби

Член 194

(1) Јавните патишта се обележуваат со пропишани сообраќајни знаци со кои на учесниците во сообраќајот им се соопштуваат ограничувања, забрани и обврски.

(2) Со сообраќајни знаци се обележуваат и опасностите од привремен карактер.

(3) Учесниците во сообраќајот се должни да се придржуваат кон ограничувањата, забраните и обврските изразени со поставените сообраќајни знаци.

(4) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на учесник во сообраќајот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 195

(1) Сообраќајни знаци се: знаци за опасност; знаци за изречни наредби и знаци за известување со дополнителна табла или без неа, која е составен дел на сообраќајниот знак и која поблиску го определува значењето на сообраќајниот знак; светлосни сообраќајни знаци; ознаки на коловозот, на тротоарот и слично и светлосни и други ознаки на патот.

(2) Сообраќајните знаци се еднообразни на територијата на Република Македонија.

(3) Сообраќајните знаци за известување и дополнителните табли кои се составен дел на сообраќајните знаци и кои поблиску го определуваат значењето на сообраќајниот знак, се напишани на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на англиски и француски јазик и нивното писмо, а во подрачјата на единиците на локалната самоуправа во кои најмалку 20% од граѓаните зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик и на тој службен јазик и писмо.

Член 196

(1) Сообраќајните знаци се поставуваат и се одржуваат така што учесниците во сообраќајот да можат навремено и лесно да ги воочат и дење и ноќе и навремено да постапат во согласност со нивното значење.

(2) Сообраќајните знаци се отстрануваат, дополнуваат или заменуваат ако нивното значење не им одговара на изменетите услови на сообраќајот на патот, на барањата на безбедноста или ако истите се оштетени или уништени.

(3) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице.

Член 197

(1) На сообраќајниот знак и на столбот на кој е поставен знакот, забрането е да се става се што не е во врска со значењето на сообраќајниот знак.

(2) Забрането е неовластено поставување, преместување, отстранување и оштетување на сообраќајните знаци и на опремата на патот или измена на значењето на сообраќајните знаци.

(3) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 198

(1) На пат не смеат да се поставуваат табли, знаци, светла, столбови или други слични предмети со кои се засолнува или се намалува видливоста на поставените сообраќајни знаци или кои со својата форма, боја, изглед или место на поставување имитираат или личат на некој сообраќаен знак или ги заслепуваат учесниците во сообраќајот или го одвраќаат нивното внимание во мера која може да биде опасна за безбедноста на сообраќајот.

(2) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 199

Во сообраќајна опрема за патишта спаѓа:

- опрема за означување на работите на коловозот,
- опрема за означување на врвот на пешачкиот остров,
- опрема за означување на работи, препреки и оштетувања на коловозот,
- опрема за водење и насочување на сообраќајот,
- опрема за забавување на сообраќајот и
- друга опрема.

2. Знаци за опасност, знаци за изречни наредби и знаци за известување

Член 200

(1) Знаците за опасност служат учесниците во сообраќајот на патот да се предупредат за опасноста што им се заканува на определено место, односно на дел од патот и да се известат за природата на таа опасност.

(2) Знаците за изречни наредби им ги ставаат до знаење на учесниците во сообраќајот на патот - забраните, ограничувањата и обврските кон кои тие задолжително треба да се придржуваат.

(3) Знаците за известување им ги даваат на учесниците во сообраќајот потребните известувања за патот по кој се движат и други известувања што можат да им бидат корисни.

Член 201

(1) Знаците за опасност и знаците за изречни наредби на пат се премачкани со рефлектирачки материи или се осветлени со сопствен извор на светлина.

(2) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 202

Знаците за опасност, знаците за изречни наредби и знаците за известување, кои се поставени на автопат или тунел подолг од 500 метри, треба да бидат изведени на начин кој согласно со моменталните услови и околности на сообраќајот на автопатот, односно негов дел или во тунелот, можат да го менуваат своето значење.

3. Светлосни сообраќајни знаци и светлосни ознаки

Член 203

(1) За регулирање на сообраќајот се употребуваат уреди со кои се даваат светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла со црвена, жолта и зелена боја.

(2) На уредите за давање светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла, светлата се поставуваат по вертикалната оска едно по друго и тоа црвеното горе, жолтото во средина, а зеленото долу. Ако уредот за давање светлосно сообраќајни знаци е поставен над сообраќајната лента, светлата можат да бидат поставени по хоризонталната оска, едно покрај друго и тоа црвеното лево, жолтото во средина, а зеленото десно. Светлата на уредот за давање светлосни сообраќајни знаци имаат форма на круг, а зеленото светло може да има и форма на една или повеќе стрелки сместени во круг со црна боја.

Член 204

На уредите за давање светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла:

- црвеното и зеленото светло не смеат да бидат запалени истовремено,

- жолтото светло може да биде запалено како самостојно светло во временско растојание од престанувањето на зеленото до појавата на црвеното светло или истовремено со црвеното светло - пред појавата на зеленото светло и

- зеленото светло може да биде запалено само како самостојно светло. Промената на запаленото светло во жолто светло може да се означи со трепкање на зеленото светло.

Член 205

(1) На уредот за давање светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла може да му се додаде дополнителен светлосен знак во форма на зелена светлечка стрелка или повеќе такви знаци.

(2) Дополнителните светлосни знаци од ставот (1) на овој член се сместуваат од соодветната страна на светлосниот сообраќаен знак и тоа на висина на која се наоѓа зеленото светло.

Член 206

(1) На уредот за давање светлосни сообраќајни знаци со кои на коловозот со повеќе од две сообраќајни ленти обележани со надолжни линии, сообраќајот се регулира за секоја сообраќајна лента посебно и кои се наоѓаат над сообраќајната лента - црвеното светло значи забрана на сообраќајот по сообраќајната лента над која е поставено, а зеленото светло - слободно минување по односната сообраќајна лента.

(2) Црвеното светло од ставот (1) на овој член има форма на вкрстени линии, а зеленото светло - форма на стрелка со врвот свртен надолу.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 207

(1) За регулирање на сообраќајот на пешаците можат да се употребуваат и посебни уреди за давање светлосни сообраќајни знаци со двобојни светла со црвена и зелена боја и уреди за давање на звучни сигнали. Двобојните светла на светлосните сообраќајни знаци се поставени по вертикалната оска едно под друго и тоа црвеното светло горе, а зеленото светло долу.

(2) Светлата од ставот (1) на овој член се состојат од светлечка површина со црвена или зелена боја на која се наоѓа темна силуета на пешак или од темна површина на која се наоѓа светлечка силуета на пешак со црвена или зелена боја. Светлата од ставот (1) на овој член не смеат да бидат запалени истовремено.

Член 208

(1) Ако рабовите на коловозот на јавен пат се обележуваат со светлосни сообраќајни ознаки, тие се обележуваат со светла со рефлексни стакла или со рефлектирачки материи и тоа десната страна на коловозот - со ознаки со црвена боја, а левата страна - со ознаки со бела боја, освен на автопат каде што од двете страни на коловозната лента ознаките се во црвена боја.

(2) Рабовите на коловозот на делот од патот низ тунел задолжително треба да бидат обележани со ознаките од ставот (1) на овој член.

(3) Ако врвовите на пешачките острови, на островите за насочување на сообраќајот и другите објекти на коловозот ноќе не се доволно осветлени, истите се обележуваат со светла со рефлексни стакла или со рефлектирачки материи со жолта боја.

(4) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

4. Ознаки на коловозот

Член 209

(1) Оznakите на коловозот служат за регулирање на сообраќајот на патиштата и за известување и водење на учесниците во сообраќајот.

(2) Оznakите на коловозот можат да се постават сами или со други сообраќајни знаци, ако е потребно значењето на овие знаци посебно да се истакне, односно поцелосно да се определи или објасни.

(3) Оznakите на коловозот се состојат од линии, стрелки, натписи и други ознаки.

(4) Оznakите на коловозот можат да имаат и рефлектирачки својства.

Член 210

(1) Оznakите на коловозот се поставуваат на патишта со современ коловоз.

(2) На пат надвор од населено место со современ коловоз за сообраќај во двете насоки, на кој постојат само две сообраќајни ленти, тие ленти се одвоени со соодветна надолжна линија на коловозот, а на магистрален пат - обележани и со рабни линии.

(3) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

5. Обележување на премин на пат преку железничка пруга

Член 211

(1) На дел од патот пред премин на патот преку железничка пруга во исто ниво поставени се соодветни сообраќајни знаци.

(2) По исклучок од одредбата на ставот (1) на овој член не е задолжително поставување на знаците на местото на вкрстување на пешачки патеки со железничка пруга во исто ниво.

(3) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 212

(1) На премините на пат преку железничка пруга во исто ниво, покрај сообраќајните знаци од членот 211 став (1) на овој закон, се поставуваат и браници и полубраници, односно уреди за давање знаци со кои се најавува доближување на воз, ако тоа го бара густината на сообраќајот или другите услови на преминот на патот преку железничка пруга во исто ниво.

(2) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 213

Светлосните знаци со кои се најавува доближување на воз на преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво, се даваат со наизменично палење на две црвени трепкави светла кои имаат форма на круг.

Член 214

(1) На преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво на кој постои уред за давање светлосни знаци со кои се најавува доближување на воз, односно спуштање на браниците или полубраниците, на тој уред може да му се додаде и уред за давање звучни знаци.

(2) На премините на земјен пат со слаб сообраќај и на пешачка патека преку железничка пруга во исто ниво, обезбедување на учесниците во сообраќајот може да се врши само со уред за давање звучни знаци.

Член 215

(1) На премините на пат преку железничка пруга во исто ниво браниците или полубраниците се обоени наизменично со црвена и жолта боја.

(2) Браниците и полубраниците, како и сообраќајните знаци поставени на делот од патот пред преминот на патот преку железничка пруга во исто ниво, имаат рефлексни стакла или се премачкани со рефлектирачки материји со соодветната боја од ставот (1) на овој член.

(3) Браниците и полубраниците се опремени со трепкаво црвено светло.

(4) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 216

(1) На преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво на кој при наидување на воз браниците или полубраниците автоматски се спуштаат, како и на преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво на кој со браниците или полубраниците се ракува рачно и тоа од местото од кое тие не се гледаат, се поставува уред за давање светлосни знаци или уред за давање звучни знаци со кои учесниците во сообраќајот се известуваат за спуштањето на браниците или полубраниците.

(2) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

6. Обележување работи и пречки на патот

Член 217

(1) Делот од патот на кој настанале пречки што не можат веднаш да се отстранат или на кој се изведуваат работи задолжително треба да се обележи на виден начин на него, со цел да се обезбедат учесниците во сообраќајот.

(2) Обележувањето на делот од патот од ставот (1) на овој член, се врши со поставување на соодветни сообраќајни знаци, а обезбедување на учесниците во сообраќајот - со поставување браници.

(3) Браниците се обоени наизменично со црвена и бела боја со рефлексни стакла или премачкани со рефлектирачки материји со соодветна боја, а ноќе како и дење во случај на намалена видливост, на нив се поставени трепкави светла со портокалова боја.

(4) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршоците од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

7. Знаци што ги даваат униформираниите полициски службеници или други овластени службени лица

Член 218

(1) Учесниците во сообраќајот постапуваат по барањата изразени со помош на знаци или по наредбите на униформираниите полициски службеници или на други овластени службени лица.

(2) Униформираниот полициски службеник, односно овластеното службено лице од ставот (1) на овој член, е должен при давањето знаци да се постави на патот така што учесниците во сообраќајот на кои знаците им се наменети да можат лесно и од доволна оддалеченост да го воочат.

(3) Знаците од ставот (1) на овој член можат да се даваат и од возило.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето - учесник во сообраќајот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 219

(1) Знаците што на учесниците во сообраќајот им ги дава униформиран полициски службеник се знаци што се даваат со раце и со положба на телото, звучни знаци и светлосни знаци.

(2) Знаците од ставот (1) на овој член задолжително треба да се даваат така што нивното значење за учесниците во сообраќајот да биде јасно и недвосмислено.

V. ДОЛЖНОСТИ ВО СЛУЧАЈ НА СООБРАЌАЈНА НЕЗГОДА

Член 220

(1) Лицето кое ќе се затекне или ќе најде на место на сообраќајна незгода во која има повредени лица е должно да им укаже помош на лицата повредени во сообраќајната незгода.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 221

(1) Учесникот во сообраќајна незгода во која е загинато или повредено лице или настанала поголема материјална штета е должен:

- да остане на местото на сообраќајната незгода, со тоа што може привремено да се оддалечи само заради давање помош на лицата повредени во сообраќајната незгода или ако нему му е потребна лекарска помош,

- да преземе соодветни мерки заради отстранување на нови опасности кои можат да настанат на местото на сообраќајната незгода, а особено: да го постави посебниот знак за означување на запрено возило на коловозот или со други соодветни знаци да ги извести учесниците во сообраќајот за настанатата опасност; да го обезбеди возилото од самотргнување; да го обезбеди товарот на возилото да не падне или да не се растури по коловозот; да преземе мерки за спречување на избувнување пожар или експлозија и слично и

- за сообраќајната незгода да го извести Министерството за внатрешни работи и да се врати на местото на сообраќајната незгода и да го пречека доаѓањето на полицискиот службеник кој врши увид.

(2) Учесникот во сообраќајна незгода при преземање на дејствијата од ставот (1) на овој член е должен да настојува да не се промени состојбата на местото на сообраќајната незгода со цел да се зачуваат постојните траги, само под услов со тоа да не се загрозува безбедноста на сообраќајот.

(3) Министерството за внатрешни работи за сообраќајната незгода во која е загинато или повредено лице, е должно веднаш да ја извести најблиската здравствена установа.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето-учесник во сообраќајна незгода кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеја 2 на овој член.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето-учесник во сообраќајна незгода кое постапува спротивно на одредбите од ставот (1) алинеи 1 и 3 на овој член.

Член 222

(1) Возачот кој ќе се затекне или ќе најде на место на сообраќајна незгода е должен на барање од полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи, да го превезе лицето повредено во сообраќајната незгода до најблиската здравствена установа.

(2) Возачот е должен да постапи согласно со одредбата од ставот (1) на овој член и пред доаѓањето на полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи, освен ако незгодата се случила на место на кое може да очекува брзо доаѓање на возило на брза помош или ако возачот заклучи дека со нестручен и несоодветен начин на превоз, состојбата на повреденото лице може да се влоши.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 223

(1) Ако здравствената установа е известена за сообраќајна незгода или примила на лекување лице повредено во сообраќајна незгода е должен за тоа веднаш да го извести Министерството за внатрешни работи.

(2) Ако лицето повредено во сообраќајна незгода почине од здобиените повреди во рок од 30 дена или ако постои оправдано сомневање дека кај возачот поради повреда дошло до намалување на психичката или физичката способност за управување со моторно возило или со трамвај, врз основа на медицински наод, здравствената установа е должна за тоа веднаш да го извести Министерството за внатрешни работи.

(3) На здравствената установа што постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе и се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член, глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во здравствената установа.

Член 224

(1) Полициските службеници на Министерството за внатрешни работи се должни да излезат на местото на сообраќајната незгода во која има загинати или повредени лица или настанала поголема материјална штета и да состават записник за увидот.

(2) Присутниот возач - учесник во сообраќајната незгода од ставот (1) на овој член е должен на барање на оправдано отсутниот сопственик, односно на носителот на правото на користење на другото возило да му го достави своето име, презиме и адреса на живеалиштето, односно престојувалиштето.

(3) Ако возачот во сообраќајна незгода во која настанала мала материјална штета на другото возило, поради отсуство на возачот на другото возило, не е во можност да ги даде личните податоци и податоците за осигурување на возилото, должен е за таа незгода да го извести Министерството за внатрешни работи и да му ги даде своите лични податоци и податоците за оштетеното возило.

(4) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на присутниот возач - учесник во сообраќајна незгода кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 225

(1) Возачите - учесници во сообраќајна незгода во која е предизвикана мала материјална штета, се должни веднаш да ги отстранат возилата од коловозот, да овозможат непречено одвивање на сообраќајот и да го пополнат и потпишат Европскиот извештај за сообраќајна незгода.

(2) Европскиот извештај за сообраќајна незгода од ставот (1) на овој член возачите-учесници во сообраќајната незгода го пополнуваат и потпишуваат кога се согласни за начинот на кој се случила сообраќајната незгода.

(3) Европскиот извештај за сообраќајна незгода не се пополнува и потпишува во случај на сообраќајна незгода во која има повредени или загинати лица.

(4) Европскиот извештај за сообраќајна незгода од ставот (1) на овој член го прави достапен за учесниците во сообраќајот Националното биро за осигурување на Република Македонија.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот-учесник во сообраќајна незгода кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 226

Полициските службеници на Министерството за внатрешни работи се должни да излезат на местото на сообраќајната незгода во која е предизвикана мала материјална штета, ако тоа го бара едниот од учесниците во сообраќајната незгода и тоа во случаи, кога:

- едно од возилата нема регистарски таблички или истото не е осигурано,
- едно од возилата има странска регистарска табличка,
- еден од возачите е очигледно под дејство на алкохол, дрога или други психотропни супстанции,
- еден од возачите не поседува соодветна возачка дозвола,
- возачите не можат да ги усогласат мислењата во врска со начинот и околностите под кои се случила сообраќајната незгода,
- еден од возачите одбива да ги даде своите лични податоци, односно податоците за возилото или
- еден од возачите го напуштил местото на сообраќајната незгода.

Член 227

(1) Лицето кое учествувало во сообраќајна незгода не смее да зема алкохолни пијалаци, опојни дроги, психотропни супстанции и лекови за кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето додека не се изврши увид.

(2) Полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи кој врши увид на местото на сообраќајната незгода во која има повредени лица или настанала поголема материјална штета ќе ги подложи непосредните учесници во незгодата на испитување со помош на соодветни средства и апарати или ќе ги упати на стручен преглед заради проверување на присуство на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции и лекови за кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето во организмот.

(3) Ако со испитувањето од ставот (2) на овој член се утврди дека непосредните учесници во сообраќајната незгода имаат алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции и лекови за кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето во организмот, полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи кој врши увид ќе определи да им се земе крв или урина заради анализа.

(4) Ако во сообраќајната незгода има загинати лица, полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи кој врши увид, ќе определи на непосредните учесници во незгодата да им се земе крв и урина заради утврдување дали се под влијание на алко-

хол, опојни дроги, психотропни супстанции и лекови за кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето.

(5) Во случаите од ставовите (2) и (3) на овој член, лекарот може да одлучи крв или крв и урина да не се земат ако со тоа би настанале штетни последици по здравјето на учесниците во сообраќајната незгода.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето - учесник во сообраќајна незгода кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 228

(1) Полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи кој врши увид, е должен да организира попис на имотот што на местото на настанот останува од лицето кое во сообраќајната незгода загинало или е потешко повредено, да го извести правното лице што отстранува возила и предмети од патот или заинтересираното лице и да даде помош заради заштита на имотот, ако на местото на настанот нема лице кое тој имот може да го преземе.

(2) Во случаите на сообраќајна незгода во која учествуваат странски државјани, дејствијата во врска со заштитата на имотот и возилото од ставот (1) на овој член го врши Царинската управа.

Член 229

Возачот кој со возилото учествувал во сообраќајна незгода во која има повредени или загинати лица, како и друго лице кое непосредно учествувало во таква незгода, имаат право да бараат лични податоци и адреса на живеалиште, односно престојувалиште од лицата кои биле присутни кога се случила незгодата.

Член 230

(1) Ако возилото заради сообраќајна незгода или неисправност е онеспособено за натамошно движење на патот, возачот или сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото е должен возилото, товарот, предметите или другиот материјал расфрлен на патот, веднаш да ги отстрани од коловозот.

(2) Ако возачот или сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото не е во состојба да постапи согласно со одредбата од ставот (1) на овој член, полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи, кој ќе се затекне на местото на незгодата или во случај на неисправност на возилото, ќе побара од правното лице надлежно за одржување на патот на сигурно место да ги отстрани од коловозот возилото, товарот, предметите или другиот растурен материјал.

(3) Правното лице надлежно за одржување на патот е должно на барање на полицискиот службеник итно да ги преземе сите потребни мерки за отстранување и чување на возилото со товарот, предметите или другиот растурен материјал од коловозот и да обезбеди проодност на патот.

(4) Ако правното лице надлежно за одржување на патот не постапи согласно со одредбата од ставот (3) на овој член, а поради онеспособеноста на возилото или создадените пречки на коловозот од товарот, предметите или другиот материјал им е оневозможено движењето на другите учесници во сообраќајот, Министерството за внатрешни работи ќе преземе други соодветни мерки со цел да се овозможи нормално одвивање на сообраќајот.

(5) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице надлежно за одржување на патот.

(7) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

VI. ВОЗАЧИ

1. Услов за управување со возила

Член 231

(1) Со моторно возило во сообраќајот на патот може самостојно да управува само лице кое има важечка возачка дозвола, странска возачка дозвола или меѓународна возачка дозвола.

(2) Трактор во сообраќајот на пат, може да управува лице кое има важечка возачка дозвола од категориите "Б", "Б+Е", "Ц", "Ц+Е", "Д", "Д+Е" и "Ф" или од поткатегиите "Ц1", "Ц1+Е", "Д1" и "Д1+Е".

(3) Возачот е должен за време на управувањето со моторното возило да ги користи помагалата што се запишани во возачката дозвола.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со моторно возило спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(7) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 232

(1) Возачот кој во таква мера е уморен или болен или се наоѓа во таква психичка состојба што е неспособен за сигурно управување со возилото, како и возачот под дејство на лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред или за време на возењето, не смее да управува со возило во сообраќајот на пат.

(2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со возило спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 233

(1) Возачот не смее да управува со возило во сообраќајот на патот, ниту да започне да управува со возило ако е под дејство на опојни дроги или психотропни супстанции.

(2) Ќе се смета дека лицето е под дејство на опојни дроги или психотропни супстанции, доколку со анализа на крвта или на крвта и урината или со друг метод за мерење ќе се утврди присуството на овие средства во неговиот организам.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со возило спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 234

(1) Возачот не смее да управува со возило во сообраќајот на патот, ниту да започне да управува со возило ако е под дејство на алкохол.

(2) Ќе се смета дека е под дејство на алкохол лицето за кое со анализа на крвта или на крвта и урината или со друг метод за мерење на количеството на алкохол во организмот, ќе се утврди дека содржината на алкохолот во крвта изнесува повеќе од 0,50 г/кг или ако присуството на алкохол во организмот е утврдено со соодветни средства или со апарати за мерење на алкохолизираноста (алкометар и друго), што одговара на количества поголеми од 0,50 г/кг или кај кое без оглед на содржината на алкохол во крвта, со стручен преглед, ќе се утврди дека покажува знаци на алкохолна растроеност.

(3) Не смее да управува со возило, ниту да започне управување со возило ако во организмот има алкохол или ако покажува знаци на алкохолна растроеност:

- возач-почетник согласно со одредбите на овој закон,

- возачот на моторно возило од категориите "Б+Е", "Ц", "Ц+Е" и "Д" и "Д+Е" или од поткатегиите "Ц1", "Ц1+Е", "Д1" и "Д1+Е" - додека управува со возило од таа категорија,

- возачот на возило со кое се врши јавен превоз - додека со тоа возило врши јавен превоз,

- возачот на возило на кого управувањето со возило му е основно занимање - додека управува со возилото вршејќи ги работите од ова занимање,

- возачот инструктор и кандидатот за возач - за време на оспособување во практичното управување со возило и

- претседателот и членовите на испитната комисија - додека спроведуваат практичен дел на возачкиот испит.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со возило спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

(7) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на претседателот и членот на испитната комисија кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) алинеја 6 на овој член.

2. Стекнување право на управување со моторно возило

Член 235

(1) Право на управување со моторно возило може да стекне лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) да наполнило 18 години возраст,
- 2) да е здравствено и психофизички способно да управува со моторно возило,
- 3) да има завршено најмалку основно образование,

4) да положило возачки испит за управување со моторно возило од определена категорија и

5) со одлука на надлежен државен орган да не му е забрането управување со моторно возило.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член право на управување со автобуси и тролејбуси може да стекне лице кое наполнило 21 година возраст, а право на управување со мотоцикли со мотор чија зафатнина не надминува 125 см³, лесни трицикли, трицикли, лесни четирицикли и четирицикли, може да стекне лице кое наполнило 16 години возраст.

(3) Право на управување со моторни возила од категоријата "Ц" и поткатегоријата "Ц1" може да стекне возач кој претходно најмалку една година поседува возачка дозвола од категоријата "Б".

(4) Право на управување со моторни возила од категоријата "Д" може да стекне возач кој претходно најмалку две години поседува возачка дозвола од категоријата "Ц", а право на управување со моторни возила од поткатегоријата "Д1" возач кој претходно најмалку две години поседува возачка дозвола од категоријата "Ц" или поткатегоријата "Ц1".

(5) Право на управување со моторни возила од категориите "Б+Е", "Ц+Е" и "Д+Е" може да стекне возач кој поседува возачка дозвола од категориите "Б", "Ц" и "Д", а право на управување со моторно возило од поткатегориите "Ц1+Е" и "Д1+Е" - може да се стекне возач кој најмалку една година поседува возачка дозвола од поткатегориите "Ц1" и "Д1".

(6) Лицата кои се стекнале со право на управување со возило што спаѓа во поткатегоријата "А1", по навршени 18 години возраст се стекнуваат со право на управување со возило од категоријата "А" без полагање на возачки испит.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (6) на овој член.

Член 236

(1) Со трактор може да управува лице кое ги исполнува следниве услови:

- да наполнило 16 години возраст,
- да е здравствено и психофизички способно за управување со трактор,
- да положило испит за управување со трактор или да поседува возачка дозвола од категориите "Б", "Ц" или "Д" или од поткатегориите "Ц1" или "Д1" и
- со одлука на надлежен државен орган да не му е забрането управување со трактор.

(2) Здравствената и психофизичката способност за управување со трактор, се докажува со уверение издадено од здравствена установа овластена од Министерството за здравство.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 237

(1) Со работна машина, мотокултиватор, велосипед со мотор, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, може да управува лице кое ги исполнува следниве услови:

- да наполнило 16 години возраст - за управување со работна машина, мотокултиватор, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, односно 14 години возраст - за управување со велосипед со мотор;
- да е здравствено и психофизички способно за управување со работна машина, мотокултиватор, велосипед со мотор, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл и
- да положило возачки испит за познавање на сообраќајните знаци и правилата на сообраќајот.

(2) Здравствената и психофизичката способност за управување со работна машина, трицикл и четирицикл

се докажува со уверение, а за управување со мотокултиватор, велосипед со мотор, лесен трицикл и лесен четирицикл - со изјава на лицето или негов родител, односно старател - ако лицето не наполнило 18 години возраст.

(3) Уверението од ставот (2) на овој член го издава здравствена установа овластена од Министерството за здравство.

Член 238

(1) Велосипед на пат може да управува лице кое наполнило 10 години возраст.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на родителот, односно старателот на лицето од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 239

(1) Со запрежно возило на магистрален и регионален пат може да управува лице кое наполнило 15 години возраст, а на другите патишта - лице кое наполнило 12 години возраст.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на родителот, односно старателот на лицето од ставот (1) на овој член кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 240

(1) Возач - почетник кој поседува возачка дозвола од категориите "А", "Б" и "Ц", односно од поткатегориите "А1" и "Ц1" не смее да управува со возило со брзина поголема од 60 километри на час на јавен пат, односно со брзина поголема од 80 километри/час на пат наменет исклучиво за сообраќај на моторни возила, односно со брзина поголема од 100 километри/час на автопат, а со велосипед со мотор повеќе од 40 километри/час, ниту смее со возилото да влече приклучно возило или да врши организиран превоз на деца, во рок од две години од денот на издавање на возачката дозвола.

(2) Возачот од ставот (1) на овој член не смее да управува возило во патниот сообраќај во времето од 23,00 часот до 5,00 часот, освен ако со него во возилото се наоѓа лице-возач постаро од 25 години на кое не му е изрекувана прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило.

(3) Возачот од ставот 1 на овој член кој поседува возачка дозвола од "А" категорија не смее да управува со возило чија сила на моторот е поголема од 25 киловати.

(4) Возачот од ставот (1) на овој член кој поседува возачка дозвола од "Б" категорија не смее да управува со возило чија сила на моторот е поголема од 75 киловати.

(5) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (4) на овој член.

3. Оспособување на кандидати за возачи

Член 241

(1) Кандидатот за возач кој се подготвува за полагање на возачки испит може заради оспособување и пред предложениот возачки испит да управува на патот со моторно возило од онаа категорија за која го подготвува испитот, ако со возилото управува под надзор на возачинструктор.

(2) За време на управувањето со моторно возило, кандидатот за возач е должен кај себе да има уверение за здравствена и психофизичка способност за управување со моторно возило.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на лицето - кандидат за возач кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 242

(1) На пат со моторно возило може да се оспособува за управување и кандидат за возач кој има до шест месеца помалку од годините на возраст, пропишани за издавање возачка дозвола за категоријата на возила во која спаѓа моторното возило на кое се врши оспособувањето.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 243

(1) Моторно возило на кое на пат кандидатот за возач се оспособува во практичното управување со возилото е означено со посебни табели.

(2) Табелите од ставот (1) на овој член имаат форма на квадрат, по боја се сини и на нив со бела боја е напишана буквата "Л".

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 244

(1) Оспособувањето на кандидати за возачи е наставен процес кој задолжително се спроведува според Наставниот план за обука на кандидати за возачи.

(2) Оспособувањето на кандидати за возачи задолжително се спроведува за секој кандидат за возач.

(3) Наставниот план од ставот (1) на овој член задолжително ги опфаќа следниве наставни програми:

- сообраќајни правила и прописи (теоретски дел),
- управување со возило (практичен дел) и
- укажување на прва помош на лица повредени во сообраќајна незгода.

(4) Оспособување на кандидати за возачи согласно со наставните програми од ставот (3) алинеи 1 и 2 на овој член го спроведуваат авто-школи.

(5) Оспособување на кандидати за возачи согласно со наставната програма од ставот (3) алинеја 3 на овој член го спроведува правно лице овластено од Министерството за здравство (Црвениот крст на Република Македонија и слично), за што издава потврда за оспособеност за укажување на прва помош.

(6) Наставната програма од ставот (3) алинеја 1 на овој член автошколата ја спроведува организирано од страна на стручни предавачи по пат на предавања, презентации и слично.

(7) На автошколата која постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе и се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член, глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.

3.1. Основање и работа на автошколи**Член 245**

(1) Правно или физичко лице може да врши спроведување на оспособување на кандидати за возачи, само ако добие лиценца за автошкола од Министерството за внатрешни работи и ако е запишано во Регистарот на автошколи во Министерството за внатрешни работи.

(2) Лиценцата од ставот (1) на овој член Министерството за внатрешни работи ја издава доколку автошколата ги исполнува условите утврдени во членот 247 на овој закон.

(3) По издавањето на лиценцата од ставот (2) на овој член, Министерството за внатрешни работи ја запишува автошколата во Регистарот на автошколи во Министерството за внатрешни работи.

Член 246

(1) Автошколата може да отпочне со работа по нејзиниот упис во Централниот регистар, според седиштето на автошколата.

(2) Со барањето за упис во Централниот регистар се поднесува и лиценцата на Министерството за внатрешни работи, како доказ дека се исполнети пропишаните услови за работа на автошколата.

Член 247

Заради оспособување на кандидати за возачи, автошколата задолжително треба да ги исполнува следниве услови:

- да има вработено стручен раководител и најмалку еден предавач по наставната програма од членот 244 став (3) алинеја 1 на овој закон,

- да има вработено најмалку двајца возачи-инструктори од категоријата "Б" за спроведување на наставната програма од членот 244 став (3) алинеја 2 на овој закон,

- да има соодветно опремена просторија (училница),

- да има соодветно уреден простор за прием на кандидати за возачи и за работа на стручниот раководител на автошколата,

- да има сообраќаен автодром (полигон) во сопственост на автошколата или под закуп,

- да има други работни и помошни простории кои овозможуваат непречено оспособување на кандидати за возачи, во сопственост на автошколата или под закуп,

- да има најмалку две возила од категоријата "Б" не постари од 10 години, а за останатите категории - по едно сопствено возило или возило под закуп, не постари од 15 години и

- да располага со наставни средства, помагала и информатичка опрема за спроведување на наставната програма од членот 244 став (3) алинеја 1 на овој закон.

Член 248

(1) Стручен раководител од членот 247 став (1) алинеја 1 на овој закон може да биде лице, кое:

- има завршено високо образование,

- има работно искуство од најмалку три години на работи поврзани со образование, односно оспособување на кандидати за возачи и

- поседува важечка дозвола за инструктор за оние категории возила за кои во автошколата се оспособуваат кандидати за возачи.

(2) Предавач од членот 247 став (1) алинеја 1 на овој закон може да биде лице, кое:

- има завршено високо образование (технички факултет, полициска академија, правен или педагошки факултет),

- има работно искуство од најмалку три години на работи поврзани со образование, односно оспособување на кандидати за возачи и

- поседува важечка возачка дозвола од категоријата "Б".

(3) Возач-инструктор од членот 247 став (1) алинеја 2 на овој закон може да биде лице кое има завршено специјалистичко образование за занимањето возач-инструктор согласно со посебна програма, кое има дозвола за возач-инструктор за одредена категорија на возила и лиценца за оспособување на кандидати за возачи од Министерството за внатрешни работи, на начин и постапка утврдени со овој закон.

(4) Предавач по наставната програма од членот 244 став (3) алинеја 3 на овој закон може да биде доктор по медицина оспособен за изведување на настава од таа наставна програма, според програма утврдена од министерот за здравство.

Член 249

Автошкола може да оспособува кандидати за возачи и во подружница надвор од местото на нејзиното седиште, доколку ги исполнува условите утврдени со овој закон.

Член 250

Кандидатот за возач може по сопствено барање да го заврши веќе започнатото оспособување во друга автошкола.

3.2. Пробен тест

Член 251

(1) Оспособување на кандидат за возач за практично управување со возило на пат автошката врши откако претходно ќе изврши проверка дали кандидатот за возач поседува потребно знаење од правилата за сообраќајот на патиштата и сообраќајните знаци.

(2) Проверката од ставот (1) на овој член се спроведува писмено на претходно изготвен пробен тест од Министерството за внатрешни работи во согласност со Министерството за образование и наука.

(3) Тестот од ставот (2) на овој член е изработен на македонски јазик и негово то кирилско писмо, а за овластените испитни центри од членот 264 став (1) на овој закон, кои се лоцирани во единиците на локалната самоуправа во кои најмалку 20% од граѓаните зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик и на тој службен јазик и писмо.

(4) По спроведената проверка на потребното знаење согласно со ставот (1) на овој член, автошката издава потврда дека кандидатот поседува потребно знаење од правилата за сообраќајот на патиштата и сообраќајните знаци.

(5) Потврдата од ставот (4) на овој член ги содржи следниве податоци: име и презиме на кандидатот за возач; година на раѓање и единствен матичен број на кандидатот за возач; времетраење на наставата која ја посетувал кандидатот за возач; датум кога е извршена проверката на потребното знаење согласно со ставот (1) на овој член; потпис на стручниот раководител на автошката и печат на автошката.

(6) На автошката која постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе ѝ се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошката.

3.3. Практично оспособување на кандидат за возач

Член 252

(1) Оспособување на кандидатот за возач на моторно возило или трактор се врши на уреден простор што за таа цел ќе го одобри Министерството за внатрешни работи во согласност со Министерството за транспорт и врски.

(2) На автошката која постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе ѝ се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошката.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 253

(1) Возилата од членот 247 став (1) алинеја 7 на овој закон задолжително треба да бидат:

- регистрирани во Република Македонија и
- опремени со двојни команди, освен возилата од категориите "А", "Д", "Ф", "Г" и "М", возилата од категориите "А1" и "Д1" и возилата за лицата со посебни потреби, како и со две возачки огледала поставени на двете надворешни страни на предниот дел на возилото.

(2) Оспособување на лице со посебни потреби може да се врши на негово возило кое е приспособено на неговите потреби и кое ќе биде означено со посебни табели со буквата "L".

(3) На автошката која постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе ѝ се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошката.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 254

(1) За време на оспособувањето на кандидатот за возач во возилото се наоѓаат само кандидатот за возач и возачот-инструктор, а по потреба и лицето кое е овластено да врши надзор над оспособувањето на кандидатот за возач.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 255

(1) Автошката се придржува кон наставниот план и уредно ги води пропишаните евиденции за оспособување на кандидати за возачи.

(2) На секој кандидат за возач автошката му издава потврда за оспособеност на кандидат за возач на моторно возило.

(3) Автошката е должна да овозможи постојан увид и надзор над користењето на возилата со кои се врши оспособување на кандидати за возачи и на посебните табели со кои се означува возилото со кое се врши оспособување на кандидат за возач.

(4) На автошката која постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе ѝ се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошката.

Член 256

(1) За време на оспособувањето на кандидатот за возач, возачот-инструктор не смее да биде под дејство на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции или лекови на кои е означена забрана за употреба пред возење, изморен, болен или во таква психичка состојба, што не е способен да врши сигурен надзор над кандидатот кој го оспособува.

(2) Возачот-инструктор не смее да оспособува кандидат за возач за управување со моторно возило или трактор, кој е под дејство на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции или лекови на кои е означена забрана за употреба пред возење, изморен, болен или е во таква психичка состојба што не е способен сигурно да управува со возилото на пат.

(3) На автошколата која постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе ѝ се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во авто-школата.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 257

(1) Возачот-инструктор во автошколата не смее непрекинато повеќе од два часа да врши оспособување за практично управување со возило, а вкупно со прекините за одмор најдолго девет часа во текот на 24 часа.

(2) Како непрекинато оспособување од ставот (1) на овој член се смета времето во кое возачот-инструктор немал прекин од најмалку 45 минути.

(3) Возачот-инструктор кога оспособува кандидат за возач на пат е должен со себе да ја носи возачката дозвола, лиценцата, како и потврдата дека кандидатот за возач се оспособува во таа автошкола и потврдата согласно со членот 251 став (4) на овој закон и должен е истите да ги покаже на барање на униформиран полициски службеник.

(4) Оспособување на кандидат за возач на трактор, може да врши возач-инструктор најмалку од категоријата "Б".

(5) На автошколата која постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе ѝ се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.

(7) На автошколата која постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член ќе ѝ се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.

(9) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(10) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

(11) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член.

Член 258

(1) Надзор над работата на автошколите во однос на исполнувањето на пропишаните услови за работа и начинот на оспособување на кандидатите за возачи врши Министерството за внатрешни работи.

(2) Ако Министерството за внатрешни работи во вршењето на надзорот ќе утврди дека автошколата повеќе не ги исполнува пропишаните услови или кандидатите за возачи не ги оспособува според наставниот план или на пропишан начин може со решение да ја одземе лиценцата за работа и да забрани да врши оспособување на кандидати за возачи, во период од три месеца до една година.

(3) Автошколата не може да оспособува кандидати за возачи во периодот додека трае забраната, согласно со ставот (2) на овој член.

(4) Решението од ставот (2) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

(5) Поведувањето на управен спор согласно со ставот (4) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

Член 259

(1) Министерот за внатрешни работи може да забрани оспособување на кандидати за возачи на определен пат, трајно или за одредено време, ако тоа го налагаат причините на безбедноста на сообраќајот.

(2) Министерот за внатрешни работи може да забрани користење на определен уреден простор за почетно оспособување на кандидатите за возачи за определено време, ако истиот повеќе не ги исполнува соодветните сообраќајно-технички елементи.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи оспособување на кандидати спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 260

Трошоците за оспособување на кандидатите за возачи ги определува автошколата.

4. Возачки испит за кандидат за возач, испит за возач-инструктор и проверка на стручноста на возач-инструктор

Член 261

(1) Работите на организирање и спроведување на возачкиот испит за кандидат за возач и проверката на стручноста на возачите-инструктори, ги вршат испитни центри во согласност со организацијата на соодветните организациони единици на Министерството за внатрешни работи, согласно со закон.

(2) Правно лице може да врши организирање и спроведување на возачки испит за кандидат за возач и проверка на стручноста на возачите-инструктори, само ако добие лиценца за испитен центар од Министерството за внатрешни работи.

(3) Лиценцата од ставот (2) на овој член Министерството за внатрешни работи ја издава доколку правното лице ги исполнува условите од членот 263 став (1) на овој закон.

(4) Правното лице од ставот (2) на овој член се овластува исклучиво за организирање и спроведување на возачкиот испит и проверката на знаење на возачите-инструктори, за временски период од десет години.

(5) Испитниот центар од ставот (1) на овој член може да организира и спроведува возачки испит за кандидат за возач и проверката на стручноста на возачите-инструктори и во подружница, надвор од местото на неговото седиште, доколку ги исполнува условите утврдени со овој закон.

Член 262

(1) Постапката за овластување на испитните центри од членот 261 став (1) на овој закон се спроведува врз основа на јавен конкурс кој го распишува Министерството за внатрешни работи.

(2) На јавниот конкурс може да се пријави правно лице што ги исполнува условите од членот 263 став (1) на овој закон.

(3) Ако на јавниот конкурс од ставот (1) на овој закон за определено подрачје не се пријави ниту едно правно лице или ниту едно од пријавените правни лица не ги исполнува условите од членот 263 став (1) на овој закон, јавниот конкурс за тоа подрачје се повторува.

(4) До избор на правно лице од ставот (3) на овој член работите на спроведување на возачки испит за кандидат за возач и проверка на знаење на возачите-инструктори, Министерството за внатрешни работи ќе ги довери на еден од овластените испитни центри.

(5) Вршењето на работите од ставот (4) на овој член Министерството за внатрешни работи ќе го предложи на испитните центри, тргнувајќи од најблискиот испитен центар до подрачјето за кое се врши повторниот јавен конкурс.

(6) Во случај кога ниту еден од испитните центри не прифати вршење на работите на спроведување на возачки испит за кандидат за возач и проверка на знаење на возачите-инструктори за друго подрачје освен за она за кое е овластен, тие работи ќе ги врши Министерството за внатрешни работи.

Член 263

(1) Испитните центри задолжително треба да ги исполнуваат следниве услови за работа:

- соодветни просторни и материјално-технички капацитети,
- соодветен стручен кадар,
- соодветна организација на работа и
- соодветна информатичка опрема за вршење на работи.

(2) Испитниот центар може да отпочне со работа по неговиот упис во Централниот регистар, според седиштето на центарот.

(3) Со барањето за упис во Централниот регистар се поднесува и лиценцата на Министерството за внатрешни работи, како доказ дека се исполнети пропишаните услови за работа на овластениот испитен центар.

(4) Испитните центри со свои акти ќе го уредат начинот на вршење на работите за кои се овластени, во согласност со закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

4.1. Возачки испит на кандидат за возач

Член 264

(1) Возачки испит може да полага само кандидат за возач кој ја има навршено возраста неопходна за добивање дозвола од категоријата за која се оспособил, поседува уверение за здравствена и психофизичка способност за управување со моторно возило, кој се стекнал со потврда за оспособување на кандидат за возач на моторно возило и кој поседува потврда за оспособеност за укажување на прва помош согласно со членот 244 став (5) на овој закон.

(2) Кандидатот за возач го пријавува полагањето на возачки испит во испитниот центар според неговото живеалиште, односно во подружницата на испитниот центар каде што има пријавено престојувалиште во последните шест месеца.

Член 265

(1) Возачкиот испит се полага пред испитна комисија формирана во испитниот центар.

(2) Испитната комисија е составена од претседател и два члена - испитувачи.

(3) Претседателот и испитувачите од испитната комисија од ставот (2) на овој член се лица вработени во испитниот центар.

Член 266

Претседател на испитната комисија од членот 265 став (1) на овој закон може да биде лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има завршено високо образование (технички факултет - сообраќајна насока, полициска академија, правен или педагошки факултет),

- да има дозвола за возач-инструктор, согласно со одредбите на овој закон и

- да вршел оспособување или испитување на кандидати за возачи најмалку три години непрекинато.

Член 267

Испитувач по наставната програма сообраќајни правила и прописи (теоретски дел) може да биде лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има завршено високо образование (технички факултет - сообраќајна насока, полициска академија, правен или педагошки факултет),

- да има дозвола за возач-инструктор и

- да вршел оспособување или испитување на кандидати за возачи најмалку три години непрекинато.

Член 268

Испитувач по наставната програма управување со возила (практичен дел) може да биде лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има завршено најмалку средно образование,

- да има дозвола за возач-инструктор од категоријата возила за која врши испитување и

- да вршел оспособување или испитување на кандидати за возачи најмалку три години непрекинато од категоријата на возила за која врши испитување.

Член 269

(1) Кандидатот за возач на моторно возило од категоријата "Ц" може да го полага возачкиот испит, ако најмалку една година поседува важечка возачка дозвола за управување со моторно возило од категоријата "Б".

(2) Кандидатот за возач на моторно возило од категориите "Д" и "Д+Е" може да полага возачки испит ако најмалку две години поседува важечка возачка дозвола за управување со моторно возило од категоријата "Ц".

(3) Кандидатот за возач од категориите и поткатегиите на возила "Б+Е", "Ц1+Е" и "Ц+Е" може да полага возачки испит, ако најмалку една година поседува важечка возачка дозвола за категоријата во која спаѓа влечното возило.

Член 270

(1) Возачкиот испит претставува една целина и се состои од полагање на два дела од испитот и тоа: сообраќајни правила и прописи (теоретски дел) и управување со моторни возила (практичен дел).

(2) Теоретскиот дел од возачкиот испит од ставот (1) на овој член, се полага писмено, на претходно изготвен тест од Министерството за внатрешни работи во согласност со Министерството за образование и наука.

(3) Тестот од ставот (2) на овој член е изработен на македонски јазик и неговото кирилско писмо, а за овластените испитни центри, кои се лоцирани во единиците на локалната самоуправа во кои најмалку 20% од граѓаните зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик и на тој службен јазик и писмо.

Член 271

(1) За положениот возачки испит испитниот центар издава уверение за положен возачки испит.

(2) Доколку кандидатот за возач не го положи возачкиот испит, има право на приговор до испитниот центар, во рок од 24 часа од спроведувањето на возачкиот испит.

(3) За издадените уверенија согласно со ставот (1) на овој член испитниот центар води евиденција.

Член 272

(1) За разгледување на приговорите согласно со членот 271 став (2) на овој закон, испитниот центар формира комисија составена од три члена - претстав-

ници на испитниот центар, испитната комисија пред која кандидатот го полагаал испитот и Министерството за внатрешни работи.

(2) Доколку комисијата од ставот (1) на овој член го усвои приговорот од членот 271 став (2) на овој закон испитниот центар е должен веднаш, односно во рок од 24 часа од поднесувањето на приговорот, да организира повторно полагање на возачкиот испит.

(3) Доколку комисијата од ставот (1) на овој член го усвои приговорот од ставот (2) на овој член, трошоците за повторното полагање на испитот се на товар на испитниот центар.

(4) Доколку комисијата од ставот (1) на овој член го одбие приговорот од членот 271 став (2) на овој закон, трошоците за работата на комисијата се на товар на кандидатот за возач кој го поднел приговорот.

Член 273

(1) Трошоците за полагање на возачкиот испит се на товар на кандидатот за возач кој го полага испитот, во рамките на потребните реални трошоци за полагање на возачкиот испит.

(2) Висината на трошоците за полагање на возачкиот испит ја утврдува министерот за внатрешни работи, по предлог на испитните центри.

(3) Како потребни реални трошоци за полагање на возачки испит, се сметаат:

- паричен надоместок за членовите на испитната комисија,
- трошоци за издавање на уверение за положен возачки испит и
- други трошоци за полагање на испитите.

Член 274

(1) Возачкиот испит и издаденото уверение за положен возачки испит ќе се поништи, доколку се утврди дека полагањето на испитот е одобрено врз основа на лажна исправа или неточни податоци во пријавата за полагање на возачкиот испит или ако испитот е спроведен спротивно на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

(2) Решението за поништување на возачкиот испит и уверението за положен возачки испит, го донесува министерот за внатрешни работи.

(3) Решението од ставот (2) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

4.2. Испит за возач-инструктор

Член 275

Оспособување кандидати за возачи може да врши возач-инструктор, по завршување на специјалистичко образование за занимање возач-инструктор во соодветна образовна институција.

Член 276

(1) Испитите за возач-инструктор се полагаат во образовната институција, пред испитна комисија формирана од министерот за образование и наука.

(2) За спроведените испити, образовната институција од ставот (1) на овој член води соодветна евиденција.

Член 277

(1) Испитите за возачи-инструктори може да ги полага лице кое:

- има наполнето најмалку 23 години возраст,
- е здравствено и психофизички способно,
- има завршено најмалку средно образование,
- најмалку три години поседува возачка дозвола за онаа категорија возила за која му се издава дозволата за возач-инструктор и
- во последните пет години, со правосилна судска одлука не е осудено за кривично дело загрозување на безбедноста во сообраќајот.

(2) На лицето кое ги положило испитите за возач-инструктор му се издава свидетелство за завршено специјалистичко образование за занимање возач-инструктор.

Член 278

(1) Врз основа на свидетелството од членот 277 став (2) на овој закон Министерството за внатрешни работи издава дозвола за возач-инструктор, според местото на живеење на лицето, со рок на важење од пет години.

(2) Во дозволата за возач-инструктор се впишуваат категориите и поткатегиите на возила за кои кандидатот има положени испити за возач-инструктор.

Член 279

Дозволата за возач-инструктор престанува да важи со истекот на рокот на нејзината важност определен во членот 278 став (1) на овој закон, како и во случаите во кои е предвидено престанување на важност на возачката дозвола, согласно со одредбите на овој закон.

Член 280

(1) Трошоците за специјалистичко образование за занимање возач-инструктор се на товар на кандидатот за возач-инструктор, во рамките на потребните реални трошоци за завршување на специјалистичкото образование.

(2) Висината на трошоците за завршување на специјалистичко образование ја утврдува министерот за образование и наука.

(3) Како потребни реални трошоци за завршување на специјалистичко образование, се сметаат:

- трошоци за тестови,
- трошоци за свидетелство за завршено специјалистичко образование за возач-инструктор,
- паричен надоместок за членовите на испитната комисија и
- други трошоци за полагање на испитите.

Член 281

(1) Важноста на дозволата за возач-инструктор може да се продолжи ако возачот-инструктор поднесе барање за продолжување на истата најдоцна еден месец пред истекот на рокот на важност на дозволата. Со барањето за продолжување на дозволата, се поднесува уверение дека возачот-инструктор е здравствено и психофизички способен да свидетелство со моторни возила од онаа категорија за која е издадена возачката дозвола.

(2) За возач-инструктор кој ќе поднесе барање за продолжување на важноста на дозволата за возач-инструктор по истекот на рокот од ставот (1) на овој член, рокот на важност на дозволата ќе се продолжи откако возачот-инструктор повторно ќе ги положи испитите потребни за добивање на свидетелство за завршено специјалистичко образование за занимање возач-инструктор.

Член 282

(1) Свидетелството за завршено специјалистичко образование од членот 277 став (2) на овој закон ќе се поништи и дозволата за возач-инструктор ќе се одземе во случаите од членот 274 став (1) на овој закон.

(2) Дозволата за возач-инструктор ќе се одземе и во случај на правосилна судска одлука за кривично дело загрозување на безбедноста во сообраќајот, како и во случаите кога на возачот-инструктор ќе му се изрече казна, односно прекршочна санкција забрана за вршење професија возач-инструктор.

(3) Решението за поништување на свидетелството од членот 277 став (2) на овој закон, го донесува министерот за образование и наука, а решението за одземање на дозволата за возач-инструктор го донесува министерот за внатрешни работи.

(4) Решенијата од ставот (3) на овој член се конечни и против нив може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

Член 283

(1) Возачот-инструктор по добивањето на дозволата за возач-инструктор од членот 278 на овој закон е должен да се подложи на проверка на стручноста заради добивање лиценца за оспособување на кандидати за возачи.

(2) По спроведување на проверката од ставот (1) на овој член на која возачот-инструктор покажал задоволителни резултати, добива лиценца за оспособување на кандидати за возачи од Министерството за внатрешни работи.

(3) Проверката на стручноста од ставот (1) на овој член ја спроведува комисија формирана од овластен испитен центар.

(4) Комисијата од ставот (3) на овој член е составена од претседател и два члена, од кои претседателот е претставник од Министерството за внатрешни работи, а членовите на комисијата се претставници од Министерството за образование и наука и овластениот испитен центар.

(5) Комисијата од ставот (3) на овој член проверката на стручноста на возачот-инструктор ја спроведува согласно со програма утврдена од министерот за образование и наука.

Член 284

(1) Возачот-инструктор е должен да се подложи на проверка на стручноста, на секои четири години.

(2) Проверката на стручноста од ставот (1) на овој член ја врши комисијата од членот 283 став (4) на овој закон.

(3) Возачот-инструктор кој при проверката на стручноста не покаже задоволителни резултати ќе се упати на повторна проверка во рок од 30 дена од денот на добивањето на резултатите од првата проверка.

(4) Во периодот до спроведување на повторната проверка возачот-инструктор нема право да врши оспособување на кандидати за возач.

(5) На возачот-инструктор кој нема да се подложи на проверка на стручноста, како и возачот-инструктор кој и по втората проверка на стручноста не покаже задоволителни резултати, му се одзема лиценцата за оспособување на кандидати за возач и истиот нема право да врши оспособување на кандидати за возачи.

(6) Решението за одземање на лиценцата од ставот (5) на овој член го донесува министерот за внатрешни работи.

(7) Решението од ставот (6) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

Член 285

(1) Трошоците за проверка на стручноста на возачот-инструктор согласно со членовите 283 став (1) и 284 став (1) на овој закон се на товар на автошколата во која возачот-инструктор е вработен, во рамките на потребните реални трошоци за проверка на стручноста на возачот-инструктор.

(2) Висината на трошоците за проверка на стручноста на возачот-инструктор ја утврдува министерот за внатрешни работи, на предлог на испитниот центар.

(3) Како потребни реални трошоци за проверка на стручноста на возачот-инструктор, се сметаат:

- трошоци за издавање на лиценца,
- надоместок за членовите на комисијата од членот 283 став (3) на овој закон и
- други трошоци во врска со спроведувањето на проверката на стручноста на возачот-инструктор.

5. Надзор над работата на испитниот центар**Член 286**

(1) Надзор над работата на испитните центри врши Министерството за внатрешни работи.

(2) Ако испитниот центар не ги извршува работите за кои е овластен согласно со одредбите на овој закон или престане да ги исполнува условите пропишани со овој закон, министерот за внатрешни работи со решение ќе му ја одземе лиценцата за вршење на работата.

(3) Решението од ставот (2) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

(4) Во случај на одземање на лиценцата за вршење на работата на испитниот центар, работите за организирање и спроведување на возачкиот испит за кандидат за возач и проверката на стручноста на возачите-инструктори, ќе ги врши Министерството за внатрешни работи, до овластување на друг испитен центар за вршење на овие работи.

6. Возачки дозволи**Член 287**

Возачка дозвола се издава на барање на лице кое ги исполнува условите утврдени во членот 235 на овој закон.

Член 288

(1) Возачката дозвола се издава за управување со моторни и приклучни возила кои се распоредуваат во категориите "А", "Б", "Б+Е", "Ц", "Ц+Е", "Д" и "Д+Е" и во националните категории "Ф", "Г" и "М".

(2) Во категоријата "А" спаѓаат мотоцикли, трицикли и четрицикли чија работна зафатнина на моторот е поголема од 125 см³ и чија сила на моторот е поголема од 11 KW.

(3) Во категоријата "Б" спаѓаат моторните возила чија вкупна маса не надминува 3.500 килограми, кои немаат повеќе од осум седишта не сметајќи го седиштето на возачот, на кои можат да се додадат приклучни возила, чија вкупна маса не надминува 750 килограми, под услов вкупната маса на приклучното возило да не ја надминува масата на влечното возило или комбинации на влечни возила од категоријата "Б" и приколка, каде што вкупната дозволена маса на комбинацијата не надминува 3.500 килограми и вкупната дозволена маса на приколката не ја надминува сопствената маса на влечното возило.

(4) Во категоријата "Б+Е" спаѓаат групи возила составени од влечно возило кое спаѓа во категоријата "Б" и приклучно возило, каде што таквата група возила не спаѓа во категоријата "Б".

(5) Во категоријата "Ц" спаѓаат групи возила различни од тие во категоријата "Д" чија вкупна маса е поголема од 3.500 килограми на кои може да им биде додадено приклучно возило, чија вкупна маса не е поголема од 750 килограми.

(6) Во категоријата "Ц+Е" спаѓаат групи возила чие влечно возило спаѓа во категоријата "Ц", на кое може да биде додадено приклучно возило, чија вкупна маса е поголема од 750 килограми.

(7) Во категоријата "Д" спаѓаат моторни возила за превоз на лица кои освен седиштето на возачот имаат повеќе од осум седишта, на кои може да им биде додадено приклучно возило и чија вкупна маса не надминува 750 килограми.

(8) Во категоријата "Д+Е" спаѓаат групи возила чие влечно возило спаѓа во категоријата "Д" и приклучно возило со вкупна маса поголема од 750 килограми.

(9) Во националната категорија "Ф" спаѓаат трактори и тракторски приколки. Со дозволата за управување на возилата од оваа национална категорија можат да се управуваат и возилата кои спаѓаат во националните категории "Г" и "М".

(10) Во националната категорија "Г" спаѓаат работни машини. Со дозволата за управување на возилата од оваа национална категорија можат да се управуваат и мотокултиватори.

(11) Во националната категорија "М" спаѓаат мотоциклитори и приклучни возила што ги влечат мотоциклитори, велосипеди со мотор, лесни трицикли и лесни четирицикли.

(12) Во рамките на категориите "А", "Б", "Ц", "Ц+Е", "Д" и "Д+Е" може да се издаде возачка дозвола за управување со моторни и приклучни возила кои спаѓаат во следниве поткатегории и тоа "А1", "Ц1", "Ц1+Е", "Д1" и "Д1+Е".

(13) Во поткатегијата "А1" спаѓаат мотоцикли, трицикли и четирицикли чија работна зафатнина на моторот не е поголема од 125 см³ и чија сила на моторот не е поголема од 11 KW.

(14) Во поткатегијата "Ц1" спаѓаат моторни возила што не спаѓаат во категоријата "Д" чија вкупна маса е поголема од 3.500 килограми, но не повеќе од 7.500 килограми, на кои може да им биде додадено приклучно возило и чија вкупна маса не надминува 750 килограми.

(15) Во поткатегијата "Ц1+Е" спаѓаат групи возила каде што влечното возило спаѓа во поткатегијата "Ц1", а приклучното возило е со маса поголема од 750 килограми, со тоа што вкупната маса на групата возила не надминува 12.000 килограми, а вкупната маса на приклучното возило не е поголема од масата на празното влечно возило.

(16) Во поткатегијата "Д1" спаѓаат моторни возила за превоз на лица кои освен седиштето на возачот имаат повеќе од осум седишта, но не повеќе од 16 седишта, на кои може да им биде додадено приклучно возило чија вкупна маса не надминува 750 килограми.

(17) Во поткатегијата "Д1+Е" спаѓаат групи возила во кои влечното возило спаѓа во поткатегијата "Д1", а неговото приклучно возило е со вкупна маса поголема од 750 килограми при што групата на возила не надминува 12.000 килограми, а вкупната маса на приклучното возило не ја надминува масата на празното влечно возило и во него не можат да се превезуваат лица.

(18) Возачката дозвола од категоријата "Ц" може да се издаде на возач кој поседува возачка дозвола од категоријата "Б", а возачка дозвола од категоријата "Д" - на возач кој поседува возачка дозвола од категоријата "Ц", односно на возач кој ги исполнува пропишаните услови за стекнување право на управување со моторни возила од овие категории.

(19) Возачка дозвола од поткатегијата "Ц1" може да се издаде на возач кој поседува возачка дозвола од категоријата "Б", а возачка дозвола од поткатегијата "Д1" на возач кој поседува возачка дозвола од поткатегијата "Ц" или поткатегијата "Ц1", односно на возач кој ги исполнува пропишаните услови за стекнување право на управување со моторни возила од овие поткатегории.

(20) Возачка дозвола од категориите "Б+Е", "Ц+Е" и "Д+Е" може да се издаде на возач кој поседува возачка дозвола за управување со моторни возила кои спаѓаат во категориите "Б", "Ц" и "Д" и кој ги исполнува пропишаните услови за стекнување право на управување со моторни возила од овие категории.

(21) Возачот на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "А" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во поткатегијата "А1".

(22) Возачот на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Б" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во националните категории "Ф", "Г" и "М".

(23) Возачот на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Ц" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во категоријата "Б" и националните категории "Ф", "Г" и "М" и поткатегијата "Ц1".

(24) Возач на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Д" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во категориите "Б" и "Ц", националните категории "Ф", "Г" и "М" и поткатегиите "Ц1" и "Д1".

(25) Возач на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Ц+Е" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во категориите "Б", "Б+Е" и "Ц", националните категории "Ф", "Г" и "М" и поткатегиите "Ц1" и "Ц1+Е".

(26) Возач на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Д+Е" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во категориите "Б", "Б+Е", "Ц", "Ц+Е" и "Д", националните категории "Ф", "Г" и "М" и поткатегиите "Ц1", "Ц1+Е", "Д1" и "Д1+Е".

(27) Возач на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Б+Е" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во категоријата "Б" и националните категории "Ф", "Г" и "М".

(28) Возач на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "А" има право да управува и со велосипеди со мотор, лесни трицикли и лесни четирицикли, само на територијата на Република Македонија.

Член 289

Возачка дозвола издава Министерството за внатрешни работи според живеалиштето на лицето, односно престојувалиштето на странецот.

Член 290

(1) Возачката дозвола се издава со рок на важење од 15 години, а на лицата постари од 65 години - со рок на важење од три години.

(2) Рокот на важење на возачката дозвола се смета од денот на нејзиното издавање.

(3) На лицата кои во време на издавањето на возачката дозвола имаат повеќе од 55 години возраст, возачка дозвола им се издава со рок на важност до денот на навршувањето 65 години возраст, со тоа што тој рок не може да биде пократок од три години.

(4) По исклучок од одредбата на ставот (2) на овој член возачка дозвола може да се издаде или нејзината важност може да се ограничи и на рокови пократки од роковите утврдени во ставот (3) на овој член, врз основа на наодот и мислењето на здравствената установа, содржани во уверението за здравствената и психофизичката способност на лицето.

Член 291

(1) Во возачката дозвола се запишуваат сите категории на возила со кои возачот има право да управува согласно со одредбите од членот 288 на овој закон.

(2) Возачот има право да управува само со моторно возило од онаа или од оние категории што се запишани во возачката дозвола.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 292

(1) Возачка дозвола се издава на образец чија форма, содржина, боја, вид и квалитет на материјалот се еднообразни за територијата на Републиката.

(2) Образецот на возачката дозвола се печати на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на англиски јазик и неговото писмо.

(3) Податоците во образецот на возачката дозвола се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на основно латинско писмо (ICAO Doc.9303).

(4) На граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, на нивно лично барање, образецот на возачката дозвола се печати и податоците во него се запишуваат и на службениот јазик и писмото што го употребува граѓанинот.

(5) На граѓаните кои зборуваат јазик различен од службениот јазик, на нивно лично барање, податоците за личното име што се внесуваат во возачката дозвола се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо, на јазикот и писмото што го употребува граѓанинот и на основно латинско писмо (ICAO Doc.9303).

(6) Во образецот на возачката дозвола, редните броеви со кои се нумерирани рубриците во кои се запишуваат податоците и интернационалните ознаки (кодови) за категории и поткатегории возила за кои важи возачката дозвола, можните ограничувања од здравствени причини за возачот, како и интернационалната ознака (код) на Република Македонија, се отпечатени на основното латинско писмо (ICAO Doc.9303).

Член 293

При издавањето на возачка дозвола, Министерството за внатрешни работи на возачот му издава и возачка книшка за запишување на негативни бодови за сторени прекршоци, согласно со одредбите на овој закон.

Член 294

(1) Возач на моторно возило кој ќе ја промени адресата на живеалиштето, односно престојувалиштето, должен е во рок од 15 дена да ја пријави промената во Министерството за внатрешни работи според новото живеалиште, односно престојувалиште, заради упис во евиденцијата на возачите.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 295

(1) Возачот на моторно возило е должен да бара издавање на нова возачка дозвола кога истата е изгубена, уништена или оштетена на начин што оневозможува нејзино користење.

(2) Губењето на возачката дозвола од страна на сопственикот се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 296

Странец кој привремено престојува во Република Македонија и државјанин на Република Македонија кој престојува или живее во странство и повремено доаѓа во Република Македонија, врз основа на важечката странска возачка дозвола што ја издава надлежниот орган на странската држава и под услов на реципроцитет, може да управува со моторно возило на територијата на Република Македонија, за време на својот привремен престој во Република Македонија.

Член 297

Странската возачка дозвола за управување со моторни возила од категориите "Д" и "Д+Е" и поткатегиорите "Д1" и "Д1+Е" нема да им се признае на лицата кои немаат навршено 21 година, а странската возачка дозвола за управување со моторни возила од категориите "Б", "Б+Е", "Ц" и "Ц+Е" и од поткатегиорите "Ц1" и "Ц1+Е" - на лицата кои немаат 18 години.

Член 298

(1) Странец кому му е одобрен постојан престој во Република Македонија и државјанин на Република Македонија кој ќе се врати од странство, односно ќе дојде во Република Македонија со цел постојано да живее во неа, како и персоналот на дипломатските и конзуларните претставништва и на мисиите на странски држави и на претставништвата на меѓународни организации во Република Македонија, на странски трговски, сообраќајни, културни и други претставништва и на странски дописништва, можат да управуваат со моторни возила врз основа на важечката странска возачка дозвола, за време од шест месеца од денот на влегувањето во Република Македонија.

(2) На лицата од ставот (1) на овој член важечката странска возачка дозвола ќе им се замени, под условите од членот 235 став (1) точки 1, 2 и 4 и ставови (2) и

(3) на овој закон, на нивно барање без полагање возачки испит, со возачка дозвола на Република Македонија - за управување со онаа категорија моторни возила во која спаѓаат моторните возила за чие управување се овластени со странската возачка дозвола. По исклучок и под услови на реципроцитет, од персоналот на дипломатските и конзуларните претставништва и на мисиите на странски држави и на претставништвата на меѓународните организации во Република Македонија, при замена на странската возачка дозвола, нема да се бараат докази за исполнување на условите од членот 235 став (1) точка 1 на овој закон.

(3) На државјанин на Република Македонија ќе му се замени странска возачка дозвола со возачка дозвола на Република Македонија, ако во земјата во која му е издадена странската возачка дозвола престојувал подолго од шест месеца.

(4) Странска возачка дозвола од чиј текст не може да се заклучи за која категорија, односно за кој вид моторни возила е издадена односно странска возачка дозвола чиј рок на важност е истечен, може да се замени согласно со условите предвидени во ставот (2) на овој член, само ако подносителот на барањето приложи исправа од која се гледа со кои моторни возила може да управува, односно дека рокот на важност на возачката дозвола не е истечен.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 299

(1) Одредбите од членовите 296, 297 и 298 став (1) на овој закон за управување со моторни возила врз основа на странска возачка дозвола, соодветно се применуваат и врз управувањето со моторни возила врз основа на важечка меѓународна возачка дозвола.

(2) Меѓународната возачка дозвола ќе се признае само ако е издадена од надлежно правно лице на странска држава. Меѓународната возачка дозвола не може да се замени со возачка дозвола на Република Македонија.

Член 300

(1) На возачот кому му е издадена возачка дозвола на Република Македонија за управување со моторно возило, по негово барање може да му се издаде и меѓународна возачка дозвола.

(2) Меѓународната возачка дозвола од ставот (1) на овој член се издава со рок на важност од пет години од денот на нејзиното издавање, односно со рок на важност до денот на важење на возачката дозвола, доколку истекот на нејзината важност е помалку од пет години.

(3) Меѓународните возачки дозволи ги издава правно лице овластено од Министерството за внатрешни работи.

(4) Меѓународна возачка дозвола не може да му се издаде на возач на кого му е изречена казна, односно прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило, за периодот додека трае забраната.

(5) Меѓународната возачка дозвола издадена во Република Македонија не може да се користи за управување со моторни возила на територијата на Република Македонија.

(6) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 301

(1) За издадените меѓународни возачки дозволи од членот 300 на овој закон овластеното правно лице за нивно издавање е должно да води регистар.

(2) Регистарот од ставот (1) на овој член ги содржи податоците од возачката дозвола и адресата на живеалиштето на возачот.

(3) Надзор над издавањето на меѓународни возачки дозволи и над водењето на регистарот од ставот (1) на овој член, врши Министерството за внатрешни работи според седиштето на правното лице кое го води регистарот на издадените меѓународни возачки дозволи.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 302

(1) Кога управува со моторно возило, трактор, работна машина, мотокултиватор и велосипед со мотор, возачот е должен кај себе да има соодветна важечка возачка дозвола и истата е должен да ја покаже на барање на униформиран полициски службеник.

(2) Сопственикот, односно носителот на правото на користење на возило не смее да го даде возилото на управување на лицето од членовите 232, 233 и 234 на овој закон, ниту на лицето кое нема право да управува со моторно возило, односно на лицето кое нема право да управува со категоријата моторни возила во која спаѓа тоа возило.

(3) Сопственикот, односно носителот на правото на користење на возило е должен на барање на униформиран полициски службеник, да даде податоци за идентитетот на лицето на кое му го дал возилото на управување.

(4) Сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото може да го даде возилото на управување на лице државјанин на Република Македонија, само врз основа на одобрение издадено од сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото, преку овластено правно лице за вршење на технички преглед.

(5) Одредбите од ставот (4) на овој член не се однесуваат за правните лица чија основна дејност е "меѓународен превоз на патници и стока", односно истите задолжително треба да поседуваат патен налог и полномошно заверено од одговорното лице во правното лице.

(6) За издаденото одобрение од ставот (4) на овој член овластеното правно лице од ставот (4) на овој член, води евиденција.

(7) Евиденцијата од ставот (6) на овој закон содржи податоци за лицето на кое му е дозволено управување со возилото надвор од границите на Република Македонија, како и податоци што се содржани во сообраќајната дозвола на возилото на сопственикот на возилото.

(8) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(9) За прекршокот од ставот (8) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(10) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото, кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(11) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

(12) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

7. Здравствен преглед на кандидат за возач и на возач

Член 303

(1) Кандидатите за возачи на моторни возила се должни пред почетокот на практичниот дел од обуката да се подложат на здравствен преглед.

(2) На здравствениот преглед од ставот (1) на овој член се утврдува дали кандидатот за возач или возачот ја има потребната здравствена и психофизичка способност за управување со моторни возила.

(3) Здравствениот преглед од ставот (1) на овој член го врши здравствена установа.

(4) За извршениот здравствен преглед здравствена установа од ставот (3) на овој член издава уверение за здравствена и психофизичка способност за управување со моторни возила.

(5) Возачите на моторни возила се должни да се подложат и на контролни здравствени прегледи.

(6) На автошколата која ќе нареди или дозволи обука на кандидати за возачи спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.

(8) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (5) на овој член.

Член 304

(1) Здравствената установа од членот 303 став (3) на овој закон задолжително треба да ги исполнува пропишаните критериуми во однос на кадарот и опремата за вршење на прегледите за здравствена и психофизичка способност на кандидатите за возачи и возачи на моторно возило.

(2) Исполнувањето на критериумите од ставот (1) на овој член го утврдува Министерството за здравство.

(3) Здравствената установа од членот 303 став (3) на овој закон води евиденција за извршените прегледи и за издадените уверенија за здравствена и психофизичка способност за управување со моторно возило.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 305

Уверението за здравствена и психофизичка способност на кандидатот за возач, во времето на оспособување со моторно возило, не смее да биде постаро од една година.

Член 306

(1) На контролен здравствен преглед задолжително подлежи:

- возач кој управува со моторно возило со кое се врши јавен превоз, во временски интервали што не можат да бидат подолги од три години,

- возач на кого му е издадена возачка дозвола за управување со моторни возила од категоријата "Д",

- возач на моторно возило на кого му е издадена дозвола со пократок рок на важност заради несоодветна здравствена состојба,

- возач на моторно возило кој наполнил 65 години возраст, во временски интервали кои не можат да бидат подолги од три години и

- возач-инструктор пред секое продолжување на важноста на дозволата за возач-инструктор.

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 307

(1) Трошоците за контролниот здравствен преглед на возачот на моторно возило се на товар на правното или физичкото лице кај кого возачот е вработен.

(2) Трошоците за контролниот здравствен преглед другите возачи сами ги поднесуваат.

Член 308

(1) На контролен здравствен преглед се упатува возач на моторно возило, за кого основано ќе се посомнева дека од здравствени причини повеќе не е способен сигурно да управува со моторно возило од оние категории за кои му е издадена возачката дозвола.

(2) Барање за упатување на контролен здравствен преглед може да поднесе Министерството за внатрешни работи, Јавното обвинителство, судот, како и правното или физичкото лице каде што возачот е вработен како возач.

Член 309

(1) Во вршењето на контролниот здравствен преглед согласно со членот 308 став (1) на овој закон задолжително учествува лекар специјалист за болеста поради која возачот се упатува на лекарски преглед.

(2) Ако на контролниот здравствен преглед се утврди дека возачот е здравствено и психофизички способен, трошоците на прегледот се на товар на субјектот од членот 308 став (2) на овој закон, по чие барање истиот е упатен на преглед.

Член 310

(1) Ако при здравствен преглед на кандидатот за возач или возач на моторно возило се утврди дека постои здравствена или психофизичка неспособност за управување со овие возила, ќе се смета дека возачот не е способен за управување со возило, додека поинаку не биде утврдено од посебна комисија, што ја формира министерот за здравство.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член одлучува и по жалбите изјавени против уверенијата за здравствена и психофизичка способност.

Член 311

(1) Правните и физичките лица што вработуваат возачи, не смеат да дозволат со нивните моторни возила да управува возач кој не се подложил на контролниот здравствен преглед на кој бил упатен согласно со членот 308 на овој закон.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 312

(1) Надзор над работата на овластените здравствени установи за утврдување на здравствената и психофизичката способност за управување со моторно возило, врши Министерството за здравство.

(2) Ако здравствената установа од ставот (1) на овој член престане да ги исполнува утврдените критериуми во однос на кадарот и опремата за вршење на здравствени прегледи и ако не се придржува кон прописите што се однесуваат на овие прегледи, Министерството за здравство ќе го одземе овластувањето на здравствената установа.

8. Траење на управување со моторно возило**Член 313**

(1) Возач кој управува со автобус или со товарно возило или со група возила чија најголема дозволена маса е поголема од 3.500 килограми, за период од 24

часа со тоа возило не смее да управува непрекинато подолго од девет часа, односно по изминати четири ипол часа непрекинато возење, е должен да направи прекин во возењето од најмалку 45 минути или повеќе прекини од најмалку 15 минути, чие вкупно времетраење не смее да изнесува помалку од 45 минути.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член возачот може да управува со возилото непрекинато два пати во текот на седум последователни денови, но најдолго 10 часа.

(3) Вкупното време на управување со возилото не смее да надмине 90 часа во период од две последователни недели.

(4) Доколку управувањето со возилото се врши ноќе дневното работно време не смее да надминува 10 часа во секој 24-часовен период.

(5) По исклучок од ставот (1) на овој член возач на автобус во јавниот градски превоз на патници, може непрекинато да управува со тоа возило најдолго седум часа, под услов на појдовните станици да има прекин во возењето од најмалку пет минути.

(6) Одредбите на ставовите (1) и (3) на овој член соодветно се применуваат и на возачите-инструктори кои оспособуваат кандидати за возачи за практично управување со возило.

(7) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (5) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(9) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 314

(1) Непрекинатиот дневен одмор на возачот кој управува со возилото од членот 313 ставови (1) и (2) на овој закон, трае најмалку 11 часа пред почетокот на возењето.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член возачот може да користи дневен одмор три пати неделно, во траење од девет часа непрекинато, под услов до крајот на следната недела да ги искористи преостанатите часови дневен одмор.

(3) Дневниот одмор во полно времетрање од 12 часа возачот може да го користи најмногу во три дела во текот на денот, со тоа што еднаш се користи дневен одмор во траење од осум часа непрекинато.

(4) Ако во управувањето со возилото од членот 313 став (1) на овој закон се менуваат двајца возачи и ако во возилото се наоѓа наместено легло (кревет) што му овозможува на едниот од нив одмор во легната положба, секој од возачите е должен да направи непрекинат одмор од најмалку осум часа во текот на секои 30 часа возење.

(5) Дневниот одмор возачот по правило го користи надвор од возилото.

(6) По исклучок од ставот (5) на овој член возачот може да го користи дневниот одмор во возилото, ако возилото е опремено со наместено легло (кревет) и ако за тоа време возилото не е во движење.

(7) Прекиниот на возењето од членот 313 став (1) на овој закон не се смета за дневен одмор.

(8) По истекот на шестдневното дозволено време за управување со возило возачот е должен да користи неделен одмор.

(9) Користењето на неделниот одмор од ставот (8) на овој член може да се одложи до истекот на шестиот ден, ако управувањето со возилото во текот на шест последователни дена не траело подолго од шестдневното дозволено време за управување со возилото.

(10) Еден од одморите предвидени во ставовите (2) и (3) на овој член секоја недела задолжително треба да се продолжи како неделен одмор, во траење од вкупно 45 часа непрекинато.

(11) Неделниот одмор може да се скрати во местото на регистрација на возилото или во местото на живеалиште на возачот на 36 непрекинати часа, а надвор од тие места на 24 непрекинати часа.

(12) Секое скратување на неделниот одмор согласно со ставот (11) на овој член задолжително треба да се надомести со непрекинато траење на одмор кој се започне пред истекот на следната недела.

(13) По исклучок од ставовите (8) и (9) на овој член во меѓународниот превоз на патници (туристички патувања, екскурзии и слично), со исклучок на линискиот превоз, неделниот одмор задолжително треба да се користи по максимум дванаесетдневно дозволено време на управување со возилото.

(14) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со моторно возило спротивно на одредбите од ставовите (1) до (13) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(15) За прекршокот од ставот (14) на овој член глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(16) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (13) на овој член.

Член 315

(1) Моторните возила со кои се врши јавен превоз на патници и стока во меѓународниот патен сообраќај и моторните возила со кои се врши јавен превоз на патници и стока во внатрешниот патен сообраќај, задолжително треба да бидат опремени со исправен, испитан и баждарен вграден тахограф или контролен уред, кој треба да ги исполнува метеоролошките услови за ваков вид уред, со правилно вметнат записен лист во кој се запишуваат податоци за возењето и мирувањето на возилото со кое возачот управувал во последните шест дена, односно од последниот неделен одмор.

(2) Возачот на возилото од ставот (1) на овој член е должен кај себе да има клуч од тахографот или контролниот уред и претходно користени записни листи во кои се содржани податоците од ставот (1) на овој член.

(3) Одредбата од ставот (2) на овој член се однесува и на двојниот екипаж во возилото, кога двајцата возачи се должни да ги имаат претходно користените записни листи од последниот неделен одмор.

(4) Искористените записни листи, односно запишаните податоци од тахографот или контролниот уред од ставот (1) на овој член, сопственикот или носителот на правото на користење на возилото е должен да ги чува во период од две години.

(5) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (4) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (2), (3) и (4) на овој член.

Член 316

(1) Возачот од членот 315 став (1) на овој закон е должен на барање на униформиран полициски службеник или на инспектор за патен сообраќај од Министерството за транспорт и врски, да го отвори тахографот или контролниот уред и да го даде на увид записниот лист, како и други запишани податоци од тахографот или контролниот уред и тоа минимум за периодот од последниот користен неделен одмор, до моментот кога записниот лист, односно запишаните податоци се побарани.

(2) Униформираните полициски службеник, односно инспекторот за патен сообраќај од ставот (1) на овој член, при прегледот на записниот лист од тахографот или контролниот уред е должен на возачот да му издаде потврда дека записниот лист бил изваден од уредот заради преглед, а на потврдата задолжително треба да биде запишано името и презимето на возачот, регистарскиот број на возилото и времето и датумот на прегледот.

(3) Униформираните полициски службеник, односно инспекторот за патен сообраќај од ставот (1) на овој член, може привремено да го одземе записниот лист, односно друг запис од тахографот или контролниот уред.

(4) Доколку униформираните полициски службеник, односно инспекторот за патен сообраќај од ставот (1) на овој член, оправдано се сомнева дека тахографот или контролниот уред не е во исправна состојба, може да нареди преглед на тахографот или контролниот уред кај овластено правно лице, за што издава потврда.

(5) Ако при прегледот се утврди неисправност на тахографот или контролниот уред дека истиот е намерно оштетен или модифициран да покажува неточни податоци или дека уредот воопшто не работи, трошоците за прегледот ги сноси сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото, а возилото се упатува на технички преглед.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 317

(1) Кај управувањето на возилата од членот 315 став (1) на овој закон за кои не постои обврска да бидат опремени со тахограф или контролен уред, возачот е должен кај себе да има индивидуална контролна книшка и во неа да ги запишува своите активности и е должен истата да ја покаже на барање на униформираните полициски службеник или на инспекторот за патен сообраќај од Министерството за транспорт и врски.

(2) Сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото е должен да води евиденција за времето на работа, како и за одморите на возачите на возилата од членот 315 став (1) на овој закон, со отчитување на записите од тахографот или контролниот уред, односно од индивидуалната контролна книшка.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 318

Одредбите на овој закон за траењето на управувањето со моторно возило и за одморите на возачите, соодветно се применуваат и на возачите на моторни возила регистрирани во странство, кога со тие возила управуваат на територијата на Република Македонија, ако со ратификуван меѓународен договор поинаку не е определено.

VII. ВОЗИЛА

1. Основни одредби

Член 319

(1) Возилата во сообраќајот на пат задолжително треба да ги исполнуваат пропишаните услови во однос на димензиите, вкупната маса, основното оптоварување и условите во однос на затемнување на стаклата, да ги имаат исправни пропишаните уреди и опрема, како и да ги исполнуваат посебните услови, доколку со нив се врши превоз или служат за вршење на дејност која е уредена со посебни прописи или посебните услови утврдени во дозволата во членот 156 став (1) на овој закон.

(2) Моторните и приклучните возила што сервиски или поединечно се произведуваат или увезуваат, задолжително треба да бидат во согласност со хомологациските прописи кои важат во Република Македонија, односно да се во согласност со ратификуваните меѓународни договори.

(3) Моторните и приклучните возила кои сервиски или поединечно се произведуваат или увезуваат, поединечно составуваат или преправаат, задолжително треба да имаат втиснати идентификациони броеви на рамката и кукиштето на моторот.

(4) Во случаите кога не постојат идентификациони броеви на рамката или кукиштето на моторот на возилото, се втиснуваат нови идентификациони броеви од страна на правно лице овластено од министерот за внатрешни работи, кое ги исполнува условите во однос на материјално-техничката опрема и стручен кадар.

(5) Правното лице од ставот (4) на овој член врши втиснување на идентификациони броеви на рамка или кукиште на мотор, врз основа на упатница за втиснување издадена од Министерството за внатрешни работи.

(6) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (5) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(8) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (5) на овој член.

Член 320

(1) Моторните и приклучните возила регистрирани во странство, можат да учествуваат во сообраќајот на територијата на Република Македонија, само ако ги имаат исправни уредите и опремата утврдени со ратификуваната Конвенција за сообраќајот на патиштата, а во однос на димензиите, најголемата дозволена маса и основното оптоварување и ако ги исполнуваат условите пропишани за моторните и приклучните возила регистрирани во Република Македонија.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 321

(1) Вградување на уред за погон на течен гас или друг уред и дополнителна опрема на возилата може да врши правно или физичко лице кое добило лиценца од Министерството за внатрешни работи.

(2) Лиценцата од ставот (1) на овој член се издава од Министерството за внатрешни работи на физичко или правно лице кое поседува овластување од производителот на уредите или опремата што ја вградува, кое ги исполнува просторните, материјално-техничките, безбедносните услови, како и условите во однос на кадар за вградување на уредите и дополнителната опрема на возилата.

(3) Надзор над придржувањето кон пропишаните услови за работа на овластеното лице за вградување на уред за погон на течен гас или друг уред и дополнителна опрема од ставот (1) на овој член, врши Министерството за внатрешни работи.

(4) Ако овластеното лице за вградување на уред за погон на течен гас или друг уред и дополнителна опрема, не ги извршува доверените работи во согласност со закон или престане да ги исполнува ставот (2) на овој

член, министерот за внатрешни работи со решение ќе му забрани вршење на работите и ќе определи рок од 30 дена за отстранување на утврдените недостатоци.

(5) Ако овластеното лице не ги отстрани утврдените недостатоци во рокот од ставот (4) на овој член, министерот за внатрешни работи со решение ќе му ја одземе лиценцата.

(6) Решението од ставот (5) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

(7) На правно или физичко лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

2. Испитување на возила

Член 322

(1) Моторните и приклучните возила што поединечно се произведуваат, односно увезуваат или преправаат или чии склопови и уреди суштествени за безбедно учество во сообраќајот се оштетени, како и возилата за превоз на опасни материи, пред пуштањето во сообраќај задолжително треба да се подложат на испитување во однос на безбедносно - техничките карактеристики, за што правното лице што го врши испитувањето, издава сертификат.

(2) На испитување задолжително подлежат и возилата во кои е вграден уред за погон на течен гас или друг уред за безбедно учество во сообраќајот, како и возилата за кои се непознати или се неточни техничките податоци, потребни при вршење на технички преглед и регистрација и за кои правното лице што го врши испитувањето, издава потврда.

(3) Сертификатот, односно потврдата од ставовите (1) и (2) на овој член, возачот е должен да го носи со возилото и да го покаже на барање на униформиран полициски службеник.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 323

(1) Испитувањата на возилата од членот 322 ставови (1) и (2) на овој закон ги врши правно лице кое располага со соодветна техничка опрема и уреди, стручни лица за вршење на испитување на возила и кое е овластено од Министерството за внатрешни работи (во наставниот текст: овластено правно лице за испитување на возила).

(2) Овластеното правно лице од ставот (1) на овој член е должно да обезбеди испитувањето да се врши на пропишан начин и уредно да води евиденции.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 324

(1) Надзор над работата на овластеното правно лице за испитување на возила, врши Министерството за внатрешни работи.

(2) Ако овластеното правно лице за испитување на возила не ги извршува доверените работи во согласност со закон или престане да ги исполнува условите од членот 323 ставови (1) и (2) на овој закон, Министерството за внатрешни работи со решение ќе му забрани вршење на работите и ќе определи рок од 30 дена за отстранување на утврдените недостатоци.

(3) Ако овластеното правно лице за испитување на возила не ги отстрани утврдените недостатоци во рокот од ставот (2) на овој член, Министерството за внатрешни работи со решение ќе му го одземе овластувањето.

(4) Решението од ставот (3) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

(5) Овластеното правно лице за испитување на возила не може да врши испитување на возила од членот 322 ставови (1) и (2) на овој закон, во временскиот период во кој трае забраната, како и по одземањето на овластувањето за вршење на работите.

(6) Во периодот на забраната, односно по одземање на овластувањето на овластеното правно лице за испитување на возила, работите на испитување на возила ги врши Министерството за внатрешни работи, до овластување на друго правно лице во согласност со закон.

3. Регистрација на возила

Член 325

(1) Регистрација на возила е запишување на податоци за регистарските ознаки, за пропишаните податоци за возилото и за сопственикот на возилото, во евиденцијата на моторни и приклучни возила.

(2) Во Република Македонија се регистрираат моторни и приклучни возила, чии сопственици имаат живеалиште, односно седиште во Република Македонија, моторни и приклучни возила во сопственост на дипломатско-конзуларни претставништва и мисии на странски држави, претставништва на меѓународни организации во Република Македонија и странски трговски, сообраќајни, културни и други претставништва во Република Македонија.

(3) Ако возилото е сопственост на две или повеќе физички или правни лица се регистрира на име односно назив на едно од тие лица, врз основа на нивна писмена спогодба заверена од нотар.

(4) Возилото кое е предмет на договор за лизинг или договор за закуп или кое се продава со задржување на правото на сопственост може да се регистрира на име, односно назив на корисникот само ако за тоа постои писмена согласност од сопственикот на возилото заверено од нотар.

(5) Во случајот од ставот (4) на овој член одредбите на законот кои се однесуваат на сопственикот на возилото соодветно се применуваат и за носителот на правото на користење на возилото, а во сообраќајната дозвола се запишуваат податоците на сопственикот на возилото.

Член 326

(1) Моторните и приклучните возила можат да учествуваат во сообраќајот на пат, ако:

- се регистрирани и имаат важечка сообраќајна дозвола, односно важечка сообраќајна дозвола за привремено регистрирано возило или ако имаат важечка потврда за издадени пробни табели и
- се означени со пропишани регистарски или пробни табели кои се издадени за нивно означување.

(2) Лесните приколки на кои им се исправни пропишаните уреди и опрема, задолжително треба да бидат означени со повторена регистарска табела од влечното возило.

(3) Возачот кој управува со возило кое е означено со пробни табели, е должен кај себе да има важечка потврда и истата да ја покаже на барање на униформиран полициски службеник.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(7) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(8) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 327

(1) За регистрираните возила, Министерството за внатрешни работи води евиденција.

(2) Евиденцијата од ставот (1) на овој член може да се води и на обрасци за автоматска обработка на податоци.

(3) Податоците во обрасците од ставот (2) на овој член ги внесува Министерството за внатрешни работи или овластено правно лице за вршење на технички преглед на возила.

Член 328

(1) Возилото се регистрира по поднесено барање од страна на сопственикот на возилото.

(2) Со барањето за регистрација од ставот (1) на овој член сопственикот на возилото е должен да ги поднесе и следниве писмени докази за:

- потекло на возилото,
- сопственост на возилото,
- регулирани царински и даночни обврски за возилото,
- сообразност на возилото со важечките хомологациски прописи во Република Македонија,
- техничка исправност на возилото не постар од 30 дена,
- извршено осигурување, платени такси, регулирани давачки на име надоместоци за користење на јавните патишта, за заштита на животната средина и други обврски пропишани со закон,
- извршено испитување на возилото, ако се работи за возила наменети за превоз на опасни материи,
- извршена одјава на возилото од надлежниот орган во кој е извршена претходната регистрација и
- возилата постари од 35 години, доказ дека се автентични со првичната изведба.

(3) Доказите од ставот (2) алинеи 3 и 4 на овој член се поднесуваат само при првата регистрација на возилото во Република Македонија.

(4) По исклучок, доказот од ставот (2) алинеја 4 на овој член не се поднесува при прва регистрација на моторни и приклучни возила во сопственост на дипломатско-конзуларните претставништва и мисии на странски држави и меѓународни организации во Република Македонија и членови на нивниот персонал, како и возила во нивна сопственост кои се увезени во Република Македонија; употребувани возила со музејска вредност, возила кои привремено се увезуваат заради учество во натпревари, саеми и други приредби организирани на подрачјето на Република Македонија; возила кои не се предвидени за возење во патниот сообраќај и кои нема да бидат регистрирани; противпожарни возила; специјални возила наменети за потребите на Министерството за внатрешни работи и Армијата на Република Ма-

кедонија, освен комерцијалните возила и возила за превоз на патници; спортски моторни возила од аматерска самоградба наменети само за употреба на натпревари и возила подарени на хуманитарни организации за вршење на нивна хуманитарна дејност.

Член 329

(1) Работна машина, мотокултиватор, велосипед со мотор, лесен трицикл и лесен четирицикл, подлежат на повторна регистрација само при промена на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото или при промена на неговото живеалиште, односно седиште.

(2) Возачот на возилата од ставот (1) на овој член е должен да ја обновува полисата за осигурување на возилото, еднаш годишно.

(3) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 330

(1) Сообраќајната дозвола за моторни возила и приклучни возила што ги влече моторното возило, се издава со рок на важење од една година.

(2) Сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото е должен да ја продолжи регистрацијата на возилото, во рок од 30 дена од истекот на важноста на сообраќајната дозвола или да ги врати регистарските табели на органот што му ги издал.

(3) Сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото, по истекот на важноста на сообраќајната дозвола, не смее да учествува во сообраќај со возилото.

(4) Сопственикот кој управува со моторно возило или со моторно и приклучно возило е должен кај себе да има важечка сообраќајна дозвола и да ја покаже на барање на униформиран полициски службеник.

(5) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член.

(8) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член.

Член 331

(1) Губењето на сообраќајна дозвола од страна на сопственикот се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(2) За изгубената сообраќајна дозвола од ставот (1) на овој член се издава дупликат согласно податоците содржани во евиденцијата на Министерството за внатрешни работи.

(3) Сообраќајната дозвола за која е издаден дупликат не смее да се користи во патниот сообраќај, а доколку истата се пронајде, сопственикот е должен да ја врати во Министерството за внатрешни работи.

(4) Сообраќајната дозвола која е дотраена или оштетена на начин што оневозможува нејзино користење, возачот е должен да ја замени со нова.

(5) Глоба во износ од 30 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставовите (3) и (4) на овој член.

Член 332

(1) Сообраќајна дозвола се издава на образец, чија боја, содржина, вид и квалитет на материјалот се еднообразни на целата територија на Република Македонија.

(2) Образецот на сообраќајната дозвола се печати на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на англиски јазик и неговото писмо.

(3) Податоците во образецот на сообраќајната дозвола се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на основно латинско писмо (ICAO Doc.9303).

(4) На граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, на нивно лично барање, образецот на сообраќајната дозвола се печати и податоците во него се запишуваат и на службениот јазик и писмото што го употребува граѓанинот.

(5) На граѓаните кои зборуваат јазик различен од службениот јазик, на нивно лично барање, податоците за личното име што се внесуваат во сообраќајната дозвола се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо, на јазикот и писмото што го употребува граѓанинот и на основно латинско писмо (ICAO Doc.9303).

Член 333

(1) Регистрација на моторни и приклучни возила, трактори, работни машини, мотокултиватори, велосипеди со мотор, лесни трицикли, трицикли, лесни четирицикли и четирицикли, како и на приклучни возила што ги влечат трактори и мотокултиватори, врши Министерството за внатрешни работи или овластени правни лица за вршење технички преглед на возила, што ќе ги овласти Министерството за внатрешни работи, според живеалиштето, односно седиштето на сопственикот, односно на носителот на правото на користење на возилото (во натамошниот текст: овластено правно лице за вршење на технички преглед).

(2) Правното лице од ставот (1) на овој член задолжително треба да поседува:

- просторија и материјално-технички услови што овозможуваат вршење на работите поврзани со регистрација на возила,
- стручен кадар за вршење на регистрација на возилата,
- соодветна организација на работа и
- соодветна информатичка опрема со можност иста да биде поврзана со автоматската евиденција на регистрирани возила што ја води Министерството за внатрешни работи.

(3) Трошоците за поврзувањето од ставот (2) алинеја 4 на овој член се на товар на овластеното правно лице од ставот (1) на овој член.

Член 334

Работите порзани со регистрација на возилата во овластеното правно лице од членот 333 став (1) на овој закон, ги врши раководното лице (во натамошниот текст: раководител) и референтите за регистрација на возилата.

Член 335

Раководител во овластеното правно лице од членот 333 став (1) на овој закон може да биде лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има завршено високо образование - правен или економски факултет,
- да има најмалку пет години работно искуство и
- да поседува овластување (лиценца) издадена од Министерството за внатрешни работи.

Член 336

Референт за регистрација во овластеното правно лице од членот 333 став (1) на овој закон може да биде лице кое покрај општите услови за засновање работен однос, ги исполнува следниве услови:

- да има завршено најмалку средно образование,
- да има најмалку три години работно искуство и
- да поседува овластување (лиценца) издадена од Министерството за внатрешни работи.

Член 337

(1) Овластеното правно лице од членот 333 став (1) на овој закон задолжително треба да поседува печат со кој ќе врши заверка на извршената регистрација на возилото во сообраќајната дозвола.

(2) Печатот од ставот (1) на овој член задолжително треба да го содржи грбот на Република Македонија и истиот треба да биде изработен согласно со прописите за печатите на Република Македонија.

Член 338

Овластеното правно лице од членот 333 став (1) на овој закон не смее да врши регистрација на возила спротивно на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Член 339

(1) Надзор над работата на овластеното правно лице од членот 333 став (1) на овој закон, врши Министерството за внатрешни работи.

(2) Доколку Министерството за внатрешни работи при вршење на надзорот од ставот (1) на овој член, утврди дека овластеното правно лице постапува спротивно на одредбите за регистрација предвидени во овој закон, како и спротивно на одредбите од законот со кој се уредува заштитата на личните податоци и прописите донесени врз основа на истиот, ќе донесе решение за привремена забрана за вршење на регистрација и ќе определи рок од најмалку 60 дена за отстранување на утврдените недостатоци.

(3) Ако овластеното правно лице од членот 333 став (1) на овој закон не ги отстрани утврдените недостатоци во рокот предвиден во ставот (2) на овој член министерот за внатрешни работи ќе донесе решение за трајно одземање на овластувањето за регистрација на возила.

(4) Решението од ставот (3) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

Член 340

(1) Ако при вршење на надзорот од членот 339 став (1) на овој закон Министерството за внатрешни работи утврди дека раководителот, односно референтот во овластеното правно лице од членот 333 став (1) на овој закон, постапува спротивно на одредбите за регистрација предвидени со овој закон, како и спротивно на прописите за заштита на личните податоци, со решение привремено ќе му ја одземе лиценцата, за временски период од 30 дена.

(2) Ако раководителот, односно референтот од ставот (1) на овој член регистрира возило спротивно на одредбите на овој закон, завери продолжување на важноста на регистрацијата на возило за кое не се намирени пропишаните обврски, ја промени сопственоста или одјави возило, спротивно на одредбите на овој закон, Министерството за внатрешни работи со решение привремено ќе му ја одземе лиценцата, за период од две години.

(3) Решенијата од ставовите (1) и (2) на овој член се конечни и против нив може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

Член 341

За регистрираните возила се издава една од следниве видови регистарски таблички:

- регистарска табличка за моторно возило,
- регистарска табличка за мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл,
- регистарска табличка за приклучно возило,

- регистарска табличка за моторно и приклучно возило на дипломатски и конзуларни претставништва и на мисии на странски држави и меѓународни организации во Република Македонија и на нивниот персонал,

- регистарска табличка за привремено регистрирано моторно и приклучно возило,

- регистарска табличка за моторно и приклучно возило на Армијата на Република Македонија,

- регистарска табличка за моторно и приклучно возило на Полицијата,

- регистарска табличка за моторно и приклучно возило кое не ги исполнува пропишаните услови во однос на димензиите (должина, ширина, висина), односно чија најголема дозволена маса е поголема од 40 тони, односно чија сопствена маса е поголема од дозволените осни оптоварувања,

- регистарска табличка за трактор,

- регистарска табличка за работна машина и мотокултиватор и

- регистарска табличка за возила постари од 35 години.

Член 342

(1) Моторно возило и трактор во сообраќај на пат задолжително имаат по две регистарски таблички, а мотоцикл, мотокултиватор, работна машина, велосипед со мотор, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл, четирицикл и приклучно возило имаат по една регистарска табличка.

(2) Регистарските таблички задолжително треба да бидат поставени на возилото така да можат добро да се гледаат од задната, односно предната страна и да бидат читливи.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 343

(1) Во сообраќај на пат смее да учествува моторно или приклучно возило само за време на важењето на сообраќајната дозвола издадена за тоа возило.

(2) Регистрирано возило во сообраќајот на пат, ги носи оние регистарски таблички што за тоа возило се издадени и чиј број е запишан во важечката сообраќајна дозвола.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(8) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 344

Возило регистрирано во Република Македонија не може да ја напушти територијата на Република Македонија, ако не носи истакнатата меѓународна ознака на Република Македонија.

Член 345

(1) Регистарските таблици за возила и таблиците за обележување на возила на кои се подготвуваат возачи, ги изработува правно или физичко лице овластено од Министерството за внатрешни работи, по пат на јавна набавка, во согласност со прописите за јавни набавки.

(2) Регистарските таблици од ставот (1) на овој член задолжително треба да имаат соодветен квалитет и заштита и истите содржат ознаки кои се состојат од:

- определени букви и броеви испишани на предната страна,
- софистицирани сигурносни, односно заштитни знаци (хлорограм во повеќе бои и OVD хромирана лента), како и
- ознаки на правното лице што ги изработило, втиснати на задната страна на регистарската таблица.

(3) Покрај ознаките од ставот (2) на овој член на регистарските таблици не е дозволено да се истакнуваат други ознаки и симболи.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 346

(1) Сопственикот на возилото е должен да ги замени регистарските таблици со нови, во следниве случаи кога:

- едната или двете регистарски таблици се изгубени или уништени и
- заради оштетеност на едната или двете регистарски таблици, истите станале неупотребливи или нечитливи.

(2) Во замена за изгубените регистарски таблици се издаваат нови регистарски таблици кои носат друг регистарски број, различен од бројот на изгубените регистарски таблици.

(3) Во замена за оштетените и уништените регистарски таблици се издаваат нови регистарски таблици со истиот регистарски број.

(4) Оштетените и изгубените регистарски таблици од ставот (1) на овој член се враќаат на надлежниот орган што ги издал.

(5) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на сопственикот на возилото кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (4) на овој член.

Член 347

(1) Сопственикот на возило кое согласно со прописите за заштита на животната средина е дотраено е должен при одјавата на возилото да приложи потврда за уништување на возилото, издадена од соодветни правни лица кои вршат уништување на возила.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на сопственикот на возилото кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 348

(1) Сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото, е должен во рок од 15 дена да го одјави возилото ако е отуѓено, исчезнато, уништено или е отпишано или ако сопственикот го променил местото на живеалиште, односно седиште.

(2) Во рокот определен во ставот (1) на овој член сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото, е должен да ја пријави промената на кој и да било податок што е запишан во сообраќајната дозвола, односно потврдата за регистрација.

(3) Пријавувањето од ставот (1) на овој член се врши во Министерството за внатрешни работи, според местото на регистрација на возилото, а кога се врши промена на живеалиштето, односно седиштето, според новото живеалиште, односно седиште.

(4) На правното лице - сопственик на возило кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сопственикот на возилото, односно носителот на правото на користење на возилото кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 349

(1) Пробни таблици за моторни и приклучни возила издава Министерството за внатрешни работи, непосредно или преку правно лице кое се занимава со промет на возила или со вршење на технички преглед на моторни и приклучни возила.

(2) Пробните таблици за моторни и приклучни возила, можат да се користат и за трактор, работна машина и мотокултиватор, на начин и под услови кои се пропишани за нивно користење на моторни и приклучни возила.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 350

Трошоците за изработка на регистарските и пробните таблици ги сноси сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото.

Член 351

Возило кое правно или физичко лице врз основа на закон или друг пропис не може да го користи во сообраќајот на пат за вршење на јавен превоз или превоз за сопствени потреби, не може да се регистрира.

Член 352

Возилата на Армијата на Република Македонија се регистрираат според пропис што го донесува министерот за одбрана.

Член 353

Моторните и приклучните возила на дипломатските и конзуларните претставништва и на мисиите на странски држави и на претставништва на меѓународни организации во Република Македонија и на нивниот персонал, на странски трговски, сообраќајни, културни и други претставништва, на странски дописништва и на постојаните странски дописници, односно на странците - постојани службеници на странски дописништва и моторните и приклучните возила на странците на кои заради школување, специјализација, научни истражувања, вработувања или вршење на професионална дејност, давање азил или признавање на статусот на бегалци им е издадено одобрение за привремен престој подолг од шест месеца или за постојан престој во Република Македонија, како и моторните и приклучните

возила на државјаните на Република Македонија кои ќе се вратат од странство, односно кои ќе дојдат во Република Македонија да останат постојано во неа, можат да учествуваат во сообраќајот во Република Македонија само ако се регистрирани во Република Македонија.

Член 354

(1) Моторни и приклучни возила регистрирани во странска земја можат да учествуваат во сообраќајот на територијата на Република Македонија, само ако имаат важечка сообраќајна дозвола и регистарски таблички што ги издал надлежниот орган на земјата во која возилото е регистрирано, како и меѓународна ознака на земјата на регистрацијата.

(2) Странско приклучно возило што не е регистрирано, на својата задна страна задолжително треба да има регистарска табличка со повторен регистарски број на влечното возило.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот од ставот (1) на овој член кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот од ставот (2) на овој член кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 355

(1) Привремено можат да се регистрираат моторни и приклучни возила увезени од странство или набавени во Република Македонија, чии сопственици се странци кои во Република Македонија привремено престојуваат врз основа на важечка патна исправа или државјани на Република Македонија кои заради школување, специјализација, научно истражување, вработување или вршење на професионална дејност, привремено престојуваат во странство, моторни и приклучни возила што се користат врз основа на договор за деловна соработка или на договор за закуп склучен меѓу домашен и странски превозник, како и моторни и приклучни возила што се користат заради учество на саем и спортски натпревари.

(2) Возилото што ќе биде внесено во Република Македонија со странски регистарски таблички, на кое ознаките и бројот не се во согласност со одредбите на ратификуваните меѓународни договори, задолжително треба привремено да се регистрира.

(3) Привремена регистрација на возилото, односно продолжување на привремената регистрација на возилото, се врши секоја година.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 356

(1) За привремено регистрирано возило, Министерството за внатрешни работи издава потврда за привремена регистрација и регистарски таблички.

(2) Возачот кој управува со привремено регистрирано возило е должен кај себе да има важечка потврда за привремената регистрација на возилото и истата да ја покаже на барање на униформиран полициски службеник.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

4. Технички преглед на возила

Член 357

(1) Заради проверување на техничката исправност на моторните и приклучните возила, се вршат технички прегледи.

(2) Техничките прегледи од ставот (1) на овој член можат да бидат: редовни, вонредни и превентивни.

(3) На техничкиот преглед се утврдува дали возилото ги има и дали се во исправна состојба пропишаните уреди, а особено уредите за управување, уредите за сопирање, пневматиците и уредите за давање светлосни сигнали, уредите за осветлување на патот и на возилото и за испуштање на согорените гасови, дали идентификационите броеви на возилото се совпаѓаат со броевите запишани во сообраќајната дозвола, како и дали возилото ги исполнува и другите пропишани услови за учество во сообраќајот.

Член 358

(1) Технички преглед на моторни и приклучни возила, се врши еднаш годишно (редовен технички преглед).

(2) Технички преглед на моторни и приклучни возила со кои се врши јавен превоз на патници, на возила за прва помош, моторни и приклучни возила кои се наменети за превоз на опасни материи, возила за изнајмување (ренд-а-кар) и возила на автошколите наменети за оспособување на кандидати за возачи, се врши на секои шест месеца (вонреден технички преглед).

(3) На барање на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото, правното лице надлежно за вршење технички преглед на возила, може да изврши технички преглед на возилото (превентивен технички преглед).

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот-сопственик, односно носител на правото на користење на возилото, кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 359

Трошоците за извршениот технички преглед се на товар на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото.

Член 360

(1) Технички преглед на моторни и приклучни возила врши правно лице што ќе го овласти министерот за внатрешни работи.

(2) Областувањето од ставот (1) на овој член може да го добие правно лице кое ги исполнува следниве минимални услови:

- организација на работа и функционална поставеност кои гарантираат трајно и законито вршење на техничкиот преглед,
- просторни и материјално-технички услови кои обезбедуваат вршење на техничкиот преглед на територијата на една општина, со обврска во период од една година техничкиот преглед да започне да го врши на територијата од најмалку три општини,
- стручен кадар за вршење на технички преглед,
- стручен кадар за вршење на работи на следење и уедначување на критериумите за вршење технички преглед, давање стручна помош и инструирање на стручните лица кои го вршат техничкиот преглед и вршење стручен надзор над квалитетот и законитоста во вршење на техничкиот преглед,

- соодветно искуство во вршење на официјални технички постапки во врска со возилата и

- соодветна информатичка опрема поврзана во единствен систем со можност истата да биде поврзана со автоматската евиденција на регистрираните возила што ја води Министерството за внатрешни работи.

(3) Кадровските, просторните и техничките услови од ставот (2) на овој член поблиску ќе ги пропише министерот за внатрешни работи.

(4) Технички преглед на возила вршат стручни лица во овластеното правно лице од ставот (1) на овој член, кои имаат завршено специјалистичко образование за занимање контролор за вршење на технички преглед на моторни возила и кои добиле лиценца од Министерството за внатрешни работи, под услови и на начин утврдени со овој закон.

(5) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 361

(1) Овластеното правно лице за вршење на технички преглед е должно уредите, опремата и објектот да ги одржува во исправна состојба, техничкиот преглед да го врши на пропишан начин и да води евиденции, согласно со закон.

(2) Овластеното правно лице за вршење на технички преглед не може да врши технички преглед на сопствените возила.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 362

(1) Овластеното правно лице за вршење на технички преглед е должно да ги упатува стручните лица кои вршат технички преглед на возилата, на проверка на стручноста, на секои четири години.

(2) Проверката од ставот (1) на овој член ја спроведува Министерството за образование и наука, а се однесува особено на примената на новите прописи, техничките нормативи и стандарди, како и употребата на новите технички уреди и опрема при вршењето на технички преглед на возилата.

(3) По спроведување на проверката од ставот (1) на овој член стручното лице кое покажало задоволителни резултати, добива лиценца за вршење технички преглед на возила од Министерството за внатрешни работи.

(4) Стручното лице од ставот (1) на овој член кое ќе одбие да се подложи на проверка или не покаже задоволителни резултати или техничките прегледи ги врши на нестручен начин, не смее да врши технички преглед на возила.

(5) Проверката на стручноста од ставот (1) на овој член ја спроведува комисија формирана од министерот за образование и наука.

(6) Комисијата од ставот (5) на овој член е составена од претседател и два члена од кои еден е претставник од Министерството за внатрешни работи.

(7) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 363

(1) Стручното лице кое при проверката на стручноста од членот 362 став (1) на овој закон не покаже задоволителни резултати, ќе се упати на повторна проверка во рок од 30 дена од денот на добивањето на резултатите од првата проверка.

(2) Во периодот до спроведување на повторната проверка стручното лице нема право да врши технички преглед на возила.

(3) На стручното лице кое нема да се подложи на проверка на стручноста, како и стручното лице кое и по повторната проверка на стручноста од ставот (1) на овој член не покаже задоволителни резултати, со решение ќе му се одземе лиценцата за вршење технички преглед на возила.

(4) Решението за одземање на лиценцата од ставот (3) на овој член го донесува министерот за внатрешни работи.

(5) Решението од ставот (4) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

Член 364

(1) Трошоците за проверка на стручноста од членот 362 став (1) на овој закон се на товар на овластеното правно лице за вршење технички преглед каде што е вработено стручното лице, во рамките на реалните трошоци потребни за спроведување на проверката на стручноста.

(2) Висината на потребните реални трошоци за проверка на стручноста ги утврдува министерот за образование и наука.

(3) Како потребни реални трошоци за проверка на стручноста, се сметаат:

- трошоците за издавање на лиценца,
- паричен надомест за членовите на комисијата од членот 362 став (5) на овој закон и
- други трошоци поврзани со спроведување на проверка на стручноста на стручното лице.

Член 365

(1) Овластеното правно лице за вршење технички преглед е должно да води евиденција на дневно прегледаните возила и на барање на Министерството за внатрешни работи да му ги доставува досиејата за тие возила.

(2) Податоците од евиденцијата од ставот (1) на овој член Министерството за внатрешни работи, на барање од државните органи и институции овластени согласно со закон да водат, односно користат такви податоци, ќе ги даде на користење на овие органи и институции.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 366

(1) За моторното и приклучното возило, за кое по извршениот технички преглед е утврдено дека е технички исправно и безбедно да учествува во патниот сообраќај, овластеното правно лице за вршење на технички преглед е должно да стави налепница со која се означува рокот на важноста на техничкиот преглед.

(2) Налепницата од ставот (1) на овој член задолжително се става на десниот горен агол на предното ветробранско стакло на возилото.

(3) Налепницата од ставот (1) на овој член не смее да се оштетува или да се отстранува од ветробранското стакло на возилото.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на стручното лице во правното лице од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(7) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност по мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 367

(1) Надзор над исполнувањето на утврдените услови за работа на овластените правни лица за вршење технички преглед, како и над собирањето, чувањето, користењето и доставувањето на податоци за прегледаните возила, врши Министерството за внатрешни работи.

(2) Овластеното правно лице за технички преглед е должно да го овозможи вршењето на надзорот од ставот (1) на овој член, да ја стави на располагање соодветната документација и да ги даде податоците и известувањата неопходни за вршење на надзорот.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 368

(1) Ако овластеното правно лице за вршење технички преглед престанало да ги исполнува утврдените услови или техничкиот преглед не го врши на пропишан начин, односно не постапува со податоците на пропишан начин, Министерството за внатрешни работи со решение ќе му забрани вршење на работите и ќе определи рок од 30 дена за отстранување на утврдените недостатоци.

(2) Ако овластеното правно лице за вршење технички преглед не ги отстрани утврдените недостатоци во рокот од ставот (1) на овој член, Министерството за внатрешни работи со решение ќе му го одземе овластувањето.

(3) Решението од ставот (2) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

(4) Овластеното правно лице за вршење технички преглед не може да врши технички преглед на возила во временскиот период во кој трае забраната, како и по одземањето на овластувањето за вршење на работите.

VIII. ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА

Член 369

(1) Кога унифицираниот полициски службеник ќе утврди дека е сторен прекршок од членовите: 17 став (8); 21 став (7); 22 став (3); 23 ставови (3) и (4); 24 став (3); 26 ставови (3) и (4); 27 став (4); 28 став (2); 29 став (3); 30 став (2); 32 став (2); 34 став (3); 35 ставови (4) и (5); 36 ставови (3) и (4); 37 ставови (4) и (5); 38 ставови (6), (7), (9) и (10); 40 став (7); 41 став (3); 43 став (4); 44 став (6); 45 ставови (3) и (4); 46 став (2); 47 став (2); 48 став (5); 49 став (4); 50 став (6); 53 став (3); 54 ставови (4), (5) и (6); 55 став (4); 56 став (2); 61 ставови (4) и (5); 62 став (4); 63 став (6); 64 став (4); 65 став (4); 66 ставови (2) и (5); 67 став (4); 68 став (2); 69 став (2); 70 став (2); 71 став (2); 72 став (2); 73 став (2); 74 ставови (3) и (4); 76 став (3); 77 став (4); 78 став (2); 79 став (6); 80 став (2); 81 став (4); 82 став (4); 83 став (2); 84 став (3); 85 став (6); 87 став (3); 88 став (3); 89 став (3); 90 став (4); 91 став (4); 92 став (2); 93 став (3); 95 став (7);

96 став (2); 97 ставови (4) и (5); 98 став (2); 99 став (3); 100 став (2); 101 став (2); 102 став (2); 103 став (6); 104 став (3); 105 став (3); 106 став (2); 107 став (2); 108 став (3); 109 став (2); 110 став (2); 111 ставови (4) и (5); 112 став (2); 113 ставови (3) и (4); 114 став (2); 115 став (3); 116 став (3); 117 ставови (3) и (4); 118 став (2); 119 став (4); 120 став (3); 121 став (2); 123 ставови (4) и (5); 124 став (4); 125 ставови (3) и (4); 126 став (2); 128 став (2); 129 став (3); 132 став (3); 133 став (5); 134 ставови (4) и (5); 135 ставови (4) и (5); 136 став (4); 137 став (5); 138 став (2); 139 став (3); 140 став (2); 142 став (2); 143 став (8); 144 став (8); 147 став (6); 150 став (7); 154 став (2); 170 став (2); 171 став (2); 172 став (6); 174 ставови (3) и (4); 175 став (7); 176 став (4); 178 став (2); 179 ставови (6) и (7); 182 став (4); 185 ставови (8) и (9); 188 ставови (2) и (3); 190 став (3); 191 став (2); 192 ставови (3) и (4); 193 став (2); 194 став (6); 231 став (7); 241 став (3); 242 став (4); 243 став (3); 252 став (4); 253 став (5); 254 став (2); 257 ставови (10) и (11); 259 став (5); 294 став (2); 302 ставови (11) и (12); 322 став (6); 326 ставови (7) и (8); 329 став (3); 330 став (8); 331 став (5); 342 став (3); 345 став (6); 346 став (5); 347 став (2); 354 ставови (3) и (4); 356 став (3); 366 став (7); 404 став (4) и 408 став (7) на овој закон, на сторителот ќе му врачи покана за плаќање на глобата, во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата.

(2) Ако сторителот на прекршоците од ставот (1) на овој член не ја плати доброволно предвидената глоба во рокот предвиден во ставот (1) на овој член, Министерството за внатрешни работи ќе го повика сторителот да ја донесе возачката книшка заради регистрирање на негативните бодови.

(3) Сторителот на прекршокот е должен да ја донесе возачката книшка во рок од 30 дена од денот на истекот на рокот од ставот (1) на овој член, на адресата што е запишана во таа исправа.

(4) Ако сторителот на прекршокот не ја донесе возачката книшка во рокот од ставот (3) на овој член, унифицираниот полициски службеник ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред комисијата за одлучување по прекршоците, формирана во Министерството за внатрешни работи.

(5) Во прекршочната постапка може да се изрече глоба зголемена најмалку за една половина од глобата што е предвидена за прекршокот од ставот (1) на овој член, до трикратниот износ на пропишаната санкција, но не поголем од општиот максимум на глобата пропишана, согласно со закон.

(6) За прекршоците чиј сторител не е возач во сообраќајот, односно за кои не е предвидено регистрирање на негативни бодови согласно со одредбите на овој закон, во случај кога сторителот нема да го плати предвидениот износ на глоба согласно со ставот (1) на овој член, унифицираниот полициски службеник ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка пред комисијата од ставот (4) на овој член.

Член 370

(1) Ако сторителот на прекршоците од членовите 3 став (3); 6 став (4); 7 ставови (3) и (4); 8 ставови (3) и (4); 11 ставови (4) и (5); 12 ставови (6), (7) и (8); 13 ставови (6) и (7); 14 став (3); 15 став (4); 17 ставови (5), (6) и (7); 18 став (2); 19 став (5); 20 ставови (6), (7) и (8); 21 ставови (6) и (8); 25 став (4); 31 став (5); 33 ставови (5) и (6); 38 ставови (5) и (8); 40 ставови (5) и (6); 42 став (7); 44 став (5); 50 став (5); 51 став (3); 52 став (4); 55 став (3); 57 став (2); 58 став (3); 59 став (2); 66 ставови (3) и (4); 75 став (3); 77 став (3); 79 став (5); 81 став (3); 103 став (5); 127 став (4); 130 став (2); 131 став (2); 132 став (2); 133 став (4); 136 став (3); 137 став (6); 141 став (2); 143 став (7); 144 ставови (7), (9) и (10); 145 став (2); 146 став (3); 147 ставови (5) и (7); 148 ставови (7) и (8); 149 ставови (3) и (4); 150 став (6); 155 став (3); 156 ставови (5) и (6); 157 ставови (5) и (6); 157 ставови (4) и

(5); 160 став (5); 161 став (5); 165 став (4); 166 став (4); 168 став (4); 169 ставови (4) и (5); 172 ставови (4) и (5); 173 став (2); 175 став (6); 176 став (3); 179 став (5); 180 ставови (8) и (9); 181 ставови (3) и (4); 184 ставови (4) и (5); 185 став (7); 186 ставови (5) и (6); 187 ставови (4) и (5); 194 став (5); 196 став (4); 197 ставови (4) и (5); 198 ставови (3) и (4); 201 став (3); 206 став (3); 208 став (5); 210 став (4); 211 став (4); 212 став (3); 215 став (5); 216 став (3); 217 ставови (5) и (7); 218 став (4); 220 став (2); 221 ставови (4) и (5); 222 став (3); 223 став (4); 224 ставови (4) и (5); 225 став (5); 227 став (6); 230 ставови (6) и (7); 231 ставови (5) и (6); 232 ставови (3) и (4); 233 ставови (4) и (5); 234 ставови (5), (6) и (7); 235 став (7); 236 став (3); 238 став (2); 239 став (2); 240 став (5); 242 став (3); 244 став (8); 251 став (7); 252 став (3); 253 став (4); 255 став (5); 256 ставови (4) и (5); 257 ставови (6), (8) и (9); 259 став (4); 291 став (3); 298 став (5); 300 став (7); 301 став (5); 302 ставови (9) и (10); 303 ставови (7) и (8); 304 став (5); 306 став (2); 311 ставови (3) и (4); 313 ставови (8) и (9); 314 ставови (15) и (16); 315 ставови (6) и (7); 316 став (6); 317 ставови (4) и (5); 319 ставови (7) и (8); 320 ставови (3) и (4); 322 став (5); 323 став (4); 326 ставови (5) и (6); 330 ставови (6) и (7); 343 став (4); 343 ставови (4), (6), (7) и (8); 344 ставови (6), (7) и (8); 345 став (5); 348 ставови (5) и (6); 349 став (4); 355 ставови (5) и (6); 358 ставови (5) и (6); 360 став (5); 361 став (4); 362 став (8); 366 ставови (5) и (6); 380 став (5); 383 став (4); 384 став (5); 386 ставови (3) и (4); 389 ставови (3) и (4); 390 ставови (5) и (6); 392 став (4); 394 став (2) и 395 став (3) на овој закон го признае сторениот прекршок, согласно со одредбите на овој закон, или ако униформираниот полициски службеник го утврди лично или со употреба на соодветни технички средства и направи пропишани согласно со закон, ќе му издаде на сторителот платен налог заради наплата на глобата предвидена за прекршокот.

(2) Платниот налог од ставот (1) на овој член содржи: лично име, единствен матичен број и адреса на живеење на сторителот на прекршокот, а ако се работи за странец и број на патната исправа и назив на државата чиј државјанин е; податоци за вработување на сторителот, односно назив, седиште и даночен број на правното лице; место и време на сторување на прекршокот; правна квалификација на прекршокот, износ на предвидената глоба; број на сметката за плаќање на глобата и правна поука.

(3) Со потписот на платниот налог од ставот (1) на овој член сторителот на прекршоците од ставот (1) на овој член се смета дека се согласува да ја плати предвидената глоба.

(4) Сторителот на прекршоците од ставот (1) на овој член е должен да ја плати глобата во рок од осум дена од денот на приемот на платниот налог, на сметката на Министерството за внатрешни работи означена во платниот налог. Сторителот кој ќе ја плати глобата во тој рок, ќе плати само половина од изречената глоба за сторениот прекршок.

(5) Ако сторителот на прекршоците од ставот (1) на овој член не ја плати глобата во рокот определен во ставот (4) на овој закон, униформираниот полициски службеник ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд.

Член 371

(1) Сторителот на прекршок кој со заминување заради престој во странство би можел да го одбегне плаќањето на глобата, должен е да ја плати глобата веднаш. За платената глоба, униформираниот полициски службеник издава потврда.

(2) Униформираниот полициски службеник во случаите од ставот (1) на овој член може привремено да ги одземе патната и возачката исправа, додека не биде доставен доказ дека глобата е платена, но не подолго од 30 дена.

Член 372

Во постапката со платен налог од членот 370 на овој закон не се плаќаат трошоци.

Член 373

(1) За спроведување на прекршочна постапка за прекршоците од членовите 15 став (3); 17 став (4); 40 став (4); 79 став (4); 103 став (4); 148 став (6); 149 став (2); 160 став (4); 161 став (4); 165 став (3); 166 став (3); 168 став (3); 169 став (3); 172 став (3); 176 став (2); 179 став (4); 181 став (2); 184 став (3); 185 став (6); 186 став (4); 187 став (3); 197 став (3); 201 став (2); 208 став (4); 217 став (6); 242 став (2); 251 став (6); 252 став (2); 253 став (3); 255 став (4); 256 став (3); 257 став (7); 259 став (3); 300 став (6); 301 став (4); 303 став (6); 315 став (5); 317 став (3); 320 став (2); 321 став (7); 323 став (3); 326 став (4); 343 став (3); 349 став (3); 355 став (4); 361 став (3); 362 став (7); 365 став (3); 366 став (4); 367 став (3); 383 став (3) и 384 став (4) на овој закон, како и за прекршоците од членот 369 став (1) на овој закон за кои ќе биде поднесено барање за поведување на прекршочна постапка согласно со одредбите на овој закон, министерот за внатрешни работи формира комисија составена од два члена и претседател на комисијата.

(2) Членовите на комисијата од ставот (1) на овој член имаат завршено високо образование и работно искуство од најмалку четири години на предметната материја, а претседателот на комисијата е дипломиран правник со положен правосуден испит и работно искуство од најмалку шест години на предметната материја.

Член 374

Кога униформираниот полициски службеник ќе утврди дека е сторен прекршок од членовите 7 став (2); 8 став (2); 11 став (3); 12 став (5); 13 став (5); 14 став (2); 20 став (5); 50 став (4); 77 став (2); 81 став (2); 144 став (6); 147 став (4); 150 став (5); 156 став (4); 157 став (3); 175 став (5); 180 став (7); 194 став (4); 196 став (3); 198 став (2); 210 став (3); 211 став (3); 212 став (2); 215 став (4); 216 став (2); 217 став (4); 223 став (3); 230 став (5); 231 став (4); 232 став (2); 233 став (3); 234 став (4); 244 став (7); 257 став (5); 302 став (8); 304 став (4); 311 став (2); 313 став (7); 314 став (14); 319 став (6); 322 став (4); 330 став (5); 343 став (5); 345 став (4); 348 став (4); 358 став (4); 360 став (4); 386 став (2); 389 став (2) и 390 став (4) на овој закон ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд.

Член 375

Средствата остварени од паричните казни за сторените прекршоци за безбедноста на сообраќајот на патиштата се уплатуваат во Буџетот на Република Македонија.

Член 376

(1) На возачот кој согласно со одредбите на овој закон сторил прекршок во сообраќајот на патиштата со кој е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот, односно е предизвикана сообраќајна незгода, покрај износот на глоба зголемен двојно од предвидениот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана на управување со моторно возило:

- во период од три месеца до една година - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 300, 400 или 480 евра во денарска противвредност,

- во период од три до девет месеца - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 200 или 250 евра во денарска противвредност,

- во период од три до седум месеца - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност,

- во период од три до пет месеца - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност и

- во период од еден до три месеца - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност.

(2) На лицето кое управува со возило без важечка возачка дозвола, согласно со одредбите на овој закон, а кое е сторител на прекршоците од ставот (1) на овој член, забраната на управување со моторно возило, опфаќа забрана за стекнување на возачка дозвола, во период од 30 дена до една година, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 377

Прекршочната санкција забрана на управување со моторно возило ја изрекува надлежниот суд, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 378

(1) Прекршочната санкција од членовите 376 и 377 на овој закон, на возач на моторно возило, односно на возач-инструктор му се запишува во неговата возачка дозвола, како и во меѓународната возачка дозвола ако ја има.

(2) Во временскиот период за кој е изречена санкцијата од ставот (1) на овој член возачот на моторно возило не смее да управува со тоа возило, односно возачот-инструктор не смее да врши оспособување на кандидати за возачи.

Член 379

На возачот кој во последните три години постигнал 100 негативни бода за прекршоци, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече прекршочна санкција престанок на важење на возачката дозвола, под услови и на начин утврдени со закон.

IX. ПОСЕБНИ МЕРКИ НА БЕЗБЕДНОСТ

Член 380

(1) Униформираниот полициски службеник може да го подложи возачот или возачот-инструктор на испитување со помош на соодветни средства и апарати (алкомер и друго), или да го одведе на стручен преглед заради проверување дали има алкохол во организмот или дали покажува знаци на алкохолна растроеност, односно дали се наоѓа под дејство на опојни дроги, психотропни супстанции или на други лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето.

(2) Возачот или возачот-инструктор од ставот (1) на овој член е должен да се подложи на испитувањето, односно на стручниот преглед на кој е упатен.

(3) Анализа на крвта или на урината се врши кај возачот или возачот-инструктор кој негира дека е под дејство на алкохол, чие присуство во организмот е утврдено со соодветни средства или апарати, како и дека се наоѓа под дејство на опојни дроги, психотропни супстанции или на лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето ако поради тоа не би настапиле штетни последици за неговото здравје.

(4) Ако со испитувањето спроведено согласно со одредбите на овој член е утврдено дека возачот или возачот-инструктор е под дејство на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции или на лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето, трошоците на испитувањето ги поднесува возачот, односно возачот-инструктор.

(5) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот, односно возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 381

(1) Анализа на крв или анализа на крв и урина заради утврдување на содржината на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции или лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возење во

организмот на возачот или на друг учесник во сообраќајот, врши здравствена установа или Министерството за внатрешни работи, ако располага со потребната материјална опрема и кадар за вршење на такви анализи и ако има овластување од Министерството за здравство.

Член 382

(1) Здравствената установа од членот 381 став (1) на овој закон е должна да зема крв или крв и урина на пропишан начин заради анализа и да врши здравствен преглед заради утврдување на влијанието на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции или лекови врз способноста на возачот за управување со возилото.

(2) Доколку возачот одбие да даде крв или крв и урина за анализа, односно да се подложи на здравствен преглед, стручното лице тоа посебно ќе го констатира во записник и ќе даде свое мислење врз основа на надворешните манифестации и симптоми на возачот.

Член 383

(1) Здравствената установа од членот 381 став (1) на овој закон е должна при прием на лице на преглед или лекување да утврди дали лицето е возач на моторно возило и тоа да го забележи во неговиот здравствен картон.

(2) Ако при преглед или лекување на кандидатот за возач, возач или возач - инструктор врз основа на медицински наод се посомнева или се утврди дека здравствено и психофизички не е способен да управува со сите или со одредени категории на моторни возила, здравствената установа од членот 381 став (1) на овој закон е должна во рок од осум дена за тоа да го известат Министерството за внатрешни работи, според живеалиштето на кандидатот за возач, возачот или возачот - инструктор.

(3) На здравствената установа која постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе и се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во здравствената установа.

Член 384

(1) Ако здравствената установа од членот 381 став (1) на овој закон при прегледот на возачот или на возачот-инструктор утврди дека станал здравствено или психофизички неспособен за управување со моторни возила, должна е за својот наод и мислење веднаш да го известат Министерството за внатрешни работи, кое врз основа на тој наод и мислење ќе му ја одземе возачката дозвола на возачот или на возачот-инструктор, за времето додека таа неспособност трае.

(2) На возачот или на возачот-инструктор кој има право да управува со моторни возила од повеќе категории, а тоа право за одделни категории ќе му биде ограничено од причините предвидени во ставот (1) на овој член, ќе му се издаде нова возачка дозвола во која ќе се запишат оние категории на моторни возила со кои тој има право да управува.

(3) На возачот или на возачот-инструктор кој нема да се подложи на контролниот здравствен преглед на кој е упатен, возачката дозвола ќе му се одземе за времето додека не се подложи на тој преглед.

(4) На здравствената установа која постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе и се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во здравствената установа.

Член 385

(1) Униформираниот полициски службеник на самото место привремено ќе му ја одземе возачката дозвола и ќе го исклучи од сообраќај возачот кого ќе го затече да управува со возило или што се обидува да

управува со возило, ако е очигледно дека возачот е во таква психофизичка состојба (замор, болест, дејство на опојни дроги или лекови на кои е означено дека не смее да се употребуваат пред и за време на возењето), што не е способен безбедно да управува со возилото.

(2) Униформираниот полициски службеник ќе постапи на начинот од ставот (1) на овој член, кон возачот од членот 234 став (3) на овој закон, за кого ќе утврди дека во организмот има алкохол или дека покажува знаци на алкохолно растројство, како и кон возачот за кого ќе утврди дека е под дејство на алкохол во смисла на членот 234 став (2) на овој закон.

(3) Униформираниот полициски службеник ќе го исклучи од сообраќај и возачот што ќе го затече да управува со моторно возило, а нема возачка дозвола од определена категорија или да управува со возило во време кога е во сила прекршочната санкција забрана на управување со моторно возило.

(4) Униформираниот полициски службеник ќе постапи на начинот од ставовите (1) и (3) на овој член и кон возачот-инструктор, кога ќе го затече да оспособува кандидат за возач под дејство на алкохол во смисла на членот 234 став (3) од овој закон или кој покажува знаци на алкохолно растројство, како и кога ќе го затече дека оспособува кандидат за возач, а нема возачка дозвола од определена категорија или во времето кога е во сила прекршочната санкција забрана на управување со моторно возило.

(5) Униформираниот полициски службеник ќе постапи на начинот од ставот (1) на овој член, кон возачот од членот 313 на овој закон, кој непрекинато управува со возило подолго од 5 часа, односно кој во текот од 24 часа управува со возило подолго од 9 часа, како и кон возачот од членот 314 на овој закон кој со возило во текот на 24 часа ќе помине повеќе од 500 км, односно кој управува со возилото подолго од 9 часа.

(6) Униформираниот полициски службеник ќе постапи на начинот од ставот (1) на овој член, кон возачот или возачот-инструктор од членот 380 став (2) на овој закон, кој ќе одбие да се подложи на испитување, односно на стручен преглед на кој е упатен.

(7) Министерството за внатрешни работи чиј униформирани полициски службеник одзел возачка дозвола според одредбите на ставовите (1), (2), (4), (5) и (6) од овој член е должно на возачот да му ја врати дозволата штом ќе престанат причините поради кои е одземена, а најдоцна во рок од 24 часа од моментот на нејзиното одземање.

(8) Ако возачот не ја преземе одземената возачка дозвола во рок од три дена од денот на нејзиното одземање, а возачката дозвола не се води во евиденцијата на Министерството за внатрешни работи според местото на одземање, возачката дозвола ќе се достави до местото каде што се води во евиденција.

(9) Униформираниот полициски службеник кој ја одзел возачката дозвола согласно со одредбите на ставовите (1), (2), (4), (5) и (6) на овој член е должен за тоа да му издаде потврда на возачот, која содржи: име и презиме на возачот, број на одземената возачка дозвола, ден, час и причина за нејзиното одземање, како и начин на нејзиното враќање.

Член 386

(1) Возачот на кого му е запишана прекршочна санкција - забрана за управување со моторно возило во возачката дозвола согласно со членот 376 на овој закон, возачот на кого му е одземена возачката дозвола согласно со членот 384 ставови (1) и (3) на овој закон, возачот на кого му е одземена возачката дозвола привремено на самото место согласно со членот 385 на овој закон, не смее во сообраќајот на пат да управува со моторно возило за време на траењето на забраната, односно за времето за кое возачката дозвола му е одземена.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 387

(1) Ако униформирани полициски службеник затече возило кое поради техничка неисправност ги загрозува или ги попречува другите учесници во сообраќајот или товарот на него е неправилно сместен, односно недоволно обезбеден или со кое без дозвола се превезува товар чии димензии, односно маса ги пречекоруваат најголемите дозволени димензии, односно маса или осно оптоварување или се движи по пат на кој е забрането движењето на возила од тој вид, ќе му нареди на возачот веднаш да го прекине движењето со возилото и да ја отстрани неисправноста или возилото да го однесе на определено место каде што може да ја отстрани неисправноста, односно со возилото да го продолжи движењето на патот на кој движењето на тој вид на возила е дозволено.

(2) Ако возачот не постапи според наредбата од ставот (1) на овој член униформираниот полициски службеник ќе го исклучи возилото од сообраќај.

Член 388

(1) Униформираниот полициски службеник ќе го исклучи од сообраќај возилото кое не е регистрирано, за кое не е продолжен рокот на важноста на сообраќајната дозвола, за кое е утврдена техничка неисправност, кое нема пропишани регистарски таблички или кое нема налепница согласно со членот 366 ставови (1) и (2) на овој закон.

(2) Униформираниот полициски службеник кој го исклучил возилото од сообраќај на возачот на самото место, привремено ќе му ја одземе сообраќајната дозвола, а за прекршоците од ставот (1) на овој член ќе ги одземе и регистарските таблички.

(3) Министерството за внатрешни работи чиј униформирани полициски службеник привремено ја одзел сообраќајната дозвола согласно со одредбите на овој член е должно на возачот да му ја врати дозволата штом престанат причините поради кои истата му е одземена, а најдоцна во рок од 48 часа од моментот на одземањето, а регистарските таблички се доставуваат во местото каде што возилото се води во евиденција.

(4) Униформираниот полициски службеник кој привремено ја одзел сообраќајната дозвола или регистарските таблички согласно со одредбите на овој член е должен на возачот за тоа да му издаде потврда, која содржи: назив и седиште на органот што ја издал сообраќајната дозвола, име и презиме на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото и негова адреса, име и презиме на возачот и неговата адреса, причина за одземањето, вид и регистарски број на возилото, датумот, времето, патот и местото на одземањето, начинот и времето на враќање на сообраќајната дозвола и печат и потпис на униформираниот полициски службеник.

(5) Ако возачот не ја преземе одземената сообраќајна дозвола во рок од три дена од денот на нејзиното одземање, а сообраќајната дозвола не се води во евиденцијата во местото на одземањето, сообраќајната дозвола ќе му се достави во местото каде што се води возилото во евиденција.

Член 389

(1) На технички преглед задолжително ќе се упати моторно или приклучно возило што е исклучено од сообраќај поради основано сомневање за техничка неисправност на уредот за управување или на уредот за со-

пирање, возило кое во сообраќајна незгода е толку оштетено што оправдано може да се заклучи дека на него се оштетени склоповите и уредите што се суштествени од аспект на безбедноста на сообраќајот, како и возило за кое постои основано сомневање дека на возилото е неисправен уредот за спојување на влечното и приклучното возило.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот од ставот (1) на овој член, кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 390

(1) Кога униформираниот полициски службеник при вршењето на увид оправдано се посомнева дека на возилото што учествувало во сообраќајна незгода му се оштетени склоповите и уредите што се суштествени за безбедноста на сообраќајот, ќе го исклучи тоа возило од сообраќај и привремено ќе ги одземе регистарските табели.

(2) Возилото од ставот (1) на овој член може да се вклучи во сообраќај по извршениот технички преглед на кој е утврдено дека се отстранети оштетувањата и недостатоците поради кои возилото е исклучено од сообраќај.

(3) Униформираниот полициски службеник кој го исклучил возилото од ставот (1) на овој член е должно да издаде потврда која ги содржи податоците од членот 385 став (9) на овој закон.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот од ставот (1) на овој член, кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 391

Објектите наменети за сообраќај (патишта, улици, пасажи, тротоари, велосипедски патеки, паркиралишта, гаражи и друго), не можат да се пренаменат и користат за други потреби.

Член 392

(1) Режимот на сообраќајот на автопатишта, магистрални и регионални патишта, врз основа на сообраќаен проект, со решение го утврдува министерот за транспорт и врски во согласност со министерот за внатрешни работи, а за локални патишта и улици - општината, односно градот Скопје, во согласност со министерот за внатрешни работи.

(2) Под режим на сообраќајот од ставот (1) на овој член се подразбира, особено:

- ограничување на брзината на движење за сите или за одделни категории возила во населено место или надвор од населено место,
- определување на простори за паркирање и запирање на возила, движење на пешаци, сообраќај на велосипеди и велосипеди со мотор,
- определување на еднонасочни патишта,
- утврдување на главни и споредни патишта и улици,
- утврдување на патишта и улици на кои се забранува сообраќајот за сите или за одделни видови возила,

- регулирање на сообраќајот на крстосници,
- регулирање на транзитниот, товарниот, патничкиот, велосипедскиот и пешачкиот сообраќај и
- приклучување на објекти што се наоѓаат покрај патиштата и улиците на истите.

(3) Измената на режимот на сообраќајот се врши со решение на надлежниот орган, на начин и постапка утврдени во ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на службеното лице кое врши стручни работи во областа на сообраќајот на патиштата во општината, односно градот Скопје, кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 393

Униформираниот полициски службеник ќе нареди на правно или физичко лице кое изведува работи или презема други дејствија на пат, со кои го попречува или нарушува утврдениот режим на сообраќајот, да прекине со работите, односно со преземањето на дејствија, ако тоа го прави без решение од надлежниот орган или спротивно на критериумите утврдени во решението.

Член 394

(1) Сопствениците, односно корисниците на објекти лоцирани во заштитниот појас на патот или во нивна непосредна близина, можат да изградат пристап до јавниот пат по претходно добиена согласност од Министерството за транспорт и врски во согласност со Министерството за внатрешни работи.

(2) Глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сопственикот, односно корисникот на објект кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 395

(1) Местата за поставување на безбедносна ограда за заштита на пешаците, посебните технички и други мерки за забавување на сообраќајот и безбедност на децата на приодите кон училиштата, мерките за безбедност при изведување работи на пат и лоцирање на објекти во зоната на крстосници, како и поставувањето, отстранувањето и заменувањето на сообраќајните знаци, ако тоа го бараат сообраќајните и безбедносните причини во населените места, ги определува, односно организира Министерството за транспорт и врски, по претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(2) Посебните технички и други мерки за забавување на сообраќајот на приодите кон училиштата и другите детски установи, можат да се поставуваат на регионални и локални патишта и улици во населени места и истите задолжително треба да бидат означени со соодветна сообраќајна сигнализација.

(3) Глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на службеното лице кое врши стручни работи во областа на сообраќајот на патиштата во општината, односно градот Скопје кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 396

(1) По реализација на сообраќајниот проект од членот 392 став (1) на овој закон се врши технички преглед на реализација на проектот.

(2) При вршење на техничкиот преглед од ставот (1) на овој член учествуваат претставници на Министерството за внатрешни работи и Министерството за транспорт и врски.

(3) Технички преглед не може да се изврши, односно решение за измена на режимот на сообраќајот согласно со членот 392 став (3) на овој закон не може да се издаде доколку целосно не е реализиран сообраќајниот проект согласно со одредбите на овој закон.

Член 397

Надзор над возилата во просторите определени за паркирање на возила и на просторите за паркирање на возила на кои паркирањето е временски определено, врши органот на општината, односно градот Скопје за што издава наредби, согласно со закон.

Член 398

Ограничување на сообраќајот за определени категории на возила, во определено време или на определен пат, ограничување на брзината на движење на возилата и други забрани, можат да се определуваат ако е можно на учесниците во сообраќајот тоа да им се соопшти со пропишан сообраќаен знак.

Член 399

(1) Заради безбедноста на сообраќајот, односно за обезбедување на неговото непречено одвивање, како и во случај кога тоа го бараат причините за одржување на јавниот ред и мир, може да се запре сообраќајот или да се определи посебно ограничување на сообраќајот на определени патишта или на делови од пат, за време додека постојат причините поради кои се преземаат тие мерки.

(2) Решението за запирање или посебно ограничување на сообраќајот од ставот (1) на овој член, го донесува министерот за внатрешни работи.

Член 400

Ако возилото е паркирано на место на кое тоа претставува непосредна опасност за учесниците во сообраќајот или пречка за нормално одвивање на сообраќајот или е паркирано на зелена површина, униформираниот полициски службеник може да нареди возилото да се отстрани, а по потреба и да се пренесе на друго место, на трошок на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото.

Член 401

(1) Ако лице за кое постои основ за сомневање дека извршило кривично дело кое се гони по службена должност, се наоѓа во моторно возило кое на даден знак на униформирани полициски службеник не запре, униформираниот полициски службеник може на патот да постави уреди или други пречки за принудно запирање на возилото, ако запирањето не може да се изврши на друг начин.

(2) При принудното запирање на моторно возило се води сметка притоа да не се загрози животот или имотот на другите учесници во сообраќајот.

Член 402

(1) Министерството за внатрешни работи може да примени посебни воспитни мерки кон лица кои ги прекршиле сообраќајните правила и прописи утврдени со овој закон.

(2) Како посебни воспитни мерки од ставот (1) на овој член може да се применат: укажување на опасноста од сторениот сообраќаен прекршок, сообраќајна поука, прикажување на сообраќајни филмови и слично.

Член 403

Ако униформирани полициски службеник утврди дека за превоз на лица со товарно моторно возило или приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор не се исполнети условите пропишани со овој закон, таквиот превоз може да го прекине или возилото да го допрати до најблиското населено место или одредиште.

Член 404

(1) Моторните возила и работните машини кога учествуваат во сообраќај на пат надвор од населено место, во периодот од 15 ноември до 15 март задолжително треба да поседуваат пропишана зимска опрема.

(2) Униформираниот полициски службеник ќе нареди на возач да го прекине натамошното движење на возилото, ако не постапи според сообраќајниот знак за задолжително носење и употреба на зимска опрема, согласно со ставот (1) на овој член.

(3) Униформирани полициски службеник може да нареди возачот да го прекине натамошното движење и кога не постои сообраќаен знак за задолжително носење на зимска опрема, ако зимските услови на патот не овозможуваат непречено и безбедно одвивање на сообраќајот, односно задолжително да ја постави на возилото зимската опрема.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност, во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 405

Униформирани полициски службеник ќе му забрани на лице да управува со велосипед на јавен пат, ако е очигледно дека лицето не е подготвено за тоа.

Член 406

Стручен работник кој врши технички преглед на возило, ако при прегледот утврди дека уредите за управување или сопирање на возилото се неисправни во толкава мера што возилото не е сигурно за натамошно безбедно движење во сообраќајот на пат, ќе го предупреди возачот да ги преземе потребните мерки за доведување на возилото во исправна состојба, на начин да не ги загрозува другите учесници во сообраќајот, односно дека не смее со истото да учествува во сообраќајот на пат и за тоа веднаш ќе го известат Министерството за внатрешни работи.

Член 407

Униформирани полициски службеник кој поседува возачка дозвола од "Б" категорија може во исклучителни случаи да управува и со моторни возила од категоријата "Ц" и "Д", кога такво возило е потребно да се отстрани од патот, да се одведе до најблискиот простор за паркирање или до најблиското место каде што понајаму ќе се чува, ако неговиот возач од некоја причина - болест, сообраќајна незгода, исклучување од сообраќај и слично не може или не смее да управува со возилото.

Член 408

(1) Заради остварување на поповолни услови за безбедноста на сообраќајот на патиштата во општините и градот Скопје можат да се организираат сообраќајни патроли на граѓани и училишни сообраќајни единици.

(2) Сообраќајните патроли и единици од ставот (1) на овој член можат да вршат регулирање на сообраќајот, по правило, во присуство на униформирани полициски службеник.

(3) По исклучок, кога училишните сообраќајни единици обезбедуваат премин на ученици преку коловоз пред училишта, присуството на униформирани полициски службеник не е задолжително.

(4) Сообраќајните патроли и единици од ставот (1) на овој член можат да регулираат сообраќај на патиштата и да укажуваат помош на учесниците во сообраќајот, само со претходна согласност на Министерството за внатрешни работи.

(5) Членовите на сообраќајните патроли и единици од ставот (1) на овој член се должни посебно да бидат оспособени за регулирање на сообраќајот и за укажување на помош и притоа да носат пропишана униформа или посебни ознаки, а барањата кои ги упатуваат на учесниците во сообраќајот задолжително треба да бидат во согласност со прописите и правилата во сообраќајот и знаците што ги даваат униформирани полициски службеници.

(6) Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат според барањата и наредбите на членовите на сообраќајните патроли и единици.

(7) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на членот на сообраќајна патрола, односно единица кој постапува спротивно на одредбата од ставот (5) на овој член.

Член 409

(1) Брзината на движење на возилото се утврдува со уреди за мерење на брзина на движење на возила (радар), записен лист од тахографот или контролниот уред или со непосредно следење со возило.

(2) Фотографијата и видеозаписот со податоците за утврдената брзина, записниот лист од тахографот или контролниот уред и записникот за исчитаната брзина на радарот кој нема запис или брзиномер, претставуваат доказ за утврдена брзина на движење на возилото.

Член 410

(1) Во моторно возило не можат да се користат ниту вградуваат уреди или направи кои имаат за цел попречување на уредот што го користат униформираните полициски службеници за мерење на брзината на возилата (антирадари).

(2) Доколку униформираниот полициски службеник открие уред, односно направа согласно со ставот (1) на овој член ќе му нареди на возачот на возилото истиот да го отстрани, а доколку возачот одбие да го стори тоа, уредот, односно направата ќе се отстрани на трошок на возачот на возилото.

Член 411

(1) Полицијата е овластена да постави уреди за снимање на јавни места на кои се одвива сообраќај и на кои зачестено се извршуваат прекршоци од областа на сообраќајот на патиштата, согласно со закон.

(2) Под снимање, во смисла на овој закон се подразбира траен видеонадзор над јавните места од ставот (1) на овој член.

(3) Снимениот материјал од ставовите (1) и (2) на овој член се чува во Полицијата шест месеца, по што материјалот се уништува, освен материјалот што претставува доказ во кривична или прекршочна постапка, со кој се постапува, согласно со закон.

X. СОВЕТИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

Член 412

Заради развивање и унапредување на сообраќајното образование и воспитување на учесниците во сообраќајот, остварување на соработка и координација во развивањето на сообраќајно - превентивната работа и самозащитата, унапредување на општата безбедност на сообраќајот на патиштата како работа од општествен интерес, како и заради иницирање и предлагање на потребни мерки за поголема безбедност на сообраќајот на патиштата, во Република Македонија функционира Републички совет за безбедност на сообраќајот на патиштата (во натамошниот текст: Републичкиот совет), а во општините и градот Скопје - општински совети за безбедност на сообраќајот на патиштата како посебни општински тела, односно совет за безбедност на сообраќајот на патиштата во градот Скопје.

Член 413

Задачи на советите од членот 412 на овој закон, се особено:

- унапредување на работите сврзани со безбедноста на сообраќајот на патиштата,
- унапредување на сообраќајното воспитување и образование на учесниците во сообраќајот и развивање на сообраќајно-образовната работа на предучилишните установи и училиштата,
- остварување на соработка и координација во превентивната работа на државните органи, институциите, правните лица и другите субјекти по прашањата на самозащита во областа на сообраќајот на патиштата,

- организирање и учество во сообраќајно-воспитни акции и манифестации од областа на сообраќајната превентива,

- поттикнување, развивање и помагање на научно-истражувачка работа во областа на сообраќајот на патиштата,

- набавка и издавање на сообраќајно-воспитни публикации, филмови и слично,

- организирање на научни и стручни собири за работа од областа на безбедноста на патниот сообраќај и

- соработка со средствата за јавно информирање, заради навремено, целосно и објективно информирање на јавноста за мерките за унапредување на сообраќајната превентива и безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Член 414

(1) Претседателот и членовите на Републичкиот совет ги именува Собранието на Република Македонија, а на општинските совети - советот на општината, односно Советот на градот Скопје, по предлог на Републичкиот совет од редот на заинтересираните државни органи, институции и правни лица, како и истакнати експерти од областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

(2) Членовите на советите од ставот (1) на овој член, се именуваат за време од четири години, со право на повторно именување.

Член 415

(1) Со работата на Републичкиот совет од членот 412 на овој закон раководи претседател чиј мандат трае четири години. Претседателот на советот може да биде именуван два пати еднопосредно на иста функција.

(2) Советот за својата работа донесува деловник, со кој поблиску се определуваат неговите задачи и начинот на работа.

(3) Административно-техничките и финансиските работи на Републичкиот совет, ги врши Министерство-то за внатрешни работи.

Член 416

За остварување на задачите од членот 413 на овој закон, Републичкиот совет донесува годишна програма која ќе се финансира:

- во висина од 1,5% од надоместокот што се наплатува за технички преглед при регистрација на возилата,
- во висина од 1,% од средствата што се наплатуваат за регистрација на моторни и приклучни возила, и тоа од:

- а) надоместокот за употреба на јавните патишта (патна такса) и

- б) надоместокот за осигурување од одговорност за штети предизвикани од трети лица и

- од Буџетот на Република Македонија.

XI. ОВЛАСТУВАЊА ЗА ПОДЗАКОНСКИ ПРОПИСИ

Член 417

Се овластува министерот за внатрешни работи да донесе поблиски прописи за:

- знаците што на учесниците во сообраќајот на патиштата им ги даваат униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи,

- формата и содржината на образецот на возачка дозвола, начинот на нејзиното издавање и заменување и за начинот на водење на евиденцијата за издадени возачки дозволи во Министерството за внатрешни работи,

- начинот на организација на обезбедувањето на пробното возење и висината на трошоците поврзани со обезбедување на пробни возења од страна на униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи,

- начинот на организација на обезбедувањето на вонредниот превоз и висината на трошоците поврзани со обезбедување на вонреден превоз од страна на униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи,

- начинот на организација на обезбедувањето на спортски и други приредби на пат и висината на трошоците поврзани со организирање на спортски и други приредби на пат од страна на униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи,

- регистрацијата на возилата на Полицијата во Министерството за внатрешни работи,

- начинот на проверка на вкупното времетраење на управување со возило, одморите на возачите во врска со управување со моторно возило и начинот на работа на удвоените екипажи на возилата во обемот кој влијае врз безбедноста на управување со возилото,

- формата и содржината на образецот на индивидуалната контролна книшка, начинот на нејзиното издавање и начинот на нејзиното пополнување,

- формата и содржината на образецот на лиценцата за автошкола,

- начинот на спроведување на возачките испити и критериумите во однос на просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на испитните центри и водењето на евиденциите во врска со спроведените возачки испити, како и формата и содржината на образецот на лиценцата за испитен центар,

- регистарските табели на моторни и приклучни возила, пробните табели за моторни и приклучни возила и начинот на нивно издавање од Министерството за внатрешни работи,

- формата и содржината на образецот на поканата за наплата на глоба во мандатна постапка и за формата и содржината на образецот на платниот налог за наплата на глоба со платен налог,

- формата и содржината на налепницата за извршен технички преглед,

- начинот и постапката за добивање на лиценца за возач-инструктор и стручно лице за вршење на технички преглед и формата и содржината на образецот на лиценцата што ја издава Министерството за внатрешни работи,

- регистрација на моторни и приклучни возила,

- формата и содржината на образецот на сообраќајна дозвола, начинот на нејзиното издавање и евиденциите на издадени сообраќајни дозволи од Министерството за внатрешни работи,

- критериумите во однос на просторните услови и опремата и евиденциите што се водат во овластените правни лица за вршење на технички преглед на возила,

- формата и содржината на образецот на возачка книшка за запишување на негативни бодови, начинот на нејзино издавање од Министерството за внатрешни работи и евиденцијата на издадени возачки книшки што ја води Министерството за внатрешни работи,

- регистрационите подрачја за моторни и приклучни возила и

- димензиите и начинот на поставување на посебните табели со кои се врши оспособување на кандидати за возачи.

Член 418

Се овластува министерот за одбрана да донесе подзаконски пропис за регистрација на возилата на Министерството за одбрана.

Член 419

Се овластува министерот за образование и наука, да ја донесе Програмата за специјалистичко образование за занимање возач-инструктор.

Член 420

Се овластува министерот за внатрешни работи во согласност со министерот за образование и наука, да донесе поблиски прописи за:

- пробните тестови и тестови за полагање на теоретскиот дел од возачкиот испит и

- начинот на спроведување на испитите за проверка на знаење за возач-инструктор и стручно лице за вршење на технички преглед на возила.

Член 421

Се овластува министерот за транспорт и врски во согласност со министерот за внатрешни работи, да донесе поблиски прописи за:

- сообраќајните знаци, опрема и сигнализација на патот,

- посебниот знак за означување на возило со кое управува лице на кое му се оштетени екстремитетите суштествени за управување со возило,

- начинот на обележување на возилата со кои се превезуваат лица,

- основните критериуми што задолжително треба да ги исполнуваат патиштата, нивните елементи и објекти на нив, од аспект на безбедноста на сообраќајот на патиштата и

- сообраќајно-техничките критериуми што треба да ги исполнуваат техничките средства за забавување на сообраќајот на патиштата.

Член 422

Се овластува министерот за образование и наука во согласност со министерот за внатрешни работи, да донесе поблиски прописи за:

- критериумите, начинот на работа на автошколите, наставниот план и програма за обука, стручниот кадар, опремата со која треба да располагаат, како и евиденциите што треба да ги водат автошколите за оспособување на кандидати за возачи,

- организација, обука и начин на работа на училишните сообраќајни единици,

- начинот на обележување на возилата со кои се превезуваат деца и

- начинот и постапката на полагање на испитот за возач -инструктор.

Член 423

(1) Се овластува министерот за економија во согласност со министерот за внатрешни работи, да донесе поблиски прописи за:

- уредите и опремата што задолжително треба да ги имаат возилата за безбедно учество во сообраќајот на патиштата,

- основните критериуми што задолжително треба да ги исполнуваат уредите и опремата на возилата во сообраќајот на патиштата,

- критериумите и начинот на испитување на моторни и приклучни возила и

- критериумите за сообразност на возилата со важечките хомологациски прописи во Република Македонија.

(2) Се овластува министерот за економија во согласност со министерот за внатрешни работи и министерот за транспорт и врски, да донесе поблиски прописи за:

- димензиите, вкупната маса и основното оптоварување на возилата и

- техничките карактеристики на тахографот и контролниот уред (еуротахограф) и начинот на употреба, контрола и сервисирање на тахографот и контролниот уред (еуротахограф).

Член 424

Се овластува министерот за здравство во согласност со министерот за внатрешни работи, да донесе поблиски прописи за:

- здравствените критериуми што задолжително треба да ги исполнуваат кандидатите за возачи на моторни возила,

- содржините на програмата за обука за постапување во случај на сообраќајна незгода за кандидатите за возач и

- начинот на вршење на здравствениот преглед на возачите на моторни возила, критериумите во однос на кадарот и опремата за вршење на здравствените прегледи, како и за начинот и постапката за издавање на уверение за здравствена и психофизичка способност за управување со моторно возило.

Член 425

Се овластува министерот за локална самоуправа во согласност со министерот за внатрешни работи, да донесе поблиски прописи за организација, обука и начин на работа на сообраќајните патроли.

XII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 426

(1) Овластените испитни центри ќе се формираат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До формирањето на овластените испитни центри, постапките за спроведување на возачки испит, ќе продолжат да ги вршат автошколите, согласно со прописите кои важат до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 427

Постапките за спроведување на возачки испит, започнати до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се завршат според одредбите на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата ("Службен весник на Република Македонија" број 14/98, 38/2002, 38/2004 и 19/2007).

Член 428

Постојните регистарски табlici ќе се заменат со нови регистарски табlici согласно со одредбите на овој закон, најдоцна до 31 декември 2008 година.

Член 429

(1) Подзаконските прописи предвидени со овој закон, ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До донесувањето на прописите од членовите 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424 и 425 на овој закон, ќе се применуваат постојните прописи доколку се во согласност со овој закон.

Член 430

(1) Возачката дозвола, дозволата за возач на трактор и возачката потврда издадени согласно со прописите кои важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе продолжат да важат до истекот на рокот на важење наведен во истите, но најдолго пет години од денот на влегувањето во сила на прописите со кои се регулираат обрасците на сообраќајната дозвола, возачката дозвола, сообраќајната дозвола за земјоделски трактор, потврдата за регистрација, дозволата за возач на трактор и возачката потврда.

(2) Исправите од ставот (1) на овој член ќе се заменат со возачки дозволи во рок од пет години од денот на влегувањето во сила на подзаконскиот акт од ставот (1) на овој член.

Член 431

(1) Возачите на моторни возила од сите категории и поткатегории, се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, да се пријават во Министерството за внатрешни работи, заради издавање на возачка книшка согласно со одредбите на овој закон.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, на возачите кои ќе сторат прекршок за кој согласно со одредбите на овој закон е предвидено регистрирање на негативни бодови, Министерството за внатрешни работи ќе им издаде возачка книшка кога ќе бидат исполнети условите од членот 369 ставови (1) и (2) на овој закон.

Член 432

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата ("Службен весник на Република Македонија" број 14/98, 38/2002, 38/2004 и 19/2007).

Член 433

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а одредбата од членот 292 на овој закон, ќе се применува од 1 октомври 2007 година, одредбите од членовите 261, 262, 263, 264, 265, 266 и 267 на овој закон, ќе се применуваат по шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон, одредбите од членовите 332, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340 и 345 на овој закон, ќе се применуваат од 1 јануари 2008 година и одредбите од членот 248 став (1) алинеја 2 и став (2) алинеи 1 и 2 на овој закон, ќе се применуваат по три години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

L I G J

PËR SIGURI NË KOMUNIKACIONIN RRUGOR

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen siguria dhe mbrojtja në rrugë; rregullat e komunikacionit rrugor, sistemi i shenjave të komunikacionit dhe pajisja; obligimet në rast të fatkeqësisë në komunikacion; kushtet për fitimin e të drejtës për drejtим me automjete; aftësimi i kandidatëve për shoferë; dhënia e provimit për shoferë dhe kontrolli i aftësimit të shoferëve; kontrolli i automjeteve; aparatet dhe pajisja që detyrimisht duhet t'i kenë automjetet; dimensionet; masa e përgjithshme; ngarkesa boshlore e automjeteve dhe kushtet që detyrimisht duhet t'i plotësojnë automjetet në komunikacion; kontrolli teknik i automjeteve; masat e veçanta të sigurisë; organizimi dhe detyrat e këshillave të sigurisë së komunikacionit rrugor, si dhe sanksionet për kundërvajtje dhe procedura për kundërvajtje, që udhëhiqet për kundërvajtjet nga sfera e komunikacionit rrugor.

Neni 2

(1) Shprehjet e veçanta të пërdорura në këtë ligj, e kanë kuptimin si vijon:

1. "Vendbanim" është hapësira në të cilën radhë ose grupe ndërtesash gjenden nga njëra anë ose të dyja anët e rrugës, duke ia dhënë pamjen rrugës dhe kufijtë e së cilës janë të shënuar me shenjat e komunikacionit për shënimin e vendbanimit;

2. "Zonë e komunikacionit të qetë" është rajoni në vendbanim i shënuar me shenjat e përcaktuar të komunikacionit, në të cilën mjetet e transportit nuk guxojnë të qarkullojnë me shpejtësi më të madhe se shpejtësia e qarkullimit të këmbësorëve, dhe në të cilën nuk ka kufizime të lojës për fëmijë;

3. "Automjeti" është secili automjet i dedikuар për qarkullim nëpër rrugë, përveç karrocave lëvizëse pa motor për persona të paaftë dhe mjeteve transportuese për fëmijë;

4. "Automjet me forcë motorike" është secili automjet që qarkullon me forcën e motorit të vet, përveç mjeteve transportuese që qarkullojnë nëpër shina;

5. "Automjet" është secili automjet me forcë motorike, ме përjashtim të motoçikletës, i cili rëndом shfrytëzohet për transportin e personave ose të mallit nëpër rrugë, ose për tërheqjen e mjeteve transportuese nëпër rrugë, që shfrytëzohen për transportin e personave dhe të mallit, dhe i cili ka së paku katër rrota dhe shpejtësinë maksimale të projektuar mbi 25 kilometra në orë;

6. "Automjet pune" është automjeti ose rimorkio, në të cilin janë instaluar aparate ose pajisje për kryerjen e punëve, masa maksimale e lejuar e të cilit është e barabartë me masën e mjetit transportues (për shembull: vinçi dhe ngjashëm), ndërsa sipas cilësive бën pjesë në njëрën nga kategoritë e automjeteve ose rimorkiove;

7. "Biçikletë" është mjet transporti që ka së paku dy rrota dhe që lëviz vetëm me fuqinë e drejtuesit;

8. "Biçikletë me motor" është mjet transporti me forcë motorike me dy rrota, vëllimi i punës së motorit me djegie të brendshme i të cilit nuk është më i madh se 50 cm³ dhe shpejtësia e të cilit në rrugë të rrafshët është e kufizuar në më së shumti 45 kilometra në orë;

9. "Motoçikletë" është mjet transporti me forcë motorike me dy rrota, me rimorkio anësore ose pa të, vëllimi i punës së motorit me djegie të brendshme i të cilit, është më i madh se 50 cm³ dhe shpejtësia e të cilit e lejuar sipas konstruksionit, është më e madhe se 45 kilometra në orë;

10. "Triçikletë e lehtë" është mjet transporti me forcë motorike me tri rrota, të vendosura në mënyrë simetrike në gjatësinë e boshti të mjetit transportues, vëllimi i punës së motorit me djegie të brendshme i të cilit nuk është më i madh se 50 cm³ dhe shpejtësia më e madhe e lejuar e të cilit sipas konstruksionit, nuk është më e madhe se 45 kilometra në orë;

11. "Triçikletë" është mjet transporti me forcë motorike me tri rrota të vendosura në mënyrë simetrike në gjatësinë e boshti të mjetit transportues, masa e të cilit nuk është më e madhe se 400 kilogramë – nëse është i dedikuar për transportin e personave, përkatësisht 550 kilogramë – nëse është i dedikuar për transportin e ngarkesës (pa bateri nëse mjeti transportues është me forcë elektrike), vëllimi i punës së motorit me djegie të brendshme i të cilit është më i madh se 50 cm³ dhe shpejtësia më e madhe e lejuar e të cilit është më e madhe se 45 kilometra në orë;

12. "Katërçikletë e lehtë" është mjet transporti me forcë motorike me katër rrota të vendosura në mënyrë simetrike, masa e të cilit nuk është më e madhe se 350 kilogramë (pa bateri dhe me fuqi të motorit jo më të madhe se katër kilovat, nëse mjeti transportues është me forcë elektrike), vëllimi i punës së motorit me djegie të brendshme i të cilit nuk është më i madh se 50 cm³ dhe shpejtësia e lejuar sipas konstruksionit e të cilit, nuk është më e madhe se 45 kilometra në orë;

13. "Katërçikletë" është mjet transporti me forcë motorike me katër rrota të vendosura në mënyrë simetrike, masa e të cilit nuk është më e madhe se 400 kilogramë – nëse është i dedikuar për transportin e personave, përkatësisht 550 kilogramë – nëse është i dedikuar për transportin e ngarkesës (pa bateri nëse mjeti transportues është me forcë elektrike), vëllimi i punës së motorit me djegie të brendshme i të cilit, është më i madh se 50 cm³ dhe shpejtësia më e madhe e lejuar e të cilit, është më e madhe se 45 kilometra në orë;

14. "Makinë" është automjeti i dedikuar për transportin e personave, i cili bashkë me ndenjësën e shoferit i ka më së shumti tetë ndenjësë;

15. "Autobus" është automjeti me më tepër se nëntë ndenjësë, duke e përfshirë edhe ndenjësën e shoferit, i konstruktuar dhe i pajisur për transportin e udhëtarëve dhe bagazhit të tyre; Autobusi mund të ketë dy apo më tepër platforma dhe mund të tërheqë rimorkio për bagazhin;

16. "Autobus me një (autobus me rimorkio)" është autobusi i përbërë nga dy apo më tepër pjesë, të cilat janë të bashkuar ndërmjet vetes me pjesën nyjore, që mundëson kalimin e personave nga njëra pjesë në pjesën tjetër;

17. "Trolejbus" është automjeti i dedikuar për transportin e personave, i cili përveç ndenjësës së shoferit ka më tepër se tetë ndenjësë, dhe i cili për shkak të mbushjes së motorit me energji elektrike, është i lidhur me përçues elektrik;

18. "Tramvaj" është mjet transporti në shina me forcë elektrike, i dedikuar për transportin e personave, i cili për shkak të mbushjes së motorit me energji elektrike, është i lidhur me përçues elektrik;

19. "Automjet ngarkimi" është automjeti i dedikuar për transportin e sendeve;

20. "Kombinim automjetesh" është shleper përbërë nga automjeti në të cilin është e bashkëngjitur rimorkioja ose mjeti transportues me rimorkio, që përbëhet nga automjeti në të cilin është lidhur gjysmërimorkioja;

21. "Automjet me temperaturë të rregulluar (automet me klimatizim)" është automjeti mbindërtimi i fiksuar ose çmontues i të cilit është i pajisur në mënyrë speciale, për transportin e ngarkesës në temperaturë të kontrolluar, muret anësore të të cilit duke e përfshirë edhe izolimin, janë të trashë së paku 45 milimetra;

22. "Automjeti për zjarrfikës" është automjeti ose rimorkioja dedikuar për shuarjen e zjarrit;

23. "Automjet ushtarak" është automjeti i shënuar me shenja të përcaktuara të Armatës së Republikës së Maqedonisë, ose të ushtrisë së shtetit tjetër të huaj;

24. "Automjet tërheqës" është automjeti për ngarkim i dedikuar për tërheqjen e gjysmërimorkiove;

25. "Rimorkio" është automjet i dedikuar që të tërhiqet nga automjeti, ndërsa i konstruktuar si rimorkio apo gjysmërimorkio;

26. "Rimorkio" është rimorkio e konstruktuar në mënyrë që masën e përgjithshme përmes boshteve të veta e bart në rrugë, i cili është i dedikuar për t'u lidhur me automjetin me përjashtim të gjysmërimorkios dhe i cili është i konstruktuar për transportin e të mirave;

27. "Gjysmërimorkio" është rimorkioja pa një bosht i konstruktuar në mënyrë që me pjesën e vet të përparme mbështetet në mjetin tërheqës;

28. "Rimorkio e lehtë" është rimorkioja masa më e madhe e lejuar e të cilit nuk është më e madhe se 750 kilogramë;

29. "Rimorkio për kampim" është rimorkioja e kyçur me shtëpizën e vet, dhe pajisjen e përhershme që mundëson qëndrimin e personave;

30. "Grup i automjeteve" janë automjete të kyçura ndërmjet vetes së paku nga një automjet tërheqës dhe një rimorkioje, të cilat në komunikacionin rrugor marrin pjesë si tërësi;

31. "Kolonë e automjeteve" janë tri apo më tepër automjete që janë të ndalura ose që qarkullojnë njëri pas tjetrit, në të njëjtën vijë të komunikacionit dhe në të njëjtin drejtim, me ç'rast distanca ndërmjet mjeteve transportuese, shpejtësia e lëvizjes së mjeteve transportuese dhe veprimi i shoferëve, janë të kushtëzuara ndërmjet vetes, dhe ndërmjet të cilave pa pengesa nuk mund të hyjë mjeti tjetër transportues;

32. "Traktor" është automjeti i konstruktuar të tërheqë, shtyjë ose bartë vegla që ndërrohen, përkatësisht të shërbejë si forcë motorike për ato vegla dhe për tërheqjen e rimorkiove;

33. "Mjet kyçës traktori" është vegla që ndërrohet për kryerjen e punëve bujqësore dhe të tjera, të cilën e tërheq, shtyn ose e bart traktori (kthyes, grimcues, vetëngarkues, spërkatës dhe ngjashëm) dhe mjeti lidhës traktori, masa më e madhe e lejuar e të cilit nuk është më e madhe se pesë tonë, dhe shpejtësia më e madhe e të cilit është e kufizuar në më së shumti 30 kilometra në orë;

34. "Motokultivator" është automjeti me një ose dy boshte, forca më e madhe e motorit të të cilit është 12 kilovatë dhe i cili është i konstruktuar që të bartë, tërheqë ose shtyjë, mjete dhe vegla të ndryshme të ndërrueshme të lidhura, ose të shërbejë si forcë motorike e atyre veglave ose për tërheqjen e rimorkios së lehtë;

35. "Makinë pune" është automjeti që para se gjithash është i dedikuar për kryerjen e punëve të caktuara me aparatet dhe pajisjen e vet, dhe i cili sipas karakteristikave të konstruksionit nuk mund të zhvillojë shpejtësi të lëvizjes më të madhe se 30 kilometra në orë (cilindër, kombajnë, traktor bujqësie, traktor pyjesh, makinë për punë finale, makinë kositëse, makinë për gërmimin e gropave dhe ngjashëm);

36. "Automjet me rimorkio (automjet për kampim)" është automjeti me shtëpizën e vet dhe pajisjen e përhershme që mundëson transportin dhe qëndrimin e personave;

37. "Karrocë" është mjet transporti të cilin e tërheq kafsha e mbrehur;

38. “Automjet i braktisur” është automjeti ose rimorkioja, që ka qenë dedikuar për komunikacionin rrugor publik, i parkuar në rrugën publike ose të pakategorizuar, i cili nuk ka tabela regjistrimi, nuk është i regjistruar dhe për të cilin askush nuk kujdeset si dhe automjet i parkuar me targa regjistrimi i braktisur së paku 30 ditë pa e shfrytëzuar askush e pa u kujdesur;

39. “Automjete me përcjellje” janë automjete që janë të përcjella nga pjesëtarët e Policisë ose policisë ushtarake, me automjete të veçanta që kanë aparate për dhënien e shenjave të veçanta ndriçuese dhe me zë, me ngjyrë të kuqe dhe të kaltër;

40. “Automjete me vlerë muzeore” janë automjete më të vjetra se 30 vjet, për të cilat statusi i atillë është përcaktuar nga komisioni, në bazë të mendimit nga organizata e autorizuar profesionale;

41. “Kapacitet i bartjes” është masa e lejuar me të cilën mjeti transportues guxon të ngarkohet, sipas deklaratës së prodhuesit të mjetit transportues (dallimi ndërmjet masës më të madhe të lejuar dhe masës së mjetit transportues);

42. “Masa e automjetit” është masa e automjetit i përgatitur për vozitje pa udhëtarë dhe ngarkesë, përveç motoçikletave dhe triçikletave, me shofer pesha mesatare e të cilit është 75 kilogramë, me 90% të karburantit në rezervuarin e mbushur plot me lëngje të ndryshme, me përjashtim të ujërave të zeza, me gomën rezervë dhe pajisjen, ndërsa te autobusët edhe me anëtarët e tjerë të ekuipazhit, pesha mesatare e të cilit është 75 kilogramë, nëse për ata janë paraparë ndenjëse të veçanta;

43. “Masa e përgjithshme” është masa e mjetit transportues bashkë me masën e barrës që transportohet në mjetin transportues, duke e përfshirë edhe masën e personave që gjenden në mjetin transportues, si dhe masën e mjetit transportues të lidhur të barrës, nëse ai është i lidhur në mjetin transportues;

44. “Masa më e madhe e lejuar” është masa e mjetit transportues bashkë me kapacitetin e tij të bartjes;

45. “Grahës i kafshëve” është personi i cili në rrugë i drejton, u grah ose i shalon kafshët;

46. “Hapësirë ngarkimi” është hapësira për transportin e barrës brenda mjetit ose në mjetin transportues, që është e ndarë nga hapësira për shoferin dhe udhëtarët;

47. “Barrë e pandashme” është barra e cila gjatë transportit në rrugë, nuk mund të madhet në dy ose më tepër pjesë pa shpenzim përkatës ose rrezik nga dëmtimi, dhe e cila për shkak të dimensioneve ose të masës së saj nuk mund të transportohet me automjet, rimorkio, grup të mjeteve transportuese ose kombinim të mjeteve transportuese;

48. “Ndenjëse” është mekanizmi i vendosur ose i përforcuar për konstruksionin e mjetit transportues, i cili bashkë me pajisjen shërben si ndenjëse për një person të moshës madhore ose është i ndërtuar si ndenjëse e veçantë ose si pjesë e karriges ndenjëse – e dedikuar për uljen e një personi të moshës madhore;

49. “Brez i sigurisë” është ndërthurje rripash me pullën sigurore, aparatën për adaptim dhe veglat e lidhura që mund të lidhen për mjetin transportues me forcë motorike, dhe është i projektuar që ta zvogëlojë rrezikun nga lëndimet e personit që e mban, në rast ndeshjeje ose të ngadalësimit të papritur, me kufizimin e lëvizshmërisë së trupit të personit që e mban;

50. “Sistem për përmbajtje” është sistemi i përbërë nga ndenjësa e vendosur sipas rregullës në konstruksionin e mjetit transportues dhe brezi i sigurisë, i cili së paku në një vend është i përforcuar për konstruksionin e ndenjëses;

51. “Ngarkesë boshtore” është pjesa e masës së përgjithshme me të cilën boshti i mjetit transportues e ngarkon rrugën në gjendje qetësie të mjetit transportues;

52. “Pjesëmarrës në komunikacionin rrugor” është personi i cili në çfarëdo mënyre merr pjesë në komunikacionin rrugor;

53. “Shofer” është personi i cili e drejton mjetin transportues në rrugë ose i cili vozitet në mjetin transportues, me qëllim që të jetë në dispozicion në vozitje nëse është e domosdoshme;

54. “Zhvillim i komunikacionit” është kolona prej më tepër mjeteve transportuese, e cila qarkullon nëpër rrugë në kahun e njëjtë;

55. “Shofer-fillestar” është secili shofer i automjetit deri në 21 vjet moshë, si dhe shoferi i automjetit në periudhë prej dy vitesh nga marrja e patentëshoferit, pavarësisht nëse e ka marrë lejen në Republikën e Maqedonisë ose jashtë vendit. Shofer – fillestar është edhe shoferi i automjetit në periudhë prej dy vitesh, pas marrjes së patentëshoferit nga kategoria e caktuar, pavarësisht nëse posedon patentëshoferi të kategorisë tjetër;

56. “Këmbësor” është personi i cili merr pjesë në komunikacion ndërsa nuk e drejton automjetin, as nuk transportohet brenda mjetit transportues ose në mjetin transportues, personi i cili me forcën e vet e shtyn ose e tërheq karrocën e dorës, karrocën ose automjetin, karrocën për fëmijë, biçikletën, biçikletën me motor ose karrocën lëvizëse për persona të pamundur, personi në karrocën lëvizëse për persona të pamundur që lëviz me forcën e vet ose me forcën e motorit, nëse me këtë rast lëviz me shpejtësinë e hapit, si dhe personi i cili rrëshqet me rrëshqitëse, ski, sajë, ose vozitet me trotinet, patina ose rolerë;

57. “Ndalim i automjetit” është çdo ndërprerje e qarkullimit të mjetit transportues në rrugë në kohëzgjatje prej tre minutash, përveç ndërprerjes që bëhet për të vepruar sipas shenjës së komunikacionit ose rregullës me të cilën rregullohet komunikacioni;

58. “Parkim i automjetit” është ndërprerje e qarkullimit të mjetit transportues, në kohëzgjatje më të madhe se tre minuta, përveç ndërprerjes që bëhet për të vepruar sipas shenjës së komunikacionit, ose rregullës me të cilën rregullohet komunikacioni;

59. “Kalim-këmbim” është kalimi me mjetin transportues pranë mjetit tjetër transportues që qarkullon në të njëjtën vijë rrugore në kahun e kundërt;

60. “Tejkalim” është kalimi me mjetin transportues pranë pjesëmarrësit tjetër në komunikacionin rrugor, që qarkullon në kahun e njëjtë në vijën e njëjtë të komunikacionit ose në një pjesë të vijës rrugore që është e dedikuar për komunikacion. Vozitja më e shpejtë e një kolone mjeteve transportuese nga kolona tjetër, në rrugën e cila ka së paku dy vija të komunikacionit për vozitje në kahun e njëjtë, nuk konsiderohet si tejkalim;

61. “Ndërrim i vijës së komunikacionit” është kalimi i mjetit transportues nga njëra vijë në vijën tjetër të komunikacionit në kahe të njëjtë, për shkak të rreshtimit ose lëvizjes më të shpejtë;

62. “Anashkalim” është vozitja pranë mjetit transportues të ndalur ose të parkuar ose objektit tjetër, që gjendet në vijën e komunikacionit në të cilën qarkullon mjeti transportues;

63. “Lëshim i automjetit” është veprimi që në raste të caktuara shoferi është i detyruar ta kryejë me ndalimin e mjetit transportues, me zvogëlimin e shpejtësisë së lëvizjes ose me ndërprerjen e veprimit që e kryen mjeti transportues, dhe atë në mënyrë që nuk e detyron shoferin e mjetit tjetër transportues që shpejt e shpejt ta ndryshojë drejtimin ose shpejtësinë e lëvizjes;

64. “Kthim gjysmëharkor” është kthimi i mjetit transportues për 180 shkallë nga drejtimi fillestar i lakimit, për t’u kthyer në kahun e kundërt të komunikacionit;

65. “Rreshtim” është marrja e pozicionit të atillë me mjetin transportues në vijën e komunikacionit në largësi nga udhëkryqi ose nga vendi tjetër i rrugës, nga i cili në mënyrë të sigurt mund të realizohet ndonjë nga veprimet me mjetin transportues, si vijojnë: kthimi, kthimi gjysmëharkor, ndalimi dhe ngjashëm;

66. “Pengim i komunikacionit” është veprimi në komunikacion me të cilin në kundërshtim me rregullat e komunikacionit, pjesëmarrësi në komunikacion detyrohet për ndryshimin e mënyrës së deriatëhershme të pjesëmarrjes në komunikacion;

67. “Komunikacion rrugor” është komunikacioni i mjeteve transportuese, këmbësorëve dhe pjesëmarrësve të tjerë në komunikacion në rrugë publike ose të pa kategorizuar, që shfrytëzohet për komunikacionin rrugor publik;

68. "Transport lokal" është transporti që kryhet në vijat ndërmjet qyteteve dhe vendbanimeve të dy apo më tepër komunave;

69. "Transport urban" është transporti që kryhet në vijat ndërmjet rajonit të qytetit ose vendbanimit;

70. "Transport ndërrurban" është transporti që kryhet në vijat ndërmjet dy apo më tepër vendbanimeve të një apo më tepër komunave, nëse vija nuk është më e gjatë se 50 kilometra;

71. "Vijë rrugore" është pjesa e rrugës e dedikuar në radhë të parë për komunikacionin e mjeteve transportuese, me një ose më tepër vija të komunikacionit;

72. "Shirit i vijës rrugore" është pjesa e vijës rrugore përgjatë sipërfaqes së saj, e dedikuar për komunikacionin e mjeteve transportuese në një kahe;

73. "Vijë e komunikacionit" është pjesa e shënuar ose e pashënuar e vijës rrugore përgjatë sipërfaqes së saj, gjerësia e së cilës për zhvillimin e papenguar të komunikacionit është e mjaftueshme për komunikacion të papenguar në një rresht të automjeteve në një kah;

74. "Udhëkryq" është sipërfaqja në të cilën kryqëzohen ose bashkohen dy apo më tepër rrugë publike, si dhe sipërfaqja e gjerë e komunikacionit (sheshi dhe ngjashëm), që krijohet me kryqëzimin përkatësisht bashkimin e rrugëve;

75. "Autostradë" është rruga publike e nivelit më të lartë të komunikacionit, e ndërtuar në mënyrë të veçantë dhe e dedikuar ekskluzivisht për komunikacionin e automjeteve, e shënuar me shenjë e përcaktuar të komunikacionit, e cila ka dy shirita të ndarë të fizikisht të vijës rrugore për komunikacionin në kahe të kundërta, pa kryqëzim me rrugë të tërthorta dhe vija hekurudhore në nivel të njëjtë, dhe në të cilën komunikacioni mund të hyjë përkatësisht të dalë vetëm në vendet e caktuara dhe të ndërtuara posaçërisht, vende për lidhje të rrugëve publike në shiritin përkatës të vijës rrugore në autostradë, dhe e cila është e mbrojtur për afërshmëri jashtë këtyre sipërfaqeve;

76. "Rrugë publike" është objekti i komunikacionit me rëndësi të përgjithshme, që mund të shfrytëzohet lirisht për komunikacion, në kushte të përcaktuara me ligj dhe që është shpallur si rrugë publike. Rrugë publike janë edhe rrugët në vendbanime dhe qytete;

77. "Rrugë e rezervuar për komunikacionin e automjeteve" është rruga publike nëpër të cilën mund të qarkullojnë vetëm automjetet, dhe e cila është e shënuar me shenjë e përcaktuar të komunikacionit;

78. "Rrugë ndërkombëtare" është rruga publike, e cila me marrëveshjen e ratifikuar ndërkombëtare, është e radhitur në rrjetin e rrugëve ndërkombëtare;

79. "Rrugë magjistrale" është rruga publike, e cila i lidh rajonet më të rëndësishme ekonomike të Republikës së Maqedonisë, dhe e cila ndërlidhet me rrugët përkatëse të shteteve fqinje;

80. "Rrugë rajonale" është rruga publike që i lidh rajonet ekonomike të dy apo më tepër komunave në Republikën e Maqedonisë, ose është me rëndësi të veçantë për Republikën e Maqedonisë;

81. "Rrugë lokale" është rruga publike që i lidh vendbanimet e komunës, ose e cila është me rëndësi për komunikacionin e komunës;

82. "Rrugë e pa kategorizuar" është rruga që shfrytëzohet për komunikacion, dhe e cila është e kapshme për një numër më të madh shfrytëzuesish (rrugët bujqësore dhe pyjore dhe ngjashëm);

83. "Rrugë tokësore" është rruga pa kurrfarë vije rrugore të ndërtuar;

84. "Rrugë për biçiklistë" është sipërfaqja e ndërtuar e komunikacionit, e dedikuar për komunikacionin e biçikletave, e cila është e ndarë nga vija rrugore dhe e shënuar me shenjë e përcaktuar të komunikacionit;

85. "Vendkalim i shënuar për këmbësorë" është pjesa e sipërfaqes së vijës rrugore, e dedikuar për kalimin e këmbësorëve nëpër vijën rrugore, dhe e shënuar me shenja të vijës rrugore dhe me shenjë e komunikacionit për njoftim;

86. "Ishull këmbësorësh" është sipërfaqja e ngritur ose e shënuar në mënyrë tjetër e vijës rrugore, e dedikuar për ndaljen e përkohshme të këmbësorëve që kalojnë nëpër vijën rrugore, hyjnë ose dalin nga mjeti transportues i komunikacionit publik;

87. "Regjim i komunikacionit" është mënyra e drejtimit të komunikacionit në rrugë, përkatësisht në një pjesë të rrugës ose vendbanim, përkatësisht pjesë të vendbanimit, e shënuar me sinjalizimin përkatës të komunikacionit;

88. "Shikueshmëria" nënkupton hapësirën konkrete që pjesëmarrësi në komunikacionin rrugor, mund ta shohë nga vendi ku gjendet;

89. "Shikueshmëri e zvogëluar" ekziston nëse për shkak të kushteve të pavolitshme atmosferike, ose kushteve të tjera klimatike (mjegull, borë, shi, pluhur, tym dhe ngjashëm), shoferi nuk mund t'i shohë qartë pjesëmarrësit e tjerë në komunikacion, në largësi prej së paku 200 metrash në rrugë jashtë vendbanimit, përkatësisht prej së paku 100 metrash në rrugë në vendbanim;

90. "Natë" është periudha nga muzgu deri në agim;

91. "Qartësisht nën ndikimin e alkoolit" është pjesëmarrësi në komunikacionin rrugor, sjellja e të cilit është e pahijshme, për shkak të pranisë së alkoolit në organizëm;

92. "E pahijshme" është sjellja e pjesëmarrësit në komunikacionin rrugor, i cili për shkak të paditurisë, papërvojës, trulllosjes, pranisë së alkoolit, drogës dehëse ose substancave të tjera psikotropike, nuk e kontrollon sjelljen e vet ose sillet në mënyrë të pahijshme, me ç'rast nuk i respekton rregullat, dispozitat ose shenjat e komunikacionit që i jep pjesëtari i Ministrisë së Punëve të Brendshme, si dhe personat e tjerë të autorizuar zyrtarë që japin ndonjë lloj shenjash në rrugë;

93. "Rrezikim komunikacioni" është mënyra e pjesëmarrjes në komunikacion, për shkak të së cilës ka ndodhur rreziku i drejtpërdrejtë për shkaktimin e fatkeqësisë në komunikacion;

94. "Fatkeqësi komunikacioni" është ngjarja në rrugë në të cilën ka marrë pjesë së paku një mjet transporti në lëvizje, dhe në të cilën së paku një person është lënduar, ka vdekur, ose nga pasojat e asaj fatkeqësie të komunikacionit ka vdekur në afat prej 30 ditësh, ose nga e njëjta është shkaktuar dëmi material. Si fatkeqësi e komunikacionit nuk konsiderohet ngjarja në të cilën mjeti transportues për punë, makina e punës, motokultivatori, traktori ose karrocë që qarkullon në rrugë të pa kategorizuar, ose që gjatë kryerjes së punës në lëvizje ka rrëshqitur nga rruga e pa kategorizuar, ose është përmbysur përkatësisht e ka goditur ndonjë pengesë natyrore, ndërsa me atë rast nuk merr pjesë mjeti tjetër transportues ose këmbësori, dhe kur me atë ngjarje nuk i është shkaktuar dëmi personit tjetër;

95. "Dëm i vogël material në fatkeqësinë e komunikacionit" është dëmi i shkaktuar objekteve dhe mjeteve transportuese, të cilave nuk u janë dëmtuar pjesët vitale për drejtim dhe frenim, ndërsa mjetet transportuese munden vet të lëvizin nëpër rrugë;

96. "Raport evropian për fatkeqësinë e komunikacionit" është formulari i përpiluar nga Byroja Nacionale për Sigurim në Republikën e Maqedonisë, i cili plotësohet në rastin e fatkeqësisë së komunikacionit me dëm të vogël material, ndërsa e plotësojnë pjesëmarrësit në fatkeqësinë e komunikacionit;

97. "Patentëshoferi" është dokumenti publik që e lëshon organi kompetent, me të cilin dëshmohet e drejta për drejtim, me kategoritë ose nënkategoritë e caktuara të mjeteve transportuese;

98. "Patentëshoferi ndërkombëtar" është dokumenti publik, që e lëshon personi juridik i autorizuar nga Ministria e Punëve të Brendshme, në bazë të patentëshoferit;

99. "Patentëshoferi e huaj" është patentëshoferi dhe patentëshoferi ndërkombëtar, që e lëshon organi kompetent i shtetit të huaj;

100. "Leje e komunikacionit" është dokumenti publik që e lëshon organi kompetent, me të cilin dëshmohen e drejta e shënimit të mjetit të caktuar transportues me tabela të regjistrimit, pronësia e mjetit transportues, karakteristikat teknike të mjetit transportues, vërtetimi për rregullshmërinë teknike të mjetit transportues për shkak të sigurisë në komunikacion, si dhe periudha e vlefshmërisë së lejes së komunikacionit;

101. "Librezë individuale e kontrollit" është dokumenti publik që e lëshon organi kompetent, në të cilin shënohen aktivitetet e mjetit transportues, për mjetet transportuese për të cilat sipas dispozitave të këtij ligji, nuk ekziston obligimi që të jenë të pajisura me tahograf;

102. "Librezë shoferi" është dokumenti publik që e lëshon organi kompetent, në të cilin shënohen pikat negative në procedurën për kundërvajtje, që udhëhiqet për kundërvajtje në sferën e komunikacionit rrugor, të përcaktuara me këtë ligj;

103. "Licencë" është dokumenti me të cilin jepet autorizimi nga organi shtetëror kompetent, me të cilin dëshmohet se janë plotësuar kushtet e theksuara të përcaktuara, për aftësimin profesional dhe autorizimin për kryerjen e punëve të caktuara;

104. "Takograf" është aparati me të cilin sigurohet së paku regjistrimi i shpejtësisë dhe i periudhave të punës së shoferëve;

105. "Aparat kontrolli (euro-takograf)" është aparati digjital i cili e siguron regjistrimin e kohës së vozitjes së anëtarëve të ekuipazhit të mjetit transportues, kohës së pushimit, shpejtësisë së lëvizjes së mjetit transportues dhe rrugës së kaluar me mjetin transportues;

106. "Listë regjistrimi" është pjesa në takograf ose në aparatin e kontrollit, e cila detyrimisht duhet të ketë leje të tipit, e në të cilin shkruesi i takografit ose i aparatit të kontrollit, pandërprerë regjistron të dhëna që duhet të mbeten të regjistruara në mënyrë të përhershme.

(2) Shprehjet që përdoren në këtë ligj, kuptimi i të cilave nuk është i definuar në paragrafin 1 të këtij neni, e kanë kuptimin e përcaktuar me ligj tjetër.

II. SIGURIA DHE MBROJTJA NË RRUGË

Neni 3

(1) Pjesëmarrësit në komunikacion nuk guxojnë ta dëmtojnë rrugën ose objektet në rrugë, dhe ta pengojnë komunikacionin.

(2) Sjellja e pjesëmarrësve në komunikacion, që është në kundërshtim me dispozitat e sigurisë në komunikacionin rrugor, nuk e liron pjesëmarrësin tjetër në komunikacion nga obligimi që vetë të ndërmarrë veprime për mënjanimin e rrezikut të ndodhur, dhe pengimin e fatkeqësisë në komunikacion.

(3) Gjohë në shumë prej 330 eurosh me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet pjesëmarrësit në komunikacion, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 4

Ministria e Punëve të Brendshme i zbaton dispozitat dhe ndërmerr masa që kanë të bëjnë me sigurinë në komunikacionin rrugor, dhe për këtë qëllim:

- e përcjell dhe e analizon gjendjen e sigurisë në komunikacionin rrugor;

- i paralajmëron problemet aktuale në sferën e komunikacionit rrugor dhe propozon masa për zgjidhjen e tyre;

- e kontrollon dhe e rregullon komunikacionin rrugor;

- kryen kontrollin e shoferëve dhe pjesëmarrësve të tjerë në komunikacionin rrugor, gjendjes së rrugëve dhe rrugëve të qytetit, pajisjes dhe sinjalizimit të komunikacionit;

- udhëheq procedurë për kundërvajtjet për të cilat është caktuar si organ për kundërvajtje, me kompetencë ekskluzive për veprimin e saj, në pajtim me këtë ligj;

- bashkëpunon me organet e tjera shtetërore kompetente dhe personat juridikë, për rregullimin, rregullimin teknik të komunikacionit dhe të rrjedhave të komunikacionit dhe për funksionimin e tyre;

- kryen mbikëqyrjen ndaj zbatimit të dispozitave dhe ndërmarrjes së masave, që kanë të bëjnë me sigurinë e komunikacionit rrugor;

- kryen punë profesionale dhe administrative, të lidhura me lëshimin e patentëshoferit dhe lejeve për instruktorë, regjistrimin e automjeteve dhe mjeteve të lidhura transportuese, si dhe lëshimin e lejeve të komunikacionit, librezave individuale të kontrollit dhe librezave të shoferëve;

- merr pjesë në aktivitetet e lidhura me zbatimin e arsimimit dhe edukimit nga sfera e komunikacionit, të pjesëmarrësve në komunikacion, dhe

- kryen edhe punë të tjera, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 5

(1) Kontrollin dhe rregullimin e komunikacionit rrugor, si dhe kontrollin e mjeteve transportuese dhe shoferëve në rrugë, e kryejnë pjesëtarët e Ministrisë së Punëve të Brendshme (në tekstin e mëtejshëm: nëpunësit e uniformuar policorë).

(2) Nëpunësit e uniformuar policorë nga paragrafi 1 i këtij neni, janë të obliguar që pjesëmarrësve në komunikacion t'u ofrojnë ndihmën përkatëse.

(3) Në hapësirën ku gjenden objektet e forcave të armatosura të Republikës së Maqedonisë, gjatë trajnimit dhe komunikacionit të njësive të forcave të armatosura të Republikës së Maqedonisë dhe mjeteve transportuese të tyre në rrugë, rregullimin e komunikacionit mund ta kryejnë personat e autorizuar ushtarakë.

Neni 6

(1) Këshilli komunal dhe Qyteti i Shkupit, e rregullon komunikacionin në rrugët lokale të rajonit të vet, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(2) Për rregullimin e komunikacionit nga paragrafi 1 i këtij neni, këshilli komunal dhe Qyteti i Shkupit, detyrimisht e merr pëlqimin paraprak nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) Rregullimi i komunikacionit nga paragrafi 1 i këtij neni, përfshin:

- caktimin e rrugëve me përparësi kalimi;

- caktimin e komunikacionit dykahesh përkatësisht njëkahesh;

- përcaktimin e përbërjes dhe rregullimin teknik të komunikacionit;

- kufizimin e shpejtësisë së lëvizjes së mjeteve transportuese në komunikacion;

- komunikacionin e këmbësorëve, drejtuesve të biçikletave, biçikletave me motor, trenit turistik, karrocave, grahjen dhe tërheqjen e kafshëve;

- caktimin e sipërfaqes për parkim dhe mënyrës së parkimit, ndalimin e parkimit dhe vendeve për parkim të kufizuar;

- caktimin e zonave për komunikacion të qetë;

- bllokimin e autobusëve, mjeteve transportuese për ngarkim, mjeteve transportuese të lidhura dhe makinave të punës, në vendet që nuk janë të dedikuara për parkim të këtyre llojeve të mjeteve transportuese, si dhe mënyrën e deblokimit të atyre mjeteve transportuese;

- vendosjen dhe mirëmbajtjen e rrethojave mbrojtëse për këmbësorët, në vendet e rrezikshme;

- caktimin e zonave të këmbësorëve, drejtimeve të sigurisë të dedikuara për qarkullimin e fëmijëve, ndërmarrjen e masave të veçanta teknike për sigurinë e këmbësorëve dhe drejtuesve të biçikletave në afërsi të institucioneve arsimore, shëndetësore dhe të tjera, fushave të sportit, sallave të kinemasë dhe ngjashëm;

- largimin e mjeteve transportuese të vjetruara, të dëmtuara dhe të lëshuara;

- caktimin e sipërfaqeve në të cilat kryhen vozitjet për testim, kros, vozitjet sportive dhe ngjashëm;

- përcaktimin e kushteve për komunikacionin e mjeteve transportuese në zonat e komunikacionit të qetë dhe zonat e këmbësorëve;

- mbikëqyrjen dhe zhvendosjen e mjeteve transportuese të ndalura në mënyrë të paligjshme, punët e mbikëqyrjes në komunikacionin e zonave të komunikacionit të qetë dhe zonave për këmbësorë, zbulimin e kundërvajtjeve të kryera nga ana e këmbësorëve dhe drejtuesve të biçikletave dhe biçikletave me motor, si dhe punët e mbikëqyrjes së traktorëve, karrocave dhe automjeteve që hyjnë në komunikacionin rrugor nga kantieret dhe

- mbikëqyrjen e parkimit të automjeteve në vendet në të cilat parkimi është i ndaluar përkohësisht.

(4) Gjohë në shumë prej 480 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit zyrtar i cili kryen punë profesionale në sferën e komunikacionit rrugor në komunë, përkatësisht në Qytetin e Shkupit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 7

(1) Personat juridikë dhe fizikë që punësojnë shoferë, e kanë për detyrë të kujdesen që shoferët e automjeteve të tyre t'i përmbushin kushtet e parapara shëndetësore dhe kushte të tjera të domosdoshme për drejtimin e sigurt të mjeteve transportuese.

(2) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në lartësi prej 520 deri më 1 350 euro, në kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjohë në lartësi prej 330 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjohë në lartësi prej 330 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit fizik nga paragrafi 1 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 8

(1) Personat juridikë dhe fizikë të cilët kryejnë transport publik dhe transport për nevoja vetjake, personat juridikë të cilët i aftësojnë kandidatët për shoferë të automjeteve dhe personat juridikë të cilët i mbajnë provimet për shofer, e kanë për detyrë të organizojnë dhe të kryejnë kontroll të përhershëm mbi përmbushjen e kushteve të shoferëve përkatësisht shoferëve instruktorë, mbi kushtet për trajnimin e kandidatëve për shoferë të automjeteve dhe për shoferë të cilët e japin provimin për shofer, mbi rregullshmërinë teknike të mjeteve transportuese dhe mbi përmbushjen e kushteve të parapara me rregulla të tjera prej të cilave varet siguria në komunikacionin rrugor.

(2) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në shumë prej 550 deri më 2.350 euro, në kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjohë në shumë prej 470 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjohë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit fizik nga paragrafi 1 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 9

(1) Shkollat fillore dhe të mesme organizojnë dhe realizojnë mësim nga fusha e arsimit dhe edukimit të fëmijëve në sferën e komunikacionit dhe zhvillojnë aktivitete shkollore jashtë-mësimore.

(2) Institucionet parashkollore organizojnë dhe realizojnë arsim dhe edukim përkatës të fëmijëve nga fusha e komunikacionit.

Neni 10

Komunikacioni në rrugë publike mund të kufizohet apo ndalohet kur kjo është e domosdoshme për shkak të parandalimit ose shmangies të rreziqeve ndaj pjesëmarrësve në komunikacion, parandalimit të dëmtimit të rrugës publike ose për shkak të kryerjes të punimeve në rrugë publike si dhe në raste të veçanta të përcaktuara me ligj.

Neni 11

(1) Me qëllim të sigurimit të komunikacionit të sigurt dhe pa pengesa në rrugët publike, nuk lejohet ndërtimi i objekteve, vendosja e impianteve ose instalimeve dhe në asnjë mënyrë tjetër nuk lejohet të pushtohen sipërfaqet e komunikacionit, të mbillen fidanë apo të vendosen sende prej të cilave zvogëlohet shikueshmëria e rrugës dhe vijës hekurudhore me të cilën kryqëzohet rruga në nivel të njëjtë, si dhe shikueshmëria e udhëkryqit ose të bëhen veprime të cilat do ta rrezikonin apo pengonin komunikacionin në rrugën publike apo do ta dëmtonin rrugën publike dhe objektet në të njëjtën.

(2) Në rrugën publike dhe në brezin e saj mbrojtës nuk lejohet të ndërtohen përmendore, të vendosen tabela dhe pano reklamuese, shenja përkujtimore rreth rrugës, tabela reklamuese, të shiten prodhime e ngjashëm, në kundërshtim me kushtet dhe mënyrën e përcaktuar me ligj.

(3) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në shumë prej 520 deri më 1.350 euro, në kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjohë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(5) Gjohë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit fizik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 12

(1) Personat juridikë kompetent për mirëmbajtjen e rrugës, e kanë për detyrë të kujdesen dhe të ndërmarrin masa dhe aktivitete përkatëse të cilat mundësojnë zhvillim të sigurt dhe pa pengesa të komunikacionit rrugor.

(2) Në pjesën e rrugës në të cilën janë shfaqur pengesa, të cilat menjëherë nuk mund të shmangen ose në të cilën kryhen punime, detyrimisht duhet të mënyrë të dukshme të vendoset shenjë nga e cila do të orientohen në drejtim tjetër dhe do të sigurohen pjesëmarrësit e komunikacionit.

(3) Pjesa e rrugës nga paragrafi 2 i këtij neni, shënohet përmes vendosjes së shenjave përkatëse, ndërsa pjesëmarrësit e komunikacionit sigurohen përmes vendosjes së goditjepritisëve.

(4) Goditjepritisësit nga paragrafi 3 i këtij neni, detyrimisht duhet të lyhen me vija të njëpasnjëshme me ngjyrë të kuqe dhe të bardhë dhe të pajisen me qelq reflektues apo të mbulohen me lëndë reflektuese me ngjyrë përkatëse, ndërsa natën apo në ditë me dukshmëri të zvogëluar, në to detyrimisht duhet të vendosen drita zvogëluar ngjyrë portokalli.

(5) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugës i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 dhe 3 të këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në shumë prej 520 deri më 1.350 euro, në kundërvlerë në denarë.

(6) Për kundërvajtjen nga paragrafi 5 i këtij neni, gjohë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(7) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugës i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 4 i këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në shumë prej 480 euro, në kundërvlerë në denarë.

(8) Për kundërvajtjen nga paragrafi 7 i këtij neni, gjohë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik për mirëmbajtje të rrugës.

Neni 13

(1) Personat juridikë dhe fizikë të cilët për shkak të punimeve në rrugë publike ose për shkaqe të tjera të arsyeshme (shembje, shkarje, tufane dëbore dhe ngjashëm), janë të detyruar ta organizojnë komunikacionin duke lëshuar në qarkullim automjete një herë nga njëri drejtim e një herë nga drejtimi i kundërt i rrugës, të menaxhojnë me komunikacionin rrugor përmes vendosjes së instalimeve të përkohshme për dhënie të shenjave ndriçuese në komunikacion.

(2) Personat juridikë dhe fizikë nga paragrafi 1 i këtij neni, para fillimit të punëve nga paragrafi 1 i këtij neni, me përjashtim të rasteve urgjente, e kanë për detyrë të sigurojnë leje për ndryshimin e përkohshëm të regjimit të komunikacionit nga organi kompetent.

(3) Lejen nga paragrafi 2 i këtij neni, e lëshon Ministria e Transportit dhe Ndërlidhjeve, sipas pëlqimit paraprak nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(4) Me përjashtim nga paragrafi 1 i këtij neni, qarkullimin rrugor një herë nga njëri drejtim e një herë nga drejtimi i kundërt i rrugës mund ta kryejnë edhe punonjësit e personave juridikë ose fizikë që kryejnë punë në rrugë, deri në vendosjen e instalimeve të përkohshme nga paragrafi 1 i këtij neni.

(5) Personit juridik nga paragrafi 1 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri më 1.350 euro, në kundërvlerë në denarë.

(6) Për kundërvajtjen nga paragrafi 5 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(7) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit fizik nga paragrafi 1 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me paragrafin 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 14

(1) Në rast të ndërprerjes apo rrezikimit të komunikacionit rrugor publik për shkak të pengesave, rrënimeve ose shkarjeve të terrenit, ngricës apo për shkaqe të tjera, si dhe në rast të dëmtimit të rrugës, të cilat në masë të madhe e rrezikojnë sigurinë në komunikacion, personi juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugës, e ka për detyrë menjëherë të ndërmarrë masa për shmangien e pengesave dhe për rivendosjen e qarkullimit të sigurt.

(2) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri më 1.350 euro, në kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 15

(1) Me qëllim të sigurimit të qarkullimit të sigurt dhe pa pengesa, personat juridikë kompetent për mirëmbajtjen e rrugës e kanë për detyrë që me kohë dhe saktë ta njoftojnë publikun për kufizimin e ndalimin e qarkullimit në rrugë dhe për kushtet e jashtëzakonshme dhe masat e veçanta të qarkullimit në to, dhe për kalueshmërinë e rrugëve në stinën e dimrit dhe në rast të fatkeqësive elementare apo ngjarjeve të jashtëzakonshme për shkak të të cilave ka ndodhur ndërprerja e komunikacionit përkatësisht për shkak të të cilave në masë të konsiderueshme janë përkeqësuar kushtet për zhvillimin e komunikacionit.

(2) Personat juridikë nga paragrafi 1 i këtij neni, e kanë për detyrë që njëkohësisht me njoftimin e publikut, të dhënat për kalueshmërinë e rrugëve t'i paraqesin edhe deri te Ministria e Punëve të Brendshme dhe deri te organet dhe institucionet e tjera shtetërore, të dhëna këto të domosdoshme për kryerjen e punëve të tyre.

(3) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro, në kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

III. RREGULLAT E KOMUNIKACIONIT NË RRUGË

1. Dispozita themelore

Neni 16

(1) Pjesëmarrësit e komunikacionit e kanë për detyrë të veprojnë në përputhje me dispozitat e rregullave të komunikacionit, me shenjat e komunikacionit të vendosura në rrugë dhe me shenjat dhe urdhrat që i japin nëpunësit policorë në uniforme.

(2) Pjesëmarrësit në komunikacion e kanë për detyrë të veprojnë në përputhje me shenjat e komunikacionit të vendosura në rrugë edhe në rastet kur me veprimin e tyre i anashkalojnë dispozitat e rregullave të komunikacionit.

(3) Pjesëmarrësit në komunikacion e kanë për detyrë të veprojnë sipas shenjës ndriçuese të komunikacionit edhe në rastin kur kjo shenjë është e ndryshme nga rregulla e kalimit me përparësi e theksuar në vendin e njëjtë përmes shenjës së komunikacionit.

(4) Pjesëmarrësit në komunikacion e kanë për detyrë të veprojnë sipas udhëzimeve të dhëna me ndihmën e shenjave ose sipas urdhrave që i japin nëpunësit policorë në uniforme nga paragrafi 1 i këtij neni, edhe në rastet kur me veprimin e tyre i anashkalojnë rregullat e parapara të komunikacionit ose e anashkalojnë përmbajtjen e shenjave të komunikacionit të vendosura në rrugë.

Neni 17

(1) Mjetet e dëmtuara transportuese, sendet dhe materiet që mund ta pengojnë apo rrezikojnë sigurinë e komunikacionit, nuk guxon të lihen në rrugë apo të hidhen në rrugë.

(2) Shoferi e ka për detyrë t'i shmangë nga rruga sendet që do t'i rrezohen nga mjeti i tij transportues dhe sendet të cilat gjatë ndalesës i ka lënë në rrugë.

(3) Nëse ka mundësi dhe nëse me këtë nuk e pengon sigurinë në komunikacion, shoferi e ka për detyrë t'i shmangë nga rruga sendet dhe materiet në të cilat do t'i hasë gjatë udhëtimit, ndërkaq nëse nuk ka mundësi, e ka për detyrë që për këtë ta njoftojë organin kompetent shtetëror përkatësisht personin juridik për mirëmbajtjen e rrugës.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro, në kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

(7) Gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni.

(8) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet përkatësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 18

(1) Shoferi e ka për detyrë ta drejtojë mjetin transportues në atë distancë prej mjeteve tjera transportuese në komunikacion duke e pasur parasysh shpejtësinë e lëvizjes të mjetit transportues dhe rrethanat e tjera të komunikacionit, që të mos shkaktojë rrezik dhe të mos i pengojë shoferët e tjerë.

(2) Gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 19

(1) Shoferi e ka për detyrë t'u përkushtojë vëmendje këmbësorëve të cilët gjenden në rrugë apo të cilët ecin nëpër rrugë.

(2) Kur i afrohet kalimit të shënuar për këmbësorë, shoferi e ka për detyrë ta drejtojë mjetin transportues me kujdes të veçantë dhe të ngasë me shpejtësi e cila në rast nevoje i mundëson ta ndalojë mjetin transportues para kalimit të shënuar për këmbësorë.

(3) Shoferi e ka për detyrë ta ndalojë mjetin transportues para kalimit të shënuar për këmbësorë, ç'do herë kur këmbësori fillon të ecë nëpër kalimin e shënuar për këmbësorë.

(4) Në pjesën e rrugës në të cilën lëvizin fëmijë apo janë vendosur shenja komunikacioni për pjesëmarrjen e fëmijëve në komunikacion, shoferi e ka për detyrë të ngasë me kujdes të veçantë dhe me shpejtësi që do t'i mundësojë ta ndalojë mjetin transportues në rast nevoje.

(5) Gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2, 3 dhe 4 të këtij neni.

Neni 20

(1) Kur personat e verbër, në komunikacion marrin pjesë pa shoqërues, detyrimisht duhet të mbajnë shkop të bardhë – si shenjë dalluese.

(2) Mjeti transportues i konstruktuar në atë mënyrë që atë ta drejtojë personi ekstremitetet e të cilit janë të rëndësishme për drejtimin e mjetit transportues janë të dëmtuara, me kërkesë të personit mund të shënohet me shenjë të veçantë.

(3) Shenjën e veçantë nga paragrafi 2 i këtij neni, e përpunon personi juridik i autorizuar nga Ministria e Transportit dhe Ndërlidhjeve, i cili i plotëson kushtet në aspekt të pajisjes materiale-teknike dhe në aspekt të kuadrit profesional për përpunimin e shenjës së veçantë.

(4) Sipas kërkesës të personit nga paragrafi 2 i këtij neni, personi i autorizuar juridik për kryerjen e kontrollit teknik e ka për detyrë ta lëshojë shenjën e veçantë të automjetit nga paragrafi 2 i këtij neni.

(5) Personit juridik i cili e përpunon shenjën e veçantë pa autorizimin e Ministrisë së Transportit dhe Ndërlidhjeve, do t'i kumtohet gjorbë në shumë prej 520 deri më 1.350 euro, në kundërvlerë në denarë.

(6) Për kundërvajtjen nga paragrafi 5 i këtij neni, gjorbë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik nga paragrafi 3 i këtij neni.

(7) Personit juridik kompetent për kryerjen e kontrollit teknik, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 4 i këtij neni, do t'i kumtohet gjorbë në shumë prej 480 euro, në kundërvlerë në denarë.

(8) Për kundërvajtjen nga paragrafi 7 i këtij neni, gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik për kryerjen e kontrollit teknik.

Neni 21

(1) Shoferi i automjetit i cili lëviz përkrah mjetit transportues për transport publik të udhëtarëve ose përkrah autobusit me të cilin bëhet transport për nevoja vetjake, i ndaluar në ndalesë, e ka për detyrë të lëvizë me shpejtësi të zvogëluar, në atë mënyrë që të mos i rrezikojë personat që hipin apo zbresin nga ai mjet transportues.

(2) Personat nga paragrafi 1 i këtij neni, kur zbresin nga mjeti transportues dhe duhet të kalojnë në anën tjetër të rrugës, e kanë për detyrë që kalimin ta bëjnë në mënyrën e përcaktuar në nenet 120, 121 dhe 122 të këtij ligji.

(3) Shoferi e ka për detyrë ta ndalojë mjetin e tij transportues mbas automjeteve nga paragrafi 1 i këtij neni, kur personat duke hipur në ato mjete transporti përkatësisht duke zbritur prej këtyre mjeteve transportuese duhet ta kalojnë rrugën e komunikacionit dhe shtegun e biçikletave apo shiritin rrugor nëpër të cilin lëviz mjeti transportues.

(4) Shoferi i automjetit i cili lëviz mbas automjetit me të cilin bëhet transport i organizuar i fëmijëve, si dhe shoferi i automjetit i cili atij automjeti i vjen përballë në rrugë me dy shirita qarkullimi, e ka për detyrë të ndalohet kur mjeti transportues me të cilin në mënyrë të organizuar transportohen fëmijë është ndaluar në rrugë, gjatë hipjes apo zbritjes të fëmijëve prej mjetit transportues.

(5) Mjeti transportues me të cilin bëhet transport i organizuar i fëmijëve, detyrimisht duhet të përmbushë kushte të tjera dhe të shënohet me shenjë të veçantë, kurse gjatë kohës së hipjes apo zbritjes të fëmijëve nga mjeti transportues, shoferi e ka për detyrë ti vë në funksion të gjithë treguesit e drejtimit të mjetit transportues.

(6) Gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit nga paragrafi 1 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1, 4 dhe 5 të këtij neni.

(7) Gjorbë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet përkatësisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni.

(8) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, krahas gjorbës së përcaktuar në paragrafin 6 të këtij neni, shoferit do t'i kumtohet sanksion për kundërvajtje, ndalim për drejtimin e automjetit prej tre deri më 12 muaj, në kushte dhe mënyrë të përcaktuar me ligj.

Neni 22

(1) Gjatë kohës së drejtimit në vendbanim, shoferi e ka për detyrë që mjetit transportues për transport urban publik të udhëtarëve ose mjetit transportues me shenjë të veçantë me të cilin bëhet transport i organizuar i fëmijëve, t'u mundësojë inkuadrim në komunikacion kur këto mjete transporti dalin prej ndalesave që gjenden jashtë rrugës përkatësisht prej pjesës së zgjeruar të rrugës e cila shërben si ndalesë.

(2) Shoferi i mjetit transportues nga paragrafi 1 i këtij neni, e ka për detyrë që para se të inkuadrohet në komunikacion, me ndihmën e treguesit të drejtimit, ta paralajmërojë qëllimin e tij që të inkuadrohet në komunikacion dhe këtë inkuadrim ta bëjë në atë mënyrë që të mos rrezikohen pjesëmarrësit e tjerë në komunikacion.

(3) Gjorbë në shumë prej 45 euro, në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit nga paragrafi 1 i këtij neni dhe shoferit të mjeteve transportuese me të cilat bëhet transport urban publik i udhëtarëve ose të mjetit transportues të shënuar me shenjë të veçantë me të cilin bëhet transport i organizuar i fëmijëve, të cilët veprojnë në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 23

(1) Shoferi i automjetit në të cilin janë instaluar rripa sigurie dhe personi i cili transportohet me atë automjet, e kanë për detyrë të lidhen me rripat e sigurisë gjatë kohës kur mjeti transportues lëviz në komunikacionin rrugor.

(2) Obligimin nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk ka të bëjë me:

- transportuesin e mallit në qarkullimin, në vendin e dorëzimit dhe
- shoferë kur me mjetin transportues lëvizin me shpejtësi të hapat të njeriut, kur lëvizin praptas dhe në vendparkime.

(3) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet përkatësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit të automjetit nga paragrafi 1 i këtij neni i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore, do t'i kumtohet personit i cili transportohet me mjetin transportues nga paragrafi 1 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 24

(1) Shoferi automjetit gjatë kohës së drejtimit me mjetin transportues nuk guxon të përdorë telefon lëvizës, dhe as aparate të tjera në mënyrë me të cilën do ta zvogëlonte mundësinë për reagim dhe drejtim të sigurt të automjetit.

(2) Me përjashtim telefon lëvizës dhe aparate të tjera mund të përdoren gjatë drejtimit të automjetit, nëse shfrytëzohet aparat i cili e mundëson përdorimin e tyre pa i vënë në përdorim duart.

(3) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

2. Veprime me mjetin e transportit në komunikacion

Neni 25

(1) Shoferi i cili ka qëllim në rrugë të bëjë ndonjë veprim me mjetin transportues (zhvendosje të mjetit transportues në të majtë apo në të djathtë, ndërrim të shiritit rrugor, parakalim, anashkalim, ndalim, kthim djathtas apo majtas, kthim gjysmëharkor, lëvizje prapkas e ngjashëm), guxon ta ndërmarrë atë veprim vetëm nëse paraprakisht është vërtetuar se veprimin mund ta realizojë pa i rrezikuar pjesëmarrësit e tjerë dhe as pronën, me ç'rast duhet të mbajë llogari për pozitën e automjetit për drejtimin dhe shpejtësinë e lëvizjes të mjetit transportues.

(2) Shoferi i cili me automjetin inkadrohet në komunikacion në rrugë publike ose në sipërfaqe tjetër komunikacioni (gjatë nxjerrjes të mjetit transportues prej garazhit, oborrit, vendparkimit, ndalesës ose prej sipërfaqes në të cilës nuk ka qarkullim të mjeteve transportuese), e ka për detyrë që t'i lë të kalojnë të gjitha mjetet transportuese dhe këmbësorët që lëvizin në rrugë, përkatësisht nëpër sipërfaqen e rrugës në të cilën inkadrohet.

(3) Shoferi i cili me automjetin prej rrugës me dhe inkadrohet në rrugë bashkëkohore, e ka për detyrë të ndalohet dhe ta largojë dheun dhe mbetjet e dheut nga rrotat e mjetit transportues.

(4) Gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1, 2 dhe 3 të këtij neni.

Neni 26

(1) Shoferi i autobusit apo automjetit për ngarkim, kur inkadrohet në komunikacion prej garazhi, oborrit apo prej sipërfaqes tjetër të ngjashme, nëse shikueshmërinë e ka të mbyllur prej mjetit tjetër transportues, objektit ose sendit apo nëse dukshmërinë e ka të zvogëluar, e ka për detyrë që në vendin e inkadrimin të vë një person që do të ndihmonte mjetin transportues në mënyrë të sigurt të inkadrohet në rrugë.

(2) Drejtuesi i biçikletës, biçikletës me motor, motoçikletës, triçikletës së lehtë, triçikletës, katërçikletës së lehtë dhe katërçikletës përkatësisht drejtuesi i mjetit mbrehës i cili inkadrohet në komunikacion në rastet dhe nën kushtet e përcaktuara në paragrafin 1 të këtij neni, e ka për detyrë ta shtyjë mjetin transportues, përkatësisht ta mbajë kafshën e mbrehur.

(3) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit të autobusit apo të automjetit për ngarkim i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Gjobë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore në përputhje me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet shoferit nga paragrafi 2 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 27

(1) Para kryerjes së veprimeve me automjetin nga neni 25 paragrafë 1, 2 dhe 3 të këtij ligji, shoferi e ka për detyrë në mënyrë të qartë dhe me kohë t'i njoftojë pjesëmarrësit e tjerë në komunikacion për qëllimin e tij, duke u dhënë shenjë me ndihmën treguesit të drejtimit ose në rastin kur këto nuk i posedon – me shenjë përkatëse përmes krahut.

(2) Nëse shenjën nga paragrafi 1 i këtij neni, shoferi e jep përmes treguesit të drejtimit, ai e ka për detyrë shenjën ta japë gjatë gjithë kohës së kryerjes së veprimit me mjetin transportues, kurse pas kryerjes së veprimit ta ndërpres funksionimin e shenjës.

(3) Me përjashtim të dispozitave nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, shoferi pas parakalimit të kryer të mjetit tjetër transportues nuk e ka për detyrë të japë shenjë se do të kthehet përsëri në shiritin rrugor në të cilën ka lëvizur para parakalimit.

(4) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 28

(1) Shoferi me automjetin nuk guxon të bëjë kthim gjysmëharkor në qafëmali, kthesë, në kryqëzim me vijë hekurudhore në nivel të njëjtë, në urë, në mbikalim, në nënkallim, në tunel ose në vende të tjera të rrugës ku nuk ka shikueshmëri të mjaftueshme.

(2) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 29

(1) Shoferi i cili gjatë qarkullimit në rrugë do të hasë apo përballë do të vijë mjet transportues i cili me aparate të veçanta jep shenja të verdha ndriçuese, e ka për detyrë ta zvogëlojë shpejtësinë e lëvizjes të mjetit transportues, ta zhvendosë mjetin transportues sa më afër skajit të djathtë të rrugës, ndërkah sipas nevojës ta ndalojë në vend të përshatshëm me qëllim që të mundësojë tejkalimi të bëhet në mënyrë të sigurt.

(2) Në rastet nga paragrafi 1 i këtij neni, shoferi e ka për detyrë t'i përkushtojë vëmendje të veçantë automjeteve të shoqëruara dhe të veprojë sipas urdhrave të personave të automjetit të cilët me aparate të veçanta japin shenja të verdha ndriçuese.

(3) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

3. Qarkullimi i automjeteve në rrugë

Neni 30

(1) Shoferi e ka për detyrë që kryesisht ta shfrytëzojë rrugën, përkatësisht shiritin rrugor përkatësisht shtegun e dedikuar për qarkullimin e ati lloji të mjetit transportues të cilit i takon edhe mjetin transportues i tij, përveç në rast rreziku.

(2) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 31

(1) Automjeti detyrimisht qarkullon në anën e djathtë të rrugës në drejtim të qarkullimit.

(2) Shoferi e ka për detyrë që mjetin transportues gjatë qarkullimit ta drejtojë sa më afër skajit të djathtë të rrugës në distancë të atillë duke e pasur parasysh shpejtësinë e

qarkullimit të mjetit transportues, kushtet e komunikacionit dhe gjendjen e karakteristikat e rrugës, që të mos i rrezikojë pjesëmarrësit e tjerë në komunikacion dhe vetveten të mos e ekspozojë në rrezik.

(3) Me përjashtim të dispozitës nga paragrafi 2 i këtij neni, në rrugë publike në vendbanim, në rrugë në të cilën për qarkullimin e mjeteve transportuese në kahe të njëjtë ekzistojnë së paku dy shirit të shënuara rrugorë për qarkullimin e mjeteve transportuese, shoferi mund ta shfrytëzojë shiritin rrugor që nuk gjendet afër skajit të djathtë të rrugës, nëse me këtë nuk i pengon mjetet tjera transportuese të cilat qarkullojnë mbas mjetit të tij transportues.

(4) Dispozita nga paragrafi 3 i këtij neni, nuk ka të bëjë me shoferin e :

- mjetit transportues për ngarkim, masa e lejuar maksimale e të cilit është mbi 3 500 kilogramë;

- shoferin e mjetit transportues i cili në rrugë të sheshtë nuk mund të zhvillojë shpejtës më të madhe se 40 kilometra në orë; dhe

- shoferin e mjetit transportues i cili nuk konsiderohet si automjet,

përveç në një pjesë të rrugës para kryqëzimit ose në vend tjetër në të cilin mjeti transportues kthen majtas.

(5) Gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 32

(1) Në rrugë publike me dy a më shumë shirit të shënuar rrugorë për qarkullimin e mjeteve transportuese në kahe të njëjtë, mjetet transportuese detyrimisht qarkullojnë në mes të shiritit të shënuar rrugor nëpër të cilin qarkullojnë.

(2) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 33

(1) Në rrugën publike për qarkullimin e mjeteve transportuese në dy kahe në të cilën më së paku ekzistojnë katër shirita qarkullimi, shoferi me mjetin transportues nuk guxon të dalë në shiritin e rrugës të dedikuar për qarkullimin e mjeteve transportuese nga drejtimi i kundërt.

(2) Në rrugën publike për qarkullimin e mjeteve transportuese në dy kahe në të cilën ekzistojnë tre shirita qarkullimi, shoferi me mjetin transportues nuk guxon të qarkullojë në shiritin rrugor që gjendet në skajin e majtë të rrugës në drejtimin e qarkullimit të automjetit.

(3) Në rrugën publike në të cilën shirita e rrugës fizikisht janë të ndarë njëri prej tjetrit, shoferi i mjetit transportues nuk guxon të qarkullojë në shiritin rrugor të dedikuar për qarkullimin e automjeteve nga drejtimi i kundërt.

(4) Në rrugën publike për qarkullimin e automjeteve në një drejtim, shoferi me mjetin e tij transportues nuk guxon të qarkullojë në drejtim të kundërt.

(5) Gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

(6) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 3 dhe 4 të këtij neni.

(7) Shoferit i cili vepron në kundërshtim me paragrafin 3 të këtij neni, krahas gjobës së përcaktuar në paragrafin 6 të këtij neni, do t'i kumtohet sanksion për kundërvajtje, ndalim për drejtimin e automjetit prej tre deri më 12 muaj, në kushte dhe mënyrë të përcaktuar me ligj.

Neni 34

(1) Në rrugën në të cilën ekzistojnë më së paku dy shirita rrugorë të dedikuar për qarkullimin e mjeteve transportuese në drejtim të njëjtë dhe në të cilat ka kolona të mjeteve transportuese, shoferi me mjetin transportues nuk guxon të kalojë nga njëri shirit rrugor në tjetrin (cik-cak qarkullim).

(2) Shoferi mund dalë nga shiriti rrugor në të cilin qarkullon, vetëm nëse kthen majtas ose djathtas apo për shkak të ndalimit përkatësisht parkimit të mjetit transportues.

(3) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 35

(1) Shoferi i cili ka për qëllim të qarkullojë praptas me mjetin transportues, këtë veprim mund ta bëjë vetëm në një pjesë të shkurtër të rrugës dhe nëse me këtë veprim nuk e rrezikon apo nuk i pengon pjesëmarrësit e tjerë në komunikacion.

(2) Kur shoferi qarkullon praptas me mjetin transportues, e ka për detyrë që të qarkullojë në atë anë të rrugës në të cilën ka qarkulluar deri në atë moment.

(3) Shoferi gjatë qarkullimit praptas me mjetin transportues nuk guxon të kalojë nëpër udhëkryqe, nëpër kryqëzime rrugore me vijë hekurudhore të nivelit të njëjtë, e as nëpër gryka, kthesa dhe vende të tjera, nëse shikueshmërinë e ka të pamjaftueshme.

(4) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

(5) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 36

(1) Shoferi nuk guxon ta ndryshojë mënyrën e drejtimit të mjetit transportues përmes zvogëlimit apo rritjes së përnjëhershme të shpejtësisë së qarkullimit dhe ta startojë mjetin transportues me ç'rast do të arrinte mbi kufirin e lejuar maksimal të rrotullimeve të motorit përkatësisht do të shkaktonte rrëshqitje të rrotave të motorit, përveç në rast të ndonjë rreziku të drejtpërdrejtë.

(2) Shoferi i cili ka qëllim dukshëm ta zvogëlojë shpejtësinë e lëvizjes të mjetit transportues, e ka për detyrë që këtë veprim ta bëjë, përveç në rast të rrezikut të drejtpërdrejtë, në atë mënyrë që të mos i rrezikojë ose në masë të konsiderueshme të mos i pengojë shoferët e tjerë që qarkullojnë mbas tij, si dhe shoferët tjerë t'i paralajmërojnë me qëllimin e tij përmes inkoadrimit të stop-dritës ose përmes dhënies së shenjës përkatëse me ndihmën e krahut.

(3) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni.

4. Shpejtësia

Neni 37

(1) Shoferi e ka për detyrë që shpejtësinë e qarkullimit të mjetit transportues ta përshtatë me karakteristikat dhe gjendjen e rrugës, dukshmërinë, shikueshmërinë, me kushtet atmosferike, me gjendjen e mjetit transportues dhe

ngarkesës, me dendësinë në rrugë dhe me kushtet e tjera të komunikacionit, në atë mënyrë që të mundet me kohë ta ndalojë mjetin transportues para ç'do pengese të cilën në kushtet ekzistuese mund ta parashikojë.

(2) Shoferi nuk guxon ta ngadalësojë shpejtësinë e qarkullimit të mjetit transportues deri në atë masë që mjeti i tij transportues të paraqesë pengesë për zhvillimin normal të komunikacionit.

(3) Shoferi i automjetit të të cilit për shkak të gjendjes teknike, gjendjes të ngarkesës apo për shkaqe tjera nuk është në situatë që ta respektojë shpejtësinë e caktuar të automjeteve në rrugë dhe me këtë e pengon zhvillimin normal të qarkullimit, kurse për shkak të mospasjes të kushteve për parakalim të sigurt krijohet kolonë e mjeteve transportuese, e ka për detyrë që mjetin transportues ta drejtojë përkaj anës të djathtë të rrugës, ndërkaq nëse ky veprim nuk mjafton atëherë ta ndalojë mjetin transportues në vendin e parë të përshtatshëm jashtë rrugës me qëllim që t'i lëshojë të kalojnë mjetet transportuese që qarkullojnë mbas tij.

(4) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni.

(5) Gjorbë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 38

(1) Në rrugë publike në vend të banuar, shoferi me mjetin transportues nuk guxon të lëvizë me shpejtësi më të madhe se 60 kilometra në orë, përkatësisht me shpejtësi më të madhe nga shpejtësia e lejuar me shenjat e vendosura të komunikacionit për gjithë vendin e banuar apo për një pjesë të tij.

(2) Me përjashtim nga paragrafi 1 i këtij neni, në rrugë publike në vend të banuar, në të cilën elementet teknike të komunikacionit një gjë të këtillë e mundësojnë, mundet me shenjë komunikacioni të lejohet që mjeti transportues të qarkullojë me shpejtësi më të madhe se 60 kilometra në orë.

(3) Në rrugë publike jashtë vendbanimit, shoferi me mjetin transportues nuk guxon të lëvizë me shpejtësi më të madhe se:

- 120 kilometra në orë në autostradë;
- 100 kilometra në orë në rrugë të rezervuar për qarkullimin e automjeteve dhe
- 80 kilometra në orë në rrugë të tjera.

(4) Në rrugë jashtë vendbanimit, shoferi me mjetin transportues nuk guxon të lëvizë me shpejtësi më të madhe nga shpejtësia e caktuar me shenjën e komunikacionit të vendosur në rrugë.

(5) Gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet shoferit i cili në vend të banuar lëviz me shpejtësi më të madhe se 30 kilometra në orë mbi shpejtësinë e lejuar dhe i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni. Krahas shumë së përcaktuar me gjorbë, shoferit do t'i kumtohet edhe sanksion për kundërvajtje, ndalim për drejtimin e automjetit prej tre deri më 12 muaj, në kushte dhe mënyrë të përcaktuara me ligj.

(6) Gjorbë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili në vend të banuar lëviz me shpejtësi më të madhe prej 10 deri më 30 kilometra në orë, mbi shpejtësinë e lejuar dhe i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

(7) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje

me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat 1 dhe 2 të këtij neni, dhe shoferit i cili në vend të banuar lëviz me shpejtësi më të madhe deri më 10 kilometra në orë, mbi shpejtësinë e lejuar.

(8) Gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili jashtë vendit të banuar lëviz me shpejtësi më të madhe se 50 kilometra në orë mbi shpejtësinë e lejuar dhe i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 3 dhe 4 të këtij neni. Krahas shumë së përcaktuar me gjorbë, shoferit do t'i kumtohet edhe sanksion për kundërvajtje ndalim të drejtimin të automjetit prej tre deri më 12 muaj, me kushte dhe mënyrë të përcaktuar me ligj.

(9) Gjorbë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili jashtë vendit të banuar lëviz me shpejtësi më të madhe prej 30 deri më 50 kilometra në orë, mbi shpejtësinë e lejuar dhe i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 3 dhe 4 të këtij neni.

(10) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat 3 dhe 4 të këtij neni, përkatësisht shoferit i cili jashtë vendbanimit lëviz me shpejtësi më të madhe deri më 30 kilometra në orë, mbi shpejtësinë e lejuar.

Neni 39

(1) Shpejtësia e lëvizjes së automjetit në rrugë publike, në kushte normale të komunikacionit, nuk mund të kufizohet me shenjë komunikacioni nën 40 kilometra në orë.

(2) Në rastin kur kushtet rrugore imponojnë një gjë të këtillë, shpejtësia e lëvizjes së automjeteve në rrugë mund të kufizohet me shenjë komunikacioni edhe nën 40 kilometra në orë.

Neni 40

(1) Në rrugët publike kufizohet shpejtësia e lëvizjes e këtyre kategorive të automjeteve:

- 80 kilometra në orë – për autobusë dhe për autobusë me rimorkio të lehtë, për automjete për ngarkim masa maksimale e të cilave nuk është mbi 7 500 kg, për automjete të cilat tërheqin rimorkio për kampim dhe për automjete për udhëtarë që tërheqin rimorkio të lehta.

- 70 kilometra në orë – për autobusë në rastet kur bëhet transport i organizuar i fëmijëve, për autobusë nyjorë për transport të njerëzve në komunikacionin urban, për autobusë të cilët krahas karriqeve të instaluar kanë edhe vend të caktuar për të qëndruar në këmbë, për mjetet transportuese për ngarkim të cilat në arkën për ngarkim bëjnë transport grupor të qytetarëve dhe për automjete me rrota me zinxhirë;

- 30 kilometra në orë – për traktorë dhe

- 25 kilometra në orë – për traktorë që tërheqin mjet të lidhur transportues me të cilin transportohen njerëz.

(2) Kur drejtojnë me automjete nga paragrafi 1 i këtij neni, shoferët e kanë për detyrë ta respektojë shpejtësinë e përcaktuar në paragrafin 1 të këtij neni, dhe në rrugën në të cilën me këtë ligj apo me shenjën e vendosur të komunikacionit lejohet shpejtësi më e madhe.

(3) Automjetet dhe rimorkiot nga paragrafi 1, 2 dhe 3 i këtij neni, që regjistrohen në Republikën e Maqedonisë, përveç automjeteve të Armatës së Republikës së Maqedonisë, Policisë dhe automjeteve me rrota me zinxhirë, detyrimisht duhet të vendosin shenjë në pjesën e tyre të pasme të gjysmës së majtë, në formë rrethi me ngjyrë të verdhë dhe me skaj të kuq, në të cilën me ngjyrë të zezë është shënuar numri që e përcakton shpejtësinë e lejuar maksimale të qarkullimit të këtyre mjeteve transportuese.

(4) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë të drejtohet mjeti transportues, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro, në kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

(7) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 41

(1) Shoferi i mjetit të transportit që kthen djathtas, është i obliguar që kthimin ta bëjë duke lëvizur nëpër vijën e skajshme të komunikacionit e cila shtrihet afër buzës së djathtë të vijës rrugore, përveç nëse me shenjen e komunikacionit në rrugën nuk është përcaktuar ndryshe.

(2) Shoferi i mjetit të transportit që kthen djathtas, është i obliguar që kthimin ta bëjë duke lëvizur nëpër vijën e skajshme të majtë të komunikacionit që shtrihet përmes vijës së mesme dhe afër harkut të paramenduar ose të shënuar që i bashkon të dy vijat e mesme të vijave rrugore anësore, respektivisht nëpër vijën e komunikacionit që shtrihet afër buzës së majtë të rrugës me komunikacion njëkahësh, përveç nëse me shenjë komunikacioni në rrugë nuk është përcaktuar ndryshe.

(3) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji.

6. Përparësi kalimi

Neni 42

(1) Në udhëkryqin e rrugëve me vlefshmëri të njëjtë ose në takimin me automjet tjetër, shoferi është i obliguar që ta lëshojë mjetin transportues i cili vjen nga ana e tij e djathtë.

(2) Vozitësi i mjetit të transportit i cili në udhëkryqin kthen majtas, është i obliguar që ta lëshojë mjetin transportues i cili duke ardhur nga drejtimi i kundërt, në udhëkryqin e mban drejtimin e lëvizjes së vet ose kthen djathtas, përveç nëse me shenjen e vendosur të komunikacionit, nuk është përcaktuar ndryshe.

(3) Me përjashtim të dispozitave nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, mjeti i transportit i cili lëviz nëpër binarë, ka përparësi kalimi në udhëkryq ose në takim me mjet transportues tjetër, pa dallim nga ajo se nga cila anë i vjen, përveç nëse me shenjen e vendosur të komunikacionit nuk është përcaktuar ndryshe.

(4) Vozitësi i cili me mjetin e transportit kyçet në rrugën që me shenjë komunikacioni është shënuar si rrugë me përparësi kalimi, është i obliguar që t'i lëshojë të gjitha mjetet e transportit që lëvizin nëpër atë rrugë.

(5) Vozitësi është i obliguar që t'i lëshojë të gjitha mjetet e transportit që lëvizin nëpër rrugën në të cilën kyçet ai edhe kur nuk është shënuar me shenjë komunikacioni si rrugë me përparësi kalimi, në qoftë se me mjetin e transportit kyçet prej rrugës tokësore në rrugën e asfaltuar (me shtresim të vijës rrugore) ose nëse në rrugën kyçet nga sipërfaqja e cila nuk është e dedikuar për komunikacion dinamik.

(6) Vozitësi i cili gjatë kthimit të mjetit të transportit e pret rrugën ose vijën çiklistike, është i obliguar që t'i lëshojë çiklistët, biçikletat me motor, triçiklet e lehtë, triçiklet dhe katërçiklet e lehta që lëvizin nëpër rrugën ose vijën çiklistike.

(7) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e nenit 1, 2, 4, 5 dhe 6 të këtij neni.

7. Komunikacioni në udhëkryq

Neni 43

(1) Vozitësi i cili afrohet pranë udhëkryqit, është i obliguar që të vozisë me kujdes të zmadhuar, i cili u përgjigjet kushteve të komunikacionit në udhëkryq.

(2) Vozitësi i cili afrohet pranë udhëkryqit, është i obliguar që të vozisë me shpejtësi e cila mundëson që të ndalet dhe t'i lëshojë mjetet e transportit të cilat në udhëkryqin kanë përparësi kalimi.

(3) Vozitësi është i obliguar që në largësi të mjaftueshme para udhëkryqit, me mjetin e transportit të zërë pozitë në atë vijë komunikacioni nëpër të cilën detyrimisht duhet të kalojë nëpër udhëkryqin.

(4) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 44

(1) Në udhëkryqin dhe në vend tjetër në të cilin komunikacioni rregullohet në mënyrë të veçantë me aparate për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit, shenjat ndriçuese të komunikacionit për pjesëmarrësit në komunikacionin i kanë domethëniet në vijim:

- drita e kuqe – ndalim kalimi;
- drita e gjelbër – kalim i lirë dhe
- drita e verdhë – ndalesë e kalimit, përveç për mjetet e

transportit të cilat në çastin kur do të paraqitet ngjyra e verdhë gjenden në largësi të atillë nga shenja ndriçuese që nuk mundën në mënyrë të sigurt të ndalen, e të mos e kalojnë atë shenjë, ndërsa për pjesëmarrësit tjerë – ndalesë e kalimit, përveç për ata këmbësorë të cilët veç më kanë filluar ta kalojnë vijën rrugore.

(2) Drita e verdhë, e ndezur njëkohësisht me dritën e kuqe, shërben për paralajmërimin e pjesëmarrësve në komunikacionin për mbarimin e afërt të ndalesës për kalim dhe për paraqitjen e dritës së gjelbër.

(3) Drita vezulluese e verdhë i obligon të gjithë pjesëmarrësit në komunikacion të lëvizin me kujdes të zmadhuar.

(2) Drita vezulluese e gjelbër, shërben për paralajmërimin e pjesëmarrësve në komunikacionin për mbarimin e shpejtë të kalimit të lirë dhe për paraqitjen e dritës së verdhë gjegjësisht të kuqe.

(5) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

(6) Gjoha në shumë prej 15 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 45

(1) Nëse në aparatën për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit, për rregullimin e komunikacionit në udhëkryq, i janë shtuar një ose më shumë shenja plotësuese në formën e shigjetës ndriçuese të gjelbër, vozitësi mund ta kalojë me mjetin e transportit shenjen ndriçuese dhe të niset kah drejtimi i shënuar me shigjetën ndriçuese të gjelbër edhe gjatë kohës kur është e ndezur drita e kuqe ose e verdhë, me ç'rast nuk guxon ta pengojë komunikacionin e mjeteve të transportit që lëvizin në rrugën në të cilën kyçet dhe detyrimisht duhet t'i lëshojë këmbësorët të cilët kalojnë në vijën rrugore.

(2) Nëse drita e gjelbër e aparatit për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit ka formën e shigjetës, vozitësi me mjetin e transportit guxon të lëvizë vetëm në drejtimin që e tregon ajo shigjetë.

(3) Gjorbë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Gjorbë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 46

(1) Vozitësi i cili me mjetin e transportit ka hyrë në udhëkryqin në të cilin komunikacioni rregullohet me aparate për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit, mund të largohet nga udhëkryqi pa pritur që komunikacioni të jetë i hapur me shenjë ndriçuese në drejtimin në të cilin ka qëllim që ta vazhdojë lëvizjen, me kusht që t'i lëshojë të gjithë pjesëmarrësit në komunikacion, të cilët lëvizin në drejtimin në të cilin është hapur komunikacioni.

(2) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 47

(1) Vozitësit të cilit me shenjë ndriçuese komunikacioni i është lejuar hyrja në udhëkryq, nuk guxon me mjetin e transportit të hyjë në udhëkryqin në qoftë se denduria e komunikacionit është e atillë që me mjetin e transportit qartë duhet të ndalohet në udhëkryqin dhe në atë mënyrë gjatë aplikimit të shenjës ndriçuese, ta pengojë ose ta pamundësojë komunikacionin e mjeteve të transportit të cilat vijnë nga vijat rrugore anësore.

(2) Gjorbë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

8. Kalimi përballë

Neni 48

(1) Gjatë kalimit përballë, vozitësi është i obliguar që në anën e tij të majtë të lërë distancë të mjaftueshme ndërmjet mjetit të tij të transportit dhe mjetit të transportit me të cilin kalohet përballë, e sipas nevojës mjetin e tij të transportit ta lëvizë kah skaji i djathtë i vijës rrugore.

(2) Nëse vozitësi, për shkak të ndonjë pengese në rrugë ose për shkak të pjesëmarrësve të tjerë në komunikacion, nuk mund të veprojë në përputhje me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, është i obliguar që ta ngadalësojë lëvizjen e mjetit të tij të transportit dhe sipas nevojës ta ndalojë dhe ta lëshojë mjetin e transportit nga kahu i kundërt.

(3) Kur në udhëkryq mjetet e transportit vijnë nga kahet e kundërt dhe kthejnë majtas, vozitësi kalon në drejtim të kundërt me mjetin e transportit nga kahu i kundërt në atë mënyrë që e lëshon nga ana e djathtë e vet.

(4) Nëse për shkak të gjerësisë të pamjaftueshme të rrugës ose për shkak të pengesës tjetër në rrugë, kalimi përballë është pamundësuar, vozitësit të cilit duke i marrë parasysh karakteristikat e rrugës dhe rrethanat e komunikacionit, i vjen më lehtë ta realizojë atë, është i obliguar që të ndalet i pari dhe sipas nevojës me lëvizje prapa ose në mënyrë tjetër ta zhvendosë mjetin e tij të transportit dhe të marrë pozitë të atillë në rrugë e cila mundëson kalim përballë.

(5) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 4 të këtij neni.

Neni 49

(1) Në pjesën e rrugës publike me pjerrësi të madhe për së gjati (malore dhe ngjashëm) në të cilën kalimi përballë i mjeteve të transportit është i pamundësuar ose është shumë i vështirësuar, vozitësi i mjetit të transportit që lëviz nëpër pjerrësinë është i obliguar që ta ndalojë mjetin e tij të transportit në vend të volitshëm, në qoftë se vëren se pas pjerrësisë prej poshtë i vjen në takim mjet tjetër i transportit.

(2) Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni, vozitësi i cili lëviz nëpër pjerrësinë për së larti, është i obliguar ta ndalojë mjetin e tij të transportit, në qoftë se para vetes ka vend të volitshëm për ndalimin i cili mundëson kalim përballë të sigurt dhe nëse në rast se nuk vepron ashtu, kalimi përballë do të kërkonte lëvizje për së mbrapshti të njërit nga mjetet e transportit.

(3) Në rrugën nga paragrafi 1 i këtij neni, kur njëri nga mjetet e transportit që kalojnë përballë detyrimisht duhet të lëvizë së mbrapshti, do të lëvizë së mbrapshti edhe:

- çdo automjet që është takuar me mjet transporti që tërheq rimorkio;
- automjet ngarkues që është takuar me autobus;
- automjet i lehtë që është takuar me mjet transporti i kategorisë më të lartë;
- automjet që lëviz nëpër pjerrësinë – nëse kalohen përballë mjete transporti të kategorisë së njëjtë, përveç nëse, duke i marrë parasysh kushtet dhe pozitën e mjeteve të transportit në rrugë, është më lehtë atë ta bëjë vozitësi i mjetit të transportit që lëviz nëpër pjerrësinë për së larti.

(4) Gjorbë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

9. Lëshimi alternativ i mjeteve të transportit

Neni 50

(1) Personi juridik i cili për shkak të realizimit të punëve në rrugë është i detyruar të organizojë lëshim alternativ të mjeteve të transportit nga kahet e kundërt nëpër një vijë komunikacioni, është i obliguar që ta rregullojë këtë lëshim me vendosjen e aparateve të përkohshme për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit në pikat e skajshme të pjesës së rrugës në të cilën realizohen punët.

(2) Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni, nëse pjesa e rrugës në të cilën realizohen punët, është e dukshme nëpër tërë gjatësinë e vet dhe nëse punët realizohen ditën, e nuk zgjasin më gjatë se katër orë, lëshimin alternativ të mjeteve të transportit mund ta rregullojnë persona të caktuar me ngritjen dhe uljen alternative të flamurit të kuq gjegjësisht të gjelbër ose, me vendosjen e tabelës së kuqe gjegjësisht të gjelbër në formë të rumbullakët.

(3) Kur lëshimi alternativ i mjeteve të transportit rregullohet me flamur ose me tabelë, të drejtë kalimi kanë mjetet transportuese të cilat vijnë nga kahu ku është ngritur flamuri i gjelbër respektivisht është vendosur tabela e gjelbër.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e nenit 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjorbë në shumë prej 520 deri më 1.350 euro në kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjorbë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjorbë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni.

10. Tejkalimi dhe anashkalimi

Neni 51

(1) Tejkalimin dhe anashkalimin vozitësi guxon të bëjë vetëm nëse kjo nuk e pengon lëvizjen normale të mjeteve të transportit të cilat vijnë nga kahu i kundërt dhe nëse në rrugën ka hapësirë të mjaftueshme për realizimin e sigurt të atyre veprimeve.

(2) Vozitësi nuk guxon të tejkalojë dhe të anashkalojë kur me atë, duke i marrë parasysh karakteristikat në komunikacionin dhe rrethanat ekzistuese në rrugën dhe në komunikacionin ose, duke i marrë parasysh cilësitë teknike të mjetit të transportit të cilin e drejton, i rrezikon pjesëmarrësit tjerë në komunikacionin.

(3) Gjorbë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 52

(1) Tejkalimi dhe anashkalimi bëhet nga ana e majtë.

(2) Tejkalimi bëhet nga ana e djathtë, nëse mjeti i transportit në vijën rrugore ka marrë pozitë të atillë dhe vozitësi i tij jep shenjë të atillë nga e cila mundet me siguri të përfundohet se ai automjetet kthen majtas.

(3) Mjeti i transportit i cili lëviz nëpër shinat e vendosura nëpër mesin e vijës rrugore, nuk guxon të tejkalohej nga ana e majtë. Ai automjetet mund të tejkalohej nga ana e djathtë, në qoftë se ndërmjet atij mjeti transporti dhe buzës së djathtë të vijës rrugore ekziston vijë komunikacioni.

(4) Gjorbë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

Neni 53

(1) Nëse në mesin e vijës rrugore gjendet ishull këmbësorësh ose hapësirë për parkimin e mjeteve të transportit e shënuar ose në mënyrë tjetër e shënuar, ose ndonjë objekt ose aparat, ato mjetet e transportit detyrimisht i anashkalojnë nga ana e djathtë.

(2) Nëse sipërfaqet, objektet ose aparatet nga paragrafët 1 të këtij neni gjenden në mesin e rrugës me komunikacionin njëkahësh ndërsa me shenjen e vendosur të komunikacionit nuk është përcaktuar ndryshe, ato mund të anashkalohej nga të dyja anët.

(3) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 54

(1) Vozitësit të cilit i është dhënë shenjë për tejkalim nga ana e tij e majtë, është i obliguar ta lëvizë mjetin e tij të transportit kah buza e djathtë e vijës rrugore.

(2) Vozitësi nuk guxon ta zmadhojë shpejtësinë e lëvizjes së mjetit të tij të transportit, gjatë kohës kur e tejkalon mjetin tjetër të transportit.

(3) Nëse për shkak të gjerësisë së pamjaftueshme të vijës rrugore ose gjendjes së saj nuk është i mundshëm tejkalimi pa rrezikimin e komunikacionit, vozitësi i mjetit të transportit që lëviz më ngadalë se mjetet e transportit që lëvizin drejtpërdrejtë pas tij, është i obliguar ta lëvizë mjetin e tij të transportit djathtas sa më shumë, ndërsa nëse kjo nuk mjafton, ta ndalojë mjetin e tij të transportit në vend të mjaftshëm që do të mundësojë lëshim të mjeteve të transportit më të shpejta.

(4) Gjorbë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

(5) Gjorbë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore, do t'i kumtohet respektivisht do t'i regjistrohen 25 pika negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni.

(6) Gjorbë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore, do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 55

(1) Vozitësi nuk guxon me automjetin ta fillojë tejkalimin ose anashkalimin e:

- kolonës së automjeteve;
- nëse vozitësi i cili lëviz pas tij ka filluar me tejkalimin;

- nëse vozitësi i cili është para tij në vijën e njëjtë të komunikacionit, ka dhënë shenjë se ka ndërmend ta tejkalojë ose ta anashkalojë mjetin e transportit që është para mjetit të tij të transportit ose të anashkalojë pengesë tjetër në rrugën;

- nëse vija e komunikacionit nëpër të cilën ka ndërmend ta bëjë tejkalimin, nuk është e lirë në largësi të mjaftueshme ashtu që, duke mbajtur llogari për dallimin ndërmjet shpejtësisë së lëvizjes të mjetit të tij të transportit gjatë tejkalimit dhe shpejtësisë së lëvizjes të mjeteve të transportit të pjesëmarrësve të tjerë në komunikacionin që ka qëllim t'i tejkalojë, me tejkalimin do ta rrezikojë sigurinë e komunikacionit ose do ta pengojë komunikacionin nga kahu i kundërt;

- nëse pas tejkalimit ose anashkalimit të bërë, përsëri nuk do të mund të zë pozitë në vijën e komunikacionit në të cilën ka lëvizur para tejkalimit ose anashkalimit, edhe atë pa pengimin ose rrezikimin e pjesëmarrësve të tjerë në komunikacionin, përveç kur për tejkalimin ose anashkalimin e përdor vijën e komunikacionit që është e ndaluar për komunikacionin e mjeteve të transportit nga kahu i kundërt dhe,

- nëpër vijën e komunikacionit e cila është e dedikuar për ndaljen e detyrueshme të mjeteve të transportit.

(2) Vozitësi i cili tejkalon, është i obliguar që mjetin e tij të transportit ta mbajë në distancën e duhur nga mjeti i transportit të cilin e tejkalon, ashtu që mos e pengojë as ta rrezikojë komunikacionin.

(3) Gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1, alinetë 1, 2, 4, 5 dhe 6 të këtij neni. Përveç shumës së përcaktuar të gjorbës, vozitësit do t'i kumtohet edhe sanksion për kundërvajtje, ndalesë për drejtimin e automjetit prej tre deri në 12 muaj, nën kushtet dhe mënyrën e përcaktuar me ligj.

(4) Gjorbë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1, alineja 3 dhe paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 56

(1) Pas tejkalimit ose anashkalimit të një ose më shumë mjeteve transportuese, vozitësi është i obliguar që menjëherë sa të mundësohet, ta bëjë atë pa pengimin ose pa rrezikimin e pjesëmarrësve të tjerë në komunikacionin, me mjetin transportues përsëri të zë pozitë në vijën e komunikacionit në të cilën ka lëvizur para tejkalimit respektivisht anashkalimit.

(2) Gjorbë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 57

(1) Në vijën rrugore në të cilën komunikacioni zhvillohet në dy kahe, vozitësi nuk guxon që me mjetin transportues të tejkalojë mjet transportues tjetër para majës së qafës së malit në rrugë, ose në kthesë, kur shikueshmëria e rrugës nuk është e mjaftueshme, përveç nëse në ato vende ekzistojnë më shumë vija komunikacioni të shënuara me shenja për së gjati në vijën rrugore dhe të dedikuara vetëm për lëvizjen e mjeteve transportuese në kahun e lëvizjes së mjetit të tij transportues.

(2) Gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni. Përveç shumës së përcaktuar të gjorbës, vozitësit do t'i kumtohet edhe sanksion për kundërvajtje ndalesë për drejtimin e automjetit prej tre deri në 12 muaj, nën kushtet dhe mënyrën e përcaktuar me ligjin.

Neni 58

(1) Vozitësi nuk guxon të tejkalojë mjet tjetër transportues, përveç biçikletës, biçikletës me motor dhe motoçikletës pa rimorkio anësore, drejtpërdrejtë para udhëkryqit ose drejtpërdrejtë para dhe në kalimin në rrugë përmes vijës hekurudhore ose të tramvajit në nivel pa mbrojtës ose gjysëmmbrojtës.

(2) Drejtpërdrejtë para udhëkryqit dhe në udhëkryqin, vozitësi nuk guxon të tejkalojë mjet transportues i cili kthen majtas ndërsa tejkalohej nga ana e djathtë (neni 52, paragrafi 2 i këtij ligji); mjeti transportues i cili kthen djathtas, por me ç'rast me mjetin e tij transportues nuk kalon në pjesën e vijës rrugore të dedikuar për komunikacionin e mjeteve transportuese nga kahu i kundërt; mjeti transportues i cili lëviz nëpër rrugën me përparësi kalimi, por me ç'rast me mjetin e tij transportues të mos kalojë në pjesën e vijës rrugore të dedikuar për komunikacionin e mjeteve transportuese nga kahu i kundërt; si edhe në rastin kur komunikacioni në udhëkryqin është i rregulluar me shenja ndriçuese të komunikacionit.

(3) Gjoha në shumën prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 59

(1) Vozitësi nuk guxon të tejkalojë mjet transportues tjetër i cili afrohet kah kalimi i shënuar i këmbësorëve, i cili kalon kalim këmbësorësh ose i cili ka mbetur prapa për shkak të lëshimit të këmbësorëve në atë kalim.

(2) Gjohë në shumë prej 480 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni. Përveç shumës së përcaktuar të gjohës, vozitësit do t'i kumtohet edhe sanksion kundërvajtjeje, ndalesë për drejtimin e automjetit prej tre deri në 12 muaj, nën kushtet dhe mënyrën e përcaktuar me ligj.

Neni 60

(1) Në rrugën publike në të cilën ekzistojnë së paku dy vija komunikacioni të dedikuara për komunikacionin e mjeteve transportuese në kah të njëjtë dhe në të cilën ka kolona të mjeteve transportuese, vozitësi i automjetit mund të largohet nga vija në të cilën gjendet vetëm për shkak të kthimit majtas ose djathtas ose për shkak të parkimit të mjetit transportues.

(2) Nën kushtin nga paragrafi 1 i këtij neni, lëvizja më e shpejtë e mjeteve transportuese në njërin vijë të lëvizjes në vijën tjetër të rrugës, nuk konsiderohet si tejkalim.

(3) Si tejkalim nuk konsiderohet as kalimi me automjetin prej anës së djathtë të mjetit transportues i cili në përputhje me nenin 31, paragrafi 3 i këtij ligji, për lëvizjen e tij nuk e shfrytëzon vijën e komunikacionit përkaj buzës së djathtë të vijës rrugore.

11. Sinjale kumbuese dhe ndriçuese për paralajmërim

Neni 61

(1) Vozitësi është i obliguar që të përdorë sinjal kumbues për paralajmërim, kur atë e kërkojnë shkaqet e sigurisë në komunikacion, e veçanërisht

- në rrugë jashtë vendit të banuar, për shkak të paralajmërimit të pjesëmarrësit tjetër në komunikacionin se do që ta tejkalojë ose ta anashkalojë, nëse do të ekzistonte rrezik kur ajo shenjë nuk do të jepej, të vijë deri në fatkeqësi komunikacioni;

- nëse buzë vijës rrugore gjenden persona (fëmijë, persona me nevoja të veçanta, persona të moshuar dhe ngjashëm), të cilët nuk i kushtojnë vëmendje lëvizjes së mjetit transportues dhe

- në rrugë jashtë vendit të banuar, para hyrjes në kthesë të ngushtë dhe pa shikueshmëri ose para arritjes në qafë të malit në të cilat tejkalimi është i vështirë.

(2) Sinjali kumbues i paralajmërimit, nuk guxon të përbëhet nga një sërë tingujsh me intensitet të ndryshëm.

(3) Vozitësi është i obliguar që dhënien e sinjalit kumbues të paralajmërimit ta ulë deri në masën e domosdoshme.

(4) Gjoha në shumë prej 15 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 1 të këtij neni.

(5) Gjohë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve 2 dhe 3 të këtij ligji.

Neni 62

(1) Natën, vozitësi sipas rregullit, në vend të sinjalit kumbues të paralajmërimit, përdor sinjal ndriçues për paralajmërim. Sinjalin ndriçues të paralajmërimit, vozitësi mund ta përdorë edhe në vend të banuar gjatë tejkalimit të mjetit tjetër transportues.

(2) Sinjalin ndriçues të paralajmërimit, vozitësi mund ta përdorë edhe ditën në qoftë se mënyra e tillë e paralajmërimit të pjesëmarrësve të tjerë në komunikacionin, u përgjigjet më shumë kushteve në rrugë.

(3) Sinjali ndriçues për paralajmërim jepet me ndezjen e shkurtër të dritave të gjata në mënyrë të njëpasnjëshme, me ndezjen e dritave të mesme për ndriçimin e rrugës ose me ndezjen e njëpasnjëshme, në intervale të shkurta të dritave të gjata dhe të mesme, duke mbajtur llogari që me atë mos verbohesh vozitësit të cilët vijnë nga kahu i kundërt.

(4) Gjohë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore, do t'i kumtohet respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni.

12. Ndalimi dhe parkimi

Neni 63

(1) Vozitësi nuk guxon ta ndalojë ose ta parkojë mjetin transportues në vendin në të cilin ai do ta rrezikonte sigurinë e pjesëmarrësve të tjerë në komunikacion ose do të paraqiste pengesë për zhvillimin normal të komunikacionit ose për lëvizjen e këmbësorëve dhe të çiklistëve.

(2) Në rrugë publike, në vende respektivisht në hapësirë të dedikuar për ndalimin dhe për parkimin e mjeteve transportuese, si edhe në sipërfaqen e komunikacionit posaçërisht të rregulluar, të dedikuar për lëvizjen e këmbësorëve dhe të çiklistëve, ndalohet të lihen mjete transportuese të cilat për shkak të dëmtimit gjegjësisht të amortizimit, nuk përdoren në komunikacion (të avarisura, automjete jashtë përdorimit dhe ngjashëm), si edhe sende të tjera me të cilat pengohet zhvillimi i komunikacionit dhe rrezikohet ambienti jetësor.

(3) Mjetet transportuese dhe sendet nga paragrafi 2 i këtij neni, pronarët, me kërkesë të nëpunësit policor në uniformë, janë të obliguar t'i mënjanojnë menjëherë.

(4) Në qoftë se pronarët të njëjtat nuk i mënjanojnë, si edhe në rastin kur ato nuk janë të pranishëm, mjetet transportuese dhe sendet do të mënjanojnë në barrë të pronarëve të tyre.

(5) Mënjanimin e automjeteve dhe të sendeve nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, e bën personi juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugës, në hapësirat posaçërisht të rregulluara për atë qëllim.

(6) Gjohë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore, do t'i kumtohet respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 64

(1) Në rrugën publike jashtë vendbanimit, vozitësi është i obliguar që çdoherë kur për atë ekziston mundësi, ta ndalojë ose ta parkojë mjetin transportues jashtë vijës rrugore.

(2) Vozitësi i cili për shkak të parregullsisë së automjetit, fatkeqësisë së komunikacionit ose të shkakut tjetër të arsyeshëm, është i detyruar ta ndalojë mjetin në vijën rrugore, është i obliguar që t'i ndërmarrë të gjitha masat që të mos i rrezikojë pjesëmarrësit tjerë në komunikacion, dhe sa më shpejt ta mënjanojë mjetin transportues nga vija rrugore.

(3) Nëse vozitësi për shkak të parregullsisë së mjetit transportues, të fatkeqësisë së komunikacionit ose të shkakut tjetër të arsyeshëm, është i detyruar ta ndalojë mjetin transportues në binarë, është i obliguar që ta mënjanojë nga binarët menjëherë, ndërsa nëse kjo nuk është e mundur – menjëherë t'i ndërmarrë masat e nevojshme, me qëllim që personat të cilët drejojnë me mjetet transportuese të cilat lëvizin nëpër shina, në kohë të paralajmërohen për rrezikun.

(4) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

Neni 65

(1) Vozitësi i cili e ndalon ose e parkon mjetin transportues në rrugë, është i obliguar që ta ndalojë respektivisht ta parkojë menjëherë pranë buzës së djathtë të vijës rrugore, ndërsa në rrugë në të cilën komunikacioni zhvillohet vetëm në një kah – mund ta ndalojë respektivisht ta parkojë mjetin transportues pranë buzës së djathtë ose të majtë të vijës rrugore.

(2) Nëse përkaj buzës së djathtë të vijës rrugore gjenden shina tramvaji ose të tjera është i obliguar që ta ndalojë ose ta parkojë mjetin transportues përkaj buzës së majtë të vijës rrugore.

(3) Vozitësi mund ta ndalojë ose ta parkojë mjetin transportues në vende që gjenden në mesin e vijës rrugore vetëm në qoftë se ato vende janë shënuar me shenjë përkatëse komunikacioni ose me shenjë në vijën rrugore.

(4) Gjohë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

Neni 66

(1) Vozitësi nuk guxon ta ndalojë ose ta parkojë mjetin transportues veçanërisht:

- në kalim të shënuar këmbësorësh dhe në largësi më të vogël se pesë metra nga ai kalim, si edhe në kalim të rrugës për çiklistë mbi vijën rrugore;
- në kalim të rrugës mbi vijën hekurudhore ose të tramvajit në nivel të njëjtë;
- në vija hekurudhore ose të tramvajit në afërsinë e atyre vijave, në qoftë se me këtë pengohet komunikacioni i mjeteve transportuese të cilat lëvizin nëpër shina;
- në udhëkryq dhe në largësi më të vogël se pesë metra nga skaji më i afërt i vijës rrugore së tërthortë;
- në tunele, në ura, në nënkalime dhe mbikalime, si edhe në pjesë të rrugës nën urat dhe mbikalimet;
- në pjesë të rrugës publike në afërsinë e majës së qafës rrugore dhe në kthesë, ku shikueshmëria e rrugës e pamjaftueshme dhe ku anashkalimi i mjetit transportues nuk do të mund të bëhej pa rrezik;
- në pjesë të rrugës publike, ku gjerësia e kalimit të lirë prej mjetit transportues të ndaluar ose të parkuar deri në vijën e plotë për së gjati të vijës rrugore ose deri në skajin e kundërt të vijës rrugore ose deri në ndonjë pengesë në rrugën do të ishte më e vogël se tre metra;
- në vend ku mjeti transportues do ta fshehte shenjëën e vendosur të komunikacionit ose aparatit për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit;
- në rrugë çiklistike, gjegjësisht në vijë;

- në trotuar, respektivisht në kalim këmbësorësh në qoftë se kjo nuk është rregulluar në mënyrë të prerë me shenjë komunikacioni; Nëse lejohet parkimi respektivisht ndalimi, detyrimisht duhet të lihet së paku 1,6 metra gjerësi në sipërfaqen për lëvizjen e këmbësorëve, me atë që ajo sipërfaqe nuk mund të jetë përkaj buzës së vijës rrugore;

- në pjesë të vijës rrugore, e cila si vendqëndrim i mjeteve transportuese të komunikacionit publik është shënuar me shenja në vijën rrugore;

- në pjesë të rrugës publike para kalimit në rrugë mbi vijën hekurudhore ose të tramvajit në nivel të njëjtë edhe atë në largësi jo më të vogël se 15 metra nga ato kalime;

- në largësi më të vogël se 15 metra para dhe pas shenjës me të cilën është shënuar vendqëndrimi i mjeteve transportuese të komunikacionit publik;

- para hyrjes në objekt (ndërtesë banimi, institucion shëndetësor, shtëpi pensionistësh, institucione parashkollore dhe shkollorë), oborr ose garazhe;

- në sipërfaqe të gjelbra (gjelbërimet dhe parqet e qytetit) që gjenden pranë vijës rrugore ose pranë hapësirës së shënuar ose të pashënuar për parking;

- mbi pusetat në rrjetin e ujësjellësit ose hyrjes në kanalizim ose në rrjet tjetër të ndërmarrjeve komunale;

- në vende të parapara për lëvizjen e personave me nevoja të veçanta dhe

- në vendin ku mjeti transportues i parkuar do ta pamundësonte qasjen e mjetit tjetër transportues, për shkak të parkimit ose të daljes së mjetit transportues të parkuar;

(2) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1, alineja 16 e këtij neni.

(3) Gjohë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1, alinetë prej 1 deri në 6 të këtij neni.

(4) Gjohë në shumë prej 200 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1, alinetë 7, 8, 11, 12 dhe 17 të këtij neni.

(5) Gjohë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1, alinetë 9, 10, 13, 14, 15 dhe 18 të këtij neni.

Neni 67

(1) Vozitësi është i obliguar që automjetin, triçiklin e lehtë, triçiklin, katërçiklin e lehtë, katërçiklin, traktorin, rimorkiot dhe karrocet që është ndaluar në vijën rrugore, ta shënojë me shenjë të veçantë me të cilën shënohet mjeti transportues i ndaluar në vijën rrugore në rastin:

- kur ka qenë i detyruar që mjetin e tij transportues ta ndalojë në vendin ose në pjesën e rrugës në përputhje me nenin 64 të këtij ligji;

- kur automjeti është ndaluar në vijën rrugore në vend të atillë që vozitësit e automjeteve të cilat vijnë nga kahu i njëjtë, nuk mundin ose vështirë mundin ta vërejnë me kohë dhe

- natën dhe në rast të dukshmërisë së zvogëluar në autostradë dhe në rrugë të rezervuar për komunikacionin e automjeteve, si edhe në pjesë të rrugës që nuk ka shikueshmëri të mjaftueshme.

(2) Shenja nga paragrafi 1 i këtij neni, vendoset në vijën rrugore pas mjetit transportues të ndaluar, në pozitë vertikale dhe në largësi të mjaftueshme, e cila në rrugë jashtë vendbanimit nuk mund të jetë më e vogël se 50 metra. Shenja nga paragrafi 1 i këtij neni, në mënyrën e njëjtë vendoset edhe kur në rrugën është ndaluar kolonë e automjeteve, me ç'rast në atë rast në vijën rrugore, në vend të një shenje vendosen dy shenja edhe atë njëra afër tjetrit.

(3) Nëse në automjetin është vendosur aparat për ndezjen e njëkohshme të të gjithë treguesve të drejtimit, në rastin nga paragrafi 1 i këtij neni, ai aparat duhet të ndizet.

(4) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

Neni 68

(1) Automjetit të ndalur ose të parkuar nuk guxojnë t'i hapen dyert nëse me atë pengohet lëvizja e pjesëmarrësve të tjerë në komunikacion ose nëse rrezikohet siguria në komunikacion.

(2) Gjoka në shumë prej 15 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet personit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 1 të këtij neni.

Neni 69

(1) Kur vozitësi e lë mjetin e transportit pa mbikëqyrje të drejtpërdrejtë, është i obliguar që t'i ndërmarrë të gjitha masat e nevojshme me të cilat do të pengohet shfrytëzimi i paautorizuar i mjetit të transportit ose vetënisja e mjetit të transportit nga vendi ku është lënë, e veçanërisht:

- t'i kthejë rrotat e përparme kah trotuari, respektivisht kah rruga dhe ta vë marshin në vozitje për mbrapa – në qoftë se mjeti i transportit vihet në pjerrësi, respektivisht t'i kthejë rrotat e përparme kah mesi i rrugës, ta vë marshin në shkallën e parë të bartjes dhe ta tërheqë frerin e parkimit – në qoftë se mjeti i transportit është lënë në pjerrësi dhe

- të vë pengesa mbështetëse nën rrotat përkatëse të mjetit të transportit, nëse në rrugë me pjerrësi për së gjati është lënë mjet i transportit i cili është i pajisur me mbështetës të tillë.

(2) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 70

(1) Ndalimi ose parkimi i mjeteve të transportit ose lëshimi i hapësirës për ndalimin dhe për parkimin me mjetin e transportit, bëhet në mënyrë që të mos rrezikohen pjesëmarrësit tjerë në komunikacionin, respektivisht të mos shkaktohet dëm në pronën.

(2) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 71

(1) Në sipërfaqen e komunikacionit të dedikuar për ndalimin dhe për parkimin e mjeteve të transportit, në të cilën me shenjë komunikacioni ose me shenjë të veçantë janë përcaktuar hapësira dhe mënyra e ndaljes dhe e parkimit, vozitësi është i obliguar që ta ndalojë dhe ta parkojë mjetin e transportit vetëm në hapësirën e përcaktuar respektivisht në mënyrën e përcaktuar.

(2) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pika negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 72

(1) Gjatë ndalimit dhe parkimit të automjeteve, vozitësi është i obliguar që ndërmjet mjetit të tij të transportit dhe automjetit që është ndaluar ose parkuar paraprakisht, të lë hapësirë të mjaftueshme, që të mundet vozitësi i mjetit të transportit paraprakisht të parkuar, pa pengesa të hyjë dhe të dalë nga mjeti i transportit dhe automjeti pa pengesa përsëri të kyçet në komunikacion.

(2) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 73

(1) Në rrugë publike në të cilën ka vendqëndrime të veçanta për autobusë jashtë vijës rrugore, vozitësi i autobusit nuk guxon për shkak të hyrjes dhe daljes së pasagjerëve, ta ndalojë autobusin në vijën rrugore.

(2) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore, do t'i kumtohet respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 74

(1) Mjeti i transportit, përveç biçikletës, biçikletës me motor dhe motoçikletës, nuk guxon të parkohet në rresht të dyfishtë në vijën rrugore.

(2) Në rast të ndalimit detyrues të mjetit të transportit për shkak të fatkeqësisë së komunikacionit, për shkak të realizimit të punëve në rrugë ose në raste të tjera kur është i domosdoshëm ndalimi i mjetit të transportit, vozitësi nuk guxon ta lëshojë mjetin e transportit, përveç për shkak të dhënies së ndihmës personit ose në rast të rrezikut.

(3) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni.

13. Tërheqja e automjetit

Neni 75

(1) Në komunikacionin në rrugë publike, automjetit mund t'i shtohen më së shumti dy rimorkio për transportin e ngarkesës, respektivisht një rimorkio për transportin e personave, ndërsa në autostradë dhe në rrugë të rezervuar për komunikacionin e automjeteve – vetëm një rimorkio.

(2) Me automjet guxon të tërhiqet vetëm rimorkio i cili në esencë nuk e zvogëlon stabilitetin e tij.

(3) Gjoka në shumë prej 400 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 76

(1) Me automjet guxon të tërhiqet automjet tjetër vetëm nëse ai, për shkak të parregullsisë ose mungesës së pjesëve të caktuara, nuk mund të lëvizë vetë.

(2) Me automjet nuk guxon të tërhiqet motoçikletë me ose pa rimorkio anësore ose mjet tjetër i transportit në dy rrota.

(3) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji.

Neni 77

(1) Automjeti guxon të tërhiqet natën, si edhe ditën në rast të shikueshmërisë së zvogëlur, vetëm nëse në anën e tij të prapme ka drita të kuqe të ndezura për shënimin e mjetit të transportit ose nëse e tërheq automjetin i cili ka dhe gjatë tërheqjes përdor dritë rrotulluese të verdhë.

(2) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose do të lejojë tërheqje të automjetit, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri më 1.350 euro në kundërvlerë në denarë.

(3) Пër kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 78

(1) Gjatë tërheqjes së automjetit nga neni 76, paragrafi 1 i këtij ligji, të dy mjetet e transportit janë të shënuar me shenjë me të cilën shënohet mjeti i transportit i ndalur në vijën rrugore (trekëndëshi i sigurisë). Në automjetin i cili tërheq mjet tjetër transporti, trekëndëshi vendoset në anën e përparme ndërsa në mjetin tërheqës, në anën e prapme.

(2) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i kumtohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 79

(1) Automjeti në rrugë mund të tërhiqet me ndihmën e litarit, me shufër (metalike) dhe me mbështetje ose me varjen e automjetit për mjetin tërheqës.

(2) Me ndihmën e litarit nuk guxon të tërhiqet mjeti transportues, të cilit i janë në rregull sistemi i drejtimit ose sistemi i frenimit, as automjet ngarkues dhe autobus.

(3) Me tërheqje me shufër nuk guxon të tërhiqet automjet që nuk ka në rregull sistemin për drejtim, as automjet më të rëndë se sa mjeti transportues që tërheq, nëse nuk e ka në rregull frenin e dorës.

(4) Personit juridik që do të urdhërojë ose që do të lejojë tërheqjen e mjetit transportues, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 480 euro në kundërvlerë me denarë.

(5) Për kundërvajtjet nga paragrafi (3) të këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni.

Neni 80

(1) Nëse automjeti tërhiqet me ndihmën e litarit ose shufrës, personi i cili drejton me mjetin transportues që tërheq, është e duhur që të ketë leje adekuate për drejtim me atë kategori të mjetit transportues që i takon mjeti transportues që tërhiqet.

(2) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi (1) të këtij neni.

Neni 81

(1) Tërheqja e automjetit ngarkues të ngarkuar me ose pa rimorkio, respektivisht traktor me rimorkio, lejohet vetëm deri në vendin e parë të përshtatshëm për shkarkimin e ngarkesës, ndërsa me përjashtim edhe deri në vendin e parë në të cilin mund të mënjanohej defekti i mjetit transportues.

(2) Personit juridik që do të urdhërojë ose lejojë tërheqjen e mjetit transportues, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 520 deri në 1.350 euro në kundërvlerë me denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandati do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 82

(1) Në komunikacion në autostradë, me traktor mund të tërhiqet vetëm një karrocë që është e rregulluar për tërheqje me ndihmën e traktorit.

(2) Karroca të cilën e tërheq traktori në komunikacion në rrugë, detyrimisht duhet të ketë rrota gome.

(3) Karroca të cilën e tërheq traktori në komunikacion në rrugë, detyrimisht duhet të lidhet me traktorin me ndihmën e shufrës së fortë me nyje, ashtu që gjatë vozitjes të sigurohet stabilitet i dy mjeteve transportuese dhe të pamundësohet ndarja e tyre.

(4) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 deri 3 të këtij neni.

Neni 83

(1) Distanca midis automjetit tërheqës dhe automjetit që tërhiqet, nëse tërhiqet me litar është tre deri në pesë metra, e nëse tërhiqet me ndihmë të shufrës mund të jetë dhe më pak se tri metra.

(2) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi (1) të këtij neni.

Neni 84

(1) Automjeti i cili në rrugë tërheq automjet tjetër defekt, nuk guxon të lëvizë me shpejtësi më të madhe se 40 km/orë.

(2) Me mjetin transportues që tërhiqet nga paragrafi 1 i këtij neni, është e ndaluar të transportohen persona.

(3) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

14. Përdorimi i dritave në komunikacion

Neni 85

(1) Në komunikacion në rrugë, ditën dhe natën, gjatë drejtimit të mjetit transportues, shoferi i mjetit transportues detyrimisht duhet t'i ketë të ndezura së paku dritat e mesme për ndriçimin e rrugës.

(2) Obligimi nga paragrafi 1 të këtij neni, nuk ka të bëjë për shoferët e karrocave, kur mjetin transportues e drejtojnë ditën, përveç në kushtet e shikueshmërisë së zvogëluar.

(3) Nëse në karrocë një dritë gjendet në pjesën e përparme, ndërsa tjetra në pjesën e prapme, ato drita detyrimisht duhet të jenë të vendosura në boshtin horizontal të mjetit transportues ose në anën e tij të majtë, e nëse në karrocë gjendet vetëm një llambë – ajo detyrimisht duhet të vendoset në anën a majtë të mjetit transportues.

(4) Në kushtet nga paragrafi 1 i këtij neni, karroca detyrimisht duhet të ketë dy katadiopërë me ngjyrë të kuqe në secilën anë të pedaljes.

(5) Kur mjeti transportues me forcë motorike, tërheq një ose dy rimorkio, së paku dy drita të kuqe detyrimisht duhet të jenë të ndezura në anën e prapme në rimorkion e fundit, e nëse gjerësia e rimorkios është më shumë se 1,60 metra – në pjesën e përparme të rimorkios detyrimisht duhet të jenë të ndezura dy drita të bardha.

(6) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët prej 1 deri 5 të këtij neni.

Neni 86

Me përjashtim të dispozitave të nenit 85 të këtij ligji, obligimi për përdorim të detyrueshëm të dritave të ndezura nuk ka të bëjë për:

- veturë që është ndalur ose parkuar në pjesë të ndriçuar të rrugës, ashtu që qartë mund të shihet nga një largësi e mjaftueshme;

- mjeti transportues që është i ndalur ose i parkuar në vend të caktuar për atë, në rrugë automobilistike ose jashtë saj ose në rrugë me komunikacion më të dobët dhe

- biçikleta, biçikleta me motor, motoçikleta, triçikleta e lehtë, triçikleta, katërçikleta e lehtë dhe katërçikleta - kur janë ndalur ose parkuar në vendbanim, pranë skajit të rrugës automobilistike.

Neni 87

(1) Natën, si dhe ditën në rast të shikueshmërisë së zvogëluar, detyrimisht duhet të kenë drita të ndezura kur lëvizin nëpër rrugë automobilistike jashtë vendbanimit:

- grup këmbësorë që lëviz në kolonë, të organizuar ose në kortezh - së paku një dritë të bardhë ose dritë të verdhë në fillim të kolonës, respektivisht të kortezhit dhe së paku një dritë të kuqe në fundin e saj dhe

- prijes të karrocave dhe kalorës dhe grahës të kafshëve - së paku një dritë të bardhë ose dritë të verdhë përpara dhe së paku një dritë të kuqe mbrapa.

(2) Në vend të dritave nga paragrafi 1 të këtij neni, mund të përdoren materie reflektuese.

(3) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet personit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 88

(1) Për ndriçimin e rrugës, vozitësi i automjetit, sipas rregullit i përdor dritat e gjata.

(2) Vozitësi i automjetit është i detyruar në vend të dritave të gjata për ndriçim të rrugës, t'i përdor dritat e mesme:

- para kalim-këmbimit me mjet tjetër transporti në largësi prej së cilës do të vlerësojë se me dritën e mjetit të tij transportues e verbon vozitësin e mjetit transportues që i vjen përballë, ndërsa gjatë kalim-këmbimit me mjet tjetër transportues - kur vozitësi i atij mjeti transportues do të kalojë në drita të mesme ose kur me ndezje dhe fikje alternative të dritave e paralajmëron se dritat e gjata i pengojnë, gjithmonë në largësi prej 200 metrave;

- gjatë kohës, gjersa në distancë të vogël lëviz mbrapa mjetit tjetër transportues, në pozitë të tillë që me dritat e mëdha të mjetit të tij transportues e verbon vozitësin e mjetit transportues para tij;

- gjatë kohës derisa me mjetin transportues kalon pranë këmbësorit dhe

- kur lëviz nëpër rrugë që shtrihet direkt pranë rrugës lundruese ose pranë vijës hekurudhore ose të tramvajit – gjatë takimit me objekt lundrues respektivisht me mjet transportues që lëviz nëpër binarë, e që vjen nga ana e kundërt.

(3) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 89

(1) Dritat që shënojnë automjet, detyrimisht përdoren në kushtet nga neni 85 paragrafi 1 të këtij ligji, kur mjeti transportues është i ndalur ose parkuar në rrugë.

(2) Dritat për shënim automjeti, detyrimisht duhet të jenë të ndezura gjatë kohës deri sa janë të ndezura cilat do qoftë drita për ndriçim të rrugës ose dritat e veçanta për mjegull.

(3) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji shoferit, që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 90

(1) Në mjegull, vozitësi i automjetit, detyrimisht duhet t'i ketë të ndezura dritat e mesme për ndriçimin e rrugës ose dritat për mjegull ose të dy dritat njëkohësisht.

(2) Dritat për mjegull mund të përdoren vetëm në kushtet e mjegullës ose në rast të shikueshmërisë së zvogëluar.

(3) Dritat për mjegull që gjenden në anën e përparme të mjetit transportues detyrimisht duhet të jenë me ngjyrë të bardhë ose ngjyrë të verdhë, ndërsa në anën e prapme me ngjyrë të kuqe.

(4) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji shoferit, që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 deri 3 të këtij neni.

Neni 91

(1) Mjetet e transportit nuk guxojnë në anën e përparme të kenë sisteme ndriçuese, ndriçuese-sinjalizuese ose reflektuese ose materie që japin dritë me ngjyrë të verdhë, ndërsa në anën e prapme- sisteme ose materie që japin dritë me ngjyrë të bardhë.

(2) Dispozita nga paragrafi 1 i këtij neni, në raport me dritën me ngjyrë të bardhë nuk ka të bëjë për dritën për ndriçim të rrugës gjatë vozitjes mbrapa, dritën lëvizëse për hulumtim (reflektor), dritën për ndriçim të targën regjistruese dhe të targës regjistruese të lyer me ngjyrë të bardhë reflektuese.

(3) Dispozita nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk kanë të bëjnë as për dritën e kuqe vezulluese në automjetet e veçanta që përcjellin vetura me shoqërim.

(4) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

15. Distanca midis automjeteve

Neni 92

(1) shoferi është i detyruar ta mbajë distancën e duhur kur lëviz mbrapa automjetit tjetër, ashtu që të mos e rrezikojë sigurinë e komunikacionit.

(2) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 93

(1) Kur në autostradë jashtë vendbanimit që ka vetëm nga një korsi komunikacioni dedikuar për komunikacion të automjeteve në një drejtim, lëvizin automjetet njëra pas tjetrës masa më e madhe e lejuar e të cilëve është më e madhe se 3.500 kilogramë, gjatësia e të cilave është më e madhe se shtatë metra, shoferët janë të detyruar midis secilit automjeti të mbajnë distancë prej së paku 100 metra.

(2) Dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk kanë të bëjnë me pjesën e autostradës në të cilën tejkalimi është i ndalur.

(3) Gjobë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

16. Komunikacioni i tramvajit dhe automjeteve tjera në binarë

Neni 94

Dispozitat e neneve prej 16 deri 91 të këtij ligji, në mënyrë adekuate zbatohen edhe për komunikacionin e tramvajit dhe për mjetet e tjera transportuese të cilat në rrugë lëvizin në binarë, përveç nëse atë nuk e përjashtojnë veçoritë e konstruksionit të atyre mjeteve transportuese ose mënyra e lëvizjes së tyre.

17. Komunikacioni i biçikletave, biçikletave me motor, motoçikletave, triçikleve të lehta, triçikletave, katërçikletave të lehta dhe katërçikletave

Neni 95

(1) Ngasësi i biçikletave dhe i biçikletave me motor, është i detyruar të lëvizë sa më afër skajit të djathtë të autorrugës, e nëse ekziston rrugë biçiklistike - nëpër rrugën biçiklistike respektivisht nëpër korsi.

(2) Nëse dy ose më shumë ngasës të biçikletave dhe të biçikletës me motor lëvizin në grup, janë të detyruar të lëvizin njëri pas tjetrit.

(3) Nëse në rrugë ekziston korsi biçiklistike e veçantë e rregulluar, ngasësi i biçikletës dhe i biçikletës me motor lëviz nëpër korsinë biçiklistike të djathtë në lidhje me drejtimin e lëvizjes së komunikacionit.

(4) Nëpër korsi biçiklistike të rregulluar dhe të shënuar për komunikacion të biçikletave dhe biçikletave me motor me dy drejtime, të njëjtit lëvizin nëpër anën e djathtë në drejtimin e lëvizjes së mjeteve transportuese.

(5) Ngasësi i biçikletës dhe biçikletës me motor, mund të lëviz vetëm nëpër ato sipërfaqe komunikacioni ku është lejuar lëvizje me mjete transporti të tillë.

(6) Ngasësi i biçikletës me motor, nuk guxon të lëviz nëpër korsinë e biçikletave respektivisht në korsi me shpejtësi më të madhe se 25 kilometra në orë.

(7) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 deri 6 të këtij neni.

Neni 96

(1) Ngasësi i biçikletës, biçikletës me motor, motoçikletës, triçikleve të lehtë, triçikletave, katërçikletave të lehta dhe katërçikletave, është i detyruar të drejtojë me mjetin në mënyrë në të cilën nuk zvogëlohet stabiliteti i mjetit dhe nuk pengohen pjesëmarrësit tjerë në komunikacion, e veçmas nuk guxon t'i heqë duart nga mekanizmi drejtues, të kapet pas mjetit tjetër, të transportojë, tërheqë ose shtyjë sende që mund ta pengojnë në drejtim me mjetin ose t'i rrezikojë pjesëmarrësit tjerë në komunikacion.

(2) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi (1) të këtij neni.

Neni 97

(1) Ngasësi i biçikletës, biçikletës me motor, motoçikletës, triçikletave të lehta, triçikletave, katërçikletave të lehta dhe katërçikletave, mund të transportojë persona të tjerë vetëm nëse në mjetin e transportit ekzistojnë ulëse të veçanta, ndërsa ngasësi i motoçikletës - edhe në rimorkio anësore.

(2) Ngasësi i biçikletës, biçikletës me motor, motoçikletës, triçikletave të lehta, triçikletave, katërçikletave të lehta dhe katërçikletave, nuk guxon me mjetin e transportit të transportojë person që është nën ndikimin e alkoolit.

(3) Fëmijët me moshë deri në 14 - vjet, nuk guxojnë në biçikletë të transportojnë persona të tjerë.

(4) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet ngasësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni.

(5) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet prindit respektivisht kujdestarit të fëmijës, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 98

(1) Personat që transportohen me biçikletë, biçikletë me motor, motoçikletë, triçikleta të lehta, triçikleta, katërçikleta të lehta dhe katërçikleta, detyrimisht mbajnë helm të mbrojtëse gjatë kohës që nget në rrugë.

(2) Gjohë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 99

(1) Në komunikacion rrugor me biçikleta, biçikleta me motor, motoçikleta, triçikleta të lehta, triçikleta, katërçikleta të lehta dhe katërçikleta, mund të tërheqë rimorkio me dy rrota, me kusht që të jetë ashtu e përfuruar që të mos zvogëlohet stabiliteti i mjetit transportues.

(2) Rimorkio nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk guxon të jetë më e gjerë se një metër, ndërsa në anën e majtë të prapme, detyrimisht duhet të ketë katadiopër, të përcaktuar për rimorkio.

(3) Gjohë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet ngasësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 100

(1) Në biçikleta, biçikleta me motor, motoçikleta, triçikleta të lehta, triçikleta, katërçikleta të lehta dhe katërçikleta, si dhe në rimorkio që e tërheqin këto mjete, nuk guxon të transportohen sende më të gjëra se një metër.

(2) Gjohë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 101

(1) Ngasësi i biçikletës, biçikletës me motor, motoçikletës, triçikletave të lehta, triçikletave, katërçikletave të lehta dhe katërçikletave, gjatë kohës që i nget mjetit nuk guxon të tërheqë kafshë.

(2) Gjohë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 102

(1) Në rrugë magjistrale dhe regjionale nuk guxon të bëhet aftësimi i personave për drejtim me biçikletë, biçikletë me motor, motoçikletë, triçikleta të lehta, triçikleta, katërçikleta të lehta dhe katërçikleta.

(2) Gjohë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit fizik që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

18. Komunikacioni i makinave punuese dhe i motokultivatorëve

Neni 103

(1) Makina e punës dhe motokultivatori, mund në komunikacion rrugor t'i kenë vetëm ato pajisje lidhëse që janë prodhuar për atë qëllim.

(2) Makina e punës dhe motokultivatori në komunikacionin rrugor, detyrimisht duhet të kenë në rregull pajisje për sistemin e frenave.

(3) Natën edhe në kushte të shikueshmërisë së zvogëluar, makina e punës dhe motokultivatori nuk guxojnë të përdoren në komunikacionin rrugor, nëse nuk kanë drita të përcaktuara për shënim të mjetit transportues dhe për ndriçimin e rrugës.

(4) Personit juridik që do të veprojë në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët prej 1 deri 3 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjohë në shumë prej 480 euro në kundërvlerë me denarë.

(5) Për kundërvajtjet nga paragrafi 3 të këtij neni, gjohë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjohë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet ngasësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi prej 1 deri 3 të këtij neni.

19. Komunikacioni me karroca**Neni 104**

(1) Grahësi i karrocës, gjatë tërë kohës deri sa karroca lëviz në rrugë, është i detyruar ta mbajë karrocën sa më afër skajit të djathtë të rrugës automobilistike.

(2) Grahësi i karrocës konsiderohet se drejton me kafshën, nëse i njëjti e tërheq ose nëse frerët i mban në duar.

(3) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet grahësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 105

(1) Grahësi i karrocës, gjatë kalimit të rrugës, të rezervuar për komunikacion të automjeteve dhe në rrugë nëpër vijën hekurudhore në nivel pa mbrojtës ose gjysmëmbrojtës, si dhe kur lidhen dy kafshë mbrehëse, respektivisht tërhiqen dy karroca me të njëjtët kafshë mbrehëse, është i detyruar ta mbajë për frerësh kafshën e mbrehur.

(2) Karroca nuk guxon të lihet në rrugë pa mbikëqyrje.

(3) Gjobë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet ngasësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 106

(1) Ngasësi i karrocës, kur lëviz me mjetin në vendbanim, nuk guxon ta tërheqë kafshën trok ose galop.

(2) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, grahësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 107

(1) Kur karroca lëviz nëpër magjistrale, detyrimisht duhet të ketë në rregull sistemin e frenimit të rrotave të pasme.

(2) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, grahësit të karrocës i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 108

(1) Në komunikacion në rrugë magjistrale, në karrocë mund të tërhiqen më së shumti dy kafshë njëra pas tjetrës.

(2) Me karrocë mund të tërhiqet vetëm edhe një karrocë.

(3) Gjobë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, grahësit të karrocës i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 109

(1) Grahësi i karrocës që lëviz pas karrocës tjetër në rrugë të ndërtuar automobilistike, është i detyruar ta mbajë karrocën në distancë prej së paku 100 metra nga karroca që lëviz para saj.

(2) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, grahësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 110

(1) Për karroce që lëviz në rrugë magjistrale ose regionale, mund të lidhet vetëm një frymë edhe atë nga ana e djathtë të pjesës së majtë pas karrocës, me litar ose me zinxhir që nuk guxon të jenë më të gjatë se një metër.

(2) Gjobë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet grahësit të karrocës i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 të këtij neni.

20. Lëvizja e kafshëve**Neni 111**

(1) Kafsha nuk guxon të lihet vet pa mbikëqyrje të grahësit të kafshës.

(2) Grahësi i kafshës nga paragrafi 1 të këtij neni, është i detyruar kafshën ta tërheqë sa është e mundshme më pranë skajit të djathtë të rrugës.

(3) Në rrugë magjistrale dhe rajonale, nuk guxon të grahët kafshë në tufë ose grigjë, përveç nëse për atë nuk ekziston mundësi tjetër.

(4) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit (grahës i kafshëve) që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni.

(5) Gjobë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit (grahës i kafshëve) që vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 112

(1) Grahës i kafshëve në rrugë magjistrale dhe rajonale, nuk mund të jetë personi i cili nuk i ka plotësuar 14 vjet moshë, ndërsa në rrugët të tjera – personi që nuk i ka mbushur 10 vjet moshë.

(2) Gjobë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit (grahës i kafshëve) që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 113

(1) Kafshët që grahën në tufë ose grigjë në rrugë magjistrale, regionale dhe lokale, detyrimisht duhet t'i mbikëqyrë një numër i mjaftueshëm i grahësve që janë të detyruar të sigurojnë që kafshët të mos kalojnë anën e majtë të rrugës automobilistike. Grahësit e kafshëve duhet të renditen përpara dhe mbrapa tufës ose grigjës, nga ana e majtë në drejtim të lëvizjes.

(2) Natën, grahësit e kafshëve përpara dhe mbrapa tufës ose grigjës, detyrimisht duhet të mbajnë drita të ndezura të dukshme për pjesëmarrësit tjerë në komunikacion.

(3) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit (grahës i kafshëve) që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit (grahës i kafshëve) që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 114

(1) Në rrugë magjistrale dhe rajonale nuk guxon të bëhet grumbullimi dhe qëndrimi i kafshëve.

(2) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit (grahës i kafshëve) që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi (1) të këtij neni.

Neni 115

(1) Kalimi me kafshë nëpërmjet rrugës magjistrale në të cilën nuk ka të ndërtuara ose të caktuara vendkalime, bëhet në pjesë të dukshme të rrugës.

(2) Kalimi i kafshëve në tufë ose në grigjë nëpër rrugë magjistrale dhe rajonale, mund të bëhet vetëm nëse atë e sigurojnë së paku dy persona të cilët vendosen në njërin anë dhe në anën tjetër të rrugës. Nëse kalimi bëhet natën dhe ditën në kushtet e shikueshmërisë së zvogëluar, grahësit mbajnë drita të ndezura të dukshme për pjesëmarrësit e tjerë në komunikacion.

(3) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit (grahës i kafshëve) që vepron në kundërshtim me dispozitat të paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni.

21. Lëvizja e këmbësorëve

Neni 116

(1) Këmbësori, sipas rregullit nuk guxon të lëvizë dhe të qëndrojë në rrugë automobilistike.

(2) Nëse këmbësori lëviz nëpër rrugë automobilistike, ai detyrimisht duhet të lëviz sa më afër skajit të rrugës automobilistike edhe atë me kujdes të veçantë dhe në atë mënyrë me të cilën nuk pengon ose nuk e pengon komunikacionin e automjeteve.

(3) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi (1) dhe (2) të këtij neni.

Neni 117

(1) Në autostradë që ka trotuar ose sipërfaqe tjetër të caktuar për lëvizje të këmbësorëve respektivisht pranë rrugës automobilistike të përshtatshme për lëvizjen e këmbësorëve, këmbësori është i detyruar të lëvizë nëpër ato sipërfaqe.

(2) Në autostradë në të cilën nuk ekziston trotuar ose sipërfaqe tjetër të përcaktuar ose të përshtatshme për lëvizje të këmbësorëve, ose në autostradë në të cilën ekziston trotuar ose sipërfaqe tjetër të caktuar respektivisht të përshtatshme për lëvizje të këmbësorëve, e të cilën këmbësorët nuk mund ta shfrytëzojnë për çfarëdo arsye, këmbësorët mund të lëvizin nëpër rrugë automobilistike, por paraprkishtë të shfrytëzojnë së paku një metër gjerësi të pjesës nga rruga automobilistike, duke llogaritur nga skaji i rrugës automobilistike.

(3) Gjohë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Gjohë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 118

(1) Kur këmbësorët lëvizin nëpër rrugë automobilistike ku siguria e komunikacionit rrugor atë e kërkon, veçanërisht në rast të dukshmërisë së dobët në rrugë, shikueshmërisë së zvogëluar ose komunikacionit të dendur të automjeteve, janë të detyruar të lëvizin njëri pas tjetrit.

(2) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 119

(1) Këmbësori i cili lëviz nëpër rrugë automobilistike të autostradës jashtë vendbanimit, është i detyruar të lëvizë nëpër skajin e majtë të rrugës automobilistike në drejtim të lëvizjes.

(2) Me përjashtim të dispozitave të paragrafit 1 të këtij neni, këmbësori mund të lëvizë në skajin e djathtë të rrugës automobilistike vetëm kur lëvizja e tillë për atë është më e sigurt (në kthesë me shikueshmëri të pamjaftueshme, humnerë, prerje, shembje e tjerë).

(3) Këmbësori i cili shtyn karrocë dore, biçikletë, biçikletë me motor, motoçikletë, triçikletë të lehta, triçikletë, katërçikletë të lehta dhe katërçikletë, si dhe personat që lëvizin me ndihmën e ulëseve lëvizëse për persona të pafuqishëm, si dhe kolona e organizuar këmbësorësh, lëvizin në skajin e djathtë të rrugës automobilistike në drejtim të lëvizjes.

(4) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi prej 1 deri 3 të këtij neni.

Neni 120

(1) Këmbësori është i detyruar nëpër rrugë automobilistike dhe shtigje për biçikleta ose në kors, të kalojë me kujdes dhe nëpër rrugën më të shkurtër, pasi që para shkeljes në rrugë automobilistike të bindet se atë mund ta bëjë në mënyrë të sigurt.

(2) Në autostradë që ka të shënuar vendkalim këmbësorësh ose vendkalime të veçanta respektivisht kalime për këmbësorë, këmbësori është i detyruar gjatë kalimit të rrugës të lëvizë nëpër ato kalime, respektivisht vend kalimet, nëse ato nga ai nuk janë më larg se 100 metër.

(3) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 121

(1) Këmbësori që ka qëllim të kalojë nëpër rrugën automobilistike ku nuk ekziston vendkalim i shënuar, nuk guxon të shkelë në rrugë automobilistike nëse me atë e pengon komunikacionin e automjeteve.

(2) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 122

Para shkeljes në rrugë automobilistike për shkak të anashkalimit të pengesave në trotuare, këmbësori është i detyruar veçanërisht t'i kushtojë vëmendje largësisë dhe shpejtësisë së automjeteve që i afrohen.

Neni 123

(1) Në vendkalim të shënuar ku komunikacioni i këmbësorëve është i rregulluar me shenja ndriçuese të komunikacionit për këmbësorë, këmbësori është i detyruar të veprojë sipas atyre shenjave.

(2) Në vendkalim të shënuar për këmbësorë ku komunikacioni i këmbësorëve nuk është i rregulluar me shenja ndriçuese të komunikacionit për këmbësorë, por komunikacioni i automjeteve është i rregulluar me shenja ndriçuese të komunikacionit për automjete ose me shenja që i jep nëpunësi i uniformuar policor, këmbësorët mund të kalojnë nëpër rrugën automobilistike vetëm deri sa me shenjën e dhënë është i lejuar kalimi nëpër rrugë automobilistike.

(3) Në vendkalim të shënuar për këmbësorë ku komunikacioni nuk është i rregulluar me shenja ndriçuese të komunikacionit, as me shenja që i jep nëpunësi i uniformuar policor, këmbësori është i detyruar para futjes në vendkalimin e këmbësorëve t'i kushtojë vëmendje largësisë dhe shpejtësisë së automjeteve që i afrohen.

(4) Gjohë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

(5) Gjohë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni.

Neni 124

(1) Kolonat e organizuara të këmbësorëve në rrugë automobilistike, sipas rregullit nuk guxojnë të jenë më të gjata se 50 metra.

(2) Nëse nëpër rrugë automobilistike lëvizin më shumë kolona të organizuara të këmbësorëve, distanca midis tyre nuk guxon të jetë më e vogël se 50 metra.

(3) Natën dhe në kushte të shikueshmërisë së zvogëluar, si dhe në raste të tjera, kur atë e kërkon siguria e komunikacionit, këmbësorët të cilët lëvizin nëpër rrugë automobilistike në kolonë të organizuar, përveç kur lëvizin kortezhet dhe njësi të Armatës së Republikës së Maqedonisë dhe të Policisë, janë të detyruar të lëvizin në kolonë nga një.

(4) Gjohë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi prej 1 deri 3 të këtij neni.

Neni 125

(1) Në rrugë automobilistike nuk guxon të luhet, rrëshqitet, të bëhet ski dhe sajë, si dhe të ngitet biçikletë, trotinet, roler, skirol e tjerë.

(2) Në trotuar ose sipërfaqe tjera të përcaktuar për lëvizje të këmbësorëve, nuk guxon të luhet ose më gjatë kohë të lihen sende, nëse me ato pengohet lëvizja e këmbësorëve.

(3) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Gjorbë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 126

(1) Personi që lëviz me ndihmën e ulësës lëvizëse për persona të pafuqishëm që lëviz me fuqi të motorit të vet, mund me përjashtim që të lëviz edhe nëpër trotuar, nëse shpejtësia e lëvizjes së saj nuk është më e madhe se shpejtësia e ecjes së këmbësorëve.

(2) Gjorbë në shumë prej 15 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet personit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

22. Obligimi i shoferëve ndaj këmbësorëve

Neni 127

(1) Nëse komunikacioni në vendkalim të shënuar për këmbësor është i rregulluar me shenja ndriçuese të komunikacionit ose me shenja që i jep nëpunësi i uniformuar policor, shoferi është i obliguar automjetin e tij ta ndalojë para vendkalimit për këmbësorë kur me shenjen e dhënë i është ndaluar kalimi, e nëse në kalim të tillë me shenjen e dhënë i është lejuar kalimi –shoferi nuk guxon ta pengojë kalimin e këmbësorëve të cilët më kanë shkelur në vendkalimin e këmbësorëve.

(2) Nëse vendkalimi i shënuar për këmbësorë nga paragrafi 1 i këtij neni, gjendet në hyrje të rrugës anësore, shoferi i cili kthen në atë rrugë është i detyruar kthimin ta bëjë me shpejtësi të zvogëluar dhe t'i lëshojë këmbësorët që veç kanë shkelur ose që shkelin në vendkalim të këmbësorëve, e sipas nevojës edhe ta ndalojë automjetin e tij.

(3) Nëse komunikacioni në vendkalim të shënuar për këmbësor nuk është i rregulluar me shenja ndriçuese të komunikacionit as me shenja që i jep nëpunësi i uniformuar policor, shoferi është i obliguar në vendkalimin e tillë për këmbësorë të afrohet me shpejtësi të kontrolluar e të mjaftueshme dhe ta ndalojë automjetin që t'i lëshojë dhe të mos i rrezikojë këmbësorët që kanë shkelur ose të cilët shkelin në vendkalimin e këmbësorëve.

(4) Gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 deri 3 të këtij neni. Përveç gjorbës së përcaktuar shoferit do t'i shqiptohet edhe sanksioni kundërvajtës ndalesë për drejtim të automjetit prej 3 deri 12 muaj, në kushte dhe në mënyrë të përcaktuar me ligj.

Neni 128

(1) Shoferi i cili kthen në rrugë anësore, në hyrje të cilës nuk ekziston vendkalim për këmbësorë, është i detyruar kthimin ta bëjë me shpejtësi të zvogëluar dhe t'i lëshojë këmbësorët të cilët kanë shkelur në rrugë automobilistike.

(2) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandati do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 129

(1) Shoferi i cili me automjetin kalon nëpër sipërfaqe të dedikuara për lëvizje të këmbësorëve (lëvizje nëpër trotuar, dalje nga garazhi, oborr ose sipërfaqe tjetër që nuk është e dedikuara për komunikacion publik), nuk guxon gjatë saj ta rrezikojë ose pengojë lëvizjen e këmbësorëve.

(2) Shoferi i cili lëviz me automjet nëpër rrugë automobilistike në të cilën ka ujë, është i detyruar ta rregullojë vozitjen ashtu që të mos i stërpikë këmbësorët, ngasësit e biçikletave, biçikletave me motor, motoçikletave, triçikletave të lehta, triçikletave, katërçikletave të lehta dhe katërçikletave.

(3) Gjorbë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandati do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 130

(1) Shoferi me automjet nuk guxon të presë kolonën e fëmijëve, njësinë e Armatës së Republikës së Maqedonisë dhe Policisë, të kortezhit, si dhe çdo kortezh tjetër të organizuar të qytetarëve që lëviz nëpër rrugë automobilistike.

(2) Gjorbë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

23. Komunikacioni në kalimin e rrugës nëpër vijë hekurudhore

Neni 131

(1) Shoferi i cili me automjet i afrohet kalimit në rrugë nëpër vijë hekurudhore në nivel të njëjtë, është i detyruar lëvizjen e automjetit ta përshtatë ashtu që të mund ta ndalojë para mekanizmit për mbyllje të komunikacionit në vendkalim ose para mekanizmit për dhënien e shenjave me të cilin paralajmërohet afrimi i trenit, respektivisht të mund ta ndalojë automjetin para se të shkelë në vijën hekurudhore.

(2) Gjorbë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 132

(1) Pjesëmarrësit në komunikacion janë të detyruar të ndalojnë para vendkalimit në autostradë nëpër vijë hekurudhore në nivel të njëjtë, nëse mekanizmi për mbyllje të komunikacionit është lëshuar, ose nëse ai mekanizëm veç më ka filluar të lëshohet ose nëse jepen sinjale ndriçimi ose të zërit që paralajmërojnë se ai mekanizëm do të fillojë të lëshohet respektivisht se në kalimin e rrugës nëpër vijë hekurudhore kalon treni.

(2) Gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni. Përveç shumës së përcaktuar të gjorbës, shoferit do t'i shqiptohen edhe sanksioni kundërvajtës, ndalesë për drejtim të automjetit prej 3 deri 12 muaj, në kushte dhe në mënyrë të përcaktuar me ligj.

(3) Gjorbë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 133

(1) Para kalimit të rrugës nëpër vijën hekurudhore në nivel të njëjtë në të cilën janë vendosur shenja ndriçuese të komunikacionit, pjesëmarrësit në komunikacion janë të obliguar të ndalen kur do të paraqitet dritë e kuqe drithëruese ose dritë e kuqe pandërprerë.

(2) Pjesëmarrësit në komunikacion të cilët kalojnë nëpër vijën hekurudhore në nivel të njëjtë, janë të obliguar këtë ta bëjnë me kujdes adekuat dhe kur dritat e kalimit nuk janë të ndezura.

(3) Kalimi i rrugës nëpër vijën hekurudhore në nivel të njëjtë, në të cilin nuk ka aparat për mbylljen e komunikacionit as po aparat për dhënien e shenjave me të cilat paralajmërohet afrimi i trenit, pjesëmarrësit në komunikacion mund të kalojnë nëpër vijën hekurudhore pasi që paraprakisht do të binden se nëpër vijën hekurudhore nuk vjen tren ose ndonjë mjet tjetër që lëviz nëpër shina.

(4) Vozitësi i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni, do të dënohet me gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë.

(5) Gjobë në shumë prej 20 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

24. Komunikacioni në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve

Neni 134

(1) Në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, nuk guxojnë të lëvizin këmbësorë, biçikleta, makina pune, motokultivatorë, traktorë, karroca dhe kafshë, as automjete të cilat sipas dispozitave të këtij ligji nuk llogariten për automjete.

(2) Në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, nuk guxojnë që të lëvizin as automjete, të cilat sipas cilësive të veta të konstruksionit nuk mund të lëvizin me shpejtësi më pak 60 kilometra në orë.

(3) Dispozita nga paragrafi 2 të këtij neni, nuk ka të bëjë me mjetet për transport të Armatës së Republikës të Maqedonisë, Policisë, si dhe mjete transportuese të personave juridikë të autorizuar për mirëmbajtjen e rrugëve, kur japin shenja ndriçuese të veçanta (dritë të verdhë vezulluese).

(4)) Gjobë në shumë prej 35 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

(5) Gjobë në shumë prej 35 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 të këtij neni.

Neni 135

(1) Në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, vozitësi nuk guxon të ndalet dhe të parkojë automjet, përveç në sipërfaqet jashtë rrugës të cilat për këtë janë rregulluar dhe shënuar në mënyrë të veçantë.

(2) Vozitësi i cili për shkak të parregullsisë së mjetit transportues ose nga shkaqe tjera është i detyruar që ta ndalojë mjetin transportues nga autostrada, gjegjësisht nga rruga e rezervuar për komunikacion të automjeteve, është i obliguar që ta ndalojë në vijë të veçantë për ndalim të detyrueshëm të mjetit transportues, nëse kjo ekziston në atë vend dhe t'i ndërmarrë masat e nevojshme për shmangien sa më të mjetit transportues nga vija rrugore.

(3) Në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, vozitësi nuk guxon të kryejë kthim gjysmëharkor me mjetin transportues nga njëra kahe e komunikacionit në kahen e kundërt, as po lëvizjen e mjetit transportues pas.

(4) Gjobë në shumë prej 35 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

(5) Gjobë në shumë prej 25 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 2 të këtij neni.

Neni 136

(1) Në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, nuk guxon që të bashkëngjitet automjet që tërheq automjet tjetër, i cili për shkak të parregullsisë ose mungesës së pjesëve të veçanta nuk mund të lëvizë.

(2) Me përjashtim nga paragrafi 1 të këtij neni, tërheqja e mjetit transportues lejohet në autostradë gjegjësisht në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, nëse shkak për tërheqje është shkaktuar gjatë lëvizjes së automjetit në autostradë, gjegjësisht në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, por vetëm në vijën e djathtë të fundit të komunikacionit deri te rruga e parë që lidhet në të cilën rimorkioja mund të hiqet nga komunikacioni i autostradës, gjegjësisht rruga e rezervuar për komunikacion të automjeteve.

(3) Gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1 të këtij neni.

(4) Gjobë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë me denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 2 të këtij neni.

Neni 137

(1) Në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, automjete lëvizin në vijën e djathtë të fundit të komunikacionit, e cila nuk është e zënë me mjete transportuese në kolonë.

(2) Në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, vozitësi guxon që ta ndërrojë vijën e komunikacionit për shkak të lëvizjes së shpejtë, vetëm me kalimin e mjetit transportues në vijën e majtë të komunikacionit.

(3) Në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, vozitësi nuk guxon që me mjetin transportues të tejkalojë në vijën e komunikacionit për ndalim, as po të lëvizë në mënyrën e cila mundëson distancë përkatëse ndërmjet mjetit transportues të tij dhe mjetit transportues që lëviz para tij.

(4) Në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve, vozitësi nuk guxon që me mjetin transportues t'i shpejtojë mjetet transportuese që lëvizin para tij me dhënien e shenjave ndriçuese dhe me zë ose në ndonjë mënyrë tjetër, as të ndërmarrë veprim tjetër me të cilin rrezikohet siguria e pjesëmarrësve në komunikacion.

(5) Gjobë në shumë prej 25 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1, 2 dhe 4 të këtij neni.

(6) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do ti kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 të këtij neni.

Neni 138

(1) Në autostradë dhe në rrugë e rezervuar për komunikacion të automjeteve me tre ose më tepër vija të komunikacionit të parapara për komunikacion të mjeteve transportuese në një kahe, vozitësit e automjeteve transportuese për ngarkim masa më e madhe e të cilave është më e madhe prej 3.500 kilogramë dhe grupeve të mjeteve transportuese gjatësia e të cilëve është më e madhe se shtatë metra, guxojnë që t'i shfrytëzojnë vetëm dy vija të komunikacionit që gjenden pranë skajit të djathtë të vijës rrugore.

(2) Gjorbë në shumë prej 35 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 139

(1) Vozitësi i cili me automjetet bashkëngjitet në komunikacion në autostradë gjegjësisht në rrugën e rezervuar për komunikacion të automjeteve, është i obliguar:

- që ta përdorë vijën e veçantë për përshpejtim, kur vija e tillë ekziston në rrugës që lidhet dhe të futet në komunikacion në autostradë gjegjësisht në rrugën e rezervuar për komunikacion të automjeteve, duke dhënë shenjë adekuate në mënyrë me të cilën nuk e rrezikon komunikacionin e mjeteve transportuese që lëvizin në autostradë, gjegjësisht në rrugën e rezervuar për komunikacion të automjeteve, dhe

- që t'i lëshojë mjetet transportuese të cilat lëvizin në autostradë gjegjësisht në rrugën e rezervuar për komunikacion të automjeteve, nëse në vendin ku bashkëngjitet në komunikacion të autostradës, nuk ekziston vijë e veçantë për përshpejtim.

(2) Vozitësi cili me mjetin transportues hiqet nga komunikacioni në autostradë gjegjësisht në rrugën e rezervuar për komunikacion të automjeteve, është i obliguar që me mjetin transportues të tij në kohë të marrë pozitë në vijën e djathtë e fundit të komunikacionit dhe sa më shpejt të kalojë në vijën e veçantë për përshpejtim, nëse ekziston vijë e tillë në hyrjen e rrugës që lidhet.

(3) Gjorbë në shumë prej 35 euro në kundërvlerë me denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 140

(1) Në rast të ndaljes së komunikacionit në autostradë gjegjësisht në rrugën e rezervuar për komunikacion të automjeteve, mjetet transportuese detyrimisht duhet të lënë hapësirë të mjaftueshme në mesin e vijës rrugore, për lëvizje të automjeteve të Policisë, automjeteve dhënien e ndihmës së shpejt dhe automjeteve të zjarrfikësve.

(2) Gjorbë në shumë prej 25 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 1 të këtij neni.

25. Komunikacioni në tunel

Neni 141

(1) Vozitësi i cili lëviz me automjetet nëpër tunel, nuk guxon ta ndalojë automjetin në tunel, as nuk guxon që me automjetin të kryejë kthimi gjysmëharkor ose lëvizje pas.

(2) Gjorbë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 142

(1) Vozitësi i automjetit, është i obliguar që gjatë kohës së lëvizjes nëpër tunel t'i ketë ndezur dritat e mesme për ndriçimin e rrugës.

(2) Gjorbë në shumë prej 20 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

26. Automjeti me përcjellje

Neni 143

(1) Si automjete me përcjellje në kuptimin e këtij ligji, llogariten automjetet të cilave u është ndarë përcjellje nga automjetet e Policisë ose nga persona ushtarakë të

automjeteve të veçanta, të furnizuara me aparate për dhënien e shenjave të veçanta të zëshme dhe ndriçuese në ngjyrë hiri dhe të kuqe, deri sa jepen ato shenja.

(2) Vozitësi i cili në rrugë do të takojë automjet ose kolonë të automjeteve me përcjellje dhe vozitësi i cili do të parakalohet nga automjeti ose kolona e automjeteve me përcjellje, është i obliguar që ta ndalë automjetin e vet; natën në vend të dritave të gjata të përdorë drita të mesme për ndriçimin e rrugës; rreptësisht t'u përmbahet urdhrave që ia japin personat nga përcjellja dhe ta vazhdojnë lëvizjen deri mbasi të kalojnë të gjitha automjetet me përcjellje.

(3) Automjetet me përcjellje, duke llogaritur për sigurinë e pjesëmarrësve tjerë në komunikacion, kanë të drejtë në përparësi të kalimit në lidhje me të gjitha automjetet tjera, përveç në lidhje me automjetet që lëvizin në udhëkryq në të cilin komunikacioni është i rregulluar me shenja ndriçuese të komunikacionit ose me shenja që i jep nëpunësi i uniformuar policor.

(4) Për automjetet me përcjellje nuk zbatohen dispozitat e këtij ligji që kanë të bëjnë me kufizimin e shpejtësisë (neni 38 paragrafët prej 1 deri 4 dhe neni 40 paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji), për ndalesë të parakalimit dhe anashkalimit të kolonës së automjeteve (neni 55 paragrafi 1 alineja 1 të këtij ligji), obligimet në lidhje me lëvizjen e këmbësorëve të cilët kanë shkelur në kalimin e këmbësorëve (neni 127 paragrafët 1 dhe 2 dhe neni 128 paragrafi 1 të këtij ligji), për ndalesë për prerjen e kolonës së këmbësorëve (neni 130 paragrafi 1 i këtij ligji), për kalimin nga njëra në tjetrën vijë tjetër komunikacioni (neni 139 paragrafi 1 të këtij neni), si dhe obligimin për lidhjen me rripit e sigurimit (neni 23 paragrafi 1 të këtij ligji). Automjetet me përcjellje nuk janë të obliguara që të lëvizin njëra mbas tjetrës.

(5) Në rastin kur është e domosdoshme, e duke mbajtur llogari për sigurinë e pjesëmarrësve tjerë në komunikacion, ndaj automjeteve me përcjellje nuk zbatohen as dispozitat që kanë të bëjnë me anën e lëvizjes së automjetit (neni 137 paragrafët prej 1 deri 3 të këtij ligji), bashkëngjijtjen në komunikacion (neni 25 paragrafi 2 të këtij ligji), ndaljen dhe parkimin e mjetit transportues (nenet prej 63 deri 74 të këtij ligji).

(6) Që të mundësojnë parakalim papengueshëm të automjeteve transportuese me përcjellje, këmbësorët janë të obliguar që të largohen nga vija rrugore deri sa ato automjete të kalojnë.

(7) Gjorbë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 të këtij neni.

(8) Gjorbë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë me denarë, do ti kumtohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 6 të këtij neni.

27. Automjete me të drejtë përparësie kalimi

Neni 144

(1) Për automjete të shërbimit për ndihmë të shpejtë, shërbimit të zjarrfikësve, Policisë dhe Armatës së Republikës së Maqedonisë, kur me aparate të veçanta japin shenja të ndriçimi dhe të zëshme, nuk zbatohen dispozitat e këtij ligji për kufizimin dhe mënyrën e ndryshimit të shpejtësisë (neni 36 paragrafët 1 dhe 2 dhe neni 38 paragrafët 1, 2 dhe 3), për ndalesë të parakalimit dhe anashkalimit të kolonës së automjeteve (neni 53 paragrafi 1 pika 1) dhe ndalesë për prerjen e kolonës së këmbësorëve (neni 130) Ato automjetet kanë të drejtë përparësie të kalimit në raport me të gjitha automjetet tjera (neni 40), përveç në raport me automjetet me përcjellje (neni 144) dhe automjetet që lëvizin në udhëkryq në të cilin komunikacioni është i rregulluar me shenja të nëpunësit policor të uniformuar, me kusht që të mos e rrezikojnë sigurinë e pjesëmarrësve tjerë në komunikacion.

(2) Që të mundësojnë kalimin e automjeteve nga paragrafi 1 të këtij neni, këmbësorët janë të obliguar që të largohen nga vija rrugore, t'i lëshojnë automjetet të tjera, ndërsa sipas nevojës edhe të ndalojnë deri sa nuk kalojnë ato automjete.

(3) Kur automjeti i Policisë ose i Armatës së Republikës së Maqedonisë, me përdorimin e dritave të hirta i siguron kalim një automjeti ose kolone të automjeteve që lëvizin prapa tij, vozitësit janë të obliguar t'u kushtojnë kujdes edhe automjeteve të cilave u sigurohet kalim, t'i lëshojnë, e sipas nevojës dhe t'i ndalojnë automjetet e tyre derisa nuk kalojnë ato automjete.

(4) Në lidhje me të drejtën reciproke të përparësisë së parakalimit të automjeteve nga paragrafi 1 të këtij neni, në mënyrë adekuate zbatohen dispozitat e këtij ligji për përparësi të parakalimit.

(5) Aparatet për dhënien e shenjave të veçanta ndriçuese dhe me zë guxojnë të instalohet dhe përdoren vetëm te automjetet me të cilat Policia ose policia ushtarake kryejnë përcjellje (neni 144 paragrafi 1), automjeteve të përcaktuara me aktin e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe automjeteve me të drejtë përparësie të kalimit nga paragrafi 1 dhe 3 të këtij neni.

(6) Personit juridik cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 5 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(7) Për kundërvajtjen nga paragrafi 6 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(8) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 të këtij neni.

(9) Gjobë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 të këtij neni.

(10) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 5 të këtij neni.

Neni 145

(1) Dispozitat nga neni 144 të këtij ligji, në mënyrë adekuate do të zbatohen dhe për automjetet zyrtare që i përdorin përfaqësuesit e Prokurorisë publike dhe të gjykatës për shkak kryerjes së kontrollit në vendin e fatqesisë në komunikacion, për automjetet zyrtare të nëpunësve zyrtarë të doganës dhe automjetet e Ministrisë së Drejtësisë me të cilat transportohen persona të akuzuar ose të dënuar për vepra të kryera penale, kur me aparatet e veçanta japin sinjale ndriçuese dhe të zëshme, përveç në raport me automjetet me përcjellje dhe automjetet me të drejtë përparësie të kalimit të përcaktuara me këtë ligj.

(2) Gjobë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit gjegjësisht këmbësorit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

28. Automjeti me dritë të verdhë rrotulluese

Neni 146

(1) Automjetit që është i dedikuar për mbikëqyrje dhe mirëmbajtje të rrugëve, vendosja dhe mirëmbajtja sinjalizimit dhe pajisjes së komunikacionit, automjeti për mirëmbajtjen e instalimeve elektrike dhe telekomunikimit të rrugëve, automjetit të inspektimit të rrugëve, automjetit për dhënien e ndihmës në rrugë, automjetit për përcjellje të kolonave të organizuara, automjetit për përcjellje të automjeteve me të cilat transportohen ngarkesa të predimensionuara dhe materie të rrezikshme, si dhe mjetet dedikuar për hulumtimin e rrugës, detyrimisht duhet të jetë e instaluar më së paku një dritë rrotulluese që jep dritë në ngjyrë të verdhë.

(2) Vozitës i cili do të hasë automjet nga paragrafi 1 të këtij neni, është i obliguar të lëvizë me vëmendje të veçantë dhe sipas nevojës ta ndalë automjetin e vet.

(3) Gjobë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 të këtij neni.

29. Ngarkesa e automjetit

Neni 147

(1) Automjeti në komunikacion në rrugë publike, nuk guxon të ngarkohet mbi ngarkesën e vet që është e shënuar në lejen e komunikacionit, gjegjësisht mbi ngarkesën e lejuar ose mbi masën më të madhe të lejuar ose gjegjësisht mbi gabaritin e lejuar ose mbi mundësitë që i lejojnë karakteristikat e rrugës dhe mundësitë teknike dhe të konstruksionit të automjetit.

(2) Ngarkesa e automjetit detyrueshëm duhet të jetë e përcaktuar dhe e përforuar në mënyrë:

- që të mos e rrezikojë sigurinë e pjesëmarrësve në komunikacion dhe të mos u shkaktojë dëm rrugëve dhe objekteve të rrugës;

- të mos e zvogëlojë në masë më të madhe stabilitetin e automjetit dhe të mos e vështirësojë drejtimin e automjetit;

- të mos ia zvogëlojë vozitësit shikueshmërinë e rrugës;

- të mos krijohet zhurmë e tepërt, dhe

- të mos i mbyllë aparatet e ndriçimit dhe aparate ndriçuese dhe sinjalizuese të mjetit transportues, targat dhe shenjat tjera të përcaktuara të automjetit.

(3) Ngarkesa e cila transportohet me automjet ose rimorkio, e cila nën veprimin e ndikimeve të jashtme (erë, shi, dhe të ngjashëm) ose nën ndikim të vibracioneve ose ndikime tjera mund të shkapërderdhë në vijën rrugore, detyrimisht duhet të mbulohet me tendë dhe mirë të përforcohet për pjesën anësore të automjetit.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 deri 3 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6)) Gjobë në shumë prej 35 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni.

(7) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 të këtij neni.

Neni 148

(1) Ngarkesa e automjetit nuk guxon që ta tejkalojë pikën më të largët të pjesës së përparme të automjetit më tepër se një metër.

(2) Ngarkesa që transportohet në automjetit dhe në rimorkio, mund ta kalojë pikën më të largët të anës së prapme të automjetit, më së tepërmi për një të gjashtë nga gjatësia e tij e cila në vazhdimësi është e mbështetur mbi hapësirën w ngarkesës.

(3) Nëse me automjetin transportohet ngarkesë në kombinim që përbëhet nga mjeti tërheqës dhe rimorkioja me një bosht, me gjatësinë e mjetit transportues nënkuptohet gjatësia e përgjithshme të automjetit që tërheq dhe rimorkioja me një bosht.

(4) Nëse ngarkesa e automjetit e tejkalon për më tepër se një metër pikën më të largët të anës së prapme të automjetit, pika më e lartë e ngarkesës detyrimisht duhet të jetë e shënuar me pëlhurë të kuqe.

(5) Pika më e lartë e ngarkesës e cila transportohet me automjet për ngarkim ose rimorkio në rastin nga paragrafi 4 të këtij neni, është e shënuar me tabelë, e cila ka formë katrori me dimensione 50 x 50 cm, e ngjyrosur e me vija të shkëmbyeshme të pjerrëta me ngjyrë të portokalltë dhe të bardhë që reflekton dhe është e vendosur normal në boshtin gjatësor të automjetit.

(6) Personit juridik i cili do të japë urdher ose lejojë transport të ngarkesës, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 deri 5 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 me kundërvlerë në denarë.

(7) Për kundërvajtjen nga paragrafi 6 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(8) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi prej 1 deri 5 të këtij neni.

Neni 149

(1) Natën dhe ditën në rast të shikueshmërisë së zvogëluar, në pikën më të lartë të dhënë të ngarkesës e cila transportohet me automjetin është e shënuar:

- në rastin nga neni 158 paragrafi 4 të këtij ligji - me dritë dhe me materie reflektuese me ngjyrë të kuqe, dhe
- kur ngarkesa e automjetit ose rimorkios, anash e tejkalon për më tepër se 40 cm të skajit të jashtëm të dritës së përparme ose të pasme për shënimin e automjetit - me dritë dhe me katadioptr e cila nga ana e përparme japin dritë të bardhë, ndërsa nga ana e pasme - dritë të kuqe.

(2) Personit juridik cili do të japë urdhër ose lejojë transport të ngarkesës, në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1 të këtij neni.

30. Vozitje provuese dhe komunikacioni i automjeteve me targa provuese

Neni 150

(1) Për vozitje provuese për shkak të hulumtimit të karakteristikave të automjetit të sapoproduar ose automjet të riparuar, për të cilin detyrueshëm duhet që të bëhet shmangie nga dispozita të veçanta të rregullave për siguri të komunikacionit të rrugëve, nevojitet leje për vozitje provuese.

(2) Në lejen për vozitje provuese nga paragrafi 1 të këtij neni, theksohen masat për siguri që në harxhimin e vet është i obliguar t'i ndërmarrë organizuesi i vozitjes provuese dhe caktohen persona të cilët mund të gjenden në automjet gjatë kohës së vozitjes provuese dhe shënohen të dhënat themelore të automjetit me të cilin kryhet vozitja provuese, emri dhe mbiemri i vozitësit dhe numri i patentëshoferit, me shënimin e kategorisë, gjegjësisht vërtetimit për njohjen e rregullave të komunikacionit, emri i vendit dhe relacioni ku do të kryhet vozitja provuese, qëllimi i vozitjes provuese, shënimi i rregullave nga komunikacioni nga të cilat gjatë vozitjes provuese do të anulohet edhe koha e realizimit të vozitjes provuese.

(3) Leja për vozitje provuese nga paragrafi 2 të këtij neni, vozitësi është i obliguar që ta mbajë me vete dhe ta tregojë me kërkesën e nëpunësve të uniformuar policorë.

(4) Kërkesa për dhënien e lejes për vozitje provuese i përmban të dhënat nga paragrafi 2 të këtij neni, ndërsa nëse teston automjet ose rimorkio pesha e përgjithshme e të cilit, shtypja e boshtit ose dimensionet i tejkalojnë kufijtë e përcaktuar, me kërkesën duhet të dorëzohet edhe leja për transport të jashtëzakonshëm.

(5) Personit juridik cili do të japë urdhër ose do të lejojë vozitje provuese, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët prej 1 deri 4 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(6) Për kundërvajtjen në paragrafin 5 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(7) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë me denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 të këtij neni.

Neni 151

(1) Leje për vozitje provuese lëshon Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Nëse me vozitje provuese, Ministria për Punë të Brendshme vlerëson se do të mund që të dëmtohet rruga ose objektet e rrugës, leja për vozitje provuese jepet në pajtim me personin juridik të autorizuar për mirëmbajtjen e rrugës në të cilën bëhet vozitja provuese, përveç në rastet kur është dhënë leja për transport të jashtëzakonshëm.

(3) Kur për vozitje provuese organizatori kërkon siguri nga Ministria e Punëve të Brendshme, harxhimet për atë siguri i mban organizatori.

Neni 152

Kërkesa për dhënien e lejes për vozitje provuese do të refuzohet, nëse me vozitjen provuese do të rrezikohet siguria e komunikacionit të rrugëve.

Neni 153

Leja për vozitje provuese nuk e liron vozitësin dhe organizatorin e vozitjes provuese nga përgjegjësia për shkaktimin e fatkeqësisë së komunikacionit gjatë realizimit të vozitjes provuese, për shkak të shmangies nga rregullat e veçanta të komunikacionit.

Neni 154

(1) Automjeti me të cilin kryhet vozitja provuese, krahas targës regjistruese gjegjësisht targës provuese, detyrimisht duhet të shënohet me shkrim "VOZITJE PROVUESE" në pjesën e parme dhe të pasme të automjetit.

(2) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë në procedurën mandatare do t'i kumtohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 155

(1) Në automjetin i cili është shënuar me targa provuese, nuk guxon të transportohen persona tjerë ose ngarkesë.

(2) Me përjashtim, në automjetin nga paragrafi 1 të këtij neni, krahas vozitësit mund që të transportohet edhe një person nëse është pronar, gjegjësisht bartës i të drejtës së përdorimit të automjetit.

(3) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1 të këtij neni.

31. Pjesëmarrja në komunikacion e automjeteve që nuk i plotësojnë kushtet e përcaktuara (transport të jashtëzakonshëm)

Neni 156

(1) Automjetet që nuk i plotësojnë kushtet e përcaktuara në lidhje me dimensionet, masën e përgjithshme dhe ngarkesën e boshtit dhe nuk ekziston mundësi që të sillen në gjendjen e tillë, mund të marrin pjesë në komunikacion të rrugë publike nëse i plotësojnë kushtet e veçanta që mundësojnë komunikim të sigurt dhe të papengueshëm, të përcaktuara në lejen për transport të jashtëzakonshëm që e jep personi juridik i autorizuar për mirëmbajtjen e rrugëve, në bazë të pajtueshmërisë nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Ministria e Punëve të Brendshme, pajtueshmërinë nga paragrafi 1 të këtij neni, e jep në afat prej 24 orësh nga pranimi i kërkesës për dhënien e pajtueshmërisë për transport të jashtëzakonshëm.

(3) Ministria e Punëve të Brendshme në pajtueshmërinë mund të përcaktojë edhe kushte të veçanta për transport të jashtëzakonshëm, sipas të cilit personi juridik ose personi i cili kryen transport të jashtëzakonshëm është i obliguar të veprojë.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 dhe 3 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

Neni 157

(1) Transporti i jashtëzakonshëm nuk do të fillojë gjegjësisht do të ndërpritet, nëse krijohen rrethana të tilla të cilat e rrezikojnë sigurinë e komunikacionit ose e pengojnë në mënyrë të konsiderueshme lëvizjen e tij ose kur nuk janë plotësuar kushtet e theksuara në lejen për transport të jashtëzakonshëm ose nëse leja është dhënë pa pajtimin e Ministrisë së Punëve të Brendshme.

(2) Për shkaqet nga paragrafi 1 të këtij neni, transportin i jashtëzakonshëm mund ta ndalojë gjegjësisht ta ndërpresë Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(5) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1 të këtij neni.

Neni 158

Harxhimet për sigurinë e transportit të jashtëzakonshëm kur atë e kryejnë nëpunës të unifromuar policorë të Ministrisë së Punëve të Brendshme, nuk i ngarkohen transportuesit.

Neni 159

Dispozitat nga nenet 156, 157 dhe 158 të këtij neni, nuk kanë të bëjnë me transportin e jashtëzakonshëm që e organizojnë dhe e realizojnë Ministria e Punëve të Brendshme dhe Armata e Republikës së Maqedonisë.

32. Manifestime sportive dhe tjera në rrugë

Neni 160

(1) Në rrugë publike mund të mbahen manifestime sportive dhe tjera, në bazë të lejes së marrë nga Ministria e Punëve të Brendshme, me pajtueshmëri paraprake nga personi juridik i autorizuar për mirëmbajtjen e rrugëve.

(2) Organizator i manifestimit në rrugë publike, mund të jetë vetëm person juridik.

(3) Lejen nga paragrafi 1 i këtij neni, e jep njësia organizative adekuate e Ministrisë së Punëve të Brendshme sipas rajonit në të cilin mbahet manifestimi, ndërsa në qoftë se manifestimi mbahet në rajonin e dy ose më tepër komunave, lejen e jep Ministria e Punëve të Brendshme.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 161

(1) Në lejen për mbajtjen e manifestimit në rrugë publike, Ministria e Punëve të Brendshme i përcakton masat për siguri të cilat organizatori është i obliguar t'i ndërmarrë në hapësirën ku do të mbahet manifestimi.

(2) Si hapësirë ku do të mbahet manifestimi, llogaritet rruga për gara, hapësira për shikuesit dhe hapësira për automjetet e garuesve.

(3) Kur për shkak mbajtjes të manifestimit është i domosdoshëm kufizimi ose ndalimi i komunikacionit, organizatori është i obliguar për këtë ta njoftojë publikun me mjete për informim publik ose në mënyrë tjetër adekuate, më së paku 48 orë para fillimit të manifestimit.

(4) Personit juridik (organizator të manifestimit në rrugë) i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik (organizatorë i manifestimit në rrugë).

Neni 162

(1) Kërkesa për dhënien e lejes për mbajtjen e manifestimit në rrugë, paraqitet më së paku 15 ditë para fillimit të mbajtjes të manifestimit.

(2) Kërkesa nga paragrafi 1 e këtij neni përmban: emrin e organizatorit të manifestimit, rrugën dhe relacionin në të cilin do të mbahet manifestimi, datën dhe kohën e mbajtjes së manifestimit dhe masat të cilat organizatori i parashikon t'i ndërmarrë për shkak të sigurimit të pjesëmarrësve të drejtpërdrejt në manifestim, pjesëmarrësit në komunikacion dhe shikuesit.

(3) Me kërkesën nga paragrafi 1 të këtij neni, organizatori i paraqet programin dhe propozicionet e manifestimit.

Neni 163

Ministria e Punëve të Brendshme do ta refuzojë kërkesën për dhënien e lejes për mbajtjen e manifestimit në rrugë publike nëse kërkuksi është person fizik, nëse konstaton se organizatori i manifestimit nuk është në gjendje të sigurojë rendin e duhur dhe t'i zbatojë masat për sigurimin e manifestimit dhe hapësirën ku do të mbahet, nëse kërkesa nuk është paraqitur në kohë ose nëse me kufizimin ose me ndalimin e komunikacionit në drejtime më të rëndësishme rrugore, në masë më të madhe do të pengohet ose rrezikohet komunikacioni, si dhe në rastet kur nuk është marrë pajtueshmëria nga personi juridik i autorizuar për mirëmbajtjen e rrugëve.

Neni 164

Nëse manifestimi sportiv në të cilin garojnë automjete në shpejtësi, mbahet në rrugë në të cilën gjatë manifestimit ndërpritet komunikacioni, me kërkesë për dhënien e lejes për mbajtjen e manifestimeve të tilla, bashkëngjitet edhe dëshmi për pajtueshmëri të Ministrisë së Transportit dhe Lidhjeve për mbajtjen e këtij manifestimi.

Neni 165

(1) Garuesit të cilët marrin pjesë në manifestimin në rrugë, mund t'i ndjekin vetëm automjetet e shënuara në mënyrë të veçantë me shenjë që e ka përcaktuar organizatori.

(2) Ekzemplar nga shenja nga paragrafi 1 të këtij neni, i paraqitet Ministrisë së Punëve të Brendshme, më së voni tri ditë para fillimit të manifestimit.

(3) Personit juridik (organizator i manifestimit në rrugë) i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik (organizatorë i manifestimit në rrugë).

Neni 166

(1) Organizatori i manifestimit nuk guxon të lejojë të fillojë manifestimi, gjegjësisht do ta ndërpretë mbajtjen e tij, nëse nuk janë ndërmarrë të gjitha masat për siguri të theksuara në lejen për mbajtjen e manifestimit.

(2) Për shkaqet nga paragrafi 1 të këtij neni, mbajtjen e manifestimit në rrugë mund ta ndalojë gjegjësisht ta ndërpretë Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) Personit juridik (organizator i manifestimit në rrugë) i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik (organizatorë i manifestimit në rrugë).

Neni 167

(1) Nëse për shkak të sigurimit të manifestimit sportiv ose ndonjë manifestimi tjetër në rrugë, Ministria e Punëve të Brendshme vlerëson se është e domosdoshme prania e nëpunësve të uniformuar policorë, e përcakton numrin e nëpunësve të uniformuar policorë në lejen e manifestimit nga neni 160 të këtij ligji dhe i përcakton harxhimet për pranë e tyre në manifestim.

(2) Harxhimet nga paragrafi 1 i këtij neni, janë në ngarkesë të organizatorit të manifestimit.

Neni 168

(1) Organizatori i manifestimit është i obliguar që menjëherë, e më së voni në afat prej 24 orësh pas mbajtjes së manifestimit t'i heqë nga rruga shenjat e komunikacionit, shenjat tjera, aparatet dhe sendet të cilat kanë qenë të vendosura në lidhje me mbajtjen e manifestimit.

(2) Nëse organizatori i manifestimit nuk vepron sipas dispozitës nga paragrafi 1 të këtij neni, Ministria e Punëve të Brendshme do të urdhërojë që shmangia të kryhet me harxhimet e organizatorit.

(3) Personit juridik (organizator i manifestimit në rrugë) i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik (organizatorë i manifestimit në rrugë).

33. Transporti i personave me automjete

33.1. Dispozitat themelore

Neni 169

(1) Me automjet në komunikacion rrugor mund të transportohen persona në atë numër i cili është shënuar në lejeqarkullimin, përkatësisht në vërtetimin e regjistrimit, nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndrysh.

(2) Në automjet, dy fëmijë deri në moshën 10 vjeçe llogariten si një person.

(3) Personit juridik që do të urdhërojë ose lejojë që të transportohen persona, në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(5) Gjobë në shumë prej 200 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi (1) të këtij neni.

Neni 170

(1) Në makinë, në ulësen e përparme nuk guxon të transportohet fëmijë më i vogël se 12 vjeç, as person i cili qartazi vërehet se është nën ndikim të alkoolit, drogës ose substancave tjera psikotropike.

(2) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 25 pika negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 171

(1) Personi i cili transportohet me automjet, nuk guxon që në çfarëdo mënyre ta pengojë vozitësin në drejtimin e automjetin, të ndikojë mbi vozitësin të drejtë me automjetin në mënyrë me të cilën zvogëlohet siguria e

komunikacionit, e të mos marrë veprime me të cilat e rrezikon sigurinë e personale ose sigurinë e tjerëve (hapja e dritareve, ulja mbi dritare, kërcim nga automjeti dhe të ngjashëm).

(2) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet personit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 172

(1) Në hapësirën e mbyllur të automjetit ose të rimorkios, i cili nuk mund të hapet nga ana e brendshme, vozitësi nuk guxon të transportojë persona, përveç në automjetet e Ministrisë së Punëve të Brendshme, organeve të jurisprudence, Drejtorisë Doganore dhe Armatës së Republikës së Maqedonisë.

(2) Në rimorkio që e tërheq automjeti, në rimorkio për kampim dhe rimorkio të lehta të cilat i tërheqin automjetet nuk guxojnë të transportohen persona.

(3) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë që të transportohen persona, në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 të këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(5) Gjobë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

(6) Gjobë në shumë prej 25 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative do t'i kumtohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 të këtij neni.

Neni 173

(1) Në pjesët e jashtme të automjetit ose rimorkios, mund të transportohen vetëm persona të cilat punët në vendin e tyre të punës i kryejnë në atë mënyrë me automjetin (automjet zjarrfikës, automjet i higijenës komunale, automjet i elektrodistribucionit dhe të tjera).

(2) Gjobë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 174

(1) Në hapësirën e automjeteve në të cilën kryhet transport i personave, nuk guxon që njëkohësisht të transportohen dhe kafshë.

(2) Me përjashtim nga paragrafi 1 të këtij neni, në automjet mund të transportohen kafshë, vetëm në kuti mbrojtëse të përpunuara në mënyrë të veçantë.

(3) Gjobë në shumë prej 35 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 20 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

(4) Gjobë në shumë prej 35 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 20 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji të vozitësit i cili do të veprojë në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 të këtij neni.

33.2. Transporti i personave me autobus

Neni 175

(1) Në autobus dhe në rimorkion e tij me të cilin kryhet transport publik i personave ose transport për nevoja personale në komunikacionin lokal, mund të transportohen aq persona sa ka ulëse të montuara.

(2) Në autobus dhe në rimorkion e tij me të cilin kryhet transport publik ose transport për nevoja personale në komunikacionin urban dhe ndërrurban, mund të transportohen aq persona sa ka ulëse të montuara dhe vende për qëndrim.

(3) Me automjetet nga paragrafi 2 të këtij neni, në mënyrë të detyrueshme duhen të montohen mbajtës për persona që transportohen duke qëndruar.

(4) Numri i vendeve për qëndrim përcaktohet në bazë të dokumentacionit të fabrikës (deklarata e prodhuesit), për ngarkesën e lejuar të automjetit dhe shënohet në lejeqarkullim.

(5) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë të transportohen persona në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 dhe 3 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(6) Për kundërvajtjen nga paragrafi 5 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(7) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 25 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

Neni 176

(1) Autobusi me të cilin kryhet transport i organizuar i fëmijëve, në mënyrë të detyrueshme duhet të jetë i shënuar me shenjë të veçantë të vendosur në anën e përparme dhe të prapme të autobusit.

(2) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë transport të fëmijëve në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 25 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 177

Në rast të evakuimit, fatkeqësisë elementare, epidemisë dhe zjarrit me vëllim më të madh në autobus dhe në rimorkion e tij mund të transportohen persona edhe duke qëndruar.

Neni 178

(1) Në autobus nuk guxon të hapet dera për kohën që është duke lëvizur. Vozitësi nuk guxon të fillojë me vozitje përderisa udhëtarët nuk janë të vendosur sigurt dhe përderisa dera e autobusit nuk është mbyllur.

(2) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 25 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

33.3. Transport i personave me automjete për ngarkim

Neni 179

(1) Në automjetet për ngarkim, në hapësirën e përcaktuar për vendosjen e ngarkesës mund të transportohen ose së tepërmi pese persona, të cilët punojnë në ngarkimin me shkarkim të barrës.

(2) Personat nga paragrafi 1 të këtij neni, nuk guxojnë të qëndrojnë në automjet, e as të ulen në anët e karocersisë, në ngarkesë jo të qëndrueshme ose në ngarkesë që e tejkalon lartësinë e arkës për ngarkim.

(3) Në automjetin për ngarkim në të cilën nuk ka kanat në karoceri dhe në automjetin për ngarkim me shkarkues automatik, në hapësirën e përcaktuar për vendosjen e ngarkesës nuk guxojnë të transportohen persona.

(4) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë të transportohen persona, në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 dhe 3 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 200 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

(7) Gjobë në shumë prej 15 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji do t'i kumtohet personit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 të këtij neni.

Neni 180

(1) Në automjetin për ngarkim, në hapësirën e përcaktuar për vendosjen e ngarkesës, në bazë të lejes së posaçme mund të transportohen punëtorë nga vendbanimi deri në vendin e punës dhe anasjelltas dhe nga një vend deri në vendin tjetër të punës (transport grupor).

(2) Automjeti për ngarkim, në hapësirën e përcaktuar për vendosjen e ngarkesës kryhet transport grupor, ka ulëse të përforcuara për dysheme të karocersisë, me gjerësi më së paku 45 cm për çdo person, kanatat e karocersisë të larta më së paku 120 cm mbajtëse e jashtme e fortë më së paku 120 cm në ulëset e prapme dhe në ulëset me gjatësi në fund të karocersisë, nëse kanatat e tij janë më të ulëta se 120 cm, bartës i tendës dhe tenda me dy vrima për qarkullim dhe shkallë për hyrjen dhe daljen e personave.

(3) Leja për transport grupor jepet pasi do të vërtetohet me kontroll teknik se automjeti për ngarkim është në rregull.

(4) Leje për transport grupor lëshon Ministria e Punëve të Brendshme në bazë të selisë përkatësisht vendbanimit të bartësit të kërkesës.

(5) Në rast të evakuimit, fatkeqësisë elementare, epidemisë ose zjarrit me vëllim më të madh, me automjetin për ngarkim në hapësirën e përcaktuar për vendosjen e ngarkesës, transporti grupor kryhet pa leje.

(6) Në rastet nga paragrafi 5 të këtij neni, nuk mund të kryhet transporti grupor i fëmijëve deri në moshën 14 vjeç, nëse nuk është siguruar përcjellja nga personi i moshuar.

(7) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë të transportohen persona në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 dhe 6 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 euro deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(8) Për kundërvajtjen nga paragrafi 7 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(9) Gjobë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 6 i këtij neni.

Neni 181

(1) Me automjet për ngarkim me të cilin kryhet transporti grupor, mund të drejtojnë vetëm vozitësi të cilit drejtimin me automjet e ka si profesione themelor dhe i cili më së paku tre vjet ka drejtuar automjet nga ajo kategori.

(2) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë transport grupor, në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 182

(1) Leja për transport grupor nga neni 180 paragrafi 3 i këtij ligji, përmban: mbiemrin dhe emrin e shoferit, numrin e patentëshoferit me shënimin e kategorisë së automjetit,

markën e automjetit, numrin e targës së regjistrimit dhe numrin e lejeqarkullimit, kohën kur është lëshuar leja, relacionin me të cilin automjeti qarkullon dhe numrin e personave që mund të transportohen me automjetin.

(2) Leja nga paragrafi 1 i këtij neni, lëshohet me afat të kohëzgjatjes deri në gjashtë muaj.

(3) Vozitësi është i detyruar që për kohën e kryerjes së transportit me vete ta bartë lejen dhe ta tregojë me kërkesën e nëpunësit të uniformuar policor.

(4) Gjohë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 25 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 183

Pesha e përgjithshme e personave të cilët transportohen në mënyrë grupore me automjet, nuk guxon të kalojë 70% nga fuqia bartëse e mjetit transportues

Neni 184

(1) Nëse në automjetin për ngarkim transportohen kafshë, në hapësirën në të cilën transportohen kafshët nuk guxojnë të transportohen persona.

(2) Në rimorkion që e tërheq automjeti për ngarkim, nuk guxon të transportohen fëmijë.

(3) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë të transportohen kafshë, në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjohë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(5) Gjohë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

33. 4. Transporti i personave në rimorkio që e tërheq traktori ose multikultivatori

Neni 185

(1) Në rimorkion që e tërheq traktori, mund të transportohen deri në pesë persona, ndërsa rimorkion që e tërheq multikultivatori - deri në tre persona të cilët punojnë në ngarkim ose shkarkim të barrës ose të cilët kryejnë punë bujqësore.

(2) Në rimorkion me shkarkues automatik, mund të transportohen persona deri në numrin e caktuar në paragrafin 1 të këtij neni, nëse është shkycur ai aparat.

(3) Në rimorkio, nëse ngarkesa e kalon lartësinë e sëndukut të ngarkesës, nuk guxon të transportohen persona.

(4) Për kohën e transportit, personat në mënyrë të detyrueshme duhet të ulen në dysHEME të sëndukut të ngarkesës ose të barrës.

(5) Nëse traktori tërheq dy rimorkio, në to nuk guxon të transportohen persona.

(6) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë tërheqjen e mjetit transportues në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1, 3, dhe 5 të këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(7) Për kundërvajtjen nga paragrafi 6 të këtij neni, gjohë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(8) Gjohë në shumë prej 25 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 15 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1, 3 dhe 5 të këtij neni.

(9) Gjohë në shumë prej 15 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet personit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 4 të këtij neni.

Neni 186

(1) Me rimorkion që e tërheq traktori, mund të transportohen edhe më tepër se pesë persona, nëse ata kryejnë punë bujqësie edhe atë vetëm nga vendbanimi deri në vendi e punës dhe anasjelltas edhe nga një vend në vend tjetër të punës.

(2) Në rast të fatkeqësisë elementare, epidemisë ose zjarrit në vëllim më të madh, me rimorkion që e tërheq traktori, mund të transportohen edhe më tepër se pesë persona.

(3) Transporti i personave nga paragrafi 1 të këtij neni, nuk mund të kryhet nëse rimorkioja është me shkarkues automatik ose me një bosht.

(4) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë tërheqjen e mjetit transportues në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 dhe 3 i këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjohë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjohë në shumë prej 200 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni.

Neni 187

(1) Me traktor që tërheq rimorkio në të cilën kryhet transporti i personave nga neni 185 paragrafët 1 dhe 2 i këtij ligji, mund të drejtojnë vetëm vozitësi cili posedon së paku tre vjet patentëshoferi që jep të drejtë të drejtohet me traktor.

(2) Me motokultivator që tërheq rimorkio në të cilën kryhet transport i personave, mund të drejtojnë vetëm vozitësi i cili posedon patentëshoferi që jep të drejtë të drejtohet me multikultivator.

(3) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë transport të personave në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjohë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(5) Gjohë në shumë prej 200 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 188

(1) Person i cili transportohet me rimorkio që e tërheq traktori ose multikultivatori nuk guxon të qëndrojë, të qëndroj në kanatën e sëndukut të ngarkuar, të kërcejë dhe të kërcej poshtë e lartë derisa automjeti është në lëvizje, e as të vozitet në pjesët e jashtme ose veglat e kyçëse që i tërheq traktori, përkatësisht multikultivatori.

(2) Gjohë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 25 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

(3) Gjohë në shumë prej 20 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet në pajtim me dispozitat e këtij ligji, personit nga paragrafi 1 të këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 189

Dispozitat nga nenet 169 deri 188 të këtij ligji, nuk kanë të bëjnë me mjetet e transportit të Ministrisë së Punëve të Brendshme dhe të Armatës së Republikës së Maqedonisë.

33.5. Transporti i personave me automjete tjera

Neni 190

(1) Në biçikletë, biçikletë me motor, tricikël të lehtë, tricikël, katërcikël të lehtë dhe katërcikël, guxon të transportohet fëmijë deri në moshën shtatë vjeçe nëse në mjetin transportues është e montuar ulëse e veçantë para vozitësit.

(2) Në biçikletë me motor ose motoçikletë, guxon të transportohet person mbi moshën shtatë vjeçe, nëse e ka lëshuar ulësen e veçantë dhe gjatë kohës së vozitjes i mban këmbët në mbajtëse të veçantë.

(3) Gjorbë në shumë prej 15 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 191

(1) Në rimorkio që e tërheq ose shtyn biçikleta, biçikletë me motor, motoçikletë, tricikël i lehtë, tricikël, katërcikël i lehtë dhe katërcikël, si dhe në sëndukun e ngarkuar në biçikletë, biçikletë me motor, motoçikletë, tricikël i lehtë, tricikël dhe katërcikël i lehtë, nuk guxojnë të transportohen fëmijë.

(2) Gjorbë në shumë prej 35 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 192

(1) Në karrocë guxojnë të transportohen aq persona sa lejon hapësira që personat të vendosen ulur.

(2) Vozitësi dhe personat të cilat transportohen në karrocë, nuk guxojnë të qëndrojnë në mjetin transportues, të qëndrojnë në kanatat e automjetit ose në ngarkesën e pasigurt, e as të gjenden në bigë për kohën e lëvizjes së mjetit transportues.

(3) Gjorbë në shumë prej 15 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet drejtuesit të karrocës i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

(4) Gjorbë në shumë prej 15 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet personit i cili vepron në kundërshtim të paragrafit 2 të këtij neni.

Neni 193

(1) Në traktor, makinë pune ose multikultivator, mund të transportohet person vetëm nëse ka ulëse të veçantë të montuar në fabrikë.

(2) Gjorbë në shumë prej 25 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 15 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

IV. SHENJAT E KOMUNIKACIONIT DHE PAJISJET

1. Dispozitat themelore

Neni 194

(1) Rrugët publike shënohen me shenja të përcaktuara të komunikacionit, me të cilat pjesëmarrësve në komunikacion u kumtohen kufizimet, ndalesat dhe detyrimet.

(2) Me shenja komunikacioni shënohen dhe rreziqet me karakter të përkohshëm.

(3) Pjesëmarrësit në komunikacion janë të detyruar t'u përmbahen kufizimeve, ndalesave dhe detyrimeve të shprehura me shenjat e vendosura të komunikacionit.

(4) Personit juridik që është kompetent për mirëmbajtjen e rrugës, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1, 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjorbë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 të këtij neni, gjorbë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjorbë në shumë prej 25 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare do t'i kumtohet, përkatësisht 15 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji pjesëmarrësit në komunikacion i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 të këtij neni.

Neni 195

(1) Shenja komunikacioni janë: shenjat për rrezik; shenja për urdhëresa në mënyrë të prerë dhe shenja për njoftim me tabelë plotësuese ose pa të, e cila është pjesë përbërëse e shenjës së komunikacionit dhe e cila së afërmi e përcakton rëndësinë e shenjës së komunikacionit; shenja ndriçuese komunikacioni; shenja në vijën rrugore, në trotuar dhe ngjashëm dhe shenja ndriçuese në rrugë.

(2) Shenjat e komunikacionit janë unike në territorin e Republikës së Maqedonisë.

(3) Shenjat e komunikacionit për informim dhe tabelat plotësuese të cilat janë pjesë përbërëse e shenjave të komunikacionit dhe të cilat se afërmi e përcaktojnë rëndësinë e shenjës së komunikacionit, janë të shënuara në gjuhën maqedonase dhe në alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën angleze dhe frënge dhe tyren alfabetin e tyre, kurse në rajonet e njësive të vetadministrimit lokal në të cilat së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase edhe në atë gjuhë dhe alfabet zyrtar.

Neni 196

(1) Shenjat e komunikacionit vendosen dhe mirëmbahen ashtu që pjesëmarrësit në komunikacion në kohë dhe lehtë të mund t'i shohin edhe ditën edhe natën dhe në kohë të veprojnë në pajtim me domethënien e tyre.

(2) Shenjat e komunikacionit mënjanojnë, plotësojnë ose zëvendësojnë nëse domethënia e tyre nuk u përgjigjet kushteve të ndryshuara të komunikacionit rrugor, kërkesave të sigurisë ose të njëjtat janë dëmtuar ose shkatërruar.

(3) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugëve i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjorbë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 të këtij neni, gjorbë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 197

(1) Në shenjën e komunikacionit dhe në shtyllën në të cilën është vendosur shenja, është e ndaluar të vendoset çdo gjë që nuk është në lidhje me domethënien e shenjës së komunikacionit.

(2) Ndalohet veprimi i paautorizuar, zhvendosja, mënjanimi dhe dëmtimin i shenjave të komunikacionit dhe pajisjes në rrugë ose ndryshimi i domethënies së shenjave të komunikacionit.

(3) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugës, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjorbë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 të këtij neni, gjorbë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(5) Gjorbë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit fizik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 të këtij neni.

Neni 198

(1) Në rrugë nuk guxojnë të vendosen tabela, shenja, drita, shtylla ose sende të ndryshme të ngjashme me të cilat fshihet ose zvogëlohet shikimi i shenjave të vendosura të komunikacionit ose të cilat me formën, ngjyrën, pamjen ose vendin e vendosjes së tyre imitojnë ose i ngjajnë ndonjë shenje të komunikacionit ose i verbajnë pjesëmarrësit në komunikacion ose i shkujdesin në masë e cila mund të jetë e rrezikshme për sigurinë e komunikacionit.

(2) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugëve i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjorbë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 të këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit fizik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 199

Në pajisjen e komunikacionit bën pjesë:

- pajisja për shënimin e punëve në rrugë;
- pajisja për shënimin e vendit të caktuar për ishullin e këmbësorëve;
- pajisja për shënimin e punëve, pengesave dhe dëmtimeve të rrugës;
- pajisja për mbajtjen dhe drejtimin e komunikacionit;
- pajisja për ngadalësimin e komunikacionit, dhe
- pajisje tjetër.

2. Shenjat për rrezik, shenjat për urdhrat eksplicite dhe shenjat për njoftim

Neni 200

(1) Shenjat për rrezik shërbejnë që pjesëmarrësit në komunikacionin rrugor të paralajmërohen për rrezikun që u kanoset në vend të caktuar, përkatësisht në një pjesë të rrugës dhe të njoftohen me natyrën e atij rreziku.

(2) Shenjat për urdhra eksplicite u bëjnë me dije pjesëmarrësve në komunikacionin rrugor - ndalesat, kufizimet dhe detyrimet të cilave ata detyrimisht duhet t'u përmbahen.

(3) Shenjat për njoftim u japin pjesëmarrësve në komunikacion njoftimet e nevojshme për rrugën në të cilën lëvizin dhe njoftime tjera që mund të jenë të dobishme.

Neni 201

(1) Shenjat për rrezik dhe shenjat për urdhra eksplicite në rrugë, janë të lyera me materie reflektuese ose janë të ndriçuara me burimin e vet të ndriçimit.

(2) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugës i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 të këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 202

Shenjat për rrezik, shenjat për urdhra eksplicite dhe shenjat për njoftim, të cilat janë të vendosura në autostradë ose në tunel më të gjatë se 500 metra, duhet të jenë të vendosura në mënyrë të cilën në pajtim me kushtet momentale dhe rrethanat e qarkullimit në autostradë, përkatësisht në një pjesë të saj ose në tunel, mund ta ndryshojnë domethënien e tyre.

3. Shenjat ndriçuese të komunikacionit dhe tabelat sinjalizuese

Neni 203

(1) Për rregullimin e komunikacionit përdoren aparate me të cilat jepen shenja ndriçuese të komunikacionit me ndriçim trengjyresh me ngjyrë të kuqe, të verdhë dhe të gjelbër.

(2) Në aparatet për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit me ndriçim trengjyresh, dritat vendosen në boshtin vertikal njëra pas tjetrës, edhe atë: e kuqja lart, e verdha në mes, ndërsa e gjelbra poshtë. Nëse aparati për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit është vendosur mbi shiritin e komunikacionit, dritat mund të vendosen në bosht horizontal, njëra pranë tjetrës, edhe atë: e kuqja majtas, e verdha në mes, ndërsa e gjelbra djathtas. Dritat e aparatit për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit kanë formën e rrethit, ndërsa drita e gjelbër mund të ketë edhe formë të një apo më tepër shigjetëzave të vendosura në rreth me ngjyrë të zezë.

Neni 204

Në aparatet për dhënien e shenja ndriçuese të komunikacionit me ndriçime trengjyresh:

- e kuqja dhe drita e gjelbër nuk guxojnë të jenë të ndezura njëkohësisht;

- drita e gjelbër mund të jetë e ndezur si dritë e pavarur në largësi kohore nga ndërprerja e dritës së gjelbër deri në paraqitjen e dritës së kuqe ose njëkohësisht me dritë të kuqe - para paraqitjes së dritës së gjelbër;

- drita e gjelbër mund të jetë e ndezur vetëm si dritë e pavarur. Ndryshimi i dritës së ndezur në dritë të verdhë mund të shënohet me vezullimin e dritës së gjelbër.

Neni 205

(1) Aparatit për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit me ndriçime trengjyresh, mund t'i shtohet shenjë ndriçuese plotësuese në formë të shigjetës së gjelbër ndriçuese ose më shumë shenja të tilla.

(2) Shenjat ndriçuese plotësuese nga paragrafi 1 të këtij neni, vendosen në anën përkatëse të shenjës ndriçuese të komunikacionit edhe atë në lartësi në të cilën gjendet drita e gjelbër.

Neni 206

(1) Në aparatit për dhënien e shenjave ndriçuese të komunikacionit me të cilat në rrugën më tepër se dy vija komunikacioni të shënuara me vija përgjatë rrugës, komunikacioni rregullohet për çdo vijë komunikacioni veçanërisht dhe që ndodhen mbi vijën e komunikacionit - drita e kuqe nënkupton ndalesën e komunikacionit në vijën e komunikacionit mbi të cilën është vendosur, ndërsa drita e gjelbër - kalim i lirë në vijën përkatëse të komunikacionit.

(2) Drita e kuqe nga paragrafi 1 të këtij neni, ka formën e vijave të kryqëzuara, ndërsa ngjyra e gjelbër - formën e shigjetës me majën e kthyer teposhtë.

(3) Gjobë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 207

(1) Për rregullimin e komunikacionit të udhëtarëve, mund të përdoren edhe aparate të veçanta për dhënien e shenjave ndriçuese në komunikacion me drita dyngjyresh me ngjyrë të kuqe dhe të gjelbër dhe me aparate për dhënien e sinjaleve me zë. Dritat dyngjyresh të shenjave ndriçuese të komunikacionit janë të vendosura në boshtin vertikal njëra nën tjetrën edhe atë: drita e kuqe lart, ndërsa drita e gjelbër poshtë.

(2) Dritat nga paragrafi 1 të këtij neni, përbëhen nga sipërfaqja ndriçuese me ngjyrë të kuqe ose të gjelbër në të cilën gjenden siluetë e errët e këmbësorit ose nga sipërfaqja e errët në të cilën gjenden silueta ndriçuese të këmbësorit me ngjyrë të kuqe ose gjelbër. Dritat nga paragrafi 1 të këtij neni, nuk guxojnë të jenë të ndezura njëkohësisht.

Neni 208

(1) Nëse punët në vijën rrugore në rrugë publike shënohen me tabela sinjalizuese të komunikacionit, ato shënohen me drita me qelq reflektues ose me materie reflektuese edhe atë ana e djathtë e vijës rrugore - me shenja me ngjyrë të kuqe, ndërsa ana e majtë - shenjat janë me ngjyrë të kuqe.

(2) Skajet e vijës rrugore në pjesën e rrugës nëpër tunel, në mënyrë të detyrueshme duhet të jenë të shënuara me shenjat nga paragrafi 1 të këtij neni.

(3) Nëse pjesa e sipërme e ishujve për këmbësor, në ishujt për drejtimin e komunikacionit dhe objektet tjera të vijës së rrugës natën nuk janë të ndriçuara mjaft, të njëjtit shënohen me drita me qelq reflektues ose me materie reflektuese me ngjyrë të verdhë.

(4) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugëve i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 dhe 3 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 të këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

4. Shenjat në rrugë

Neni 209

(1) Shenjat në rrugë shërbejnë për rregullimin e komunikacionit të rrugëve dhe për njoftimin dhe udhëheqjen e pjesëmarrësve në komunikacion.

(2) Shenjat në rrugë mund të vendosen vetëm ose me shenja tjera komunikacioni, nëse është e nevojshme domethënia e këtyre shenjave që dallohen në mënyrë të veçantë, përkatësisht më plotësisht të përcaktohet ose sqarohet.

(3) Shenjat e rrugës përbëhen nga vijat, shigjetat, mbishkrimet dhe shenjat tjera.

(4) Shenjat e rrugës mund të kenë edhe cilësi reflektuese.

Neni 210

(1) Shenjat e rrugës vendosen në rrugë me vijë rrugore bashkëkohore.

(2) Në rrugë jashtë vendbanimit, me vijë rrugore bashkëkohore për komunikacion në dy drejtime, në të cilën ekzistojnë vetëm dy vija komunikacioni, ato vija janë të ndara me vijë përgjatë vijës së rrugës, ndërsa në rrugën magjistrale - të shënuar dhe me vija margjinash.

(3) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugëve i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

5. Shënimi i kalimit të rrugës mbi vijën hekurudhore

Neni 211

(1) Në pjesë të rrugës para kalimit të rrugës mbi vijën hekurudhore në nivel të njëjtë, janë vendosur shenja përkatëse të komunikacionit.

(2) Me përjashtim nga dispozita e paragrafit 1 të këtij neni, nuk është e detyrueshme vendosja e shenjave në vendin e kryqëzimit të rrugëve për këmbësorë me vijë hekurudhore në nivel të njëjtë.

(3) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugëve i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 212

(1) Në kalimet në rrugë mbi vijën hekurudhore në të njëjtin nivel, përveç shenjave të komunikacionit nga neni 211 paragrafi 1 të këtij ligji, vendosen dhe mbrojtës dhe gjysmëmbrojtës, përkatësisht aparate për dhënien e shenjave me të cilat paralajmërohet arritja e trenit, nëse këtë e kërkon dendësia e komunikacionit ose kushtet tjera në kalimin e rrugës mbi vijën hekurudhore në të njëjtin nivel.

(2) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugëve i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 213

Shenjat ndriçuese më të cilat paralajmërohet arritja e trenit në kalimin e rrugës mbi vijën hekurudhore në të njëjtin nivel, jepen me ndezje në mënyrë alternative të dy dritave vezulluese të cilat e kanë formën e rrethit.

Neni 214

(1) Në kalimin e rrugës mbi vijë hekurudhore në të njëjtin nivel në të cilën ekziston aparat për dhënien e shenjave ndriçuese me të cilat paralajmërohet afrimi i trenit, përkatësisht lëshimi mbrojtësve ose gjysmëmbrojtësve, atij aparati mund t'i shtohet dhe aparat për dhënien e shenjave me zë.

(2) Në kalimet në rrugë tokësore me qarkullim të dobët dhe në rrugë për këmbësorë mbi vijë hekurudhore në të njëjtin nivel, sigurimi i pjesëmarrësve në komunikacion mund të kryhet vetëm me aparate për dhënien e shenjave me zë.

Neni 215

(1) Në kalimet në rrugë mbi vijë hekurudhore në të njëjtin nivel, mbrojtësit ose gjysmëmbrojtësit janë të ngjyrosur në mënyrë alternative me ngjyrë të kuqe ose të verdhë.

(2) Mbrojtësit dhe gjysmëmbrojtësit, si dhe shenjat e komunikacionit të vendosura në pjesën e rrugës para kalimit të rrugës mbi vijën hekurudhore në të njëjtin nivel, kanë qelqe reflektues ose janë të ngjyrosura me materie reflektuese me ngjyrë përkatëse nga paragrafi 1 të këtij neni.

(3) Mbrojtësit dhe gjysmëmbrojtësit janë të pajisur me dritë vezulluese të kuqe.

(4) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugëve i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 dhe 3 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 216

(1) Në kalimin në rrugë mbi vijë hekurudhore në të njëjtin nivel, në të cilën gjatë ardhjes së trenit mbrojtësit ose gjysmëmbrojtësit lëshohen automatikisht, si dhe në kalimin e rrugës mbi vijën hekurudhore në të njëjtin nivel me të cilën me mbrojtësit ose gjysmëmbrojtësit manipulohet me dorë edhe atë nga vendi në të cilin ata nuk shihen, vendoset aparat për dhënien e shenjave ndriçuese ose aparat për dhënien e shenjave me zë me të cilat pjesëmarrësit në komunikacion njoftohen për lëshimin e mbrojtësve ose gjysmëmbrojtësve.

(2) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugëve i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

6. Shënimi i punëve dhe pengesave në rrugë

Neni 217

(1) Pjesa e rrugës në të cilën kanë ndodhur pengesa të cilat nuk mund të evitohen menjëherë ose në të cilën kryhen punët, detyrimisht duhet të shënohet në mënyrë të dukshme në të, me qëllim që të sigurohen pjesëmarrësit në komunikacion.

(2) Shënimi i pjesë së rrugës nga paragrafi 1 i këtij neni, kryhet me vendosjen e shenjave përkatëse të komunikacionit, ndërsa sigurimi i pjesëmarrësve në komunikacion – me vendosjen e mbrojtësve.

(3) Mbrojtësit janë të ngjyrosur në mënyrë të ndryshueshme me ngjyrë të kuqe dhe të bardhë, me qelqe reflektive ose të lyera me materie reflektuese me ngjyrën përkatëse, ndërsa natën si dhe ditën në rast të shikueshmërisë së zvogëluar, në ta vendosen dritat vezulluese me ngjyrë të portokalltë.

(4) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugës, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri në 1 350 euro, me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjet nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës te personi juridik.

(6) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugës, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 i këtij neni, do t'i kumtohet gjopa në shumë prej 480 eurosh, me kundërvlerë në denarë.

(7) Për kundërvajtjen nga paragrafi 6 i këtij neni, gjopa në shumë prej 300 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës te personi juridik.

7. Shenjat që i japin nëpunësit e uniformuar policorë, ose personat e tjerë të autorizuar

Neni 218

(1) Pjesëmarrësit në komunikacion veprojnë sipas kërkesave të shprehura me ndihmën e shenjave, ose sipas urdhrave të nëpunësve policorë të uniformuar, ose të personave të tjerë zyrtarë të autorizuar.

(2) Nëpunësi i uniformuar policor, përkatësisht personi zyrtar i autorizuar nga paragrafi 1 i këtij neni, është i obliguar që gjatë dhënies së shenjave të vendoset në rrugë, në mënyrë që pjesëmarrësit në komunikacion për të cilët dedikohen shenjat, lehtë dhe nga largësia e konsiderueshme të mund t'i shohin.

(3) Shenjat nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të jepen edhe nga mjeti i transportit.

(4) Gjobë në shumë prej 300 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit pjesëmarrës në komunikacion, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 219

(1) Shenjat që pjesëmarrësve në komunikacion ua jep nëpunësi policor i uniformuar, janë shenja që jepen me duar dhe me pozitën e trupit, shenja me zë dhe shenja ndriçuese.

(2) Shenjat nga paragrafi 1 i këtij neni, detyrimisht duhet të jepen në mënyrë që kuptimi i tyre për pjesëmarrësit në komunikacion, të jetë i qartë dhe i padyshimtë.

V. DETYRAT NË RASTIN E FATKEQËSISË SË KOMUNIKACIONIT

Neni 220

(1) Personi i cili do të gjendet ose do të vijë në vendin e fatkeqësisë së komunikacionit në të cilën ka persona të lënduar, është i detyruar që t'u ofrojë ndihmë personave të lënduar në fatkeqësinë e komunikacionit.

(2) Gjopa në shumë prej 250 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit nga paragrafi 1 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 221

(1) Pjesëmarrësi në fatkeqësinë e komunikacionit në të cilën personi ka vdekur ose është lënduar, ose ka ndodhur dëmi më i madh material, është i obliguar që:

- të mbetet në vendin e fatkeqësisë së komunikacionit, me atë që mund të largohet përkohësisht, vetëm për t'u dhënë ndihmë personave të lënduar në fatkeqësinë e komunikacionit, ose nëse atij i duhet ndihma mjekësore;

- të ndërmarrë masa përkatëse për mënjanimin e rreziqeve të reja, të cilat mund të ndodhin në vendin e fatkeqësisë së komunikacionit, e veçanërisht: ta vendosë shenjën e veçantë për shënimin e mjetit transportues të ndalur në vijën rrugore, ose me shenja tjera përkatëse t'i njoftojë pjesëmarrësit në komunikacion për rrezikun e ndodhur, ta sigurojë mjetin transportues që të mos niset vetë; ta sigurojë barrën e mjetit transportues që të mos bie ose mos të derdhet nëpër vijën rrugore; të ndërmarrë masa për pengimin e ndezjes së zjarrit ose shpërthimit dhe ngjashëm;

- për fatkeqësinë e komunikacionit ta njoftojë Ministrinë e Punëve të Brendshme dhe të kthehet në vendin e fatkeqësisë së komunikacionit, dhe ta presë ardhjen e nëpunësit policor i cili e kryen inspektimin.

(2) Pjesëmarrësi në fatkeqësinë e komunikacionit gjatë marrjes së veprimeve nga paragrafi 1 i këtij neni, është i detyruar që të përpiqet të mos ndryshojë gjendja në vendin e fatkeqësisë së komunikacionit, me qëllim që të ruhen gjurmët ekzistuese, vetëm me kusht që me këtë të mos rrezikohet siguria në komunikacion.

(3) Ministria e Punëve të Brendshme për fatkeqësinë e komunikacionit në të cilën personi ka vdekur ose është lënduar, është e obliguar që menjëherë ta njoftojë institucionin më të afërt shëndetësor.

(4) Gjobë në shumë prej 300 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit pjesëmarrës në fatkeqësinë e komunikacionit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 alineja 2.

(5) Gjobë në shumë prej 250 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit pjesëmarrës në fatkeqësinë e komunikacionit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 alineja 1 dhe 3 të këtij neni.

Neni 222

(1) Shoferi i cili do të gjendet ose do të vijë në vendin e fatkeqësisë së komunikacionit, është i detyruar që me kërkesën e nëpunësit policor të Ministrisë së Punëve të Brendshme, ta transportojë personin e lënduar në fatkeqësinë e komunikacionit te institucioni më i afërt shëndetësor.

(2) Shoferi është i detyruar që të veprojë në pajtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, edhe para ardhjes së nëpunësit policor të Ministrisë së Punëve të Brendshme, përveç nëse fatkeqësia ka ndodhur në vendin ku mund të presë ardhjen e shpejtë të mjetit transportues të ndihmës së shpejtë, ose nëse shoferi përfundon se me transportin në mënyrë joprofesionale dhe jopërkatëse, gjendja e personit të lënduar mund të keqësohet.

(3) Gjopa në shumë prej 250 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 223

(1) Nëse institucioni shëndetësor është njoftuar për fatkeqësinë e komunikacionit, ose e ka pranuar për mjekim personin e lënduar në fatkeqësinë e komunikacionit, është i detyruar që për këtë menjëherë ta njoftojë Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(2) Nëse personi i lënduar në fatkeqësinë e komunikacionit, vdes nga lëndimet e marra në afat prej 30 ditësh, ose nëse ekziston dyshimi i arsyeshëm se te shoferi për shkak të lëndimit, ndodh zvogëlimi i aftësisë psikofizike për të drejtuar me mjetin transportues ose me tramvaj, në bazë të konstatimit mjekësor institucioni shëndetësor është i obliguar që për këtë menjëherë ta njoftojë Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(3) Institucionit shëndetësor që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 550 deri në 2350 euro, me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 470 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në institucionin shëndetësor.

Neni 224

(1) Nëpunësit policorë të Ministrisë së Punëve të Brendshme, janë të obliguar që të dalin në vendin e fatkeqësisë së komunikacionit, në të cilën ka persona të vdekur ose të lënduar, ose ka ndodhur dëmi më i madh material, dhe të përpilojnë procesverbal për inspektimin.

(2) Shoferi i pranishëm – pjesëmarrës në fatkeqësinë e komunikacionit nga paragrafi 1 i këtij neni, është i obliguar që me kërkesën e pronarit i cili mungon me arsye,

përkatësisht bartësit të së drejtës për shfrytëzimin e mjetit tjetër transportues, t'ia lë emrin, mbiemrin dhe adresën e vendbanimit, përkatësisht vendqëndrimin.

(3) Nëse shoferi në fatkeqësinë e komunikacionit në të cilën i është shkaktuar dëmi i vogël material mjetit tjetër transportues, për shkak të mungesës së shoferit të mjetit tjetër transportues, nuk ka mundësi që t'i ofrojë të dhënat personale dhe të dhënat për sigurimin e mjetit transportues, është i detyruar që për atë fatkeqësi ta njoftojë Ministrinë e Punëve të Brendshme, dhe t'ia japë të dhënat e veta personale dhe të dhënat për mjetin e dëmtuar transportues.

(4) Gjohë në shumë prej 250 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit të pranishëm pjesëmarrës në fatkeqësinë e komunikacionit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni.

(5) Gjohë në shumë prej 250 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 225

(1) Shoferët - pjesëmarrës në fatkeqësinë e komunikacionit, në të cilën është shkaktuar dëmi i vogël material, janë të obliguar që menjëherë t'i mënjanojnë mjetet transportuese nga vija rrugore, që të mundësojnë qarkullimin e papenguar të komunikacionit, dhe ta plotësojnë dhe nënshkruajnë Raportin evropian për fatkeqësinë e komunikacionit.

(2) Raportin evropian për fatkeqësinë e komunikacionit nga paragrafi 1 i këtij neni, shoferët pjesëmarrës në fatkeqësinë e komunikacionit, e plotësojnë dhe nënshkruajnë kur pajtohen për mënyrën se si ka ndodhur fatkeqësia e komunikacionit.

(3) Raporti evropian për fatkeqësinë e komunikacionit nuk plotësohet dhe nënshkruhet, në rastin e fatkeqësisë së komunikacionit në të cilën ka persona të lënduar ose të vdekur.

(4) Raportin evropian për fatkeqësinë e komunikacionit nga paragrafi 1 i këtij neni, e bën të kapshëm për pjesëmarrësit në komunikacion, Byroja Nacionale e Sigurimeve në Republikën e Maqedonisë.

(5) Gjohë në shumë prej 250 eurosh me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit pjesëmarrës në fatkeqësinë e komunikacionit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 226

Nëpunësit policorë të Ministrisë së Punëve të Brendshme, janë të obliguar që të dalin në vendin e fatkeqësisë së komunikacionit, në të cilën ka ndodhur dëmi i vogël material, nëse atë e kërkon njëri nga pjesëmarrësit në fatkeqësinë e komunikacionit dhe atë në rastet kur:

- njëri nga mjetet transportuese nuk ka tabela të regjistrimit ose i njëjti nuk është i siguruar;
- njëri nga mjetet transportuese ka tabelë regjistrimi të huaj;
- njëri nga shoferët është dukshëm nën ndikimin e alkoolit, drogës ose substancave psikotropike;
- njëri nga shoferët nuk posedon patentëshoferi;
- shoferët nuk mund t'i harmonizojnë qëndrimet lidhur me mënyrën dhe rrethanat në të cilat ka ndodhur fatkeqësia e komunikacionit;
- njëri nga shoferët refuzon që t'i ofrojë të dhënat e veta personale, përkatësisht të dhënat për mjetin transportues, ose
- njëri nga shoferët e ka lëshuar vendin e fatkeqësisë së komunikacionit.

Neni 227

(1) Personi i cili ka marrë pjesë në incident në komunikacion, nuk ka të drejtë të marrë pije alkoolike, materie narkotike, substanca psikotropike dhe barna për të cilat është shënuar se nuk guxojnë të përdoren edhe gjatë kohës së vozitjes derisa nuk bëhet shikimi.

(2) Nëpunësi policor i Ministrisë së Punëve të Brendshme i cili bën shikim në vendin e aksidentit të komunikacionit në të cilin ka persona të lënduar ose është shkaktuar dëm më i madh materia, do ti nënshtrijë

pjesëmarrësit direkt në aksident në kontroll me ndihmën e mjeteve përkatëse dhe aparateve ose do ti udhëzojë në kontroll profesional për shkak të kontrollit të prezencës së alkoolit, mjeteve narkotike, substancave psikotropike dhe barnave për të cilat shënohet se nuk kanë të drejtë të përdoren në organizëm para dhe gjatë kohës së vozitjes.

(3) Nëse me kontrollimin nga paragrafi 2 të këtij neni, konstatohet se pjesëmarrësit direkt në aksidentin e komunikacionit kanë alkool, mjete narkotike, substanca psikotropike dhe barna për të cilat është shënuar se nuk guxon të përdoren në organizëm para dhe gjatë kohës së vozitjes, nëpunësi policor i Ministrisë së Punëve të Brendshme i cili bën shikim, do të propozojë tu merret që t'u merret gjak dhe urinë për shkak analizës.

(4) Nëse në aksident komunikacioni ka persona të vdekur, nëpunësi policor i Ministrisë së Punëve të Brendshme që bën shikim, do tu urdhërojë pjesëmarrësve të drejtpërdrejtë në aksident tu merret gjak dhe gjak për shkak të përcaktimit se a janë nën ndikimin e alkoolit, drogave dehëse, substancave psikotropike dhe barnave për të cilat është shënuar se nuk mund të përdoren para dhe gjatë kohës së vozitjes.

(5) Në rastet nga paragrafi 2 dhe 3 të këtij neni, mjeku mund të vendosë që gjaku, gjaku dhe urina që të mos merren nëse me ato do të shkaktohen pasoja të dëmshme për shëndetin e pjesëmarrësve në aksidentin e komunikacionit.

(6) Gjohë në shumë prej 300 euro, në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet personit -pjesëmarrës në aksidentin e komunikacionit që vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 1 të këtij neni.

Neni 228

(1) Nëpunësi policor i Ministrisë së Punëve të Brendshme, i cili bën shikim, është i detyruar të organizojë regjistrimin e pronës që ngel në vendin nga personi i cili në aksidentin e komunikacionit ka vdekur ose është lënduar rëndë, ta informojë personin juridik që largon automjetet ose sendet prej rrugës ose personit të interesuar dhe të japë ndihmë për shkak të mbrojtjes së pasurisë, nëse në vendin e ngjarjes nuk ka person që atë pronë mund ta marrë atë.

(2) Në rastet e aksidentit të komunikacionit në të cilat marrin pjesë shtetas të huaj, veprimet në lidhje me mbrojtjen e pronës dhe automjetit nga paragrafi 1 të këtij neni, e bën Drejtoria e doganave.

Neni 229

Shoferi i cili me automjetin ka marrë pjesë në aksident komunikacioni në të cilin ka persona të lënduar ose të vdekur, si dhe person tjetër që në mënyrë të drejtëpërdrejtë ka marrë pjesë në fatkeqësi të tillë, kanë të drejtë të kërkojnë të dhëna personale dhe adresën e vendbanimit respektivisht vendqëndrimin nga personat që kanë qenë prezent kurë ka ndodhur aksidenti.

Neni 230

(1) Nëse automjeti për shkak të aksidentit të komunikacionit ose nga defekti për pamundësi që më tej të lëvizë në rrugë, shoferi ose pronari respektivisht bartësi i të drejtës për shfrytëzimin e automjetit, është i detyruar që automjetin, ngarkesën, sendet ose materialin tjetër të shpërndarë në rrugë, menjëherë ti largojë prej rrugës automobilistike.

(2) Nëse shoferi ose pronari respektivisht bartësi i të drejtës për shfrytëzimin e automjetit nuk është në gjendje të veprojë në pajtim me dispozitën të paragrafit 1 të këtij neni, nëpunësi policor i Ministrisë së Punëve të Brendshme, i cili do të haset në vendin e aksidentit ose në rast të defektit të automjetit, do të kërkojë nga personi juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugës në vend të sigurt t'i mënjanojë nga rruga automobilistike automjetin, ngarkesën, sendet ose materialin tjetër të shkapërderdhur.

(3) Personi juridik kompetente për mirëmbajtjen e rrugës është i detyruar që me kërkesë të nëpunësit policor urgjentisht ti marrë të gjitha masat e duhura për mënjanimin dhe ruajtjen e automjetit me ngarkesën, sendet ose materialin tjetër të shpërndarë prej rrugës automobilistike dhe të siguroj që të ketë kalim në rrugë.

(4) Nëse personi juridik kompetente për mirëmbajtjen e rrugës nuk vepron në pajtim me dispozitën nga paragrafi 3 të këtij neni, kurse për shkak të paaftësisë automjetit ose pengesave të krijuara në rrugën automobilistike nga ngarkesa, sendeve ose materialit tjetër u është pamundësuar lëvizja e pjesëmarrësve në tjerë në komunikacion, Ministria e Punëve të Brendshme do të ndërmerr masa të tjera përkatëse me qëllim që të mundësohet zhvillim i normal në komunikacion.

(5) Personit juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugëve, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 3 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 520 deri 1.350 euro në kundërvlerë me denarë.

(6) Për kundërvajtjen nga paragrafi 5 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik kompetent për mirëmbajtjen e rrugës.

(7) Gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim nga paragrafi 1 të këtij neni.

VI. SHOFERËT

1. Kushtet për drejtim me automjete

Neni 231

(1) Me automjet në komunikacion rrugor mund të drejtojnë vetë vetëm personi i cili ka patentëshoferi të vlefshme, patentëshoferi të shtetit të huaj ose patentëshoferi ndërkombëtar.

(2) Traktor në komunikacion rrugor, mund të drejtojnë personi që ka patentëshoferi të vlefshme të kategorive „B”, „B+E”, „C”, „C+Ä”, „D”, „D+Ä” e „F” ose të nënkategorive „C1”, „C1+Ä”, „D1” dhe „D1+Ä”.

(3) Shoferi është i detyruar që gjatë kohës së drejtimit me automjet t'i shfrytëzojë pajisjet ndihmëse që janë shënuar në patentëshofer.

(4) Personit juridik që do të urdhërojë ose lejojë drejtim me automjet, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafin 2 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

(7) Gjobë në shumë prej 20 euro me kundërvlerë në denarë në procedurë mandatarë do t'i shqiptohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 të këtij neni.

Neni 232

(1) Shoferi i cili më është i lodhur në masë të tillë ose i sëmurë ose është në gjendje psikike të tillë që është i paaftë për drejtim të sigurt me automjetin, si dhe shoferi nën ndikimin e barnave në të cilat është shënuar se nuk mund të përdoren para ose gjatë kohës së vozitjes, nuk guxon të drejtojë me automjetin në komunikacionin rrugor.

(2) Personit juridik që do të urdhërojë ose lejojë drejtim me automjet, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafin 1 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 të këtij neni. Përveç shumës së përcaktuar të gjobës, shoferit do t'i shqiptohen edhe sanksion për kundërvajtje, ndalesë për drejtim të automjetit prej 3 deri 12 muaj, në kushte dhe në mënyrë të përcaktuar me ligj.

Neni 233

(1) Shoferi nuk guxon të drejtojë me automjetin në komunikacionin rrugor, as të fillojë të drejtojë me automjetin nëse është nën ndikim të drogave dehëse ose substancave psikotropike.

(2) Do të konsiderohet se personi është nën ndikim të drogave dehëse ose substancave psikotropike, nëse me analizën në gjak ose në gjak dhe urinë ose në metodë tjetër për matje do të konstatohet prezenca e këtyre mjeteve në organizim e tij.

(3) Personit juridik që do të urdhërojë ose lejojë drejtim me automjet, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafin 1 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(5) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 të këtij neni. Përveç shumës së përcaktuar të gjobës, shoferit do t'i shqiptohet edhe sanksioni për kundërvajtje ndalesë për drejtim të automjetit prej 3 deri 12 muaj, në kushte dhe në mënyrë të përcaktuar me ligj.

Neni 234

(1) Shoferi nuk guxon të drejtojë me automjetin në komunikacionin rrugor, as të fillojë të drejtojë me automjetin nëse është nën ndikim të alkoolit.

(2) Do të konsiderohet se është nën ndikim të alkoolit, personi për të cilin me analizë të gjakut ose në gjak dhe urinë ose me metodë tjetër për matjen e sasisë në alkool në organizëm, do të konstatohet se përmbajtja e alkoolit në gjak është më shumë se prej 0,50 k/kg ose nëse prezenca e alkoolit në organizëm është konstatuar me mjete adekuate ose me aparate për matje të alkoolit (alkometër e tjetër), që përgjigjet për sasi më të mëdha prej 0,50 k/kg ose te i cili pa marrë parasysh përmbajtjen e alkoolit në gjak, me kontroll profesional do të konstatohet se tregon shenja të alkoolit.

(3) Nuk guxon të drejtojë me automjet, as të fillojë drejtimin me automjet nëse në organizëm ka alkool ose nëse tregon shenja të alkoolit:

- shoferi-fillestar në pajtim me dispozitat e këtij ligji;
- (2) shoferi i automjetit të kategorive „B+E”, „C”, „C+Ä”, „D”, „D+Ä” ose të nënkategorive „C1”, „C1+Ä”, „D1” dhe „D1+Ä” – deri sa drejton me automjet të asaj kategorie;
- shoferi i automjetit me të cilin bëhet transporti publik – deri sa me atë automjet bën transport publik;
- shoferi i automjetit i cili drejtimin me automjet e ka profesion bazë – deri sa drejton me automjetin duke i bërë punët e këtij profesioni;

- shoferi instruktor dhe kandidati për shofer – gjatë kohës së aftësimin në drejtimin praktik me automjet, dhe

- kryetari dhe anëtarët e komisionit për provim – deri sa realizojnë pjesë praktike të provimit të shoferit.

(4) Personit juridik që do të urdhërojë ose lejojë drejtim me automjet, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 400 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni. Përveç shumës së përcaktuar të gjobës, shoferit do t'i shqiptohet edhe sanksioni për kundërvajtje ndalesë për drejtim të automjetit prej 3 deri 12 muaj, në kushte dhe në mënyrë të përcaktuar me ligj.

(7) Gjobë në shumë prej 400 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet kryetarit dhe anëtarëve të komisionit për provim i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 alineja 6 të këtij neni.

2. Fitimi i të drejtës për drejtim me automjet

Neni 235

(1) Të drejtën për drejtim me automjet mund ta fitojë personi i cili i plotëson kushtet si vijon:

- 1) të ketë mbushur 18 vjet moshë;
- 2) të jetë i aftë në aspektin shëndetësor dhe psikofizik që të drejtojë me automjet;
- 3) të ketë të mbaruar së paku shkollim fillor;
- 4) të ketë dhënë provimin për shofer për drejtim me automjet të kategorisë së caktuar;
- 5) me vendim të organit kompetent shtetëror të mos i jetë ndaluar drejtimi me automjet.

(2) Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni, të drejtë në drejtim me autobus dhe trolejbus mund ta fitojë personi i cili i ka plotësuar 21 vjet moshë, ndërsa të drejtën për drejtim me motoçikletë me motor, vëllimi të cilit tejkalon 125 m3, triçiklet të lehta, triçikleta, katërçikleta të lehta dhe katërçikleta, mund ta fitojë personi që ka mbushur 16 vjet moshë.

(3) Të drejtën e drejtimit me automjet të kategorisë "C" dhe nënkategorisë "C1", mund ta fitojë shoferi i cili paraprakisht së paku një vit posedon patentë shoferi të kategorisë "B".

(4) Të drejtën e drejtimit me automjet të kategorisë "D" mund ta fitojë shoferi i cili paraprakisht së paku dy vjet posedon patentë shoferi të kategorisë "C", e të drejtën e drejtimit me automjet të nënkategorisë "D1" shoferi i cili paraprakisht së paku dy vjet posedon patentë shoferi të kategorisë "C" ose nënkategorisë "C1".

(5) Të drejtën e drejtimit me automjet të kategorisë „B+A”, „C+A” dhe „D+A” mund ta fitojë shoferi i cili posedon patentëshoferi të kategorisë „B”, „C” dhe „D”, ndërsa të drejtën e drejtimit me automjet të nënkategorisë „C1+E” dhe „D1+E” – mund ta fitojë shoferi i cili paraprakisht së paku një vjet posedon patentëshoferi të nënkategorisë „C1” dhe „D1”.

(6) Personat të cilët kanë fituar të drejtën e drejtimit me automjete që i takojnë nënkategorisë „A1”, pas mbarimit 18 vjet fitojnë të drejtën e drejtimit me automjet të nënkategorisë „A” pa dhënie e provimit për shofer.

(7) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i shqiptohet personit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët prej 1 deri 6 të këtij neni.

Neni 236

(1) Me traktor mund të drejtojë personi i cili i përmbush kushtet në vijim:

- të ketë mbushur 16 vjet moshë;
- të ketë aftësi shëndetësore dhe psikofizike për drejtim me traktor;
- të ketë dhënë provimin për drejtim me traktor ose të posedojë patentë shoferi nga kategoritë "B", "C" ose "D" ose nga nënkategoritë "C1" ose "D1";
- me vendim të organit kompetent shtetëror të mos i jetë ndaluar drejtimi me traktor.

(2) Aftësia shëndetësore dhe psikofizike për drejtimin me traktor, dëshmohet me vërtetim të dhënë nga institucioni shëndetësor i autorizuar nga Ministria e Shëndetësisë.

(3) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 237

(1) Me makinë pune, motokultivator, biçikletë me motor, triçiklet të lehtë, triçikletë, katërçikletë të lehtë dhe katërçikletë, mund të drejtojë person i cili i plotëson kushtet në vijim:

- të ketë mbushur 16 vjet moshë - për drejtimin me makinë pune, motokultivator, triçikletë e lehtë, triçiklet, katërçikletë e lehtë dhe katërçikletë, gjegjësisht 14 vjet moshë - për drejtimin me biçikletë me motor;

- të jetë i aftë në mënyrë shëndetësore dhe psikofizike për drejtimin me makinë pune, motokultivator, biçikletë me motor, triçikletë e lehtë, triçikletë, katërçikletë e lehtë dhe katërçikletë, dhe

- ta ketë dhënë provimin për shofer për njohjen e shenjave të komunikacionit dhe të rregullave në komunikacion.

(2) Aftësia shëndetësore dhe psikofizike për drejtimin me makinë pune, triçikletë dhe katërçikletë dëshmohet me vërtetim, ndërsa për drejtim me motokultivator, biçikletë me motor, triçikletë e lehtë dhe katërçikletë e lehtë - me deklaratën e personit ose prindit të vet gjegjësisht tutorit - nëse personi nuk ka mbushur 18 vjet moshë.

(3) Vërtetimi nga paragrafi 2 të këtij neni, e jep institucioni shëndetësor e autorizuar nga Ministria e Shëndetësisë.

Neni 238

(1) Biçikletë në rrugë mund të drejtojë personi cili ka mbushur 10 vjet moshë.

(2) Gjobë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet prindit gjegjësisht tutorit të personit nga paragrafi 1 të këtij neni, cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 239

(1) Me mjet karrocë në rrugë magjistrale dhe regionale, mund të drejtojë personi cili ka mbushur 15 vjet moshë, ndërsa në rrugët tjera - personi i cili ka mbushur 12 vjet moshë.

(2) Gjobë në shumë prej 250 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet prindit gjegjësisht tutorit të personit nga paragrafi 1 të këtij neni, cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 240

(1) Vozitësi - fillestar i cili posedon patentëshoferi nga kategoritë "A", "B" dhe "C", gjegjësisht nga nënkategoritë "A1" dhe "C1", nuk guxon të drejtojë me automjet me shpejtësi prej 60 kilometër në orë në rrugë publike, gjegjësisht me shpejtësi më e madhe se 80 kilometra/orë në rrugën e dedikuar veçanërisht për komunikacion në automjeteve, gjegjësisht me shpejtësi më e madhe se 100 kilometra/orë në autostradë, ndërsa me biçikletë me motor më shumë se 40 kilometra/orë, as nuk guxon që me automjetin të tërheq rimorkio ose të bëjë transport të organizuar të fëmijëve, në afat prej dy vjet nga dita e dhënies së patentëshoferit.

(2) Vozitësi nga paragrafi 1 të këtij neni, nuk guxon të drejtojë automjet në komunikacionin rrugor në kohën prej 23 ora deri 05 ora, përveç nëse me atë në automjetin gjendet personi - vozitës më i vjetër se 25 vjet, të cilit nuk i është kumtuar sanksion për kundërvajtje ndalesë për drejtimin me automjet.

(3) Vozitësi nga paragrafi 1 të këtij neni, i cili posedon patentëshoferi nga "A" kategoria, nuk guxon të drejtojë me automjet fuqia e motorit të të cilit është më e madhe se 25 kilovat.

(4) Vozitësi nga paragrafi 1 të këtij neni, i cili posedon patentëshoferi nga "B" kategoria, nuk guxon të drejtojë me automjet fuqia e motorit të të cilit është më e madhe se 75 kilovat.

(5) Gjobë në shumë prej 400 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët prej 1 deri 4 të këtij neni.

3. Aftësimi i kandidatëve për shofer

Neni 241

(1) Kandidati për shofer i cili përgatitet për dhënien e provimit për shofer, për shkak të aftësimi edhe para provimit të dhënë për shofer mund të drejtojnë në rrugën me automjet nga ajo kategori për të cilën përgatitet provimi, nëse me automjetin drejton me mbikëqyrjen e vozitësit - instruktor.

(2) Gjatë kohës së drejtimit me automjet, kandidati për shofer është i obliguar me vete të ketë vërtetim për aftësinë shëndetësore dhe psikofizike për drejtimin me automjet.

(3) Gjohë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet personit - kandidat për shofer i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 të këtij neni.

Neni 242

(1) Në rrugë me automjet mund të aftësohet për drejtimin edhe kandidati për shofer i cili ka deri gjashtë muaj më pak prej viteve të moshës, të përcaktuara për dhënien e patentëshoferit për kategorinë e automjeteve në të cilën bie automjeti në të cilin kryhet aftësimi.

(2) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 të këtij neni, gjohë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjohë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit - instruktor i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 243

(1) Automjeti në cilin në rrugë kandidati për shofer aftësohet në drejtimin praktik me automjetin, është e shënuar me targa të veçanta.

(2) Targat nga paragrafi 1 të këtij neni, kanë formën e katrorit, me ngjyrë hyri dhe në ato me ngjyrë të bardhë është e shënuar shkronja "L".

(3) Gjohë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit - instruktor i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 244

(1) Aftësimi i kandidatit për shoferë, është proces mësimor i cili detyrimisht zbatohet sipas Planit mësimor për trajnimin e kandidatëve për shoferë.

(2) Aftësimi i kandidatëve për shoferë detyrimisht zbatohet për secilin kandidat për shofer.

(3) Plani mësimor nga paragrafi 1 të këtij neni, detyrimisht përfshin programet mësimore si vijon:

- rregullat dhe dispozitat e komunikacionit (pjesa teorike);

- drejtimin me automjet (pjesa praktike), dhe
- ofrimin e ndihmës së parë personave të lënduar në fatkeqësi të komunikacionit.

(4) Aftësimin e kandidatëve për shoferë në pajtim me programin mësimor nga paragrafi 3 alineja 1 dhe 2, e zbatojnë auto-shkollat.

(5) Aftësimin e kandidatëve për shoferë në pajtim me programin mësimor nga paragrafi 3 alineja 3, e zbaton personi juridik i autorizuar nga Ministria e Shëndetësisë (Kryqi i Kuq i Republikës së Maqedonisë dhe ngjashëm), për çka jep vërtetim për aftësim për ofrimin e ndihmës së parë.

(6) Programin mësimor nga paragrafi 3 alineja 1 të këtij neni, auto-shkolla e zbaton në mënyrë të organizuar, nga

ana e mësimdhënësve profesionalë, me anën e ligjëratave, prezantimeve dhe ngjashëm.

(7) Auto-shkollës e cila vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni, do t'i kumtohet gjohë në shumë prej 550 deri 2350 euro me kundërvlerë në denarë.

(8) Për kundërvajtjen nga paragrafi 7 i këtij neni, gjohë në shumë prej 470 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në auto-shkollë.

3.1. Themelimi dhe puna e auto-shkollave

Neni 245

(1) Personi juridik ose fizik mund të kryejë zbatimin e aftësimi të kandidatëve për shoferë, vetëm nëse merr licencë për auto-shkollë nga Ministria e Punëve të Brendshme dhe nëse është regjistruar në Regjistrin e auto-shkollave në Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(2) Licencën nga paragrafi 1 të këtij neni, Ministria e Punëve të Brendshme e jep në qoftë se auto-shkolla i plotëson kushtet e përcaktuara në nenin 247 të këtij ligji.

(3) Pas dhënies së licencës nga paragrafi 2 të këtij neni, Ministria e Punëve të Brendshme e regjistron auto-shkollën në Regjistrin e auto-shkollave në Ministrinë e Punëve të Brendshme.

Neni 246

(1) Auto-shkolla mund të fillojë me punë pas regjistrimit të saj në Regjistrin qendror, sipas selisë së auto-shkollës.

(2) Me kërkesën për regjistrim në Regjistrin qendror, paraqitet edhe licenca e Ministrisë së Punëve të Brendshme, si dëshmi se janë plotësuar kushtet e përcaktuara për punë të auto-shkollës.

Neni 247

Për shkak të aftësimi të kandidatëve për shoferë, auto-shkolla detyrimisht duhet t'i plotësojë kushtet në vijim:

- të ketë të punësuar udhëheqës profesional dhe së paku një mësimdhënës për programin mësimor nga neni 244 paragrafi 3 alineja 1 të këtij ligji;

- të ketë të punësuar së paku dy vozitës-instruktorë nga kategoria "B", për zbatimin e programit mësimor nga neni 244 paragrafi 3 alineja 2 të këtij ligji;

- të ketë lokal të pajisur në mënyrë adekuate (klasë);

- të ketë lokal të rregulluar në mënyrë adekuate për pranimin e kandidatëve për shoferë dhe për punën e udhëheqësit profesional të auto-shkollës;

- të ketë autodrom të komunikacionit (poligon) në pronë të auto-shkollës ose me qira;

- të ketë lokale tjera pune dhe ndihmëse të cilat mundësojnë aftësim të pandërprerë të kandidatëve për shoferë, në pronësi të auto-shkollës ose me qira;

- të ketë së paku dy automjete nga "B" kategoria jo më të vjetra se 10 vjet, ndërsa për kategoritë tjera - nga një automjet personal ose automjet me qira, jo më të vjetra se 15 vjet, dhe

- të disponojë me mjete mësimore, pajisje ndihmëse dhe informatike për zbatimin e programit mësimor nga neni 244 paragrafi 3 alineja 1 të këtij ligji.

Neni 248

(1) Udhëheqës profesional nga neni 247 paragrafi 1 alineja 1 të këtij ligji, mund të jetë person, i cili:

- ka arsim të kryer sipëror;

- ka përvojë pune prej së paku tre vjet të punëve të lidhura me arsimin gjegjësisht me aftësimin e kandidatëve për shoferë, dhe

- posedon leje të vlefshme për instrukto, për ato kategori të automjeteve për të cilat në auto-shkollë aftësohen kandidatët për shoferë.

(2) Mësimdhënës nga neni 247 paragrafi 1 alineja 1 të këtij ligji, mund të jetë person, i cili:

- ka kryer arsimin sipëror (Fakulteti Teknik, Akademia Policore, Fakultetin Juridik ose Fakulteti Pedagogjik);

- ka përvojë pune së paku tre vjet të punëve të lidhura me arsimin gjegjësisht aftësimin e kandidatëve për shoferë, dhe
- posedon patentëshoferi të vlefshme nga "B" kategoria.

(3) Vozitës-instruktor nga neni 247 paragrafi 1 alineja 2 të këtij ligji, mund të jetë person i cili ka kryer arsim të specializuar për profesionin vozitës-instruktor në pajtim me program të veçantë, i cili ka patentëshoferi-instruktor për kategori të caktuar të automjeteve dhe licencën për aftësimin e kandidatëve për shoferë nga Ministria e Punëve të Brendshme, në mënyrë dhe procedurë të përcaktuara me këtë ligj.

(4) Mësimdhënës për programin mësimor nga neni 244 paragrafi 3 alineja 3 të këtij ligji, mund të jetë mjeku i medicinës i aftësuar për dhënien e mësimin nga ai program mësimor, sipas programit të përcaktuar nga ministri i Shëndetësisë.

Neni 249

Auto-shkolla mund të aftësojë kandidatë për vozitës dhe në filiale jashtë selisë së saj, nëse i plotëson kushtet e përcaktuara me këtë ligj.

Neni 250

Kandidati për vozitës me kërkesën e vet mund ta kryejë aftësimin e filluar në auto-shkollë tjetër.

3.2. Testi provues

Neni 251

(1) Aftësimin e kandidatit për vozitës për drejtim praktik me automjet në rrugë, auto-shkolla e kryen pasi paraprakisht do të kryejë kontroll se kandidati për vozitës a posedon njohuri të mjaftueshme nga rregullat për komunikacion rrugor dhe shenjat e komunikacionit.

(2) Kontrolli nga paragrafi 1 i këtij neni, zbatohet në mënyrë të shkruar, me test provues të përgatitur paraprakisht nga Ministria e Punëve të Brendshme, në pajtim me Ministrinë e Arsimit dhe të Shkencës.

(3) Testi nga paragrafi 2 i këtij neni, është i përpunuar në gjuhën maqedonase dhe në alfabetin e saj cirilik, ndërsa për qendrat e autorizuar për provim nga neni 264 paragrafi 1 i këtij ligji, të cilat janë të vendosura në njësit e vetëadministrimit lokal në të cilat së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase edhe në atë gjuhë dhe alfabetin e saj.

(4) Pas kontrollit të zbatuar të njohurisë së nevojshme në pajtim me paragrafin 1 i këtij neni, auto-shkolla lëshon vërtetim se kandidati posedon njohuri të nevojshme nga rregullat e komunikacionit rrugor dhe shenjave të komunikacionit.

(5) Vërtetimi nga paragrafi 4 i këtij neni, i përmban këto të dhëna: emrin dhe mbiemrin e kandidatit për vozitës; datëlindjen dhe numrin unik amë të kandidatit për vozitës; kohëzgjatjen e mësimin të cilin e ka vizituar kandidati për vozitës; datën kur është kryer kontrolli i njohurive të nevojshme në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni; nënshkrimin e udhëheqësit profesional i auto-shkollës dhe vulën e auto-shkollës.

(6) Në auto-shkollë e cila vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(7) Për kundërvajtjen nga paragrafi 6 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në auto-shkollë.

3.3 Aftësimi praktik i kandidatit për shofer

Neni 252

(1) Aftësimi i kandidatit për vozitës me automjet ose traktor, kryhet në hapësirë e rregulluar që për atë qëllim do ta miratojë Ministria e Punëve të Brendshme, në pajtim me Ministrinë e Transportit dhe Ndërlidhjeve.

(2) Në auto-shkollë e cila vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në auto-shkollë.

(4) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit-instruktor cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 253

(1) Automjetet nga neni 247 paragrafi 1 alineja 7 i këtij ligji, detyrimisht duhet të jenë:

- të regjistruara në Republikën e Maqedonisë;

- të pajisura me komandë të dyfishtë, përveç automjeteve nga kategoria "A", "D", "F", "G" dhe "M", automjeteve nga nënkategoritë "A1" dhe "D1" dhe automjeteve për personat me nevoja të veçanta, si dhe me dy pasqyra vozitëse të vendosura në të dy anët e jashtme në pjesën e përparme të automjetit.

(2) Aftësimi i personit me nevoja të veçanta, mund të kryhet në automjetin e tij i cili u është përshtatur nevojave të tij dhe i cili do të shënohet me targa të veçanta me shkronjën "L".

(3) Auto-shkollës e cila vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në auto-shkollë.

(5) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit-instruktor i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 254

(1) Për kohën e aftësimin të kandidatit për vozitës, në mjetin transportues gjenden vetëm kandidati për vozitës dhe vozitësi-instruktor, ndërsa sipas nevojës dhe personi që është i autorizuar të kryejë mbikëqyrje mbi aftësimin e kandidatit për vozitës.

(2) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit-instruktor i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 255

(1) Auto-shkolla i përmbahet planit mësimor dhe në mënyrë të rregullt i mban evidencat e përcaktuara për aftësimin e kandidatëve për vozitës.

(2) Çdo kandidati për vozitës, auto-shkolla i lëshon vërtetim për aftësimin e kandidatit për vozitës të automjetit.

(3) Auto-shkolla është e detyruar të mundësojë inspektim dhe mbikëqyrje të përhershme mbi shfrytëzimin e automjeteve me të cilat kryhet aftësimi i kandidateve për vozitës dhe targat e posaçme me të cilat shënohet automjeti me të cilin kryhet aftësimi i kandidatit për vozitës.

(4) Auto-shkollës e cila vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në auto-shkollë.

Neni 256

(1) Gjatë kohës së aftësimin të kandidatit për vozitës, vozitësi-instruktor nuk guxon të jetë nën ndikim të alkoolit, drogave dehëse, substancave psikotropike ose barnave në të cilat është shënuar ndalesa për përdorim para vozitjes, të lodhur, të sëmurë ose në atë gjendje psikike, në të cilën nuk është i aftë të kryejë mbikëqyrje të sigurt mbi kandidatin të cilin e aftëson.

(2) Vozitësi-instruktor nuk guxon të aftësojë kandidat për vozitës për drejtimin me automjet ose traktor, i cili është nën ndikim të alkoolit, drogave dehëse, substancave psikotropike ose barnave në të cilat është shënuar ndalesa për përdorim para vozitjes, të lodhur, të sëmurë ose është në atë gjendje psikike që nuk është i aftë në mënyrë të sigurt të drejtojë automjetin në rrugë.

(3) Auto-shkollës e cila vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në auto-shkollë.

(5) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit-instruktor i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 257

(1) Vozitësi-instruktor në auto-shkollë, nuk guxon në mënyrë të pandërprerë me tepër se dy orë të kryejë aftësim për drejtim praktik me automjet, ndërsa gjithsej me ndërprerjet për pushim më së shumti nëntë orë gjatë 24 orëve.

(2) Si aftësim i pandërprerë nga paragrafi 1 i këtij neni, llogaritet koha në të cilën vozitësi-instruktor nuk ka pasur ndërprerje së paku 45 minuta.

(3) Vozitësi-instruktor kur aftëson kandidat për vozitës në rrugë, është i detyruar që me vete ta mbajë patentëshoferin, licencën si dhe vërtetimin se kandidati për vozitës aftësohet në atë auto-shkollë dhe vërtetimin në pajtim me nenin 251 paragrafi 4 të këtij ligji dhe është i detyruar që të njëjtat t'i tregojë me kërkesën e nëpunësit policor të uniformuar.

(4) Aftësimin e kandidatit për vozitës të traktorit, mund ta kryejë vozitësi-instruktor së paku i kategorisë "B".

(5) Auto-shkollës e cila vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(6) Për kundërvajtjen nga paragrafi 5 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në auto-shkollë.

(7) Auto-shkollës e cila vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 4 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(8) Për kundërvajtjen nga paragrafi 7 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në auto-shkollë.

(9) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit-instruktor i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

(10) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit-instruktor i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 i këtij neni.

(11) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit-instruktor i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 4 i këtij neni.

Neni 258

(1) Mbikëqyrje mbi punën e auto-shkollave, lidhur me plotësimin e kushteve të përcaktuara për punë dhe mënyrën e aftësimit të kandidateve për vozitës e kryen Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Nëse Ministria e Punëve të Brendshme, në kryerjen e mbikëqyrjes vërteton se auto-shkolla nuk i plotëson kushtet e përcaktuara ose kandidatët për vozitës nuk i aftëson në bazë të planit mësimor ose mënyrës së përcaktuar, me aktvendim mund ta marrë licencën për punë dhe të ndalojë të kryejë aftësimin e kandidatëve për vozitës, në interval kohe prej tre muajsh deri në një vit.

(3) Auto-shkolla nuk guxon të aftësojë kandidatë për vozitës në interval kohe derisa zgjat ndalesa, në pajtim me paragrafin 2 të këtij neni.

(4) Aktvendimi nga paragrafi 2 i këtij neni, është përfundimtar dhe kundër tij mund të ngrihet kontest administrativ para gjyqit kompetent.

(5) Ngritja e kontestit administrativ në pajtim me paragrafin 4 i këtij neni, nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

Neni 259

(1) Ministria e Punëve të Brendshme mund të ndalojë aftësimin e kandidatëve për vozitës në rrugë të caktuar, në mënyrë të përhershme ose për kohë të caktuar nëse atë e imponojnë shkaqet e sigurisë së komunikacionit.

(2) Ministri i Punëve të Brendshme mund të ndalojë shfrytëzimin e hapësirës së rregulluar të caktuar për aftësimin fillestar të kandidatëve për vozitës për kohë të caktuar, nëse i njëjti nuk i plotëson më elementet përkatëse teknike-të komunikacionit.

(3) Personit juridik i cili do të urdhërojë ose lejojë aftësimin e kandidatëve në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 dhe 2 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(5) Gjobë në shumë prej 45 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurën mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit-instruktor i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 260

Shpenzimet për aftësimin e kandidateve për vozitës i cakton auto-shkolla.

4. Dhënia e provimit të shoferit për kandidat për shofer, provim për shofer-instruktor dhe kontrollimi i profesionalizmit të shoferit-instruktor

Neni 261

(1) Punët për organizimin dhe zbatimin e provimit për vozitës për kandidat për vozitës dhe kontrollimi i profesionalizmit të vozitësve-instruktorë, i kryejnë qendrat për dhënie e provimit, në pajtim me organizimin e njësive përkatëse organizative të Ministrisë së Punëve të Brendshme, në pajtim me ligjin.

(2) Personi juridik mund të kryejë organizimin dhe zbatimin e provimit për vozitës për kandidat për vozitës dhe kontroll të profesionalizmit të vozitësve-instruktorë, vetëm nëse fiton licencë për qendër për provim nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) Licencën nga paragrafi 2 i këtij neni, Ministria e Punëve të Brendshme e lëshon nëse personi juridik i plotëson kushtet nga neni 263 i këtij ligji.

(4) Personi juridik nga paragrafi 2 i këtij neni, autorizohet veçanërisht për organizimin dhe zbatimin e provimit për vozitës dhe kontrollimin e njohurive të vozitësve-instruktorë, në kohëzgjatje prej 10 vjetësh.

(5) Qendra për provim nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të organizojë dhe zbatojë provim për vozitës për kandidat për vozitës dhe kontrollimin e profesionalizmit të vozitësve-instruktorë edhe në filiale, jashtë vendit të selisë së tij, nëse i plotëson kushtet e përcaktuara me ligj.

Neni 262

(1) Procedura për autorizim të qendrave për provim nga neni 161 paragrafi 1 i këtij ligji, zbatohet në bazë të konkursit publik të cilin e shpall Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Në konkursin publik mund të paraqitet person juridik që i plotëson kushtet nga neni 263 paragrafi 1 i këtij ligji.

(3) Nëse në konkursin publik nga paragrafi 1 i këtij ligji, për rajon të caktuar nuk paraqitet asnjë person juridik ose asnjë nga personat juridikë të paraqitur nuk i plotësojnë kushtet nga neni 263 paragrafi 1 i këtij ligji, konkursi publik për atë rajon përsëritet.

(4) Deri në zgjedhjen e personit juridik nga paragrafi 3 të këtij neni, punët për zbatimin e provimit për vozitës të kandidatit për vozitës dhe kontrollimin e njohurive të vozitësve-instrukturorë, Ministria e Punëve të Brendshme do t'ia besojë njëres prej qendrave për provim.

(5) Kryerjen e punëve nga paragrafi 4 i këtij neni, Ministria e Punëve të Brendshme do t'ia propozojë qendrave për provim, duke filluar nga qendra më e afërt për provim deri në rajonin në të cilin kryhet konkursi i përsëritur publik.

(6) Në rastin kur asnjëra nga qendrat për provim, nuk ka pranuar kryerjen e punëve në zbatimin e provimit për vozitës të kandidatit për provim dhe kontrollimin e njohurive të vozitësve-instrukturorë për tjetër rajon përveç asaj për të cilin është i autorizuar, ato punë do t'i kryejë Ministria e Punëve të Brendshme.

Neni 263

(1) Qendrat për provim në mënyrë të detyrueshme duhet t'i plotësojnë këto kushte për punë:

- lokale përkatëse dhe kapacitete materiale-teknike;
- kuadër përkatës profesional;
- organizim përkatës të punës, dhe
- pajisje përkatëse të informatikës për kryerjen e punëve.

(2) Qendra për provim mund të fillojë me punë pas regjistrimit të saj në Regjistrin qendror, në bazë të selisë së qendrës.

(3) Me kërkesën për regjistrim në Regjistrin qendror, dorëzohet edhe licenca e Ministrisë së Punëve të Brendshme, si dëshmi se janë plotësuar kushtet e përcaktuara për punë në qendrën e autorizuar për provim.

(4) Qendrat për provim me akte të veta do ta rregullojnë mënyrën e kryerjes së punëve për të cilat janë të autorizuar, në pajtim me ligjin dhe dispozitat e miratuara në bazë të këtij ligji.

4.1. Provimi i shoferit për kandidat për shofer

Neni 264

(1) Provim për vozitës mund të japë vetëm kandidati për vozitës i cili e ka mbushur moshën e nevojshme për marrjen e lejes nga kategoria në të cilën është aftësuar, posedon certifikatë për aftësinë shëndetësore dhe psikofizike për drejtim të automjetit, i cili është pajisur me vërtetim për aftësimin e kandidatit për vozitës të automjetit dhe i cili posedon vërtetim për dhënien e ndihmës së shpejtë në pajtim me nenin 244 paragrafi 5 të këtij ligji.

(2) Kandidati për vozitës e lajmëron dhënien e provimit për vozitës në qendrën për provim në bazë të vendbanimit të tij, përkatësisht në filialin e qendrës për provim ku e ka lajmëruar vendqëndrimin në gjashtë muajt e fundit.

Neni 265

(1) Provimi për vozitës jepet para komisionit për provim të formuar në qendrën për provim.

(2) Komisioni për provim është i përbërë nga kryetari dhe dy anëtarë-kontrollues.

(3) Kryetari dhe kontrolluesit nga komisioni për provim nga paragrafi 2 i këtij neni, janë persona të punësuar në qendrën për provim.

Neni 266

Kryetari i komisionit për provim nga neni 265 paragrafi 1 i këtij ligji, mund të jetë person i cili krahas kushteve të përgjithshme për themelimin e marrëdhënies së punës i plotëson edhe këto kushte të veçanta:

- të ketë kryer arsim sipëror (Fakultetin Teknik - drejtimi për komunikacion, Akademinë Policore, Fakultetin Juridik ose Fakultetin Pedagogjik);

- të ketë patentëshoferi-instruktur, në pajtim me dispozitat e këtij ligji;

- të ketë kryer aftësimin ose kontrollimin e kandidatëve për vozitës së paku tre vjet pandërprerë.

Neni 267

Kontrollues i programit mësimor rregullat e komunikacionit dhe dispozitat (pjesa teorike), mund të jetë person i cili krahas kushteve themelore për themelimin e marrëdhënies së punës i plotëson edhe këto kushte të veçanta:

- të ketë kryer arsim sipëror (Fakultetin Teknik - drejtimi për komunikacion, Akademinë Policore, Fakultetin Juridik ose Fakultetin Pedagogjik);
- të ketë patentëshoferi-instruktur;
- të ketë kryer aftësimin ose kontrollimin e kandidatëve për vozitës së paku tre vjet pandërprerë.

Neni 268

Kontrollues i programit mësimor drejtim me automjet (pjesa praktike), mund të jetë person i cili krahas kushteve themelore për themelimin e marrëdhënies së punës i plotëson edhe këto kushte të veçanta:

- të ketë të kryer së paku shkollimin e mesme;
- të ketë patentëshoferi-instruktur të kategorisë së automjeteve për të cilën bën kontrollin;
- të ketë kryer aftësimin ose kontrollimin e kandidateve për vozitës së paku tre vjet pandërprerë nga kategoria e automjeteve për të cilën bën kontrollin.

Neni 269

(1) Kandidati për vozitës i automjetit nga kategoria "C" mund ta japë provimin për vozitës, nëse së paku një vit posedon patentëshoferi me vlefshmëri për drejtimin e automjetit nga kategoria "B".

(2) Kandidati për vozitës i automjetit nga kategoritë "D" dhe "D+E", mund të japë provimin për vozitës, nëse së paku dy vjet posedon patentëshoferi me vlefshmëri për drejtimin me automjetit nga kategoria "C".

(3) Kandidati për vozitës nga kategoritë dhe nënkategoritë e automjeteve "B+E, C1+E" dhe "C+E" mund të japë provimin për vozitës nëse së paku një vit posedon patentëshofer me vlefshmëri për kategorinë në të cilën bie automjeti tërheqës.

Neni 270

(1) Provimi për vozitës paraqet një tërësi dhe përbëhet nga dhënia e dy pjesëve nga provimi edhe atë: rregulla komunikacioni dhe dispozita (pjesa teorike) dhe drejtimi me automjet (pjesa praktike).

(2) Pjesa teorike e provimit për vozitje nga paragrafi 1 i këtij neni, jepet me shkrim, në testin e përgatitur paraprakisht nga Ministria e Punëve të Brendshme, në pajtim me Ministrinë e Arsimit dhe të Shkencës.

(3) Testi nga paragrafi 2 i këtij neni, është i përpunuar në gjuhën maqedonase dhe në alfabetin e saj cirilik, ndërsa për qendrat e autorizuar për provim, të cilat janë të vendosura në njësitë e vetëadministrimit lokal në të cilat së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhën zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase edhe në atë gjuhë dhe alfabet zyrtar.

Neni 271

(1) Për provimin e dhënë për vozitës, qendra për provim lëshon certifikatë për dhënien e provimit për vozitës.

(2) Nëse kandidati për vozitës nuk e ka dhënë provimin për vozitës, ka të drejtë kundërshtimi të qendra për provim, në afat prej 24 orësh nga zbatimi i provimit për vozitje.

(3) Për certifikatat e lëshuara në pajtim me paragrafin 1 i këtij neni, qendra për provim mban evidencë.

Neni 272

(1) Për shqyrtimin e kundërshtimeve në pajtim me nenin 271 paragrafi 2 të këtij ligji, qendra për provim formon komision, që përbëhet prej tre anëtarëve - përfaqësues të qendrës së provimit, komisionit të provimit para të cili kandidati e ka dhënë provimin dhe Ministrisë së Punëve të Brendshme.

(2) Nëse komisioni nga paragrafi 1 i këtij neni, e miraton kundërshtimin nga neni 271 paragrafi 2 i këtij ligji, qendra për provim është e detyruar menjëherë respektivisht në afat prej 24 orëve nga paraqitja e kundërshtimit, të organizojë provim të sërishëm të provimit për shofer.

(3) Nëse komisioni nga paragrafi 1 i këtij neni, e miraton kundërshtimin nga paragrafi 2 i këtij neni, shpenzimet për përsëritjen e provimit janë në barrë të qendrës për provim.

(4) nëse komisioni nga paragrafi 1 i këtij ligji, e refuzon kundërshtimin nga neni 271 paragrafi 2 i këtij ligji, shpenzimet për punën e komisionit, janë në barrë të kandidatit për shofer që e ka paraqitur kundërshtimin.

Neni 273

(1) Shpenzimet për dhënien e provimit për shofer, janë në barrë të kandidatit për shofer që e ka dhënë provimin, në suazat e shpenzimeve të duhura reale për dhënien e provimit për shofer.

(2) Lartësinë e shpenzimeve për dhënien e provimit për shofer e përcakton ministri i Punëve të Brendshme, me propozim të qendrave të provimit.

(3) Si shpenzime të duhura reale për dhënien e provimit për shofer, konsiderohen:

- kompensimi në para për anëtarët e komisionit për provim;
- shpenzimet për lëshimin e certifikatës, për provimin e dhënë për shofer dhe
- shpenzime të tjera për dhënien e provimeve.

Neni 274

(1) Provimi për shofer dhe certifikata e lëshuar për dhënien e provimit për shofer do të anulohet, nëse konstatohet se dhënia e provimit është lejuar në bazë të dokumentit të rrejshëm ose të të dhënave jo të sakta në fletëparaqitjen për dhënien e provimit të shoferit ose nëse provimi është realizuar në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji dhe rregullave të nxjerra në bazë të këtij ligji.

(2) Vendimin për anulimin e provimit për shofer dhe të certifikatës për dhënien e provimit për shofer, e merr Ministra e Punëve të Brendshme.

(3) Vendimi nga paragrafi (2) i këtij neni është definitiv dhe kundër tij nuk mund të ngritet kontest administrativ para gjykatës kompetente.

4.2. Provimi për instruktor-shofer

Neni 275

Aftësimin e kandidatëve për shofer mund ta bëjë instruktori-shofer, pas mbarimit të arsimit specialistik me profesion instruktor-shofer në institucionin adekuat arsimo

Neni 276

(1) Provimet për instruktor-shofer jepen në institucion arsimor, para komisionit për provim, të formuar nga ministri i Arsimit dhe Shkencës.

(2) Për provimet e realizuara, institucioni arsimor nga paragrafi 1 i këtij neni, mban evidencë adekuate.

Neni 277

(1) Provimet për instruktor-shofer mund t'i jep personi i cili:

- ka mbushur së paku 23 vjet moshë;
- është i aftë në aspektin shëndetësor dhe psikofizik;
- ka mbaruar së paku shkollim të mesëm;
- që posedon së paku tre vjet patentëshoferi për atë kategori të mjeteve transportuese që i jepet leja për instruktor-shofer dhe
- gjatë pesë viteve të fundit, me vendim të plotfuqishëm gjyqësor nuk është dënuar për veprë penale, rrezikimin e sigurisë në komunikacion.

(2) Personit që i ka dhënë provimet për instruktor-shofer, i jepet dëftesë për mbarimin e arsimit specialist për profesion instruktor-shofer.

Neni 278

(1) Në bazë të dëftesës nga neni 277 paragrafi 2 i këtij ligji, Ministria e Punëve të Brendshme jep leje për instruktor-shofer, sipas vendit të banimit të personit, me afat të vlefshmërisë deri në pesë vjet.

(2) Në leje për instruktor-shofer regjistrohen kategoritë dhe nënkategoritë e mjeteve transportuese për të cilat kandidati ka provime të dhëna për instruktor-shofer.

Neni 279

Leja për instruktor-shofer pushon të vlejë me skadimin e afatit të vlefshmërisë së saj, të përcaktuar në nenin 278 paragrafi 1 të këtij ligji, si dhe në rastet në të cilat parashihet mbarim i vlefshmërisë së patentë shoferit, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 280

(1) Shpenzimet për arsim specialist për profesionin instruktor-shofer, janë në barrë të kandidatit për instruktor-shofer, në suazat e shpenzimeve të duhura reale për mbarimin e arsimit specialist.

(2) Lartësinë e shpenzimeve për mbarimin e arsimit specialist e përcakton ministri i Arsimit dhe Shkencës.

(3) Si shpenzime të duhura reale për mbarimin e arsimit specialist, konsiderohen:

- shpenzimet për teste;
- shpenzimet për dëftesën për mbarimin e arsimit specialistik për instruktor-shofer;
- kompensimi në para për anëtarët e komisionit për provim;
- shpenzimet tjera për dhënien e provimeve;

Neni 281

(1) Vlefshmëria e lejes për instruktor-shofer mund të vazhdohet nëse instruktori-shofer paraqet kërkesë për vazhdimin e të njëjtës më së voni një muaj para skadimit të afatit të vlefshmërisë së lejes. Me kërkesën për vazhdimin e lejes, dorëzohet certifikata se instruktori-shofer është i aftë në aspektin shëndetësor dhe psikofizik të drejtojë me automjete të asaj kategorie për të cilën është lëshuar patentë shoferi.

(2) Për instruktorin-shofer i cili do të paraqesë kërkesë për vazhdimin e vlefshmërisë së lejes për instruktor-shofer pas skadimit të afatit nga paragrafi 1 të këtij neni, afati i vlefshmërisë së lejes do të vazhdohet pasi që instruktori-vozitës sërish do t'i japë provimet e duhura për marrjen e dëftesë për mbarimin e arsimit specialistik për profesionin instruktor-shofer.

Neni 282

(1) Dëftesa për mbarimin e arsimit specialist nga neni 277 paragrafi 2 i këtij ligji, do të anulohet dhe leja për instruktor-shofer do të merret në rastet nga neni 274 paragrafi 1 i këtij ligji.

(2) Leja për instruktor-shofer do të merret edhe në rast të vendimit të plotfuqishëm gjyqësor për veprë penale rrezikimin e sigurisë në komunikacion, si dhe në rastet kur instruktorit-shofer do t'i shqiptohet dënim, respektivisht sanksion për kundërvajtje për kryerjen e profesionit instruktor-shofer.

(3) Vendimin për anulimin e dëftesës nga neni 277 paragrafi 2 i këtij ligji, e merr ministri i Arsimit dhe Shkencës, ndërsa vendimin për marrjen e lejes për instruktor-shofer e merr ministri i Punëve të Brendshme.

(4) Vendimet nga paragrafi 3 të këtij neni, janë definitivë dhe kundër tyre mund të ngrihet kontest juridik në gjykatën kompetente.

Neni 283

(1) Instruktori-shofer, pas marrjes së lejes për instruktor-shofer nga neni 278 të këtij ligji, është i detyruar t'i nënshtrohet kontrollit të profesionalitetit për shkak të marrjes së licencës për aftësimin e kandidatëve për shofer.

(2) Pas realizimit të kontrollit nga paragrafi 1 i këtij neni, në të cilin instruktori-shofer ka treguar rezultate të kënaqshme, merr licencë për aftësimin e kandidatëve për shofer nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) Kontrollin e profesionalitetit nga paragrafi 1 i këtij neni, e zbaton komisioni i formuar nga qendra e autorizuar për provime.

(4) Komisioni nga paragrafi 3 i këtij neni, përbëhet prej kryetarit dhe dy anëtarëve, prej të cilëve kryetari është përfaqësues nga Ministria e Punëve të Brendshme, ndërsa anëtarët e komisionit janë përfaqësues nga Ministria e Arsimit dhe Shkencës dhe qendra e autorizuar për provim.

(5) Komisioni nga paragrafi 3 i këtij neni, kontrollin e profesionalizmit të instruktorit-shofer e realizon në pajtim me programin e përcaktuar nga ministri i Arsimit dhe Shkencës.

Neni 284

(1) Instruktori-shofer është i detyruar t'i nënshtrohet kontrollit të profesionalizmit, çdo katër vjet.

(2) Kontrollin e profesionalitetit nga paragrafi 1 të këtij neni, e bën komisioni nga neni 283 paragrafi 4 i këtij ligji.

(3) Instruktori-shofer i cili gjatë kontrollit të profesionalitetit nuk tregon rezultate të mjaftueshme, do të udhëzohet në kontroll të sërishëm në afat prej 30 ditëve nga dita e marrjes së rezultatit nga kontrolli i parë.

(4) Në periudhën deri në zbatimin e kontrollit të sërishëm, instruktori-shofer nuk ka të drejtë të bëjë aftësimin e kandidatëve për shofer.

(5) Instruktori-shofer që nuk do t'i nënshtrohet kontrollit të profesionalizmit, si dhe instruktori-shofer i cili edhe pas kontrollit të sërishëm të profesionalitetit nuk tregon rezultate të kënaqshme, i merret licenca për aftësimin e kandidatëve për shofer dhe i njëjti nuk ka të drejtë të bëjë aftësimin e kandidatëve për shofer.

(6) Vendimin për marrjen e licencës nga paragrafi 5 i këtij neni, e merr ministri i Punëve të Brendshme.

(7) Vendimi nga paragrafi 6 i këtij neni, është përfundimtar dhe kundër tij mund të ngrihet kontest administrativ në gjykatën kompetente.

Neni 285

(1) Shpenzimet për kontroll të profesionalitetit të instruktorit-shofer në pajtim me nenet 283 paragrafi 1 dhe 284 paragrafi 1 të këtij ligji, janë në barrë të auto-shkollës në të cilën instruktori-shofer është i punësuar, në suazat e shpenzimeve të duhura reale për kontrollin e profesionalitetit të instruktorit-shofer.

(2) Lartësia e shpenzimeve për kontrollin e profesionalitetit të instruktorit-shofer, e përcakton ministri i Punëve të Brendshme, me propozim të qendrës për provim.

(3) Si shpenzime të duhura reale për kontrollin e profesionalitetit të instruktorit-shofer, konsiderohen:

- shpenzimet për lëshimin e licencës;
- kompensimi për anëtarët e komisionit nga neni 283 paragrafi 3 i këtij ligji dhe
- shpenzime të tjera në lidhje me zbatimin e kontrollit të profesionalizmit të instruktorit-shofer.

5. Mbikëqyrja e punës së qendrës për provim

Neni 286

(1) Mbikëqyrje të punës së qendrave për provim, bën Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Nëse qendra për dhënie e provimit, nuk i bën punët për të cilat është e autorizuar në pajtim me dispozitat e këtij ligji ose nuk i plotëson kushtet e përcaktuara me këtë ligj, ministri i Punëve të Brendshme, me vendim do t'ia heqë licencën për kryerjen e punës.

(3) Vendimi nga paragrafi 2 i këtij neni, është përfundimtar dhe kundër këtij vendimi mund të ngrihet kontest administrativ në gjykatën kompetente.

(4) Në rast të heqjes së licencës për kryerjen e punës të qendrës për provim, punët për organizimin e realizimit të provimit për shofer për kandidat për shofer dhe kontrollin e profesionalitetit të instruktorëve-shofer, do t'i kryejë Ministria e Punëve të Brendshme, deri në autorizimin e qendrës tjetër për provim për kryerjen e këtyre punëve.

6. Patentëshoferi

Neni 287

(1) Patentë shoferi jepet me kërkesë të personit i cili i plotëson kushtet e përcaktuara me nenin 235 të këtij ligji.

Neni 288

(1) Patentë shoferi jepet për drejtim me automjete dhe për mjete me tërheqje të cilat radhitën në kategoritë: „A”, „B”, „B+E”, „C”, „C+E”, „D” dhe „D+E” dhe në kategoritë nacionale „F”, „G” dhe „M”.

(2) Në kategorinë „A” bëjnë pjesë motoçikletat, triçikletat dhe katërçikletat, vëllimi i fuqisë motorike të së cilave është më e madhe se 125 cm³ dhe fuqia motorike e së cilës është më e madhe se 11 KW.

(3) Në kategorinë „B” bëjnë pjesë automjetet, masa e përgjithshme e të cilave nuk tejkalon 3.500 kilogramë, që nuk kanë më shumë se tetë ulëse, duke mos e konsideruar ulësen e shoferit, të cilave mund t'u shtohen automjete që tërhiqen, masa e përgjithshme e të cilave nuk tejkalon 750 kilogram, me kusht që masa e përgjithshme e automjetit që tërhiqet të mos e tejkalojë masën e automjetit që tërheq ose kombinim i automjeteve që tërhiqen të kategorisë „B” dhe rimorkio, ku masa e përgjithshme e lejuar e kombinimit nuk tejkalon 3.500 kilogramë dhe masa e përgjithshme e lejuar e rimorkios nuk e tejkalon masën e vet të automjetit tërheqës.

(4) Në kategorinë „B+E” bëjnë pjesë, grupe mjete transporti të automjetit me tërheqje që bën pjesë në kategorinë „B” dhe automjeti me tërheqje, ku grupi i tillë i mjeteve të transportit nuk bën pjesë në kategorinë „B”.

(5) Në kategorinë „C” bëjnë pjesë grupe mjete të transportit të ndryshme nga ato në kategorinë „D” masa e përgjithshme e të cilës është më e madhe se 3.500 kilogramë, të cilave mund t'u bashkëngjitet rimorkio, masa e përgjithshme e së cilës nuk është më e madhe se 750 kilogramë.

(6) Në kategorinë „C+E” bëjnë pjesë grupe mjete të transportit ku mjeti i transportit me tërheqje bën pjesë në kategorinë „C”, të cilës mund t'i bashkëngjitet mjet transporti me tërheqje, masa e përgjithshme e së cilës është më e madhe se 750 kilogramë.

(7) Në kategorinë „D” bëjnë pjesë automjete për transportin e personave, të cilat përveç ulëses së shoferit kanë më shumë se tetë ulëse, të cilave mund t'u shtohen mjet transportues me tërheqje dhe masa e përgjithshme e së cilës nuk tejkalon 750 kilogramë.

(8) Në kategorinë „D+E” bëjnë pjesë grupe automjete ku automjeti transportues me tërheqje bën pjesë në kategorinë „D” dhe automjeti me tërheqje me masë të përgjithshme më të madhe se 750 kilogramë.

(9) Në kategorinë nacionale „F” bëjnë pjesë traktorët dhe rimorkiot e traktorëve. Me leje për drejtim të mjeteve transportuese të kësaj kategorie nacionale, mund të drejtohen edhe automjete që bëjnë pjesë në kategoritë nacionale „G” dhe „M”.

(10) Në kategorinë nacionale „G” bëjnë pjesë makinat e punës. Me lejen për drejtimin e automjeteve të kësaj kategorie nacionale, mund të drejtohen edhe motokultivatorë.

(11) Në kategorinë nacionale „M” bëjnë pjesë motokultivatorët dhe mjetet e transportit me tërheqje që i tërheqin motokultivatorët, biçikletat me motor, triçikletat e lehta dhe katërçikletat e lehta.

(12) Në suazat e kategorive „A”, „B”, „C”, „C+E”, „D” dhe „D+E”, mund të jepet patentë shoferi për drejtim të mjeteve transportuese motorike dhe mjeteve transportuese me tërheqje të cilat bien në nënkategoritë si vijon: „A1”, „C1”, „C1+E”, „D1” dhe „D1+E”.

(13) Në nënkategorinë „A1” bëjnë pjesë motoçikletat, triçikletat dhe katërçikletat vëllimi i punës së motorit të të cilat nuk është më e madhe se 125 cm³ dhe fuqia e motorit nuk është më e madhe se 11 KW.

(14) Në nënkategorinë "C1" bëjnë pjesë mjetet e transportit që nuk bëjnë pjesë në kategorinë "D", masa e përgjithshme e të cilave është më e madhe se 3.500 kilogramë por jo më shumë se 7.500 kilogramë, të cilave mund t'ju bashkëngjitet mjet transporti me tërheqje dhe masa e përgjithshme e të cilit nuk është më e madhe se 750 kilogramë.

(15) Në nënkategorinë "C1+E" bëjnë pjesë grupe të mjeteve për transport që mjeti transportues tërheqës bën pjesë në nënkategorinë "C1", ndërsa mjeti transportues me tërheqje është me masë më të madhe se 750 kilogramë, me atë që masa e përgjithshme e grupit të mjeteve të transportit nuk tejkalon 12.000 kilogramë, ndërsa masa e përgjithshme e mjetit të transportit me tërheqje nuk është më e madhe se masa e zbrazët e mjetit të transportit me tërheqje.

(16) Në nënkategorinë "D1" bëjnë pjesë automjetet për transportin e personave, të cilat përveç ulëses së shoferit kanë më shumë se tetë ulëse, por jo më shumë se 16 ulëse, të cilave mund t'u shtohet mjet transportues me tërheqje, masa e përgjithshme e të cilit nuk tejkalon 750 kilogramë.

(17) Në kategorinë "D1+E" bëjnë pjesë grupet e mjeteve të transportit në të cilat mjeti transportues që tërhiqet bën pjesë në nënkategorinë "D1", ndërsa mjeti transportues me tërheqje është me masë të përgjithshme më të madhe se 750 kilogramë, me atë që masa e përgjithshme nuk tejkalon 12.000 kilogramë, ndërsa masa e përgjithshme e mjetit të transportit me tërheqje nuk e tejkalon masën e mjetit të transportit të zbrazët me tërheqje dhe në atë nuk mund të transportohen persona.

(18) Patentë shoferi të kategorisë "C", mund t'i jepet shoferit i cili posedon patentë shoferi të kategorisë "B", ndërsa patentë shoferi të kategorisë "D" – shoferit i cili posedon patentë shoferi të kategorisë "C", respektivisht shoferit i cili i plotëson kushtet e përcaktuara për fitimin e të drejtës së drejtimit të automjeteve të këtyre kategorive.

(19) Patentë shoferi të nënkategorisë "C1", mund t'i jepet shoferit i cili posedon patentë shoferi të kategorisë "B", ndërsa patentë shoferi të nënkategorisë "D1" – shoferit i cili posedon patentë shoferi të kategorisë "C" ose nënkategorisë "C1", respektivisht shoferit i cili i plotëson kushtet e përcaktuara për fitimin e të drejtës së drejtimit të automjeteve të këtyre nënkategorive.

(20) Patentë shoferi për kategoritë "B+E", "C+E" dhe "D+E", mund t'i jepet shoferit i cili posedon patentë shoferi për drejtim me automjete që bëjnë pjesë në kategoritë "B", "C" dhe "D" dhe i cili i plotëson kushtet e përcaktuara për fitimin e së drejtës të drejtimit të automjeteve të këtyre kategorive.

(21) Shoferi, të cilit i është dhënë patentë shoferi e kategorisë "A", ka të drejtë të drejtojë edhe me automjete që i takojnë nënkategorisë "A1".

(22) Shoferi, të cilit i është dhënë patentë shoferi e kategorisë "B", ka të drejtë të drejtojë edhe me automjete që i takojnë kategorive nacionale "F", "G" dhe "M".

(23) Shoferi, të cilit i është dhënë patentë shoferi e kategorisë "C", ka të drejtë të drejtojë edhe me automjete që i takojnë kategorisë "B" dhe kategorive nacionale "F", "G" dhe "M" dhe nënkategorisë "C1".

(24) Shoferi, të cilit i është dhënë patentë shoferi e kategorisë "D", ka të drejtë të drejtojë edhe me automjete që i takojnë kategorisë "B" dhe "C", kategoritë nacionale "F", "G" dhe "M" dhe nënkategorive "C1" dhe "D1".

(25) Shoferi, të cilit i është dhënë patentë shoferi e kategorisë "C+E", ka të drejtë të drejtojë edhe me automjete që i takojnë kategorive "B", "B+E" dhe "C", kategorive nacionale "F", "G" dhe "M" dhe nënkategorive "C1" dhe "C1+E".

(26) Shoferi, të cilit i është dhënë patentë shoferi e kategorisë "D+E", ka të drejtë të drejtojë edhe me automjete që i takojnë kategorive "B", "B+E", "C", "C+E" dhe "D", kategorive nacionale "F", "G" dhe "M" dhe nënkategorive "C1", "C1+E", "D1" dhe "D1+E".

(27) Shoferi, të cilit i është dhënë patentë shoferi e kategorisë "B+E", ka të drejtë të drejtojë edhe me automjete që i takojnë kategorisë "B" dhe kategorive nacionale "F", "G" dhe "M".

(28) Shoferi, të cilit i është dhënë patentë shoferi e kategorisë "A", ka të drejtë të ngasë edhe me biçikletë me motor, triçikla të lehtë dhe katërçikla të lehta, vetëm në territorin e Republikës së Maqedonisë.

Neni 289

Patentë shoferi lëshon Ministria e Punëve të Brendshme sipas vendbanimit të personit, respektivisht vendqëndrimin të shtetasit të huaj.

Neni 290

(1) Patentë shoferi lëshohet me afat të vlefshmërisë prej pesëmbëdhjetë vjetësh, ndërsa personave më të moshuar se 65 vjet - me afat të vlefshmërisë prej tre vjetësh.

(2) Afati i vlefshmërisë së patentë shoferit konsiderohet prej ditës së lëshimit të saj.

(3) Personat, të cilët në kohën e lëshimit të patentë shoferit kanë më shumë se 55 vjet moshë, patentë shoferi u jepet me afat të vlefshmërisë deri në ditën e mbushjes 65 vjet moshë, me atë që ai afat nuk mund të jetë më i shkurtër se tre vjet.

(4) Me përjashtim të dispozitës së paragrafit 2 të këtij neni, patentë shoferi mund t'i jepet ose vlefshmëria e saj mund të kufizohet edhe me afate më të shkurtra se afatet e përcaktuara në paragrafin 3 të këtij neni, në bazë të konstatimit dhe mendimit të institucionit shëndetësor, të përbajtura në certifikatën për aftësinë shëndetësore dhe psikofizike të personit.

Neni 291

(1) Në patentë shofer shkruhen të gjitha kategoritë e mjeteve për transport me të cilat shoferi ka të drejtë të drejtojë në pajtim me dispozitat nga neni 288 të këtij ligji.

(2) Shoferi ka të drejtë të drejtojë vetëm me automjet të asaj ose të atyre kategorive që janë shënuar në patentë shoferi.

(3) Gjorbë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 292

(1) Patentë shoferi jepet në formular, formë, përbajtje, ngjyrë, lloj dhe kualitet të materialit të së cilës janë të njëllota për tërë territorin e Republikës.

(2) Formulari i patentë shoferit shtypet në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën angleze dhe në alfabetin e saj.

(3) Të dhënat në formularin e patentë shoferit shkruhen në gjuhën maqedonase dhe në alfabetin e saj cirilik dhe në alfabetin bazë latin (ICAO Doc.9303).

(4) Qytetarëve që flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase, me kërkesë të tyre personale, formulari i patentë shoferit shtypet dhe të dhënat në të shkruhen edhe në gjuhën dhe në alfabetin zyrtar që e përdor qytetari.

(5) Qytetarëve që flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha zyrtare, me kërkesë të tyre personale, të dhënat për emrin personal që futen në patentë shoferi shkruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, në gjuhën dhe në alfabetin që e përdor qytetari dhe në gjuhën bazë latine (ICAO Doc. 9303).

(6) Në formularin e patentë shoferit, numrat rendor me të cilët numërohen shtyllat në të cilat shkruhen të dhënat dhe shenjat ndërkombëtare (kodet) për kategoritë dhe nënkategoritë e mjeteve të transportit, kufizimet e mundshme për shkaqe shëndetësore për shoferin, si dhe shenja internacionale (kodi) i Republikës së Maqedonisë, shtypen në alfabetin bazë latin (ICAO Doc. 9303).

Neni 293

Gjatë lëshimit të patentë shoferit, Ministria e Punëve të Brendshme, shoferit i jep edhe librezë shoferi për regjistrimin e pikave negative për kundërvajtjet e bëra, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 294

(1) Shoferi i automjetit që do ta ndërrojë adresën e vendbanimit respektivisht të vendqëndrimit, është i detyruar që në afat prej 15 ditëve ta paraqesë ndryshimin në Ministrinë e Punëve të Brendshme sipas vendbanimit të ri respektivisht vendqëndrimit, për shkak të regjistrimit në evidencën e shoferëve.

(2) Gjorbë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht 25 pikë negative do t'i regjistrohen në pajtim me dispozitat e këtij ligji shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 295

(1) Shoferi i automjetit, është i detyruar të kërkojë patentë shoferi të ri kur e njëjta është humbur, prishur ose dëmtuar në atë mënyrë që pamundëson përdorimin.

(2) Humbja e patentë shoferit, nga ana e pronarit shpallet në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Neni 296

I huaji që përkohësisht qëndron në Republikën e Maqedonisë dhe shtetasi i Republikës së Maqedonisë i cili qëndron ose jeton jashtë vendit dhe herë pas here vjen në Republikën e Maqedonisë, në bazë të patentë shoferit të shtetit të huaj që e jep organi kompetent i shtetit të huaj dhe në kusht të reciprocitetit, mund të drejtojë me automjetin në territorin e Republikës së Maqedonisë, gjatë kohës së qëndrimit të tij në Republikën e Maqedonisë.

Neni 297

Patentë shoferi i shtetit të huaj për drejtim të automjeteve të kategorive "D" dhe "D+E" dhe nënkategoritë "D1" dhe "D1+E", nuk do t'u pranohet personave që nuk kanë mbushur 21 vjet, ndërsa patentë shoferi i shtetit të huaj për drejtim me automjete të kategorive "B", "B+E", "C" dhe "C+E" dhe të nënkategorive "C1" dhe "C1+E" – personave që nuk kanë mbushur 18 vjet.

Neni 298

(1) Shtetasit e huaj që i është lejuar qëndrim në Republikën e Maqedonisë dhe shtetasit të Republikës së Maqedonisë që do të kthehet nga jashtë, respektivisht që do të vijë në Republikën e Maqedonisë me qëllim që vazhdimisht të jetojë këtu, si dhe personelit të përfaqësive diplomatike konsullore dhe misionëve të shteteve të huaja dhe përfaqësive të organizatave ndërkombëtare në Republikën e Maqedonisë, të përfaqësive të huaja tregtare, të komunikacionit, kulturore e tjera, mund të drejtojnë me automjete në bazë të patentëshoferit të vlefshëm të shtetit të huaj, për periudhë prej gjashtë muaj, nga dita e hyrjes në Republikën e Maqedonisë.

(2) Personave nga paragrafi (1) të këtij neni, patentë shoferi i shtetit të huaj do t'u ndërrohet, në kushte të nenit 235 paragrafi 1 pikat 1, 2 dhe 4 dhe paragrafët 2 dhe 3 të këtij ligji, në kërkesë të tyre, pa dhënien e provimit për shofer, me patentë shoferi të Republikës së Maqedonisë - për drejtim me atë kategori të automjeteve ku bëjnë pjesë automjetet për drejtimin e të cilave janë të autorizuar me patentë shoferin e shtetit të huaj. Me përjashtim dhe me kusht të reciprocitetit, nga personeli i përfaqësive diplomatike, konsullore dhe misionëve të shteteve të huaja dhe përfaqësive të organizatave ndërkombëtare në Republikën e Maqedonisë, gjatë ndërrimit të patentë shoferit të shtetit të huaj, nuk do të kërkojen dëshmi për plotësimin e kushteve nga neni 235 paragrafipika 1 e këtij ligji.

(3) Shtetasit të Republikës së Maqedonisë do t'i ndërrohet patentë shoferi i shtetit të huaj, me patentë shoferi të Republikës së Maqedonisë, nëse në shtetin ku i është dhënë patentë shoferi i shtetit të huaj, shoferi ka qëndruar më gjatë se gjashtë muaj.

(4) Patentë shoferi i shtetit të huaj nga teksti i së cilës nuk mund të konkludohet për cilën kategori respektivisht për cilat lloje të automjeteve është dhënë respektivisht patentë shoferi i shtetit të huaj, afati i vlefshmërisë i të cilës ka skaduar, mund të ndërrohet në pajtim me kushtet e parapara në paragrafin 2 të këtij neni, vetëm nëse paraqitësi i kërkesës dorëzon dokument nga i cili shihet me cilat automjete mund të drejtojë, respektivisht se afati i vlefshmërisë së patentë shoferit nuk ka skaduar.

(5) Gjorbë në shumë prej 25 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet personit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 299

(1) Dispozitat nga nenet 296, 297 dhe 298 paragrafi 1 të këtij ligji për drejtim me automjet në bazë të patentë shoferit të huaj, në mënyrë adekuate zbatohen edhe mbi drejtimin me automjete në bazë të patentë shoferit të vlefshëm.

(2) Patentë shoferi i shtetit të huaj do të pranohet vetëm nëse është lëshuar nga personi juridik kompetent i shtetit të huaj. Patentë shoferi ndërkombëtar nuk mund të ndërrohet me patentë shoferi të Republikës së Maqedonisë.

Neni 300

(1) Shoferit të cilit i është dhënë patentë shoferi e Republikës së Maqedonisë për drejtim me automjet, me kërkesë të tij mund t'i jepet patentë shoferi ndërkombëtar.

(2) Patentë shoferi ndërkombëtar nga paragrafi 1 i këtij neni, jepet me afat të vlefshmërisë prej pesë vjetësh nga dita e dhënies së saj, respektivisht me afat të vlefshmërisë deri në ditën e vlefshmërisë të patentë shoferit, nëse skadimi i vlefshmërisë së saj është më i vogël se pesë vjet.

(3) Patentë shoferi ndërkombëtar lëshon personi juridik i autorizuar nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(4) Patentë shoferi ndërkombëtar nuk mund t'i jepet shoferit të cilit i është shqiptuar dënim respektivisht sanksion kundërvajtës, ndalesë për drejtim me automjet, për periudhë sa zgjat ndalesa.

(5) Patentë shoferi ndërkombëtar i lëshuar në Republikën e Maqedonisë, nuk mund të shfrytëzohet për drejtim me automjete në territorin e Republikës së Maqedonisë.

(6) Personit juridik që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 4 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjorbë në shumë prej 480 euro në kundërvlerë në denarë.

(7) Për kundërvajtjen nga paragrafi 6 të këtij neni, gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 301

(1) Për patentë shoferi ndërkombëtar të lëshuar nga neni 300 i këtij ligji, personi juridik i autorizuar për dhënien e tyre është i detyruar të mbajë regjistër.

(2) Regjistri nga paragrafi 1 i këtij neni, i përmban të dhënat nga patentë shoferi dhe adresën e vendbanimit të shoferit.

(3) Mbikëqyrje për patentë shoferi ndërkombëtar dhe të mbajtjes së regjistrit nga paragrafi 1 i këtij neni, bën Ministria e Punëve të Brendshme sipas selisë së personit juridik që e mban regjistrin e patentë shoferit ndërkombëtar të lëshuar.

(4) Personit juridik që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjorbë në shumë prej 480 euro në kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 të këtij neni, gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 302

(1) Kur drejton me automjet, traktor, makinë pune, motokultivator dhe biçikletë me motor, shoferi është i detyruar të ketë patentë shoferi adekuat të vlefshëm dhe është i detyruar të njëjtën ta tregojë me kërkesë të nëpunësit të uniformuar policor.

(2) Pronari respektivisht bartësi i së drejtës të shfrytëzimit të automjetit, nuk guxon t'ia japë mjetin transportues për drejtim personit nga neni 232, 233 dhe 234 të këtij ligji, as personit që nuk ka të drejtë të drejtojë me automjet, respektivisht personit që nuk ka të drejtë me kategorinë e automjeteve ku bën pjesë ai mjet transportues.

(3) Pronari respektivisht bartësi i së drejtës të shfrytëzimit të automjetit, është i detyruar me kërkesë të nëpunës të uniformuar policor, të japë të dhëna për identitetin e personit, të cilit ia ka dhënë mjetin transportues në drejtim.

(4) Pronari respektivisht bartësi i së drejtës të shfrytëzimit të automjetit, mund ta japë automjetin për drejtim personit, shtetas i Republikës së Maqedonisë ta dërgojë jashtë kufijve të Republikës së Maqedonisë, vetëm në bazë të lejes të dhënë nga pronari, respektivisht bartësit të së drejtës për shfrytëzim të automjetit, përmes personit juridik të autorizuar për kryerjen e kontrollit teknik.

(5) Dispozitat nga paragrafi 4 të këtij neni, nuk kanë të bëjnë për personat juridikë, veprimtaria bazë e të cilëve është "transporti ndërkombëtar i udhëtarëve dhe mallit", respektivisht të njëjtit detyrimisht duhet të posedojnë fletudhëresë rruge dhe autorizim të vërtetuar nga personi përgjegjës në personin juridik.

(6) Për certifikatë të lëshuar nga paragrafi 4 të këtij neni, personi i autorizuar juridik nga paragrafi 4 i këtij neni, mban evidencë.

(7) Evidenca nga paragrafi 6 i këtij neni, përmban të dhëna për personin të cilit i është lejuar drejtim me automjetin jashtë kufijve të Republikës së Maqedonisë, si dhe të dhënat që përmbahen në lejen e qarkullimit të mjetit transportues të pronarit të automjetit.

(8) Personit juridik që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 520 euro deri në 1.350 euro në kundërvlerë në denarë.

(9) Për kundërvajtjen nga paragrafi 8 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(10) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet pronarit respektivisht bartësit të së drejtës për shfrytëzimin e mjetit transportues, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 2 të këtij neni.

(11) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë të denarit, në procedurë mandatore në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i shqiptohet edhe pronarit, respektivisht bartësit të së drejtës për shfrytëzimin e automjetit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 3 të këtij neni.

(12) Gjobë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë të denarit, në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, respektivisht 10 pikë negative do t'i regjistronen në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 1 të këtij neni.

7. Kontrolli shëndetësor i kandidatit për shofer dhe i shoferit

Neni 303

(1) Kandidatët për shofer të automjeteve janë të detyruar para fillimit të pjesës praktike të aftësimi t'i nënshtrohen kontrollit shëndetësor.

(2) Në kontrollin shëndetësor nga paragrafi 1 i këtij neni, përcaktohet nëse kandidati për shofer ose shoferi e ka aftësinë e duhur shëndetësore dhe psikofizike për drejtim me automjete.

(3) Kontrollin shëndetësor nga paragrafi 1 të këtij neni, e bën institucioni shëndetësor.

(4) Për kontrollin shëndetësor të kryer, institucioni shëndetësor nga paragrafi 3 i këtij neni, jep certifikatë për aftësinë shëndetësore dhe psikofizike për drejtim me automjete.

(5) Shoferët e automjeteve janë të detyruar t'u nënshtrohen edhe kontrolleve shëndetësore kontrolluese.

(6) Auto-shkollës që do të urdhërojë ose do të lejojë aftësimin e kandidatëve për shoferë, në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë prej 480 euro në kundërvlerë të denarit.

(7) Për kundërvajtjen nga paragrafi 6 të këtij neni, gjoba në shumë prej 300 euro në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në auto-shkollë.

(8) Gjopa në shumë prej 300 euro në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 5 të këtij neni.

Neni 304

(1) Institucioni shëndetësor nga neni 303 paragrafi 3 i këtij ligji, detyrimisht duhet t'i plotësojë kriteret e parapara në lidhje me kuadrin dhe pajisjet për kryerjen e kontrolleve për gjendjen shëndetësore dhe psikofizike të kandidatëve për shoferë dhe shoferëve të automjeteve.

(2) Plotësimin e kriterëve nga paragrafi 1 të këtij neni, e përcakton Ministria e Shëndetësisë.

(3) Institucioni shëndetësor nga neni 303 paragrafi 3 i këtij ligji, mban evidencë për kontrollet e kryera dhe për certifikatat e dhëna për aftësinë shëndetësore dhe psikofizike për drejtim me automjet.

(4) Personit juridik që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 520 deri 1.350 euro në kundërvlerë të denarit.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 305

Certifikata për aftësinë shëndetësore dhe psikofizike të kandidatit për shofer, gjatë kohës së aftësimi me automjet, nuk guxon të jetë më e vjetër se një vit.

Neni 306

(1) Kontrollit shëndetësor kontrollues detyrimisht i nënshtrohen:

- shoferi që drejton me automjet me të cilin kryhet transport publik, në intervale kohore që nuk mund të jenë më të gjatë se tre vjet;

- shoferi të cilit i është dhënë patentë shoferi për drejtim me automjete të kategorisë "D";

- shoferi i automjetit të cilit i është dhënë patentë shoferi me afat më të shkurtër të vlefshmërisë për shkak të gjendjes shëndetësore jo adekuate;

- shoferi i automjetit që ka mbushur 65 vjet moshë, në interval kohor të cilat nuk mund të jenë më të gjata se tre vjet dhe

- shoferi-instruktor para çdo vazhdimi të vlefshmërisë së lejes për instruktor-shofer.

(2) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 1 të këtij neni.

Neni 307

(1) Shpenzimet për kontrollin shëndetësor kontrollues të shoferit të automjetit, janë në barrë të personit juridik ose personit fizik tek i cili shoferi është i punësuar.

(2) Shpenzimet për kontrollin shëndetësor kontrollues, shoferët e tjerë i bartin vet.

Neni 308

(1) Në kontroll shëndetësor kontrollues udhëzohet shoferi i automjetit, për të cilin në mënyrë të bazuar do të dyshohet se nga shkaqe shëndetësore më nuk është i aftë me siguri të drejtojë me automjet të atyre kategorive për të cilat i është dhënë patentë shoferi.

(2) Kërkesë për udhëzim në kontroll shëndetësor kontrollues, mund të paraqesë Ministria e Punëve të Brendshme, Prokuroria publike, gjykata, si dhe personi juridik dhe fizik ku shoferi është i punësuar si shofer.

Neni 309

(1) Në kryerjen e kontrollit shëndetësor kontrollues në pajtim me nenin 308 paragrafi 1 të këtij ligji, detyrimisht merr pjesë mjeku specialist për sëmundjen për të cilën shoferi udhëzohet në kontrollin shëndetësor.

(2) Nëse në kontrollin shëndetësor kontrollues, konstatohet se shoferi është i aftë në aspektin shëndetësor dhe psikofizik, shpenzimet e kontrollit janë në barrë të subjektit nga neni 308 paragrafi 2 i këtij ligji, me kërkesë të të cilit i njëjti është udhëzuar për kontroll.

Neni 310

(1) Nëse gjatë kontrollit shëndetësor të kandidatit për shofer ose shoferit të automjetit, konstatohet se ekziston paaftsi shëndetësore ose psikofizike për drejtim me këto mjete transporti, do të konsiderohet se shoferi nuk është i aftë për drejtim me mjetin e transportit, deri sa më ndryshe nuk përcaktohet nga komisioni i veçantë, që e formon ministri i Shëndetësisë.

(2) Komisioni nga paragrafi 1 i këtij neni, vendos edhe ndaj ankesave të paraqitura kundër certifikatave për aftësi shëndetësore dhe psikofizike.

Neni 311

(1) Personat juridikë dhe fizikë që punësojnë shoferë, nuk guxojnë të lejojnë që me automjetet e tyre të drejtojnë shoferi që nuk i është nënshtruar kontrollit shëndetësor kontrollues në të cilin është udhëzuar në pajtim me nenin 308 të këtij ligji.

(2) Personit juridik që vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 520 deri 1.350 euro në kundërvlerë të denarit.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 të këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet personit fizik i cili vepron në kundërshtim me paragrafin 1 të këtij neni.

Neni 312

(1) Mbikëqyrje mbi punën e institucioneve shëndetësore të autorizuar për përcaktimin e aftësisë shëndetësore dhe psikofizike për drejtim me automjet, e bën Ministria e Shëndetësisë.

(2) Nëse institucioni shëndetësor nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk i plotëson kriteret e përcaktuara në drejtim të kuadrit dhe pajisjeve për kryerjen e kontrolleve shëndetësore dhe nëse nuk i respekton dispozitat që kanë të bëjnë me këto kontrole, Ministria e Shëndetësisë do t'ia marrë autorizimin institucionit shëndetësor.

8. Kohëzgjatja e drejtimit me automjet

Neni 313

(1) Shoferi i cili drejton me autobus ose me automjet ose me grup mjeteve të transportit, masa më e madhe e lejuar e së cilës është më e madhe se 3.500 kilogramë, për periudhë prej 24 orësh me atë mjet transportues nuk guxon të drejtojë pa ndërprerje më gjatë se nëntë orë, respektivisht pas kalimit të katër orëve e gjysmë vozitje pa ndërprerje, është i detyruar të bëjë ndërprerje në ngjarje prej së paku 15 minutave, kohëzgjatja e përgjithshme e cila nuk guxon të zgjasë më pak se 45 minuta.

(2) Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni, shoferi mund të drejtojë me mjetin e transporti pa ndërprerje, dy herë gjatë shtatë ditëve vijuese, por më së gjati 10 orë.

(3) Koha e përgjithshme e drejtimit me mjetet e transportit nuk guxon të tejkalojë 90 orë në periudhë prej dy javësh vijuese.

(4) Nëse drejtimi i mjetit transportues bëhet natën, koha e punës ditore nuk guxon të tejkalojë 10 orë në çdo periudhë 24 orësh.

(5) Me përjashtim nga paragrafi 1 i këtij neni, shoferi i autobusit në transportin publik urban të udhëtarëve, mund pa ndërprerje të drejtojë me atë mjet transportues më së gjati shtatë orë, me kusht që në stacionet e nisjes të ketë ndërprerje në ngjarje prej së paku pesë minutave.

(6) Dispozitat nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni, në mënyrë adekuate zbatohen edhe ndaj instruktorëve-shoferë të cilët aftësojnë kandidatë për shoferë për drejtim praktik me mjetin transportues.

(7) Personit juridik që vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve prej 1 deri në 5 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 550 deri 2.350 euro në kundërvlerë të denarit.

(8) Për kundërvajtjen nga paragrafi 7 të këtij neni, gjobë në shumë prej 470 euro në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(9) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 314

(1) Pushimi ditor pa ndërprerje i shoferit që drejton me mjetin transportues nga neni 313 paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji, zgjat më së paku 11 orë para fillimit të vozitjes.

(2) Me përjashtim nga paragrafi 1 i këtij neni, shoferi mund të shfrytëzojë pushim ditor tre herë në javë, në kohëzgjatje prej nëntë orëve pa pushim, me kusht deri në fund të javës vijuese t'i shfrytëzojë orët e ngelura, pushim ditor.

(3) Pushimin ditor në kohëzgjatje të plotë prej 12 orëve, shoferi mund ta shfrytëzojë më së shumti në tri pjesë gjatë ditës, me atë që një herë shfrytëzohet pushimi ditor në kohëzgjatje prej tetë orësh pa ndërprerje.

(4) Nëse në drejtimin me mjetin transportues nga neni 313 paragrafi 1 të këtij ligji ndërrohen dy shoferë dhe nëse në mjetin transportues ka shtrat të vendosur (krevat) që i mundëson njërit prej tyre pushim në pozicion të shtrirë, secili nga shoferët është i detyruar të bëjë pushim pa ndërprerje prej së paku tetë orëve gjatë çdo 30 orëve vozitje.

(5) Pushimin ditor, shoferi sipas dispozitës e shfrytëzon jashtë mjetit transportues.

(6) Me përjashtim nga paragrafi 5 të këtij neni, shoferi mund ta shfrytëzojë pushimin ditor në mjetin transportues, nëse mjeti transportues është i pajisur me shtrat të vendosur (krevat) dhe nëse gjatë asaj kohe mjeti transportues nuk është në lëvizje.

(7) Ndërprerja e ngjarjes nga neni 313 paragrafi 1 i këtij ligji, nuk konsiderohet si pushim ditor.

(8) Pas kalimit të ngjarjes së lejuar gjashtë ditore për drejtim me mjetin transportues, shoferi është i detyruar të shfrytëzojë pushim javor.

(9) Shfrytëzimi i pushimit javor nga paragrafi 8 i këtij neni, mund të shtyhet deri në kalimin e ditës së gjashtë, nëse drejtimi i mjetit transportues gjatë gjashtë ditëve vijuese nuk ka zgjatur më gjatë se koha e lejuar gjashtëditore për drejtim me automjetin.

(10) Një nga pushimet e përcaktuara në paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni, çdo javë detyrimisht duhet të vazhdohet si pushim javor, në kohëzgjatje prej 45 orëve pa ndërprerje.

(11) Pushimi javor mund të shkurtohet në vendin e regjistrimit të mjetit transportues ose në vendin e banimit të shoferit në 36 orë të pandërprera, ndërsa jashtë atyre vendeve në 24 orë të pandërprera.

(12) Çdo shkurtim i pushimit javor në pajtim me paragrafin 11 të këtij neni, detyrimisht duhet të kompensohet me kohëzgjatje të pandërprerë të pushimit që do të fillojë para kalimit të javës vijuese.

(13) Me përjashtim të paragrafëve 8 dhe 9 të këtij neni, në transportin ndërkombëtar të udhëtarëve (udhëtimeve turistike, ekskursioneve, e tjerë), me përjashtim të transportit në linjë, pushimi javor detyrimisht duhet të shfrytëzohet me kohë të lejuar maksimale dymbëdhjetëditëshe të drejtimit me mjetin transportues.

(14) Personit juridik që do të urdhërojë ose lejojë drejtim me automjet, në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët prej 1 deri 13 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 550 euro deri në 2.350 euro në kundërvlerë të denarit.

(15) Për kundërvajtjen nga paragrafi 14 të këtij neni, gjobë në shumë prej 470 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(16) Gjobë në shumë prej 400 euro në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet shoferit që vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët prej 1 deri 13 të këtij neni.

Neni 315

(1) Automjetet me të cilat bëhet transportimi publik i pasagjerëve dhe i mallrave në komunikacionin rrugor ndërkombëtar dhe automjetet me të cilat bëhet transportimi publik i pasagjerëve dhe i mallrave në komunikacionin e brendshëm rrugor, detyrimisht duhet të jenë të pajisur me takograf ose aparat të instaluar, të rregullt, të kontrolluar dhe të bazhdaruar, i cili duhet t'i përmbushë kushtet meteorologjike për llojin e këtitillë të aparatit, me listë regjistrimi korrekte të futur në të cilin regjistrohen të dhënat për vozitjen dhe për pushimin e mjetit të transportit të cilin vozitësi e ka drejtuar në gjashtë ditët e fundit, respektivisht në pushimin e fundit të javës.

(2) Vozitësi i mjetit të transportit nga paragrafi 1 i këtij neni, është i obliguar që pranë vetes të ketë çelës të takografit ose të aparatit kontrollues dhe lista regjistruese paraprakisht të përdorura në të cilat përmbahen të dhënat nga paragrafi 1 i këtij neni.

(3) Dispozita nga paragrafi 2 i këtij neni ka të bëjë edhe me ekuipazhin e dyfishtë në mjetin e transportit, kur të dy shoferët janë të obliguar t'i kenë listat regjistruese paraprakisht të përdorura nga pushimi javor i fundit.

(4) Listat e përdorura të regjistrimit respektivisht të dhënat e regjistruara nga takografi ose aparati kontrollues nga paragrafi 1 i këtij neni, pronari ose bartësi i të drejtës për përdorimin e mjetit të transportit është i obliguar t'i ruajë në periudhë prej dy vjetësh.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve 1 deri në 4 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro në kundërvlerë në denarë.

(6) Për kundërvajtjen nga paragrafi 5 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(7) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve 2, 3 dhe 4 të këtij neni.

Neni 316

(1) Shoferi nga neni 315, paragrafi 1 i këtij ligji, është i obliguar që me kërkesë të nëpunësit policor në uniformë ose të inspektorit për komunikacion rrugor nga Ministria e Transportit dhe Lidhjeve, ta hapë takografin ose aparatin kontrollues dhe ta japë për inspektim listën e regjistrimit, si edhe të dhëna të tjera të regjistruara nga takografi ose aparati kontrollues edhe atë minimum për periudhën prej pushimit javor të fundit të shfrytëzuar, deri në çastin kur lista e regjistrimit respektivisht të dhënat e regjistruara janë kërkuar.

(2) Nëpunësi policor në uniformë respektivisht inspektor i komunikacionit rrugor nga paragrafi 1 i këtij neni, gjatë kontrollimit të listës së regjistrimit nga takografi ose aparati kontrollues, është i obliguar që shoferit t'i japë vërtetim se lista e regjistrimit është nxjerrë nga aparati për shkak të kontrollimit, ndërsa në vërtetimin detyrimisht duhet të shënohet emri dhe mbiemri i shoferit, numri i targave të mjetit të transportit dhe koha dhe data e kontrollimit.

(3) Nëpunësi policor në uniformë respektivisht inspektor i komunikacionit rrugor nga paragrafi 1 i këtij neni, mundet përkohësisht ta konfiskojë listën e regjistrimit respektivisht shënim tjetër nga takografi ose aparati kontrollues.

(4) Nëse nëpunësi policor në uniformë respektivisht inspektor i komunikacionit rrugor nga paragrafi 1 i këtij neni, arsyeshëm dyshon se takografi ose aparati kontrollues nuk është në gjendje të rregullt, mund të urdhërojë inspektim të takografit ose të aparatit kontrollues te personi juridik i autorizuar, për çka lëshon vërtetim.

(5) Nëse gjatë kontrollimit konstatohet parregullsia e takografit ose aparatit kontrollues, se i njëjti është dëmtuar ose modifikuar qëllimisht që të tregojë të dhëna të pasakta ose se aparati aspak nuk punon, shpenzimet për kontrollimin i bart pronari respektivisht bartësi i të drejtës në përdorim të mjetit të transportit ndërsa mjeti i transportit udhëzohet në kontrollim teknik.

(6) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 317

(1) Te drejtimi i mjeteve të transportit nga neni 315, paragrafi 1 i këtij ligji,

për të cilat nuk ekziston obligimi që të jenë të pajisura me takograf ose me aparat kontrollues, shoferi është i obliguar që pranë vetes të ketë librezë individuale kontrolluese dhe në të t'i shënojë aktivitetet e veta dhe është i obliguar që të njëjtën ta tregojë në kërkesë të nëpunësit policor në uniformë ose inspektorit të komunikacionit rrugor nga Ministria e Transportit dhe Lidhjeve.

(2) Pronari respektivisht bartësi i të drejtës për përdorimin e mjetit të transportit, është i obliguar që të mbajë evidencë gjatë kohës së punës, si edhe gjatë pushimeve të shoferëve të mjeteve të transportit nga neni 315, paragrafi 1 i këtij ligji, me shënimin e regjistrimeve nga takografi ose aparati kontrollues gjegjësisht nga librezat individuale kontrolluese.

(3) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro, në kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(5) Gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 1 të këtij ligji.

Neni 318

Dispozitat e këtij ligji për kohëzgjatjen e drejtimit të automjeteve dhe për pushimet e shoferëve, në mënyrë përkatëse aplikohen edhe për shoferët e automjeteve të regjistruar në vend të huaj, kur me ato mjete transporti drejtojnë në territorin e Republikës së Maqedonisë, në qoftë se me marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuar nuk është përcaktuar ndryshe.

VII. AUTOMJETE

1. Dispozitat themelore

Neni 319

(1) Automjetet në komunikacionin në rrugë, detyrimisht duhet t'i përmbushin kushtet e përcaktuara që kanë të bëjnë me dimensionet, me masën e përgjithshme, me ngarkimit boshtor dhe me kushtet që kanë të bëjnë me errësimin e xhamave, t'i kenë në rregull aparatet dhe pajisjen e përcaktuar, si edhe t'i përmbushin kushtet e veçanta, në qoftë se me to bëhet transportimi ose nëse shërbejnë për kryerjen e veprimtarisë e cila është rregulluar me rregullat e veçanta ose me kushtet e veçanta të përcaktuara në nenin 156, paragrafi 1 i këtij ligji.

(2) Automjetet dhe rimorkiot të cilat prodhohen ose importohen në mënyrë serike ose një nga një, detyrimisht duhet të jenë në përputhshmëri me rregullat e homologjisë të cilat vlejnë në Republikën e Maqedonisë, respektivisht të jenë në përputhje me marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare.

(3) Automjetet dhe rimorkiot të cilat prodhohen ose importohen në mënyrë serike ose një nga një, bashkohen ose modifikohen veçmas, detyrimisht duhet të kenë të gravuar numër identifikimi në kornizën dhe në shtëpizën e motorit.

(4) Në rastet kur nuk ekzistojnë numra identifikimi në kornizën ose në shtëpizën e motorit të mjetit të transportit, gravohen numra të ri identifikimi nga ana e personit juridik, i autorizuar nga ministri i Punëve të Brendshme, i cili i përmbush kushtet në drejtim të pajisjes materialo-teknike dhe të kuadrit profesional.

(5) Personi juridik nga paragrafi 4 i këtij neni, e bën gravimin e numrave të identifikimit në kornizën ose në shtëpizën e motorit, në bazë të udhëzimit për gravim të lëshuar nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(6) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët prej 1 deri në 5 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri në 1.350 euro në kundërvlerë në denarë.

(7) Për kundërvajtjen nga paragrafi 6 i këtij neni, gjobë në shumë prej 480 euro në kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(8) Gjobë në shumë prej 300 euro, në kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 5 të këtij neni.

Neni 320

(1) Automjetet dhe rimorkiot e regjistruara në vend të huaj, mund të marrin pjesë në komunikacionin në territorin e Republikës së Maqedonisë, vetëm nëse i kanë në rregull aparatet dhe pajisjen e përcaktuar me Konventën e ratifikuar për komunikacionin në rrugë, ndërsa sa i takon dimensioneve, masën më të madhe të lejuar dhe ngarkesën boshore dhe në qoftë se i përmbushin kushtet e përcaktuara për automjetet dhe rimorkiot e regjistruara në Republikën e Maqedonisë.

(2) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro në kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 200 euro në kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 321

(1) Instalimin e aparatit për lëvizje me gaz të lëngët ose të aparatit tjetër dhe pajisjes plotësuese në mjetet e transportit, mund ta bëjë personi juridik ose fizik i cili ka fituar licencë nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Licenca nga paragrafi 1 i këtij neni, i lëshohet nga Ministria e Punëve të Brendshme personit fizik ose juridik i cili posedon autorizim nga prodhuesi i aparateve ose pajisjes të cilën e instalon, i cili i përmbush kushtet hapësinore, materialo-teknike, siguruese, si edhe kushtet që kanë të bëjnë me kuadrin për instalimin e aparateve dhe pajisjes plotësuese në mjetet e transportit.

(3) Mbikëqyrjen mbi përmbajtjen kah kushtet e përcaktuara për punën e personit të autorizuar për instalimin e aparatit për lëvizje me gaz të lëngët ose të aparatit tjetër dhe të pajisjes plotësuese nga paragrafi 1 i këtij neni, e bën Ministria e Punëve të Brendshme.

(4) Nëse personi i autorizuar për instalimin e aparatit për lëvizje me gaz të lëngët ose të aparatit tjetër dhe pajisjes plotësuese, nuk i kryen punët e besuara në përputhje me ligjin dhe nëse pushon ta përmbushë paragrafin 2 të këtij neni, ministri i Punëve të Brendshme me aktvendim do t'ia ndalojë kryerjen e punëve dhe do t'i përcaktojë 30 ditë afat për mënjanimin e mangësive të konstatuara.

2. Testimi i automjeteve

Neni 322

(1) Automjetet dhe rimorkiot të cilat prodhohen një nga një, gjegjësisht importohen ose modifikohen ose përbërjet ose aparatet esenciale të të cilave, për pjesëmarrjen e sigurt

në komunikacion, janë dëmtuar, si edhe mjetet e transportit për transportimin e materieve të rrezikshme, para lëshimit në komunikacion detyrimisht duhet t'i nënshtrohen testimit që ka të bëjë me karakteristikat siguruese-teknike, për çka personi juridik i cili e bën testimin, lëshon certifikatë.

(2) Në testim detyrimisht nënshtrohen edhe mjetet e transportit në të cilat është instaluar aparat për lëvizje me gaz të lëngët ose aparat tjetër për pjesëmarrjen e sigurt në komunikacion, si edhe mjetet e transportit për të cilat të dhënat teknike janë të panjohura ose të pasakta, të nevojshme gjatë bërjes së kontrollimit teknik dhe regjistrimit dhe për të cilat personi juridik i cili e realizon testimin, lëshon vërtetim.

(3) Certifikatën, gjegjësisht vërtetimin nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, shoferi është i obliguar ta mbajë në mjetin e transportit dhe ta tregojë në kërkesë të nëpunësit policor në uniformë.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 550 deri më 2.350 euro në kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 470 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 45 euro në kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatore, do t'i kumtohet respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 323

(1) Testimet e automjeteve nga neni 322, paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji, i realizon personi juridik i cili disponon me pajisje dhe aparate teknike përkatëse, me persona profesionalë për bërjen e testimit të mjeteve të transportit dhe i cili është i autorizuar nga Ministria e Punëve të Brendshme (në tekstin e mëtejshëm: personi juridik i autorizuar për testimin e mjeteve të transportit).

(2) Personi juridik i autorizuar nga paragrafi 1 i këtij neni, është i obliguar të sigurojë që testimi të bëhet në mënyrën e përcaktuar dhe të mbajë evidencë të rregullt.

(3) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro në kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 324

(1) Mbikëqyrjen e punës së personit juridik për kontrollim të automjeteve e kryen Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Nëse personi i autorizuar zyrtar për kontrollim të automjeteve, nuk i kryen punët e besuara në pajtim me ligjin ose pushon t'i plotësojë kushtet nga neni 323, paragrafi 1 dhe 2 të këtij ligji, Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim do t'i ndalojë kryerjen e punës dhe do t'i caktojë afat prej 30 ditësh për mënjanimin e mangësive të vërtetuara.

(3) Nëse personi juridik i autorizuar për kontrollim të automjeteve, nuk i mënjanon mangësitë e vërtetuara në afat nga paragrafi 2 i këtij neni, Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim do t'ia heqë autorizimin.

(4) Aktvendimi nga paragrafi 3 i këtij neni është përfundimtar dhe kundër tij mund të ngrihet kontest administrative para gjyqit kompetent.

(5) Personi juridik i autorizuar për kontrollim të automjeteve nuk mund të kryejë kontrollin e automjeteve nga neni 322, paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji, në periudhën kohore në të cilën zgjat ndalesa si dhe pas marrjes së autorizimit për kryerjen e punëve.

(6) Në periudhën e ndalesës, gjegjësisht pas marrjes së autorizimit personit të autorizuar juridik për kontrollim të automjeteve, punët e kontrollit të automjeteve i kryen Ministria e Punëve të Brendshme, deri në autorizim të personit tjetër juridik në pajtim me ligji.

3. Regjistrimi i automjeteve

Neni 325

(1) Regjistrimi i automjeteve është shënimi i të dhënave për shenjat regjistruese, për të dhënat e caktuara për automjetin dhe pronarin e automjetit në evidencën e automjeteve dhe mjeteve transportuese.

(2) Në Republikën e Maqedonisë regjistrohen automjete dhe mjete transportuese, pronarët e të cilëve kanë vendbanim gjegjësisht seli në Republikën e Maqedonisë, automjete dhe mjete transportuese në pronësi të përfaqësive konsullore-diplomatike dhe misione të shteteve të huaja, përfaqësive të organizatave ndërkombëtare në Republikën e Maqedonisë dhe përfaqësive të huaja tregtare, kulturore dhe përfaqësive të tjera në Republikën e Maqedonisë.

(3) Nëse automjeti është pronë e dy ose më shumë personave fizikë apo juridikë regjistrohet në emër apo nomenklaturë të njërit nga ata persona, në bazë të marrëveshjes së tyre me shkrim të vërtetuar te noteri.

(4) Automjeti i cili është objekt i marrëveshjes për lizing ose marrëveshjes për qira, ose që shitet me mbajtjen e së drejtës mbi pronësi, mund të regjistrohet në emër gjegjësisht nomenklaturë të pronarit vetëm nëse për të ekziston pajtim me shkrim nga pronari i automjetit i vërtetuar te noteri.

(5) Në rastin e paragrafit 4 të këtij neni, dispozitat e ligjit që kanë të bëjnë me pronarin e automjetit, në mënyrë përkatëse zbatohen edhe për bartësin e së drejtës për shfrytëzim të automjetit, ndërsa në lejen e qarkullimit shënohen të dhënat e pronarit të automjetit.

Neni 326

(1) Automjetet dhe mjetet e transportit mund të marrin pjesë në komunikacionin rrugor nëse:

- janë të regjistruara dhe kanë leje qarkullimi valide, gjegjësisht leje qarkullimi valide për automjet të regjistruar përkohësisht ose nëse kanë vërtetim valid për dhënien e targave provuese dhe

- janë të shënuara me targa sipas rregullave ose targa provuese të cilat janë dhënë për shënimin e tyre.

(2) Rimorkiot e lehta të cilat i kanë në rregull aparatet dhe pajisjet e caktuara, detyrimisht duhet të jenë të shënuara me targë të përsëritur te automjeti në tërheqje.

(3) Shoferi i cili drejton automjetin që është i shënuar me targa provuese, është i obliguar që të ketë me vete vërtetim valid dhe të njëjtin ta tregojë me kërkesë të nëpunësit të uniformuar policor.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 480 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(5) Për kundërvajtje nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës te personi juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni.

(7) Gjobë në shumë prej 20 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatare do t'i shqiptohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative në bazë të dispozitave të këtij ligji, shoferit i cili vepron kundër dispozitave nga paragrafi 3 i këtij neni.

(8) Gjobë në shumë prej 35 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatare, do t'i shqiptohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 3 të këtij neni.

Neni 327

(1) Për automjetet e regjistruara, Ministria e Punëve të Brendshme mban evidencë.

(2) Evidenca nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të mbahet edhe në formularë për përpunim automatik të të dhënave.

(3) Të dhënat në formularët nga paragrafi 2 i këtij neni, i jep Ministria e Punëve të Brendshme ose personi juridik i autorizuar për kryerjen e kontrollit teknik të automjeteve.

Neni 328

(1) Automjeti regjistrohet me kërkesë të dorëzuar nga ana e pronarit të automjetit.

(2) Me kërkesën për regjistrim nga paragrafi 1 i këtij neni, pronari i automjetit është i detyruar t'i dorëzojë edhe dëshmitë me shkrim si vijon:

- prejardhjen e automjetit;
- pronësinë e automjetit;
- detyrimet e rregulluara doganore dhe tatimore të automjetit;

- përputhshmërinë e automjetit me rregulloret homologative në Republikën e Maqedonisë;

- rregullshmërinë teknike të automjetit jo më të vjetër se 30 ditë;

- sigurimin e bërë, taksat e paguara, detyrimet e rregulluara në emër kompensime për shfrytëzim të rrugëve publike, për mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe detyrime të tjera të rregulluara me ligj;

- testimin e bërë të automjetit nëse bëhet fjalë për automjetin të dedikuara për transport të materieve të rrezikshme,

- çregjistrimin e automjetit nga organi kompetent në të cilin është kryer regjistrimi paraprak, dh.

- automjetet më të vjetra se 35 vjet, dëshmi se janë autentike me prodhimin e parë.

(3) Dëshmitë nga paragrafi 2, alinetë 3 dhe 4 të këtij neni, dorëzohen vetëm gjatë regjistrimit të parë të automjetit në Republikën e Maqedonisë.

(4) Me përjashtim, dëshmia nga paragrafi 2, alineja 4 e këtij neni, nuk dorëzohet gjatë regjistrimit të parë të automjeteve dhe mjeteve transportuese në pronësi të përfaqësive diplomatike-konsullore dhe misioneve të shteteve të huaja dhe organizatave ndërkombëtare në Republikën e Maqedonisë dhe anëtarëve të personelit të tyre si dhe automjeteve në pronësi të tyre, të cilat janë të importuara në Republikën e Maqedonisë; automjete të përdorura me vlerë muzeore, automjete të cilat përkohësisht importohen për pjesëmarrje në gara, panaire dhe shfaqje të tjera të organizuara në territorin e Republikës së Maqedonisë; automjete zjarrfikëse; automjete speciale të dedikuara për nevojat e Ministrisë së Punëve të Brendshme dhe Armatës të Republikës së Maqedonisë, përveç automjeteve komerciale dhe automjeteve për transportin e udhëtareve; automjeteve sportive me konstruksion amator të dedikuara për përdorim vetëm në gara dhe automjeteve të dhuruara organizatave humanitare për kryerjen e veprimtarisë së tyre humane.

Neni 329

(1) Makina e punës, kultivatori, biçikleta me motor, triçikleta e lehtë dhe katërçikleta e lehtë, i nënshtrohen regjistrimit të dytë vetëm gjatë ndërrimit të pronarit, gjegjësisht bartësit të së drejtës për shfrytëzim të automjetit ose gjatë ndërrimit të vendbanimit gjegjësisht selisë së tij.

(2) Shoferi i automjetit nga paragrafi 1 i këtij neni, është i detyruar ta ripërtërijë policën e sigurimit të automjetit, një herë në vit.

(3) Gjobë në shumë prej 15 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatare, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 330

(1) Lejeqarkullimi për automjete dhe mjete të transportit të cilat i tërheq automjeti, jepet me afat të vlefshmërisë prej një viti.

(2) Pronari gjegjësisht bartësi i së drejtës për shfrytëzim të automjetit është i detyruar ta vazhdojë regjistrimin e automjetit në afat prej 30 ditësh nga skadimi i afatit të lejeqarkullimit ose t'ia kthejë targat organit i cili ia ka dhënë.

(3) Pronari gjegjësisht bartësi i së drejtës për shfrytëzim të automjetit, pas skadimit të afatit të lejeqarkullimit nuk guxon të marrë pjesë në komunikacion me automjet.

(4) Pronari i cili drejton automjetin apo me automjetin dhe mjetin transportues, është i detyruar që me vete të ketë lejeqarkullimin valid dhe ta tregojë me kërkesë të nëpunësit të uniformuar policor.

(5) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë prej 520 deri në 1.350 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(6) Për kundërvajtje nga paragrafi 5 i këtij neni, gjobë prej 330 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës te personi juridik.

(7) Gjobë në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni.

(8) Gjobë në shumë prej 20 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatare do t'i shqiptohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 4 të këtij neni.

Neni 331

(1) Humbja e lejeqarkullimit nga ana e pronarit shpallet në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(2) Për humbjen e lejeqarkullimit nga paragrafi 1 i këtij neni jepet dublikatë sipas të dhënave në evidencën e Ministrisë së Punëve të Brendshme.

(3) Lejeqarkullimi për të cilën është dhenë dublikatë nuk guxon të shfrytëzohet në komunikacion rrugor, dhe nëse e njëjta gjendet, pronari është i detyruar t'ia kthejë Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(4) Lejeqarkullimi i cili është vjetruar ose është dëmtuar në mënyrë që e bën të pamundur shfrytëzimin e tij, shoferi është i detyruar ta ndërrojë me të re.

(5) Gjobë në shumë prej 30 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatare do t'i shqiptohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 3 dhe 4 të këtij neni.

Neni 332

(1) Lejeqarkullimi jepet në formular, ngjyra, përmbajtja, lloji dhe kualiteti i materialit të të cilit janë të uniformuara në tërë territorin e Republikës së Maqedonisë.

(2) Formulari i lejeqarkullimit shtypet në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën angleze dhe alfabetin e saj.

(3) Të dhënat në formularin e lejeqarkullimit shkruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në alfabetin themelor latin (ICAO Doc. 9303).

(4) Qytetarëve të cilët flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase, me kërkesë të tyre personale, formulari i lejeqarkullimit shtypet dhe të dhënat në të shënohen edhe në gjuhën zyrtare dhe alfabetin e saj që e përdor qytetari.

(5) Qytetarëve që flasin gjuhë të ndryshme nga gjuha zyrtare, me kërkesë të tyre personale, të dhënat për emrin personal që shënohen në lejeqarkullim shkruhen në gjuhën maqedonase dhe në alfabetin e saj cirilik, në gjuhën dhe alfabetin që e përdor qytetari dhe në alfabetin themelor latin (ICAO Doc. 9303).

Neni 333

(1) Regjistrimin e automjeteve dhe mjeteve transportuese, traktorëve, makinave të punës, kultivatorëve, biçikletave me motor, triçikleve të lehta, triçikleve, katërçikleve të lehta dhe katërçikleve si dhe të rimorkiove që i tërheqin traktorët dhe motokultivatorët, e bën Ministria e Punëve të Brendshme ose persona të autorizuar juridikë për kryerjen e kontrollit teknik të automjeteve të cilat do t'i

autorizojë Ministria e Punëve të Brendshme, sipas vendbanimit gjegjësisht selisë së pronarit, gjegjësisht bartësit të së drejtës për shfrytëzim të automjetit (në tekstin e mëposhtëm personi i autorizuar juridik për kryerjen e kontrollit teknik).

(2) Personi juridik nga paragrafi 1 i këtij neni, detyrimisht duhet të posedojë:

- hapësirë dhe kushte materiale-teknike që mundësojnë kryerjen e punëve lidhur me regjistrimin e automjeteve;

- kuadër profesional për kryerjen e regjistrimit të automjeteve;

- organizim përkatës të punës;

- pajisje përkatëse informatike me mundësi që e njëjta të jetë e lidhur me evidencën automatike të automjeteve të regjistruara që e mban Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) Shpenzimet për lidhjen nga paragrafi 2, alineja 4 e këtij neni, i bart personi i autorizuar juridik nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 334

Punët lidhur me regjistrimin e automjeteve në personin e autorizuar juridik nga neni 333, paragrafi 3 i këtij ligji, i kryen personi udhëheqës (në tekstin e mëtejshëm: udhëheqësi) dhe referentët për regjistrimin e automjeteve.

Neni 335

Udhëheqës te personi juridik nga neni 333, paragrafi 1 i këtij ligji, mund të jetë personi i cili krahas kushteve të përgjithshme për themelimin e marrëdhënies së punës i plotëson edhe kushtet e veçanta siç vijojnë:

- të ketë të kryer arsim të lartë - Fakultet juridik;
- të ketë së paku 5 vjet përvojë pune në fushën e punëve juridiko-drejtuese dhe

- të posedojë autorizim (licencë) të lëshuar nga Ministria e Punëve të Brendshme.

Neni 336

Referent për regjistrim te personi i autorizuar juridik nga neni 333, paragrafi 1 i këtij ligji, mund të jetë personi i cili krahas kushteve të përgjithshme për themelimin e marrëdhënies së punës, i plotëson kushtet në vijim:

- të ketë të kryer së paku arsim të mesëm;
- të ketë së paku tre vjet përvojë pune dhe

- të posedojë autorizim (licencë) të lëshuar nga Ministria e Punëve të Brendshme.

Neni 337

(1) Personi i autorizuar zyrtar nga neni 333, paragrafi 1 i këtij ligji, detyrimisht duhet të posedojë vulë me të cilën do të bëjë vërtetimin e regjistrimit të kryer të automjetit në lejeqarkullim.

(2) Vula nga paragrafi 1 i këtij neni, detyrimisht duhet të përmbajë stemën e Republikës së Maqedonisë dhe e njëjta duhet të jetë punuar sipas dispozitave për vulat e Republikës së Maqedonisë.

Neni 338

Personi juridik i autorizuar nga neni 333, paragrafi 1 i këtij ligji, nuk guxon të bëjë regjistrimin e automjeteve në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji dhe rregulloreve të nxjerra në bazë të këtij ligji.

Neni 339

(1) Mbikëqyrjen mbi punën e personit të autorizuar juridik nga neni 333, paragrafi 1 i këtij ligji, e kryen Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Nëse Ministria e Punëve të Brendshme gjatë kryerjes së mbikëqyrjes nga paragrafi 1 i këtij neni, vërteton se personi i autorizuar juridik vepron në kundërshtim me dispozitat për regjistrim të parapara me këtë ligj, si dhe në kundërshtim me dispozitat e ligjit me të cilat rregullohet mbrojtja e të dhënave personale dhe dispozitat e nxjerra në bazë të të njëjtit, do të marrë vendim për ndalim të përkohshëm të kryerjes së regjistrimit dhe do të përcaktojë afat së paku prej 60 ditësh për mënjanimin e mangësive të vërtetuara.

(3) Nëse personi i autorizuar juridik nga neni 333, paragrafi 1 i këtij ligji, nuk i mënjanon mangësitë e vërtetuara në afatin e paraparë në paragrafin 2 të këtij neni, ministri i Punëve të Brendshme do të nxjerrë aktvendim për heqjen e përhershme të autorizimit për regjistrim të automjeteve.

(4) Aktvendimi nga paragrafi 3 i këtij neni është përfundimtar dhe kundër tij mund të ngrihet kontekst administrativ para gjykatës kompetente.

Neni 340

(1) Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes nga neni 339, paragrafi 1 i këtij ligji, Ministria e Punëve të Brendshme vërteton se udhëheqësi, gjegjësisht referenti të personi i autorizuar juridik nga neni 333, paragrafi 1 i këtij ligji, vepron në kundërshtim me dispozitat për mbrojtje të të dhënave personale, me aktvendim përkohësisht do t'ia heqë licencën, në periudhe kohore prej 30 ditësh.

(2) Nëse udhëheqësi, gjegjësisht referenti nga neni 339, paragrafi 1 i këtij ligji, regjistron automjete në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji, vërteton vazhdim të afatit të regjistrimit të automjetit për të cilën nuk janë paguar detyrimet e caktuara, ndryshon pronësi ose çregjistron automjete në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji, Ministria e Punëve të Brendshme me vendim përkohësisht do t'ia heqë licencën, për periudhë prej 2 vitesh.

(3) Aktvendimet nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji, janë përfundimtare dhe kundër tyre mund të ngrihet kontest administrativ para gjykatës kompetente.

Neni 341

Për automjetet e regjistruara jepet një nga targat në vijim:

- targa për automjet;
- targa për motoçikletë, triçikletë të lehtë, triçikletë, katërçikletë të lehtë dhe katërçikletë;
- targa për rimorkio;
- targa për automjet dhe rimorkio të përfaqësive diplomatike konsullore dhe të misionëve të shteteve të huaja dhe organizatave ndërkombëtare në Republikën e Maqedonisë dhe të personelit të tyre;
- targa për regjistrim të përkohshëm të automjetit dhe rimorkios;
- targa për automjete dhe rimorkio të Armatës së Republikës të Maqedonisë;
- targa për automjet dhe rimorkio të Policisë;
- targa për automjet dhe rimorkio e cila nuk i plotëson kushtet e caktuara për dimensionet (thellësi, gjerësi, lartësi), gjegjësisht pesha me e madhe e lejuar është 40 tonë, gjegjësisht pesha vetjake e së cilës është me e madhe se ngarkesat e lejuara boshtore;
- targa për traktor,
- targa për makinë të punës dhe motokultivator, dhe
- targa për automjet më të vjetra se 35 vjet.

Neni 342

(1) Automjeti dhe traktori në komunikacionin rrugor detyrimisht kanë nga dy targa, ndërsa motoçikleta, motokultivatori, makina e punës, biçikleta me motor, triçikleta e lehte, triçikleta, katërçikleta e lehte, katërçikleta dhe rimorkiot kanë nga një targë.

(2) Targat detyrimisht duhet të jenë të vendosura në automjet në mënyrë që të mund të shihen mirë nga ana e prapme gjegjësisht e parme dhe të jenë të lexueshme.

(3) Gjohë në shumë prej 25 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative, sipas dispozitave të këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 343

(1) Në komunikacion rrugor guxon të marrë pjesë automjeti ose rimorkio vetëm gjatë kohës së vlefshmërisë së lejeqarkullimit të dhënë për atë automjet.

(2) Automjeti i regjistruar në komunikacionin rrugor i mban ato targa që i janë dhënë atij automjeti dhe numri i të cilit është shënuar në lejeqarkullimin valid.

(3) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjohë në shumë prej 480 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(4) Për kundërvajtje të ligjit nga paragrafi 3 i këtij neni, gjohë në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet personit përgjegjës të personi juridik.

(5) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjohë në shumë prej 520 deri në 1.350 euro në kundërvlerë të denarit.

(6) Për kundërvajtje nga paragrafi 5 i këtij neni, gjohë në shumë prej 480 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës të personi juridik.

(7) Gjohë në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

(8) Gjohë në shumë prej 400 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 2 të këtij neni.

Neni 344

Automjeti i regjistruar në Republikën e Maqedonisë, nuk mund ta lëshojë territorin e Republikës së Maqedonisë nëse nuk e mban shenjen ndërkombëtare të Republikës së Maqedonisë në vend të dukshëm.

Neni 345

(1) Targat për automjete dhe tabelat për shënimin e automjeteve në të cilat përgatiten shoferë, i punon personi juridik apo fizik i autorizuar nga Ministria e Punëve të Brendshme, nëpërmjet furnizimit publik, në pajtim me dispozitat për furnizim publik.

(2) Targat nga paragrafi 1 i këtij neni, detyrimisht duhet të kenë kualitet dhe mbrojtje përkatëse dhe të njëjtat përmbajnë shenja që përbëhen nga:

- shkronja dhe numra të caktuar të shënuara në pjesën e parme;
- shenja të sigurisë të sofistikuara, gjegjësisht të mbrojtura (klorogram në më tepër ngjyra dhe shirita të kromizuar OVD), si dhe
- shenja të personit juridik që i ka punuar, të shtypura në anën e pasme të targës.

(3) Përkrah shenjave nga paragrafi 2 i këtij neni, në targë nuk lejohet të shënohen shenja dhe simbole të tjera.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjohë prej 550 deri në 2.350 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(5) Për kundërvajtje nga paragrafi 4 i këtij neni, gjohë në shumë prej 470 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet personit përgjegjës të personi juridik.

(6) Gjohë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative sipas dispozitave të këtij ligji shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 346

(1) Pronari i automjetit është i detyruar t'i ndërrojë targat me të reja, në rastet e mëposhtme:

- kur njëra ose të dy targat janë të humbura ose të dëmtuara;
- kur për shkak të humbjes apo dëmtimit të njëres apo të dy targave, të njëjtat janë bërë të papërdorshme apo të pallexueshme.

(2) Në vend të targave të humbura jepen targa të reja të cilat mbajnë numër tjetër regjistruar, të ndryshëm nga numri i targave të humbura.

(3) Në vend të targave të dëmtuara apo të shkatërruara, jepen targa me numër të njëjtë regjistrimi.

(4) Targat e humbura dhe të dëmtuara nga paragrafi 1 i këtij neni, kthehen te organi kompetent që i ka lëshuar ato.

(5) Gjohë në shumë prej 20 euro në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatore, sipas dispozitave të këtij ligji do t'i shqiptohet pronarit të automjetit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 4 i këtij neni.

Neni 347

(1) Pronari i automjetit, i cili sipas dispozitave për mbrojtjen e ambientit jetësor është i vjetruar, është i detyruar gjatë çregjistrimit të automjetit të dorëzojë vërtetim për shkatërrim të automjetit, të dhënë nga persona juridikë përkatës të cilët bëjnë shkatërrimin e automjeteve.

(2) Gjorbë në shumë prej 20 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatore sipas dispozitave të këtij ligji do t'i shqiptohet pronarit të automjetit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 348

(1) Pronari gjegjësisht bartësi i së drejtës për shfrytëzim të automjetit, është i detyruar që në afat prej 15 ditësh ta çajmërojë automjetin nëse është huajtur, humbur shkatërruar ose është çregjistruar, ose nëse pronari e ka ndërruar vendbanimin apo selinë.

(2) Në afatin e caktuar në paragrafin 1 të këtij neni, pronari gjegjësisht bartësi i së drejtës për shfrytëzim të automjetit, është i detyruar ta paraqesë ndryshimin e cilësdo të dhënë që është shënuar në lejeqarkullim, gjegjësisht vërtetimin për regjistrim.

(3) Paraqitja nga paragrafi 1 i këtij neni bëhet në Ministrinë e Punëve të Brendshme, sipas vendit të regjistrimit të automjetit, ndërsa kur bëhet ndërrimi i vendbanimit gjegjësisht i selisë, sipas vendbanimit gjegjësisht selisë së re.

(4) Personit juridik - pronar i automjetit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafit 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjorbë në shumë prej 550 deri në 2.350 euro në kundërvlerë të denarit.

(5) Për kundërvajtje nga paragrafi 4 i këtij neni, gjorbë në shumë prej 470 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës te personi juridik.

(6) Gjorbë në shumë prej 300 euro në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet pronarit të automjetit, gjegjësisht bartësit të së drejtës për shfrytëzim të automjetit, i cili vepron në kundërshtim me paragrafin 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 349

(1) Targat provuese për automjete dhe rimorkio i jep Ministria e Punëve të Brendshme drejtpërdrejt ose përmes personit juridik i cili merret me shitblerjen e automjeteve ose me kryerjen e kontrollit teknik të automjeteve motorike ose rimorkiove.

(2) Targat provuese për automjete dhe rimorkio, mund të shfrytëzohen edhe për traktor, makinë punuese dhe motokultivator, në mënyrë dhe kushte të përcaktuara për shfrytëzimin e tyre në automjete motorike dhe rimorkio.

(3) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjorbë në vlerë prej 480 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(4) Për kundërvajtje nga paragrafi 3 i këtij neni, gjorbë në vlerë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës te personi juridik.

Neni 350

Harxhimet për përpunimin e targave provuese të regjistrimit, i bart pronari, gjegjësisht bartësi i së drejtës për shfrytëzim të automjetit.

Neni 351

Automjeti të cilin personi juridik ose fizik në bazë të ligjit apo rregullores tjetër nuk mund ta shfrytëzojë në komunikacion rrugor për kryerjen e transportit rrugor ose transportit për nevoja personale, nuk mund të regjistrohet.

Neni 352

Automjetet e Armatës të Republikës së Maqedonisë regjistrohen sipas rregullores të cilën e nxjerr ministri i Mbrojtjes.

Neni 353

Automjetet motorike ose rimorkiot të përfaqësive diplomatike dhe konsullore dhe të misionëve të shteteve të huaja dhe përfaqësive të organizatave ndërkombëtare në

Republikën e Maqedonisë dhe personelit të tyre, përfaqësive të huaja tregtare, të komunikacionit, kulturore dhe të tjera, të korrespondentëve të huaja dhe korrespondentëve të përhershëm të huaj, gjegjësisht të huajve –nëpunës të përhershëm të korrespondencave të huaja dhe automjetet motorike dhe rimorkiot e të huajve të cilëve për shkak të shkollimit, specializimit, kërkimeve shkencore, punësimeve ose kryerjes së veprimtarisë personale, dhënie e azilit ose pranimit të statusit të refugjatëve u është dhënë leje për qëndrim të përkohshëm më të gjatë se gjashtë muaj ose për qëndrim të përhershëm në Republikën e Maqedonisë, si dhe automjetet motorike dhe rimorkiot e shtetasve të Republikës së Maqedonisë të cilët kthehen nga jashtë, gjegjësisht do të vijnë në Republikën e Maqedonisë të qëndrojnë vazhdimisht këtu, mund të marrin pjesë në komunikacion në Republikën e Maqedonisë vetëm nëse janë të regjistruar në Republikën e Maqedonisë.

Neni 354

(1) Automjetet motorike dhe rimorkio të regjistruara në vende të huaja mund të marrin pjesë në komunikacion në territorin e Republikës së Maqedonisë, vetëm nëse kanë leje për qarkullim valide dhe targa regjistruese të cilat i ka dhënë organi kompetent i vendit në të cilin është regjistruar automjeti si dhe shenjë ndërkombëtare të vendit të regjistrimit.

(2) Rimorkio e huaj që nuk është regjistruar, në pjesën e pasme të saj detyrimisht duhet të ketë targën regjistruese me numër të përsëritur regjistrues të automjetit tërheqës.

(3) Gjorbë në shumë prej 25 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatore, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i shqiptohet shoferit nga paragrafi 1 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Gjorbë në shumë prej 20 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatore, do t'i shqiptohet shoferit nga paragrafi 2 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 355

(1) Përkohësisht mund të regjistrohen automjete motorike dhe rimorkio të importuara nga jashtë ose të blera në Republikën e Maqedonisë, pronarët e të cilave janë të huaj, të cilët qëndrojnë përkohësisht në Republikën e Maqedonisë në bazë të pasaportës valide ose shtetas të Republikës së Maqedonisë të cilët për shkaqe shkollimi, specializimi, hulumtimi shkencor, punësimi apo kryerje të veprimtarisë profesionale, qëndrojnë përkohësisht jashtë shtetit; automjetet motorike dhe rimorkiot të cilat shfrytëzohen në bazë të marrëveshjes për blerje të lidhur mes transportuesit të vendit dhe të jashtëm, si dhe automjete motorike dhe rimorkio të cilat shfrytëzohen për pjesëmarrje në panairë dhe gara sportive.

(2) Automjeti i cili do të futet në Republikën e Maqedonisë me targa regjistruese të huaja, në të cilat shenjat dhe numri nuk përputhen me dispozitat e marrëveshjeve të ratifikuara ndërkombëtare, detyrimisht duhet që përkohësisht të regjistrohen.

(3) Regjistrimi i përkohshëm i automjetit, gjegjësisht vazhdimi i regjistrimit të përkohshëm të automjetit, bëhet çdo vit.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjorbë në shumë prej 480 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(5) Për kundërvajtje nga paragrafi 4 i këtij neni, gjorbë në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës te personi juridik.

(6) Gjorbë në shumë prej 250 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 356

(1) Për regjistrim të përkohshëm të automjetit Ministria e Punëve të Brendshme jep vërtetim për regjistrim të përkohshëm dhe targa regjistruese.

(2) Shoferi i cili drejton automjetin e regjistruar përkohësisht, është i detyruar që të ketë me vete vërtetim valid për regjistrimin e përkohshëm të automjetit dhe të njëjtin ta tregojë me kërkesë të nëpunësit të uniformuar policor.

(3) Gjobë në shumë prej 20 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatore, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i shqiptohet shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni.

4. Kontrolli teknik i automjeteve

Neni 357

(1) Për kontrollimin e rregullsisë teknike të automjeteve, bëhen kontrole teknike.

(2) Kontrollat teknike nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të jenë: të rregullta, të jashtëzakonshme dhe preventive.

(3) Në kontrollin teknik vërtetohet nëse posedon dhe nëse janë në rregull pajisjet e caktuara të automjetit, e veçanërisht pajisjet për drejtim, pajisjet për ndalim, pneumatikët dhe pajisjet për dhënie të sinjaleve të dritës dhe pajisjet për ndriçim të rrugës dhe të automjetit dhe për lëshimin e gazrave të djegura, nëse numrat identifikues të automjetit përputhen me numrat e shënuar në lejen për qarkullim, si dhe nëse automjeti i plotëson edhe kushtet tjera të përcaktuara me ligj, për pjesëmarrje në komunikacion.

Neni 358

(1) Kontrolli teknik i automjeteve motorike dhe rimorkiove, bëhet një herë në vit (kontrolli i rregullt teknik).

(2) Kontrolli teknik i automjeteve motorike dhe rimorkiove me të cilat bëhet transporti publik i udhëtarëve, i automjeteve për ndihmë të parë, automjeteve motorike dhe rimorkiove të dedikuara për transport të lëndëve të rrezikshme, automjeteve të marra me qira (rent-a car) dhe automjeteve të auto-shkollave të dedikuara për aftësimin e kandidatëve për shoferë, bëhet çdo gjashtë muaj (kontroll teknik i jashtëzakonshëm).

(3) Me kërkesë të pronarit gjegjësisht bartësit të së drejtës për shfrytëzim të automjetit, personi juridik kompetent për kryerjen e kontrollit teknik të automjeteve, mund të kryejë kontroll teknik të automjetit (kontroll teknik preventiv).

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 520 deri 1.350 euro në kundërvlerë të denarit.

(5) Për kundërvajtje nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet personit përgjegjës të personi juridik.

(6) Gjobë në vlerë prej 400 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet shoferit gjegjësisht bartësit të së drejtës për shfrytëzim të automjetit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni.

Neni 359

Harxhimet për kontrollin e kryer teknik i bart pronari, gjegjësisht bartësi i së drejtës për shfrytëzim të automjetit.

Neni 360

(1) Kontrollin teknik të automjeteve motorike dhe rimorkiove e bën personi juridik të cilin do ta autorizojë ministri i Punëve të Brendshme.

(2) Autorizimin nga paragrafi (1) i këtij neni mund ta marrë personi juridik i cili i plotëson kushtet minimale vijuese:

- organizimin e punës dhe sistemin funksional të cilat garantojnë kryerjen e përhershme dhe ligjore të kontrollit teknik,

- kushtet e lokalit dhe teknike-materiale të cilat sigurojnë kryerjen e kontrollit teknik në rajonin e një komune, me obligim që në një periudhë prej një viti kontrollin teknik të fillojë ta kryejë në rajonin e së paku tri komunave,

- kuadrin teknik për kryerjen e kontrollit teknik,
- kuadrin profesional për kryerjen e punëve të përcjelljes dhe të harmonizimit të kriterëve për kryerjen e kontrollit teknik, dhënien e ndihmës profesional dhe instruktimin e personave profesionalë të cilët e kryejnë kontrollin teknik dhe kryerjen e mbikëqyrjes profesionale ndaj kualitetit dhe ligjshmërisë së kontrollit teknik,

- përvojën përkatëse në kryerjen e procedurave teknike zyrtare në lidhje me automjetet, dhe

- pajisjen përkatëse informatike në sistemin unik me mundësi që i njëjti të lidhet me evidencën automatike të automjeteve të regjistruara që e mban Ministria e Punëve të Brendshme.

(3) Kushtet kuadrovice, të lokalit dhe teknike nga paragrafi (2) të këtij neni së afërmi do t'i përcaktojë ministri i Punëve të Brendshme.

(4) Kontroll teknik të automjeteve kryejnë persona profesionalë të personi i autorizuar juridik nga paragrafi (1) të këtij neni, të cilët kanë kryer arsim specialisti për profesionin kontrollues për kryerjen e kontroleve teknike të automjeteve të cilët kanë marrë licencë nga Ministria e Punëve të Brendshme, në kushte dhe mënyrë të parapara me këtë ligj.

(5) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi (1) të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në vlerë prej 550 deri 2350 euro me kundërvlerë të denarë.

(6) Për kundërvajtje nga paragrafi (5) të këtij neni, gjobë në vlerë prej 470 eurosh do t'i kumtohet personit përgjegjës të personi juridik.

Neni 361

(1) Personi i autorizuar juridik për kryerjen e kontrollit teknik, është i detyruar që pajisjet, përgatitjet dhe objektin t'i mbajë në gjendje të rregullt, kontrollin teknik ta kryejë në mënyrë të caktuar dhe të mbajë evidencë në pajtim me ligjin.

(2) Personi i autorizuar juridik për kryerje të kontrollit teknik, nuk mund të kryejë kontrollin e automjeteve të veta.

(3) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në vlerë prej 480 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(4) Për kundërvajtje nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në vlerë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet personit përgjegjës të personi juridik.

Neni 362

(1) Personi juridik i autorizuar për kryerje të kontrollit teknik, është i detyruar t'i dërgojë personat profesionalë të cilët kryejnë kontrollin teknik të automjeteve për verifikim të profesionalizmit, çdo katër vjet.

(2) Verifikimin nga paragrafi 1 të këtij neni, e bën Ministria e Arsimit dhe Shkencës, dhe ka të bëjë me shfrytëzimin e rregulloreve të reja, normave dhe standardeve teknike si dhe përdorimin e pajisjeve dhe mjeteve të reja teknike gjatë kryerjes së kontrollit teknik të automjeteve.

(3) Pas kryerjes së verifikimit nga paragrafi 1 i këtij neni, personi profesional i cili ka treguar rezultate të kënaqshme, fiton licencën për kryerje të kontrollit teknik të automjeteve, nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(4) Personi profesional nga paragrafi 1 i këtij neni, i cili do të refuzojë t'i nënshtrohet verifikimit ose nuk tregon rezultate të kënaqshme ose kontrollat teknike i kryen në mënyrë joprofesionale, nuk guxon të kryejë kontroll teknik të automjeteve.

(5) Verifikimin e profesionalizmit nga paragrafi 1 i këtij neni, e bën komisioni i formuar nga Ministria e Arsimit dhe Shkencës.

(6) Komisioni nga paragrafi 5 i këtij neni, përbëhet nga kryetari dhe dy anëtarë nga të cilët njëri është përfaqësues nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(7) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 480 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(8) Пër kundërvajtje nga paragrafi 7 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës te personi juridik.

Neni 363

(1) Personi profesional i cili gjatë verifikimit të profesionalizmit nga neni 362, paragrafi 1 i këtij ligji, nuk tregon rezultate të kënaqshme, do të dërgohet për verifikim të përsëritur në afat prej 30 ditësh nga dita e marrjes së rezultateve nga verifikimi i parë.

(2) Në periudhën deri në zbatim të verifikimit të dytë, personi profesional nuk ka të drejtë të kryejë kontroll teknik.

(3) Personi juridik i cili nuk do t'i nënshtrohet verifikimit të profesionalizmit, si dhe personi profesional i cili edhe pas verifikimit të dytë të profesionalizmit nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk tregon rezultate të kënaqshme, me aktvendim do t'i merret licenca për kryerje të kontrollit teknik të automjeteve.

(4) Aktvendimin për marrjen e licencës nga paragrafi 3 i këtij neni, e miraton ministri i Punëve të Brendshme.

(5) Aktvendimi nga paragrafi 4 i këtij neni, është përfundimtar dhe kundër tij mund të ngrihet kontest administrativ para gjykatës kompetente.

Neni 364

(1) Harxhimet për verifikim të profesionalizmit nga neni 362, paragrafi 1 i këtij ligji, janë në barrë të personit të autorizuar juridik për kryerje të kontrollit teknik ku është i punësuar personi profesional, në kuadër të harxhimeve reale të nevojshme për zbatimin e verifikimit të profesionalizmit.

(2) Lartësinë e shumës për harxhimet reale të nevojshme për verifikim të profesionalizmit e cakton ministri i Arsimit dhe Shkencës.

(3) Si harxhime reale të nevojshme për verifikimin e profesionalizmit, konsiderohen:

- harxhimet për dhënie të licencës;
- kompensim në të holla për anëtarët e komisionit nga neni 362, paragrafi 5 i këtij ligji dhe
- harxhime të tjera që kanë të bëjnë me zbatimin e verifikimit të profesionalizmit të personit profesional.

Neni 365

(1) Personi juridik i autorizuar për kryerje të kontrollit teknik, është i detyruar të mbajë evidencë ditore të automjeteve të kontrolluara dhe me kërkesë të Ministrisë së Punëve të Brendshme t'i dorëzojë dosjet për ato automjete.

(2) Të dhënat nga paragrafi 1 i këtij neni, Ministria e Punëve të Brendshme, me kërkesë të organeve shtetërore dhe institucioneve të autorizuar me ligj të mbajnë gjegjësisht të shfrytëzojnë të dhëna të tilla, do t'ua japë për shfrytëzim këtyre organeve dhe institucioneve.

(3) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 480 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(4) Për kundërvajtje nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik.

Neni 366

(1) Për automjetin motorik dhe rimorkio, për të cilin pas kryerjes së kontrollit teknik vërtetohet se është teknikisht në rregull dhe i sigurt për të marrë pjesë në komunikacionin rrugor personi juridik i autorizuar për kryerje të kontrollit teknik është i detyruar t'i ngjitë etiketë me të cilat shënohet afati i vlefshmërisë së kontrollit teknik.

(2) Etiketa nga paragrafi 1 i këtij neni, detyrimisht vendoset lartë në këndin e djathtë në xhamin e përparmë të automjetit.

(3) Etiketa nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk guxon të dëmtohet ose të hiqet nga xhami i përparmë i automjetit.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 480 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(5) Për kundërvajtje nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 300 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet personit profesional te personi juridik nga paragrafi 1 i këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni.

(7) Gjobë në shumë prej 20 eurosh në kundërvlerë të denarit në procedurë mandatore do t'i shqiptohet, gjegjësisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative sipas dispozitave të këtij ligji, shoferit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 3 i këtij neni.

Neni 367

(1) Mbikëqyrjen mbi plotësimin e kushteve të vërtetuara për punë të personave juridikë të autorizuar për kontroll teknik, si dhe të mbledhjes, ruajtjes, shfrytëzimit dhe dorëzimit të të dhënave për automjetet e kontrolluara, e bën Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Personi juridik i autorizuar për kontroll teknik, është i detyruar ta mundësojë kryerjen e mbikëqyrjes nga paragrafi 1 i këtij neni ta vejë në dispozicion dokumentacionin përkatës dhe t'i japë të dhënat dhe informatat e domosdoshme për kryerjen e mbikëqyrjes.

(3) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 2 i këtij neni do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 480 eurosh në kundërvlerë të denarit.

(4) Për kundërvajtje nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 380 eurosh në kundërvlerë të denarit, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës te personi juridik.

Neni 368

(1) Nëse personi juridik i autorizuar për kontroll teknik ka pushuar së plotësuari kushtet e caktuara ose kontrollin teknik nuk e kryen në mënyrë të rregullt, Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim do t'i ndalojë kryerjen e punëve dhe do të caktojë afat prej 30 ditësh për mënjanimin e mangësive të vërtetuara.

(2) Nëse personi i autorizuar juridik për kryerje të kontrollit teknik, nuk i mënjanon mangësitë e vërtetuara në afatin nga paragrafi 1 i këtij neni, Ministria e Punëve të Brendshme me aktvendim do t'ia marrë autorizimin.

(3) Aktvendimi nga paragrafi 2 i këtij neni është përfundimtar dhe kundër tij mund të ngrihet kontest administrativ para gjykatës kompetente.

(4) Personi juridik i autorizuar për kryerje të kontrollit teknik nuk mund të kryej kontroll teknik të automjeteve në periudhën kohore derisa zgjat ndalesa, si dhe pas marrjes së autorizimit për kryerjen e punëve.

VIII. PROCEDURA PËR KUNDËRVAJTJE

Neni 369

(1) Kur nëpunësi i uniformuar policor, konfirmon se është kryer kundërvajtja nga nenet: 17 paragrafi 8 ; 21 paragrafi 7; 22 paragrafi 3; 23 paragrafi 3 dhe 4; 24 paragrafi 3; 26 paragrafët 3 dhe 4; 27 paragrafi 4; 28 paragrafi 2; 29 paragrafi 3; 30 paragrafi 2; 32 paragrafi 2; 34 paragrafi 3; 35 paragrafët 4 dhe 5; 36 paragrafët 3 dhe 4; 37 paragrafët 4 dhe 5; 38 paragrafët 6, 7, 9 dhe 10; 40 paragrafi 7; 41 paragrafi 3; 43 paragrafi 4; 44 paragrafi 6; 45 paragrafët 3 dhe 4; 46 paragrafi 2; 47 paragrafi 2; 48 paragrafi 5; 49 paragrafi 4; 50 paragrafi 6; 53 paragrafi 3; 54 paragrafët 4, 5 dhe 6; 55 paragrafi 4; 56 paragrafi 2; 61 paragrafët 4 dhe 5; 62 paragrafi 4; 63 paragrafi 6; 64 paragrafi 4; 65 paragrafi 4; 66 paragrafët 2 dhe 4; 67 paragrafi 4; 68 paragrafi 2; 69 paragrafi 2; 70 paragrafi 2; 71 paragrafi 2; 72 paragrafi 2; 73 paragrafi 2; 74 paragrafët 3 dhe 4; 76 paragrafi 3; 77 paragrafi 4; 78 paragrafi 2; 79 paragrafi 6; 80 paragrafi 2; 81 paragrafi 4; 82 paragrafi 4; 83 paragrafi 2; 84 paragrafi 3; 85 paragrafi 6; 87 paragrafi 3; 88 paragrafi 3; 89 paragrafi 3; 90 paragrafi 4; 91 paragrafi 4; 92 paragrafi 2; 93 paragrafi 3; 95 paragrafi 7; 96 paragrafi 2; 97 paragrafët 4 dhe 5; 98 paragrafi 2; 99

paragrafi 3; 100 paragrafi 2; 101 paragrafi 2; 102 paragrafi 2; 103 paragrafi 6; 104 paragrafi 3; 105 paragrafi 3; 106 paragrafi 2; 107 paragrafi 2; 108 paragrafi 3; 109 paragrafi 2; 110 paragrafi 2; 111 paragrafi 4 dhe 5; 112 paragrafi 2; 113 paragrafi 3 dhe 4; 114 paragrafi 2; 115 paragrafi 3; 116 paragrafi 3; 117 paragrafi 3 dhe 4; 114 paragrafi 2; 115 paragrafi 3; 116 paragrafi 3; 117 paragrafi 3 dhe 4; 118 paragrafi 2; 119 paragrafi 4; 120 paragrafi 3; 121 paragrafi 2; 123 paragrafi 4 dhe 5; 124 paragrafi 4; 125 paragrafi 3 dhe 4; 126 paragrafi 2; 128 paragrafi 2; 129 paragrafi 3; 132 paragrafi 3; 133 paragrafi 5; 134 paragrafi 4 dhe 5; 135 paragrafi 4 dhe 5; 136 paragrafi 4; 137 paragrafi 5; 138 paragrafi 2; 139 paragrafi 3; 140 paragrafi 2; 142 paragrafi 2; 143 paragrafi 8; 144 paragrafi 8; 147 paragrafi 6; 150 paragrafi 7; 154 paragrafi 2; 170 paragrafi 2; 171 paragrafi 2; 172 paragrafi 6; 174 paragrafi 3 dhe 4; 175 paragrafi 7; 176 paragrafi 4; 178 paragrafi 2; 179 paragrafi 6 dhe 7; 182 paragrafi 4; 185 paragrafi 8 dhe 9; 188 paragrafi 2 dhe 3; 190 paragrafi 3; 191 paragrafi 2; 192 paragrafi 3 dhe 4; 193 paragrafi 2; 194 paragrafi 6; 231 paragrafi 7; 241 paragrafi 3; 242 paragrafi 4; 243 paragrafi 3; 252 paragrafi 4; 253 paragrafi 5; 254 paragrafi 2; 257 paragrafi 10 dhe 11; 259 paragrafi 5; 294 paragrafi 2; 302 paragrafi 11 dhe 12; 322 paragrafi 6; 326 paragrafi 7 dhe 8; 329 paragrafi 3; 330 paragrafi 8; 331 paragrafi 5; 342 paragrafi 3; 345 paragrafi 6; 346 paragrafi 5; 347 paragrafi 2; 354 paragrafi 3 dhe 4; 356 paragrafi 3; 366 paragrafi 7; 404 paragrafi 4 dhe 408 paragrafi 7 të këtij ligji, kryerësit do t'ia dorëzojë thirrjen për pagesën e gjobës në afat prej tetë ditësh, nga dita e dorëzimit të thirrjes.

(2) Nëse kryerësi i kundërvajtjeve nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk e paguan vullnetarisht gjobën e paraparë, në afatin e paraparë në paragrafin 1 të këtij neni, Ministria e Punëve të Brendshme, do ta thërrasë kryerësin që ta sjellë patentëshoferit, për regjistrimin e pikave negative.

(3) Kryerësi i kundërvajtjes është i obliguar që ta sjellë patentëshoferin, në afat prej 30 ditësh nga dita e skadimit të afatit nga paragrafi 1 i këtij neni, në adresën që është regjistruar në atë dokument.

(4) Nëse kryerësi i kundërvajtjes nuk e sjell patentëshoferit në afatin nga paragrafi 3 i këtij neni, nëpunësi policor i uniformuar do të paraqesë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje para komisionit për vendimmarrje për kundërvajtjet, i formuar në Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(5) Në procedurën për kundërvajtje mund të kumtohet gjoba e zmadhuar së paku për gjysmën e gjobës që është paraparë për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni, deri në shumën e trefishtë të sanksionit të përcaktuar, por jo më e madhe se maksimumi i përgjithshëm i gjobës së përcaktuar në pajtim me ligjin.

(6) Për kundërvajtjet kryerësi i të cilave nuk është shoferi në komunikacion, përkatësisht për të cilat nuk është i paraparë regjistrimi i pikave negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji, në rastin kur kryerësi nuk do ta paguajë shumën e paraparë të gjobës në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni, nëpunësi policor i uniformuar do të paraqesë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje, para komisionit nga paragrafi 4 i këtij neni.

Neni 370

(1) Nëse kryerësi i kundërvajtjeve nga nenet: 3 paragrafi 3; 6 paragrafi 4; 7 paragrafi 3 dhe 4; 8 paragrafi 3 dhe 4; 11 paragrafi 4 dhe 5; 12 paragrafi 6, 7 dhe 8; 13 paragrafi 6 dhe 7; 14 paragrafi 3; 15 paragrafi 4; 17 paragrafi 5, 6 dhe 7; 18 paragrafi 2; 19 paragrafi 5; 20 paragrafi 6, 7 dhe 8; 21 paragrafi 6 dhe 8; 25 paragrafi 4; 31 paragrafi 5; 33 paragrafi 5 dhe 6; 38 paragrafi 5 dhe 8; 40 paragrafi 5 dhe 6; 42 paragrafi 7, 44 paragrafi 5; 50 paragrafi 5; 51 paragrafi 3; 52 paragrafi 4; 55 paragrafi 3; 57 paragrafi 2; 58 paragrafi 3; 59 paragrafi 2; 66 paragrafi 3 dhe 4; 75 paragrafi 3; 77 paragrafi 3; 79 paragrafi 5; 81 paragrafi 3, 103 paragrafi 5; 127 paragrafi 4, 130 paragrafi 2, 131 paragrafi 2, 132 paragrafi 2, 133 paragrafi 4; 136 paragrafi 3; 137 paragrafi 6; 141 paragrafi 2; 143 paragrafi

7, 144 paragrafi 7, 9 dhe 10; 145 paragrafi 2; 146 paragrafi 3; 147 paragrafi 5 dhe 7; 148 paragrafi 7 dhe 8; 149 paragrafi 3 dhe 4; 150 paragrafi 6, 155 paragrafi 3; 156 paragrafi 5 dhe 6; 157 paragrafi 5 dhe 6; 157 paragrafi 4 dhe 5; 160 paragrafi 5; 161 paragrafi 5; 165 paragrafi 4, 166 paragrafi 4; 168 paragrafi 4; 169 paragrafi 4 dhe 5; 172 paragrafi 4 dhe 5; 173 paragrafi 2; 175 paragrafi 6; 176 paragrafi 3; 179 paragrafi 5; 180 paragrafi 8 dhe 9; 181 paragrafi 3 dhe 4; 184 paragrafi 4 dhe 5; 185 paragrafi 7; 186 paragrafi 5 dhe 6; 187 paragrafi 4 dhe 5; 194 paragrafi 5, 196 paragrafi 4; 197 paragrafi 4 dhe 5; 198 paragrafi 3 dhe 4; 201 paragrafi 3; 206 paragrafi 3; 208 paragrafi 5; 210 paragrafi 4; 211 paragrafi 4; 212 paragrafi 3; 215 paragrafi 5; 216 paragrafi 3; 217 paragrafi 5 dhe 7; 218 paragrafi 4; 220 paragrafi 2; 221 paragrafi 4 dhe 5; 222 paragrafi 3; 223 paragrafi 4; 224 paragrafi 4 dhe 5; 225 paragrafi 5; 227 paragrafi 6; 230 paragrafi 6 dhe 7; 231 paragrafi 5 dhe 6; 232 paragrafi 3 dhe 4; 233 paragrafi 4 dhe 5; 234 paragrafi 5, 6 dhe 7; 235 paragrafi 7; 236 paragrafi 3; 238 paragrafi 2; 239 paragrafi 2; 240 paragrafi 5; 242 paragrafi 3; 244 paragrafi 8; 251 paragrafi 7; 252 paragrafi 3; 253 paragrafi 4; 255 paragrafi 5; 256 paragrafi 4 dhe 5; 257 paragrafi 6, 8 dhe 9; 259 paragrafi 4; 291 paragrafi 3; 298 paragrafi 5; 300 paragrafi 7; 301 paragrafi 5; 302 paragrafi 9 dhe 10; 303 paragrafi 7 dhe 8; 304 paragrafi 5; 306 paragrafi 2; 311 paragrafi 3 dhe 4; 313 paragrafi 8 dhe 9; 314 paragrafi 15 dhe 16; 315 paragrafi 6 dhe 7; 316 paragrafi 6; 317 paragrafi 4 dhe 5; 319 paragrafi 7 dhe 8; 320 paragrafi 3 dhe 4; 322 paragrafi 5; 323 paragrafi 4; 326 paragrafi 5 dhe 6; 330 paragrafi 6 dhe 7; 343 paragrafi 4; 343 paragrafi 4, 6, 7 dhe 8; 344 paragrafi 6, 7 dhe 8; 345 paragrafi 5; 348 paragrafi 5 dhe 6; 349 paragrafi 4; 355 paragrafi 5 dhe 6; 358 paragrafi 5 dhe 6; 360 paragrafi 5; 361 paragrafi 4; 362 paragrafi 8; 366 paragrafi 5 dhe 6; 380 paragrafi 5; 383 paragrafi 4; 384 paragrafi 5; 386 paragrafi 3 dhe 4; 389 paragrafi 3 dhe 4; 390 paragrafi 5 dhe 6; 392 paragrafi 4, 394 paragrafi 2 dhe 395 paragrafi 3 të këtij ligji, e pranon kundërvajtjen e kryer sipas dispozitave të këtij ligji, ose nëse nëpunësi i uniformuar policor e konfirmon vet ose me përdorimin e mjeteve përkatëse teknike dhe veglave të përcaktuara me ligj, do t'ia dorëzojë kryerësit urdhërpagesën për pagesën e gjobës së paraparë për kundërvajtjen.

(2) Urdhërpagesa nga paragrafi 1 i këtij neni, përmban: emrin personal, numrin unik amë dhe adresën ku jeton kryerësi i kundërvajtjes; e nëse bëhet fjalë për të huaj edhe numrin e dokumentit të udhëtimit dhe emrin e shtetit shtetas i të cilit është; të dhënat për punësimin e kryerësit, përkatësisht emri, selia dhe numri tatimor i personit juridik; vendi dhe koha e kryerjes së kundërvajtjes; kualifikimi juridik i kundërvajtjes, shuma e gjobës së paraparë, numri i llogarisë për pagesën e gjobës dhe këshilla juridike.

(3) Me nënshkrimin e urdhërpagesës nga paragrafi 1 i këtij neni, kryerësi i kundërvajtjeve nga paragrafi 1 i këtij neni, konsiderohet se pajtohet që ta paguajë gjobën e paraparë.

(4) Kryerësi i kundërvajtjeve nga paragrafi 1 i këtij neni, është i obliguar që ta paguajë gjobën në afat prej tetë ditësh nga dita e pranimit të urdhërpagesës, në llogarinë e Ministrisë së Punëve të Brendshme, e shënuar në urdhërpagesë. Kryerësi i cili do ta paguajë gjobën në atë afat, do ta paguajë vetëm gjysmën e gjobës së kumtuar, për kundërvajtjen e kryer.

(5) Nëse kryerësi i kundërvajtjeve nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk e paguan gjobën në afatin e përcaktuar në paragrafin 4 të këtij neni, nëpunësi policor i uniformuar, do të paraqesë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje, në gjyqin kompetent.

Neni 371

(1) Kryerësi i kundërvajtjes i cili me shkuarjen e tij për të qëndruar jashtë shtetit, do të mundej ta evitonte pagesën e gjobës, është i obliguar që menjëherë ta paguajë gjobën. Për gjobën e paguar, nëpunësi policor i uniformuar, lëshon vërtetim.

(2) Непунеси policor i uniformuar në rastet nga paragrafi 1 i këtij neni, mundet që përkohësisht t'i marrë patentëshoferin dhe dokumentin e udhëtimit, derisa nuk dorëzohet dëshmi se gjoba është paguar, por jo më gjatë se 30 ditë.

Neni 372

Në procedurën me urdhërpagesën nga neni 370 i këtij ligji, nuk paguhen shpenzime.

Neni 373

(1) Për zbatimin e procedurës për kundërvajtje nga nenet: 15 paragrafi 3; 17 paragrafi 4; 40 paragrafi 4; 79 paragrafi 4; 103 paragrafi 4; 148 paragrafi 6; 149 paragrafi 2; 160 paragrafi 4; 161 paragrafi 4; 165 paragrafi 3; 166 paragrafi 3; 168 paragrafi 3; 169 paragrafi 3; 172 paragrafi 3; 176 paragrafi 2; 179 paragrafi 4; 181 paragrafi 2; 184 paragrafi 3; 185 paragrafi 6; 186 paragrafi 4; 187 paragrafi 3; 197 paragrafi 3; 201 paragrafi 2; 208 paragrafi 4; 217 paragrafi 6; 242 paragrafi 2; 251 paragrafi 6; 252 paragrafi 2; 253 paragrafi 3; 255 paragrafi 4; 256 paragrafi 3; 257 paragrafi 7; 259 paragrafi 3; 300 paragrafi 6; 301 paragrafi 4; 303 paragrafi 6; 315 paragrafi 5; 317 paragrafi 3; 320 paragrafi 2; 321 paragrafi 7; 323 paragrafi 3; 326 paragrafi 4; 343 paragrafi 3; 349 paragrafi 3; 355 paragrafi 4; 361 paragrafi 3; 362 paragrafi 7; 365 paragrafi 3; 366 paragrafi 4; 367 paragrafi 3; 383 paragrafi 3 dhe 389 paragrafi 4 të këtij ligji, si dhe për kundërvajtjet nga neni 369 paragrafi 1 i këtij ligji, për të cilat do të paraqitet kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje, në pajtim me dispozitat e këtij ligji, ministri i Punëve të Brendshme e formon komisionin e përbërë nga dy anëtarë dhe kryetarin e komisionit.

(2) Anëtarët e komisionit nga paragrafi 1 i këtij neni, kanë të kryer arsimin sipëror dhe përvojë pune prej së paku katër vitesh në materien lëndore, ndërsa kryetari i komisionit është jurist i diplomuar me provimin e dhënë të jurisprudence, dhe përvojë pune prej së paku gjashtë vitesh në materien lëndore.

Neni 374

Kur nepunësi i uniformuar policor, konfirmon se është kryer kundërvajtje nga nenet: 7 paragrafi 2; 8 paragrafi 2; 11 paragrafi 3; 12 paragrafi 5; 13 paragrafi 5; 14 paragrafi 2; 20 paragrafi 5; 50 paragrafi 4; 77 paragrafi 2; 81 paragrafi 2; 144 paragrafi 6; 147 paragrafi 4; 150 paragrafi 5; 156 paragrafi 4; 157 paragrafi 3; 175 paragrafi 5; 180 paragrafi 7; 194 paragrafi 4; 196 paragrafi 3; 198 paragrafi 2; 210 paragrafi 3; 211 paragrafi 3; 212 paragrafi 2; 215 paragrafi 4; 216 paragrafi 2; 217 paragrafi 4; 223 paragrafi 3; 230 paragrafi 5; 231 paragrafi 4; 232 paragrafi 2; 233 paragrafi 3; 234 paragrafi 4; 244 paragrafi 7; 257 paragrafi 5; 302 paragrafi 8; 304 paragrafi 4; 311 paragrafi 2; 313 paragrafi 7; 314 paragrafi 14; 319 paragrafi 6; 322 paragrafi 4; 330 paragrafi 5; 343 paragrafi 5; 345 paragrafi 4; 348 paragrafi 4; 358 paragrafi 4; 360 paragrafi 4; 386 paragrafi 2; 389 paragrafi 2 dhe 390 paragrafi 4 të këtij ligji, do të paraqesë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje, në gjyqin kompetent.

Neni 375

Mjetet e realizuara nga dënimet me para, nga kundërvajtjet e kryera për sigurinë në komunikacionin rrugor, paguhen në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë.

Neni 376

(1) Shoferit i cili sipas dispozitave të këtij ligji, ka kryer kundërvajtje në komunikacionin rrugor, me të cilën është shkaktuar rreziku i drejtpërdrejtë për pjesëmarrësin tjetër në komunikacion, përkatësisht është shkaktuar fatkeqësi e komunikacionit, përveç shumës së gjobës të zmadhuar dyfish nga ajo e paraparë, do t'i kumtohet edhe sanksioni kundërvajtës, ndalim për të drejtuar automjetin:

- në periudhën prej tre muajsh deri në një vit – për kundërvajtjet për të cilat është e paraparë gjoja në shumë prej 300, 400 ose 480 eurosh, me kundërvlerë në denarë;

- në periudhën prej tre muaj deri në nëntë muaj – për kundërvajtjet për të cilat është e paraparë gjoja në shumë prej 200 ose 250 eurosh me kundërvlerë në denarë;

- në periudhën prej tre muaj deri në shtatë muaj – për kundërvajtjet për të cilat është e paraparë gjoja në shumë prej 45 eurosh me kundërvlerë në denarë;

- në periudhën prej tre muaj deri në pesë muaj – për kundërvajtjet për të cilat është e paraparë gjoja në shumë prej 25 eurosh, me kundërvlerë në denarë;

- në periudhën prej një deri në tre muaj – për kundërvajtjet për të cilat është e paraparë gjoja në shumë prej 20 eurosh, me kundërvlerë në denarë.

(2) Për personin i cili drejton me automjetin pa patentëshoferi të vlefshme sipas dispozitave të këtij ligji, e i cili është kryerës i kundërvajtjeve nga paragrafi 1 i këtij neni, ndalimi për të drejtuar automjetin e përfshin ndalimin për marrjen e patentëshoferit në periudhë prej 30 ditësh deri në një vit, në kushte dhe mënyrë të përcaktuara me ligj.

Neni 377

Sanksionin kundërvajtës për ndalimin për të drejtuar me automjetin, e kumton gjyqi kompetent, në kushte dhe mënyrë të përcaktuara me ligj.

Neni 378

(1) Sanksioni për kundërvajtje nga nenet 376 dhe 377 të këtij ligji, vozitësit të automjetit gjegjësisht vozitësit-instruktor, i shënohet në patentëshoferin e tij, si dhe në patentëshoferin ndërkombëtar nëse e ka.

(2) Në periudhë kohore për të cilën është kumtuar ndëshkimi nga paragrafi 1 të këtij neni, vozitësi i automjetit nuk guxon të drejtojë me atë automjet gjegjësisht vozitësi-instruktor nuk guxon të kryejë aftësimin e kandidatëve për vozitje.

Neni 379

Vozitësit i cili në tre vitet e fundit ka arritur 100 pikë negative për kundërvajtje në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet sanksioni për kundërvajtje pushim i vlefshmërisë së patentëshoferit, me kushte dhe mënyrë të përcaktuara me ligj.

IX. MASA TË VEÇANTA TË SIGURIMIT

Neni 380

(1) Nепunësi policor i uniformuar mund ta nënshtrojë vozitësin ose vozitësin-instruktor në testimin me ndihmën e mjeteve dhe aparateve adekuate (alkoomatës dhe tjetër) ose ta dërgojë në kontroll profesional për shkak të kontrollit nëse ka alkool në organizëm ose nëse tregon shenja të ndikimit të alkoolit, gjegjësisht nëse gjendet nën ndikimin e drogave të rrezikshme, substancave psikotropike ose barna tjerë në të cilat është shënuar se nuk guxojnë të përdoren para ose gjatë vozitjes.

(2) Vozitësi ose vozitësi-instruktor nga paragrafi 1 të këtij neni, është i obliguar t'i nënshtrohet testimit, gjegjësisht kontrollit profesional në të cilin është i dërguar.

(3) Analiza e gjakut ose e urinës kryhet të vozitësit ose vozitësi-instruktor i cili mohon se është nën ndikimin e alkoolit, prania e të cilit në organizëm është përcaktuar me aparate dhe mjete adekuate, si dhe se gjendet nën ndikimin e drogave dehëse, substancave psikotropike ose barnave në të cilat është shënuar se nuk guxojnë të përdoren para ose gjatë vozitjes nëse për shkak asaj nuk do të ndodhnin pasoja të dëmshme për shëndetin e tij.

(4) Nëse me testimin e zbatuar në pajtim me dispozitat të këtij neni, është e përcaktuar se vozitësi ose vozitësi-instruktor është nën ndikimin e alkoolit, drogave dehëse, substancave psikotropike ose barnave në të cilët është shënuar se nuk guxon të përdoren para ose gjatë vozitjes, shpenzimet e testimit i bart vozitësi, gjegjësisht vozitësi-instruktor.

(5) Gjobë në shumë prej 400 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit gjegjësisht vozitësit-instruktor i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga

paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni. Krahas shumë së përcaktuar të gjobës, vozitësit do t'i kumtohet edhe sanksion për kundërvajtje ndalesë për drejtimin e automjetit prej tre deri 12 muaj, në kushte dhe mënyrë të përcaktuar me ligj.

Neni 381

(1) Analizën e gjakut ose analizën e gjakut dhe të urinës për shkak të përcaktimit të përmbytjes së alkoolit, drogave dehëse, substancave psikotropike ose barnave në të cilat është shënuar se nuk guxon të përdoren para ose gjatë vozitjes në organizmin e vozitësit ose në pjesëmarrës tjetër në komunikacion, e kryen institucioni shëndetësor ose Ministria e Punëve të Brendshme, nëse disponon me pajisje materiale të nevojshme dhe kuadër për kryerjen e analizave të tilla dhe nëse ka autorizim nga Ministria e Shëndetësisë.

Neni 382

(1) Institucioni shëndetësor nga neni 381 paragrafi 1 të këtij ligji, është i obliguar të marrë gjak ose gjak dhe urinë në mënyrë të përcaktuar për shkak të analizës dhe të kryejë kontroll shëndetësor për shkak të përcaktimit të ndikimit të alkoolit, drogave dehëse, substancave psikotropike ose barnave ndaj aftësisë së vozitësit për drejtim me automjetin.

(2) Në qoftë se vozitësi refuzon të japë gjak ose gjak dhe urinë për analizë, gjegjësisht që t'i nënshtrohet kontrollit shëndetësor, personi profesional këtë veçanërisht do ta konstatojë në procesverbal dhe do të japë mendimin e tij në bazë të manifestimeve dhe simptomave të jashtme të vozitësit.

Neni 383

(1) Institucioni shëndetësor nga neni 381 paragrafi 1 të këtij neni, është i obliguar që gjatë pranimit të personit në kontroll ose mjekim të përcaktojë nëse personi është vozitës i automjetit dhe atë ta shënojë në kartonin shëndetësor të tij.

(2) Nëse gjatë kontrollit ose mjekimit të kandidatit për vozitës, vozitësi ose vozitësi-instruktor në bazë të konstatimeve mjekësore dyshohet ose përcaktohet se në aspektin shëndetësor dhe psikofizik, nuk është i aftë të drejtojë me të gjitha ose me kategori të veçanta të automjeteve, institucioni shëndetësor nga neni 381 paragrafi 1 të këtij neni, është i obliguar që në afat prej tetë ditësh për atë ta njoftojë Ministrinë e Punëve të Brendshme, sipas vendbanimit të kandidatit për vozitës, vozitësit ose vozitësit-instruktor.

(3) Institucioni shëndetësor i cili vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(4) Për kundërvajtjen nga paragrafi 3 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në institucionin shëndetësor.

Neni 384

(1) Nëse institucioni shëndetësor nga neni 381 paragrafi 1 të këtij ligji, gjatë kontrollit të vozitësit ose vozitësit-instruktor përcakton se është bërë i paaftë në mënyrë psikofizike dhe shëndetësore për drejtimin e automjetit, i është i obliguar që për të konstatimet dhe mendimet e veta menjëherë ta njoftojë Ministrin e Punëve të Brendshme, e cila në bazë të atij konstatimi dhe mendimi do t'ia marrë patentëshoferin vozitësit ose vozitësit-instruktor, gjatë kohës deri sa ajo paaftësi zgjat.

(2) Vozitësit ose vozitësit-instruktor i cili ka të drejtë të drejtojë me automjet nga më tepër kategori, ndërsa atë të drejtë për kategori të veçanta do ta ketë të kufizuar nga shkaqet të parashikuara në paragrafin 1 të këtij neni, do t'i jepet patentëshofer i ri në të cilën do të shënohen ato kategori të automjeteve me të cilat ai ka të drejtë të drejtojë.

(3) Vozitësit ose vozitësit-instruktor i cili nuk do t'i nënshtrohet kontrollit të shikimit shëndetësor në të cilin është dërguar, patentëshoferi do t'i merret gjatë kohës deri sa nuk i nënshtrohet kontrollit të tillë.

(4) Institucionit shëndetësor i cila vepron në kundërshtim me dispozitat nga paragrafi 1 të këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në institucionin shëndetësor.

Neni 385

(1) Nëpunësi policor i uniformuar në vendin e ngjarjes përkohësisht do t'ia marrë patentëshoferin dhe do ta përjashtojë nga komunikacioni vozitësin të cilin do ta hasë se drejton me automjet ose që tenton të drejtojë me automjet, nëse është e qartë se vozitësi është në gjendje të atillë psikofizike (lodhje, sëmundje, ndikim të drogave dehëse ose barnave në të cilat është shënuar se nuk guxon të përdoren para ose gjatë vozitjes) që nuk është i aftë të drejtojë në mënyrë të sigurt me automjetin.

(2) Nëpunësi policor i uniformuar do të veprojë në mënyrë nga paragrafi 1 të këtij neni, ndaj vozitësit nga neni 234 paragrafi 3 të këtij ligji, për të cilin do të përcaktojë se në organizëm ka alkool ose se tregon shenja të ndikimit të alkoolit, si dhe ndaj vozitësit për të cilin do të përcaktohet se është nën ndikimin e alkoolit në pikëpamje të nenit 234 paragrafi 2 të këtij ligji.

(3) Nëpunësi policor i uniformuar do ta përjashtojë nga komunikacioni edhe vozitësin që do ta hasë të drejtojë me automjet, ndërsa nuk ka patentëshoferi nga kategoria e përcaktuar ose të drejtojë me automjet gjatë kohës kur është në fuqi sanksion për kundërvajtje ndalesë të drejtimit me automjet.

(4) Nëpunësi policor i uniformuar do të veprojë në mënyrë nga paragrafët 1 dhe 3 të këtij neni dhe ndaj vozitësit instruktor, kur do ta hasë të aftësojë kandidat për vozitës nën ndikimin e alkoolit në pikëpamje të nenit 234 paragrafi 3 nga ky ligj, ose i cili tregon shenja të ndikimit të alkoolit, si dhe kur do ta hasë se aftëson kandidat për vozitës, ndërsa nuk ka patentëshoferi nga kategoria e përcaktuar ose në kohën kur është në fuqi sanksioni për kundërvajtje ndalesë për drejtim me automjet.

(5) Nëpunësi policor i uniformuar do të veprojë në mënyrë nga paragrafi 1 të këtij neni, ndaj vozitësit nga neni 313 të këtij ligji, i cili drejton pa ndërprerë automjet më shumë se pesë orë gjegjësisht i cili gjatë 24 orëve drejton me automjet prej nëntë orësh, si dhe ndaj vozitësit nga neni 314 të këtij ligji cili me automjetin gjatë 24 orëve do të kalojë më tepër se 500 km i cili drejton me automjet më tepër se nëntë orë.

(6) Nëpunësi policor i uniformuar do të veprojë në mënyrë nga paragrafi 1 të këtij neni, ndaj vozitësit ose vozitësit-instruktor nga neni 380 paragrafi 2 të këtij ligji, i cili do të refuzojë t'i nënshtrohet testimit gjegjësisht kontrollit profesional në të cilin është dërguar.

(7) Ministria e Punëve të Brendshme nëpunësi policor i uniformuar i të cilit ka marrë patentëshoferi sipas dispozitave të paragrafëve 1, 2, 4, 5 dhe 6 nga ky nen, është i obliguar që vozitësit t'ia kthejë patentëshoferin pasi të pushojnë shkaqet për shkak të të cilave është marrë, ndërsa më së voni në afat prej 24 orësh nga momenti i marrjes së saj.

(8) Nëse vozitësi nuk e merr patentëshoferin e marrë në afat prej tre ditësh nga dita e marrjes së saj, ndërsa patentëshoferi nuk mbahet në evidencën e Ministrisë së Punëve të Brendshme, patentëshoferi do të dorëzohet deri te vendi ku mbahet në evidencë.

(9) Nëpunësi policor i uniformuar i cili e ka marrë patentëshoferin në pajtim me dispozitat e paragrafëve 1, 2, 4, 5 dhe 6 të këtij neni, është i obliguar që për atë t'i japë vërtetim vozitësit, i cili përmban: emrin dhe mbiemrin e vozitësit, numrin e patentëshoferit të marrë, ditën, orën dhe shkahun e marrjes së saj, si dhe mënyrën e kthimit të saj.

Neni 386

(1) Vozitësit të cilit i është shënuar sanksion për kundërvajtje - ndalesë për drejtimin me automjet në patentëshofer në pajtim me nenin 376 të këtij ligji, vozitësit të cilit i është marrë patentëshoferi në pajtim me nenin 384 paragrafët 1 dhe 3 të këtij ligji, vozitësit të cilit i është marrë përkohësisht patentëshoferi në vendin e ngjarjes në pajtim me nenin 385 të këtij ligji, nuk guxon që në komunikacionin në rrugë të drejtojë me automjet gjatë kohëzgjatjes së ndalesës gjegjësisht gjatë kohës për të cilën patentëshoferi i është marrë.

(2) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 300 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1 të këtij neni. Krahas shumës së përcaktuar të gjobës, vozitësit do t'i kumtohet edhe sanksioni për kundërvajtje ndalesë për drejtimin e automjetit prej tre deri 12 muaj, në kushte dhe mënyrë të përcaktuar me ligj.

Neni 387

(1) Nëse nëpunës policor i uniformuar has automjet i cili për shkak të parregullsisë teknike i rrezikon ose i pengon pjesëmarrësit tjerë në komunikacion ose ngarkesa në të është vendosur në mënyrë të parregullt gjegjësisht e siguruar në mënyrë të pamjaftueshme ose me të cilën pa leje transportohet ngarkesë dimensionet e të cilës gjegjësisht masa i tejkalon dimensionet më të mëdha të lejuara gjegjësisht masën ose mbingarkimin e boshtit ose lëviz në rrugë në të cilën është e ndaluar lëvizja me automjet të atij lloji, do t'i urdhërojë vozitësit që menjëherë ta ndërpresë lëvizjen me automjetin dhe ta mënjanojë parregullsinë ose automjetin ta dërgojë në vend të përcaktuar ku do të mund ta shmangë parregullsinë gjegjësisht me automjetin ta vazhdojë lëvizjen në rrugën në të cilën lëvizja e këtij lloji të automjeteve është e lejuar.

(2) Nëse vozitësi nuk vepron sipas urdhrin nga paragrafi 1 të këtij neni, nëpunësi policor i uniformuar do ta përjashtojë automjetin nga komunikacioni.

Neni 388

(1) Nëpunësi policor i uniformuar do ta përjashtojë nga komunikacioni automjetin i cili nuk është i regjistruar, për të cilin nuk është vazhduar afati i vlefshmërisë së lejeqarkullimit, për të cilin është përcaktuar parregullsi teknike, që nuk ka targa sipas rregullës ose që nuk ka emblemë në pajtim me nenin 366 paragrafët 1 dhe 2 të këtij ligji.

(2) Nëpunësi policor i uniformuar i cili e ka përjashtuar automjetin nga komunikacioni vozitësit aty për aty, përkohësisht do t'ia marrë lejeqarkullimin, ndërsa për kundërvajtjet nga paragrafi 1 të këtij neni, do t'ia marrë edhe targat.

(3) Ministria e Punëve të Brendshme, nëpunësi policor i uniformuar i së cilës e ka marrë lejeqarkullimin në pajtim me këtë nen, është i obliguar që vozitësit që t'ia kthejë lejen posa të pushojnë shkaqet për çka e njëjta i është marrë, ndërsa më së voni në afat prej 48 orësh nga momenti i marrjes, ndërsa tagrat dorëzohen në vendin ku për mjetin transportues mbahet evidencë.

(4) Nëpunësi policor i uniformuar i cili përkohësisht e ka marrë lejeqarkullimin ose targat në pajtim me dispozitat e këtij neni, është i obliguar që vozitësit për këtë t'i japë vërtetim, i cili përmban: emrin dhe selinë e organit që e ka dhënë lejeqarkullimin, emrin dhe mbiemrin e pronarit, gjegjësisht bartësit të së drejtës së shfrytëzimit të automjetit dhe adresën e tij, emrin dhe mbiemrin e vozitësit dhe adresën e tij, shkakun për marrjen, llojin dhe numrin e

regjistrimit, datën, kohën, rrugën dhe vendin e marrjes, mënyrën dhe kohën e kthimit të lejeqarkullimit dhe vulën dhe nënshkrimin e nëpunësit policor të uniformuar.

(5) Nëse vozitësi nuk e merr lejeqarkullimin në afat prej tri ditësh nga dita e marrjes së saj, ndërsa lejeqarkullimi nuk mbahet në evidencë në vendin e marrjes, lejeqarkullimi do të dorëzohet te vendi ku mbahet automjeti në evidencë.

Neni 389

(1) Në kontroll teknik do të dërgohet detyrimisht automjeti ose rimorkioja që është përjashtuar nga komunikacioni për shkak të dyshimit të bazuar për parregullsi teknike të aparatit për drejtim ose aparatit për frenim; automjeti i cili në fatkeqi të komunikacionit është dëmtuar aq sa me arsye mund të përfundojë se në të janë dëmtuar kyçësit dhe aparatet që janë esenciale nga aspekti i sigurisë së komunikacionit, si dhe automjeti për të cilin ekziston dyshim i bazuar se në automjet nuk është në rregull aparati për kyçjen e rimorkios së tërhequr dhe rimorkios.

(2) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(3) Për kundërvajtjen nga paragrafi 2 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(4) Gjobë në shumë prej 400 euro në kundërvlerë me denarë, do t'i kumtohet vozitësit nga paragrafi 1 të këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1 të këtij neni.

Neni 390

(1) Kur nëpunësi policor i uniformuar gjatë kryerjes së kontrollit në mënyrë me arsye dyshon se automjeti që ka marrë pjesë në fatkeqësi të komunikacionit është janë dëmtuar kyçësit dhe aparatet që janë esenciale për sigurinë e komunikacionit, do ta përjashtojë atë automjet nga komunikacioni dhe përkohësisht do t'ia marrë targat.

(2) Automjeti nga paragrafi 1 të këtij neni, mund të bashkëngjitet në komunikacion pas kontrollit të realizuar teknik në të cilin është përcaktuar se janë mënjanuar dëmtimet dhe mangësitë për shkak të së cilave automjeti është përjashtuar nga komunikacioni.

(3) Nëpunësi policor i uniformuar i cili e ka përjashtuar automjetin nga paragrafi 1 të këtij neni, është i obliguar të japë vërtetim i cili i përmban të dhënat nga neni 385 paragrafi 9 të këtij ligji.

(4) Personit juridik i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 i këtij neni, do t'i kumtohet gjobë në shumë prej 520 deri 1350 euro me kundërvlerë në denarë.

(5) Për kundërvajtjen nga paragrafi 4 i këtij neni, gjobë në shumë prej 330 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(6) Gjobë në shumë prej 400 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet vozitësit nga paragrafi 1 të këtij neni, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 të këtij neni.

Neni 391

Objektet e dedikuara për komunikacion (rrugë, rrugë qyteti, nënkallime, trotuare, rrugë për biçikleta, parkingje, garazhe dhe të tjerë), nuk mund të ridedikohen dhe të përdoren për nevoja tjera.

Neni 392

(1) Regjimin e komunikacionit të autostradës, rrugëve magjistrale dhe rajonale, në bazë të projektit të komunikacionit, me aktvendim e përcakton ministri i Transportit dhe Lidhjeve me ministrin e Punëve të Brendshme, ndërsa për rrugë lokale dhe rrugë qyteti - komuna gjegjësisht Qyteti i Shkupit, në pajtim me ministrin e Punëve të Brendshme.

(2) Me regjimin e komunikacionit nga paragrafi 1 i këtij neni nënkuptohet veçanërisht:

- kufizimi i shpejtësisë së lëvizjes për të gjitha ose për kategori të automjeteve të veçanta në vendbanim ose jashtë vendbanimit;

- përcaktimi i hapësirave për parkim dhe ndaljen e automjeteve, lëvizja e këmbësorëve, komunikacioni i biçikletave dhe biçikletave me motor;

- përcaktimi i rrugëve me një drejtim;

- përcaktimi i rrugëve dhe rrugëve kryesore dhe anësore të qytetit;

- përcaktimi i rrugëve dhe rrugëve të qytetit në të cilat ndalohet komunikacioni për të gjitha ose për lloje të veçanta të automjeteve;

- rregullimi i komunikacionit të shfrytëzuesve;

- rregullimi i komunikacionit transit, për ngarkim, për udhëtarë, për biçikleta dhe këmbësorë,

- bashkëngjitja e objekteve që gjenden rreth rrugëve dhe rrugëve të qytetit të të njëjtave.

(3) Ndryshimi i regjimit të komunikacionit, kryhet me aktvendim të organit kompetent, në mënyrë dhe procedurë të përcaktuara në paragrafin 1 të këtij neni.

(4) Gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit zyrtar i cili kryen punë profesionale në sferën e komunikacionit të rrugëve të komunës gjegjësisht Qytetit të Shkupit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 393

Nëpunësi policor i uniformuar do t'i urdhërojë personit juridik ose fizik i cili realizon punë ose ndërmerr veprime tjera në rrugë, me të cilat e pengon ose prish regjimin e përcaktuar të komunikacionit, të ndërpret me punë, gjegjësisht me ndërmarrjen e veprimeve, nëse atë e bën pa aktvendim nga organi kompetent ose në kundërshtim me kriteret e përcaktuara në aktvendimin.

Neni 394

(1) Pronarët, gjegjësisht shfrytëzuesit e objekteve të locuara në brezin mbrojtës të rrugës ose në afërsinë e tyre të drejtpërdrejtë, mund të ndërtojnë qasje deri në rrugën publike me pajtueshmërinë e marrë paraprakisht nga Ministria e Transportit dhe Lidhjeve në pajtim me Ministrinë e Punëve të Brendshme.

(2) Gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet pronarit gjegjësisht shfrytëzuesit të objektit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 1 të këtij neni.

Neni 395

(1) Vendet për vendosjen e gardhit sigures për mbrojtjen e këmbësorëve, masat teknike të veçanta dhe masa tjera për ngadalësimin e komunikacionit dhe sigurinë e fëmijëve në hyrjet në shkolla, masa për siguri gjatë realizimit të punëve në rrugë dhe locimi i objekteve në zonën e udhëkryqeve, si dhe vendosja, shmania e shenjave të komunikacionit nëse atë e kërkojnë shkaqet e komunikacionit dhe të sigurisë në vendbanimet, i përcakton gjegjësisht organizon Ministria e Transportit dhe Lidhjeve, me pajtueshmërinë paraprake nga Ministria e Punëve të Brendshme.

(2) Masat e veçanta teknike dhe masat tjera për ngadalësimin e komunikacionit të hyrjeve në shkolla dhe institucionet tjera të fëmijëve, mund të vendosen në rrugë dhe rrugëve rajonale dhe lokale në vendbanime dhe të njëjtat detyrimisht duhet të jenë të shënuara me sinjalizim adekuat të komunikacionit.

(3) Gjobë në shumë prej 480 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit zyrtar i cili kryen punë profesionale në sferën e komunikacionit të rrugëve në komunë gjegjësisht Qyteti e Shkupit, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafi 2 të këtij neni.

Neni 396

(1) Pas realizimit të projektit të komunikacionit nga neni 392 paragrafi 1 të këtij ligji, bëhet kontrolli teknik i realizimit të projektit.

(2) Gjatë kryerjes së kontrollit teknik nga paragrafi 1 të këtij neni, marrin pjesë përfaqësues të Ministrisë së Punëve të Brendshme dhe Ministrisë së Transportit dhe Lidhjeve.

(3) Kontroll teknik nuk mund të kryhet gjegjësisht aktvendim për ndryshimin e regjimit të komunikacionit në pajtim me nenin 392 paragrafi 3 të këtij ligji, nuk mund të jepet në qoftë se tërësisht nuk është realizuar projekti i komunikacionit në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 397

Mbikëqyrje mbi mjetet transportuese në hapësirat e përcaktuara për parkimin e automjeteve dhe hapësirat për parkim të automjeteve për të cilat parkimi është përcaktuar përkohësisht, e kryen organi i komunës gjegjësisht Qyteti i Shkupit, për çka jep urdhër, në pajtim me ligjin.

Neni 398

Kufizimi i komunikacionit për kategori të përcaktuara të automjeteve, në kohë të caktuar ose në rrugë të përcaktuara, kufizimi i shpejtësisë së lëvizjes së automjetit dhe ndalesa tjera, mund të përcaktohen nëse është e mundshme që pjesëmarrësve në komunikacion ajo t'u kumtohet me shenjë të përcaktuar të komunikacionit.

Neni 399

(1) Për shkak të sigurisë së komunikacionit, gjegjësisht për sigurimin e lëvizjes së tij të pandërprerë, si dhe në rast kur këtë e kërkojnë shkaqet për mirëmbajtjen e rendit dhe qetësisë publike, mund të ndalet komunikacioni ose të përcaktohet kufizim i veçantë i komunikacionit në rrugë të caktuara ose në pjesë nga rruga, gjatë kohës deri sa ekzistojnë shkaqe për të cilat ndërmerren ato masa.

(2) Aktvendimin për ndaljen ose kufizimin e veçantë të komunikacionit nga paragrafi 1 të këtij neni, e merr ministri i Punëve të Brendshme.

Neni 400

Nëse automjeti është i parkuar në vend në të cilin kjo paraqet rrezik të drejtpërdrejt për pjesëmarrësit në komunikacion ose pengesë për lëvizje normale të komunikacionit ose është i parkuar në sipërfaqe të gjelbër, nëpunësi policor i uniformuar mund të jap urdhër që të shmanget, ndërsa sipas nevojës edhe të transportohet në vend tjetër, me shpenzimin e pronarit gjegjësisht të bartësit të së drejtës së përdorimit të automjetit.

Neni 401

(1) Nëse personi për të cilin ekziston dyshim i bazuar se ka kryer vepër penale cili ndiqet me detyrë zyrtare, gjendet në automjet i cili me shenjë e dhënë të nëpunësit policor të uniformuar nuk ndalet, nëpunësi policor i uniformuar në rrugë mund të vendosë aparat ose pengesë tjetër për ndalim të detyrueshëm të automjetit, nëse ndalimi nuk mund të bëhet në mënyrë tjetër.

(2) Gjatë ndalimit të detyrueshëm të automjetit mbahet llogari që me këtë rast të mos rrezikohet jeta dhe prona e pjesëmarrësve tjerë në komunikacion.

Neni 402

(1) Ministria e Punëve të Brendshme mund të zbatojë masa edukative të veçanta ndaj personave të cilët i kanë shkelur rregullat e komunikacionit dhe dispozitat e përcaktuara me ligj.

(2) Si masa edukative të veçanta nga paragrafi 1 i këtij neni mund të zbatohet: paralajmërimi i rrezikut nga shkelja e kryer e komunikacionit, këshill të komunikacionit, shfaqja e filmave të komunikacionit dhe të ngjashme.

Neni 403

Nëse nëpunësi policor i uniformuar përcakton se për transport të personave me automjet ngarkimi ose rimorkio që e tërheq traktori ose motokultivatori nuk janë plotësuar kushtet e përcaktuara me këtë ligj, transportin e tillë mund ta ndërpresë ose automjetin ta dërgojë deri te vendbanimi më i afër ose te destinacioni.

Neni 404

(1) Automjetet dhe makinat punuese kur marrin pjesë në komunikacion në rrugë jashtë vendbanimit, në periudhën nga 15 nëntori deri 15 mars detyrimisht duhet të posedojnë pajisje të përcaktuara për dimër.

(2) Nëpunësi policor i uniformuar do t'i urdhërojë vozitësit që ta ndërpresë lëvizjen e më tejme të automjetit, nëse nuk vepron sipas shenjës së komunikacionit për mbajtjen dhe përdorimin e detyrueshëm të pajisjes dimërore, në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni.

(3) Nëpunës policor i uniformuar mund t'i urdhërojë vozitësit që ta ndërpresë lëvizjen e më tejme edhe kur nuk ekziston shenjë e komunikacionit për mbajtjen e detyrueshme të pajisjes së dimrit, nëse kushtet e dimrit në rrugës nuk mundësojnë lëvizje të pandërprerë dhe të sigurt të zhvillimit të komunikacionit, gjegjësisht detyrimisht t'i instalojnë pajisjet e dimrit në automjet.

(4) Gjohë në shumë prej 15 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatare në pajtim me dispozitat të këtij ligji, do t'i kumtohet vozitësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 1 të këtij neni.

Neni 405

Nëpunësi policor i uniformuar do t'i ndalojë personit të drejtë me biçikletë në rrugë publike, nëse është e qartë se personi nuk është i përgatitur për atë.

Neni 406

Punëtori profesional i cili bën kontroll teknik të automjetit, nëse gjatë kontrollit përcakton se aparatet për drejtimin ose frenimin e automjetit janë të parregullta në atë masë që automjeti nuk është i sigurt për lëvizje të më tejme të sigurt në komunikacionin e rrugës, do ta paralajmërojë vozitësin që t'i ndërmarrë masat e nevojshme për sjelljen e automjetit në gjendje të rregullt, në mënyrë që të mos i rrezikojë pjesëmarrësit tjerë në komunikacion në rrugë dhe për këtë menjëherë do ta njoftojë Ministrinë e Punëve të Brendshme.

Neni 407

Nëpunës policor i uniformuar cili posedon patentëshofer të kategorisë "B", në rastet e veçanta mund të drejtojë edhe me automjete të kategorisë "C" dhe "D", kur automjeti i tillë nevojitet të shmanget nga rruga, të dërgohet deri në hapësirën më të afërt për parkim ose deri te vendi më i afërt ku më tutje do të ruhet, nëse vozitësi i tij nga ndonjë shkak - sëmundje, fatkeqësi të komunikacionit, përjashtim nga komunikacioni dhe ngjashëm, nuk mund ose nuk guxon të drejtojë me automjet.

Neni 408

(1) Për shkak të shmangies në kushte më të volitshme për sigurinë e komunikacionit të rrugëve në komuna dhe Qytetin e Shkupit mund të organizohen patrulla të komunikacionit të qytetarëve dhe njësiteve të komunikacionit në shkolla.

(2) Patrullat e komunikacionit dhe njësitë nga paragrafi 1 të këtij neni, mund të kryejnë rregullimin e komunikacionit, sipas rregullës, në praninë e nëpunësit policor të uniformuar.

(3) Me përjashtim, kur njësitet e komunikacionit në shkolla sigurojnë kalim të nxënësve nëpër vijë rrugore para shkollave, prania e nëpunësit policor të uniformuar nuk është e detyrueshme.

(4) Patrullat e komunikacionit dhe njësitet nga paragrafi 1 të këtij neni, mund të rregullojnë komunikacionin të rrugëve dhe të ofrojnë ndihmë për pjesëmarrësit në komunikacion, vetëm me pajtueshmërinë paraprake të Ministrisë së Punëve të Brendshme.

(5) Anëtarët e patrullave të komunikacionit dhe njësitet nga paragrafi 1 të këtij neni, janë të obliguar që në mënyrë të veçantë të jenë të aftësuar për rregullimin e komunikacionit dhe për ofrimin e ndihmës dhe me këtë rast të mbajnë uniformë të përcaktuar ose shenja të veçanta,

ndërsa kërkesat të cilat i dërgojnë pjesëmarrësit e komunikacionit detyrimisht duhet të jenë në pajtim me dispozitat dhe rregullat në komunikacion dhe shenjat që i japin nëpunësit policorë të uniformuar.

(6) Pjesëmarrësit në komunikacion janë të obliguar të veprojnë sipas kërkesave dhe urdhrave të anëtarëve të patrullave të komunikacionit dhe njësiteve.

(7) Gjohë në shumë prej 35 euro me kundërvlerë në denarë, në procedurë mandatare në pajtim me dispozitat e këtij ligji, do t'i kumtohet anëtarit të patrullës së komunikacionit gjegjësisht njësitit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën nga paragrafët 5 të këtij neni.

Neni 409

(1) Shpejtësia e lëvizjes së mjetit transportues përcaktohet me aparate për matjen e shpejtësisë së lëvizjes së automjetit (radarë), listën e regjistrimit të takografit ose aparatit kontrollues ose me ndjekjen e drejtpërdrejtë të automjetit.

(2) Fotografia dhe video-regjistrimi me të dhënat për shpejtësinë e përcaktuar, lista regjistruese e takografit ose aparati kontrollues dhe procesverbali për shpejtësinë e lexuarë të radarit i cili nuk ka shënim ose shpejtësimatës, paraqesin dëshmi për shpejtësi të përcaktuar të lëvizjes së automjetit.

Neni 410

(1) Në automjet nuk mund të përdoren as të instalojnë aparate ose vegla të cilat ka për qëllim pengimin e aparatit që e përdorin nëpunësit policorë të uniformuar për matjen e shpejtësisë së mjeteve transportuese (anti-radarë).

(2) Në qoftë se nëpunësi policor i uniformuar zbulon aparat gjegjësisht vegël në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni, do t'i urdhërojë vozitësit që nga automjeti të njëjtin ta shmangë, ndërsa në qoftë se vozitësi refuzon ta bëjë këtë, aparati gjegjësisht vegla do të shmanget me shpenzimin e vozitësit të automjetit.

Neni 411

(1) Policia është e autorizuar të instalojë aparate për incizim në vende publike në të cilat lëviz komunikacioni dhe të cilëve shpesh bëhen shkelje nga sfera e komunikacionit të rrugëve, në pajtim me ligjin.

(2) Me incizim, në pikëpamje të këtij ligji, nënkuptohet video mbikëqyrja e përhershme mbi vende publike nga paragrafi 1 të këtij neni.

(3) Materiali i incizuar prej paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni, ruhet gjashtë muaj në Polici, mandej materiali shkatërrohet, përveç materialit që paraqet dëshmi në procedurën penale ose për kundërvajtje, me të cilin veprohet në pajtim me ligjin.

X. KËSHILLA PËR SIGURINË E KOMUNIKACIONIT TË RRUGËVE

Neni 412

Për shkak të zhvillimit dhe përparimit të arsimit të komunikacionit dhe edukimit të pjesëmarrësve në komunikacion, realizimit të bashkëpunimit dhe koordinimit në zhvillimin e punës së komunikacionit - preventivës dhe vetëmbrojtjes, përparimit të sigurisë së përgjithshme të komunikacionit të rrugëve si punë me interes shoqëror, si dhe për shkak të inicimit dhe propozimit të masave të nevojshme për siguri më të madhe të komunikacionit të rrugëve, në Republikën e Maqedonisë funksionon Këshilli Republikan për Sigurinë e Komunikacionit të Rrugëve (teksti në vijim: Këshilli Republikan), ndërsa në komunat dhe Qytetin e Shkupit - këshilli komunal për sigurimin e komunikacionit të rrugëve si trupa të veçanta komunale, gjegjësisht këshill për sigurim të komunikacionit të rrugëve në Qytetin e Shkupit.

Neni 413

Detyrat e këshillave nga neni 412 të këtij ligji, veçanërisht janë:

- përparimi i punëve që kanë të bëjnë me sigurinë në komunikacionin rrugor;
- përparimin e kulturës dhe arsimit në komunikacion të pjesëmarrësve në komunikacion dhe zhvillimin e punës edukative në komunikacion të institucioneve parashkollore dhe shkollave;
- realizimi i bashkëpunimit dhe bashkërendimit në punën preventive të organeve të shtetit, institucioneve, personave juridikë dhe subjekteve të tjerë në lidhje me çështjet e vetëmbrojtjes në fushën e komunikacionit rrugor;
- organizimi dhe pjesëmarrja në aksione dhe manifestime me karakter edukues dhe preventiv nga fusha e komunikacionit;
- nxitja, zhvillimi dhe ndihma e punës kërkimore-shkencore në fushën e komunikacionit rrugor;
- furnizimi dhe botimi i publikimeve edukuese dhe filmimin e filmave nga fusha e komunikacionit;
- organizimi i tubimeve shkencore dhe profesionale për punë nga fusha e sigurisë në komunikacionin rrugor dhe
- bashkëpunimi me mjetet e informimit publik, me qëllim të informimit me kohë, gjithëpërfshirës dhe objektiv të qytetarëve për masat e avancimit të preventivës dhe sigurisë në komunikacion rrugor.

Neni 414

(1) Kryetarin dhe anëtarët e Këshillit Republikan i emëron Kuvendi i Republikës së Maqedonisë, kurse të këshillave komunale – Këshillit të Komunës përkatësisht Këshillit të Qytetit të Shkupit, sipas propozimit të Këshillit Republikan nga radhët e organeve, institucioneve dhe personave juridikë të interesuar shtetëror, si dhe nga radhët e ekspertëve të shquar nga fusha e sigurisë në komunikacionin rrugor.

(2) Anëtarët e këshillave nga paragrafi 1 i këtij neni, emërohen për një periudhë kohore prej katër vitesh, me të drejtë për rrizgjedhje.

Neni 415

(1) Me punën e Këshillit Republikan nga neni 412 i këtij ligji, drejton kryetari, mandati i të cilit zgjat katër vite. Kryetari i këshillit mund të emërohet dy herë radhazi në funksion të njëjtë.

(2) Këshilli për punën e vet miraton rregullore, me të cilën më për së afërmi përcaktohen detyrat e tij dhe mënyra e punës.

(3) Punët administrative-teknike dhe ato financiare të Këshillit Republikan, i kryen Ministria e Punëve të Brendshme.

Neni 416

Për realizimin e detyrave nga neni 413 i këtij ligji, Këshilli Republikan miraton program vjetor i cili do të financohet:

- në lartësi të 1% nga mjetet që arkëtohen nga kontrolli teknik gjatë regjistrimit të automjeteve,
- në lartësi të 1% nga mjetet që arkëtohen për regjistrimin e automjeteve dhe rimorkiove, edhe atë nga:
 - a) kompensimi për përdorimin e rrugëve publike (taksa për rrugë), dhe
 - b) kompensimi për siguri nga përgjegjësia për dëme të shkaktuara prej personave të tretë, dhe
- nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

XI. AUTORIZIMET PËR RREGULLAT NËNLIGJORE

Neni 417

Autorizohet ministri i Punëve të Brendshme të miratojë rregulla më të afërta për:

- shenjat të cilat nëpunësit policorë në uniformë të Ministrisë së Punëve të Brendshme ua japin pjesëmarrësve në komunikacionin rrugor;
- formën dhe përmbajtjen e formularit të patentës së shoferit, mënyrën e lëshimit dhe ndërrimit të saj dhe mënyrën e mbajtjes të evidencës për patentat shoferi të lëshuara në Ministrinë e Punëve të Brendshme.

- mënyrën e organizimit të sigurimit të drejtimit kolaudues dhe lartësinë e shpenzimeve në lidhje me sigurimin e drejtimeve kolauduese nga ana e nëpunësve policorë në uniformë të Ministrisë së Punëve të Brendshme;

- mënyrën e organizimit të sigurimit të transportit të jashtëzakonshëm dhe lartësinë e shpenzimeve në lidhje me sigurimin e transportit të jashtëzakonshëm nga ana e nëpunësve policorë në uniformë të Ministrisë së Punëve të Brendshme;

- mënyrën e organizimit të sigurimit të manifestimeve sportive dhe shfaqjeve të tjera në rrugë dhe lartësinë e shpenzimeve në lidhje me organizimin e shfaqjeve sportive dhe shfaqjeve të tjera në rrugë nga ana e nëpunësve policorë në uniformë të Ministrisë së Punëve të Brendshme;

- regjistrimin e mjeteve transportuese të Policisë në Ministrinë e Punëve të Brendshme;

- mënyrën e kontrollit mbi kohëzgjatjen në total të drejtimit të mjetit transportues, mbi pushimet e shoferëve në lidhje me drejtimin me automjetin dhe mënyra e punës të ekuipazheve të dyzuara të mjeteve transportuese në vëllimin i cili ndikon mbi sigurinë e drejtimit të mjetit transportues;

- formën dhe përmbajtjen e formularit të librezës personale kontrolluese, mënyrën e lëshimit të saj dhe mënyrën e plotësimit të saj;

- formën dhe përmbajtjen e formularit të licencës për auto-shkollë;

- mënyrën e zbatimit të provimit për shofer dhe kriteret në lidhje me kushtet hapësinore dhe pajisjen materiale-teknike e informatike të qendrave të provimit dhe mbajtjen e evidencës në lidhje me provimet e realizuara për shofer, si dhe formën dhe përmbajtjen e formularit të licencës për qendrën e provimit;

- targat e automjeteve dhe mjeteve transportuese që lidhen, targat provuese për automjete dhe mjetet transportuese që lidhen dhe mënyrën e lëshimit të tyre nga Ministria e Punëve të Brendshme;

- formën dhe përmbajtjen e formularit të fletëthirrjes për arkëtimin e gjobës në procedurë mandatore dhe për formën dhe përmbajtjen e formularit të urdhërpagesës për arkëtimin e gjobës me urdhërpagesë;

- formën dhe përmbajtjen e shenjës ngjitëse për kontroll të kryer teknik;

- mënyrën dhe procedurën e fitimit të licencës për shofer-instruktur dhe për person profesional për kryerje të kontrollit teknik dhe formën dhe përmbajtjen e formularit të licencës të cilën e lëshon Ministria e Punëve të Brendshme;

- regjistrimin e automjeteve dhe mjeteve transportuese që lidhen;

- formën dhe përmbajtjen e formularit të lejes së qarkullimit, mënyrën e lëshimit të saj dhe evidencat e lejeve të lëshuara të qarkullimit nga Ministria e Punëve të Brendshme;

- kriteret që kanë të bëjnë me kushtet hapësinore dhe pajisjen e evidencat që mbahen pranë personave të autorizuar juridikë për kryerjen e kontrollit teknik të mjeteve transportuese;

- formën dhe përmbajtjen e formularit të librezës së shoferit për regjistrimin e pikëve negative, mënyrën e lëshimit të saj nga Ministria e Punëve të Brendshme dhe evidencën e librezave të lëshuara për shofer të cilën e mban Ministria e Punëve të Brendshme;

- rajonet e regjistrimit të automjeteve dhe mjeteve transportuese që lidhen;

- dimensionet dhe mënyrën e vendosjes të targave të veçanta me të cilat bëhet aftësimi i kandidatëve për shoferë.

Neni 418

Autorizohet ministri i Mbrojtjes të miratojë rregulla nënligjore për regjistrimin e automjeteve të Ministrisë së Mbrojtjes,

Neni 419

Autorizohet Ministria e Arsimit dhe Shkencës, ta miratojë Programin për arsim të specializuar për profesionin shofer-instruktor.

Neni 420

Autorizohet ministri i Punëve të Brendshme në pajtim me ministrin e Arsimit dhe Shkencës, të miratojë rregulla më të afërta për:

- testet provuese dhe testet për dhënien e pjesës teorike të provimit për shofer;
- mënyrën e zbatimit të provimeve për kontrollin e diturisë për shofer-instruktor dhe për person profesional për kryerje të kontrollit teknik mbi mjetet transportuese.

Neni 421

Autorizohet ministri i Transportit dhe Ndërlidhjeve në pajtim me ministrin e Punëve të Brendshme, të miratojë rregulla më të afërta për:

- shenjat e komunikacionit, pajisjen dhe sinjalizimin në rrugë;
- shenjë e veçantë për shënimin e mjetit transportues të cilin e drejton person me ekstremitete të dëmtuara të rëndësishme për drejtimin e mjetit transportues;
- mënyrën e të shënuarit të mjetit transportues me të cilin transportohen njerëz;
- kriteret themelore që detyrimisht duhet t'i përmbushin rrugët, elementet e tyre dhe objektet në to, nga aspekti i sigurisë në komunikacionin rrugor;
- kriteret teknike e të komunikacionit që duhet t'i përmbushin mjetet teknike për ngadalësimin e komunikacionit rrugor.

Neni 422

Autorizohet ministri i Arsimit dhe Shkencës në pajtim me ministrin e Punëve të Brendshme, të miratojë rregulla më të afërta për:

- kriteret, mënyrën e punës të auto-shkollave, planin dhe programin arsimor për trajnim, kuadrin profesional, pajisjen që duhet ta kenë në dispozicion, si dhe evidencat që duhet t'i mbajnë auto-shkollat për aftësimin e kandidatëve për shoferë;
- organizimin, trajnimin dhe mënyrën e punës të seksioneve shkollore të komunikacionit;
- mënyrën e të shënuarit të mjeteve transportuese me të cilët transportohen fëmijë;
- mënyrën dhe procedurën e dhënies të provimit për shofer-instruktor.

Neni 423

(1) Autorizohet ministri i Ekonomisë në pajtim me ministrin e Punëve të Brendshme, të miratojë rregulla më të afërta për:

- instalimet dhe pajisjen që detyrimisht duhet t'i kenë mjetet transportuese për pjesëmarrje të sigurt në komunikacionin rrugor;
- kriteret themelore që detyrimisht duhet t'i përmbushin instalimet dhe pajisja e mjeteve transportuese në komunikacionin rrugor;
- kriteret dhe mënyrën e kontrollit të automjeteve dhe mjeteve transportuese që lidhen;
- kriteret për përputhshmërinë e mjeteve transportuese me rregullat homologe që janë në fuqi në Republikën e Maqedonisë.

(2) Autorizohet ministri i Ekonomisë në pajtim me ministrin e Punëve të Brendshme dhe me ministrin e Transportit dhe Ndërlidhjeve, të miratojë rregulla më të afërta për:

- dimensionet, masën në total dhe ngarkesa boshtore e mjeteve transportuese;
- karakteristikat teknike të takografit dhe aparatit kontrollues (euro takograf) dhe mënyrën e përdorimit, kontrollimit dhe mirëmbajtjes të takografit dhe aparatit kontrollues (euro takograf).

Neni 424

Autorizohet ministri i Shëndetësisë në pajtim me ministrin e Punëve të Brendshme, të miratojë rregulla më të afërta për:

- kriteret shëndetësore të cilat detyrimisht duhet t'i përmbushin kandidatët për shoferë të automjeteve;
- përmbajtjen e programit për trajnim si të veprohet në rast të aksidentit në komunikacion për kandidatët për shoferë;
- mënyrën e realizimit të kontrolleve mjekësore të shoferëve të automjeteve, kriteret në lidhje me kuadrin dhe pajisjen për kryerjen e kontrolleve mjekësore, si dhe për mënyrën dhe procedurën e lëshimit të vërtetimit për aftësi shëndetësore dhe psikofizike për drejtim me automjetin.

Neni 425

Autorizohet ministri i Pushtetit Lokal në pajtim me ministrin e Punëve të Brendshme, të miratojë rregulla më të afërta për organizimin, trajnimin dhe mënyrën e punës të patrullave të komunikacionit.

XII. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 426

(1) Qendrat e autorizuar për dhënien e provimit do të formohen brenda gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Deri në formimin e qendrave të autorizuar për dhënien e provimit, procedurat e zbatimit të provimit për shofer, do të vazhdojnë t'i kryejnë auto-shkollat, në përputhje me rregullat që vlejnë deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 427

Procedurat e zbatimit të provimit për shofer, të filluara deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të kryhen sipas dispozitave të Ligjit për siguri në komunikacionin rrugor ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 14/98, 38/2002, 38/2004 dhe 19/2007).

Neni 428

Targat ekzistueses do të ndërrohen me targa të reja në përputhje me dispozitat e këtij ligji, më së voni deri më datë 31. 12. 2008.

Neni 429

(1) Rregullat nënligjore të parapara me këtë ligj, do të miratohen brenda afatit prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Deri në miratimin e rregullave nga neni 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424 dhe 425 të këtij ligji, do të zbatohen rregullat ekzistuese në qoftë se janë në përputhje me këtë ligj.

Neni 430

(1) Patenta e shoferit, patentat e shoferit për traktor dhe vërtetimi për shofer të lëshuara në përputhje me rregullat që kanë qenë në fuqi deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të vazhdojnë të jenë në fuqi deri në skadimin e afatit të vlefshmërisë e cekur në të njëjtat, por më së shumti pesë vjet nga dita e hyrjes në fuqi të rregullave me të cilat rregullohen formularët e lejes së qarkullimit, patentës për shofer, dhe të lejes së qarkullimit të traktorëve bujqësorë, vërtetimit të regjistrimit, patentës së shoferit për traktor dhe vërtetimit për shofer.

(2) Dokumentet nga paragrafi 1 i këtij neni, do të ndërrohen me patentat shoferi brenda afatit prej pesë vitesh nga dita e hyrjes në fuqi të akteve nënligjore nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 431

(1) Shoferët e automjeteve të të gjitha kategorive dhe nënkategorive, e kanë për detyrë që në afat prej një viti nga dita hyrjes në fuqi të këtij ligji, të paraqiten në Ministrinë e Punëve të Brendshme, me qëllim të lëshimit të librezës së shoferit në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

(2) Ме прѣјасhtим тѣ парaграфит 1 тѣ кѣтѣј нени, shoferѣве qѣ do тѣ бѣјнѣ kundѣrvajtje пѣр тѣ cilѣн нѣ пѣрпuthje me dispozitat e кѣтѣј лиgji ѣshтѣ парaпарѣ тѣ регѣjstrohen пикѣ negative, Ministria e Punѣве тѣ Brendshme do тѣ u лѣshojѣ librezѣ shoferi kur do тѣ пѣрmbushen kushtet nga neni 369 paragrafѣт 1 dhe 2 тѣ кѣтѣј лиgji.

Нени 432

Нѣ дѣтѣн e hyрjes нѣ fuqi тѣ кѣтѣј лиgji, shfuqizohet Ligji пѣр сигури нѣ komunikacionin rrugor ("Gazeta zyrtare e Republikѣс sѣ Maqedonisѣ" numѣr 14/98, 38/2002, 38/2004 dhe 19/2007).

Нени 433

Ky лиgj hyn нѣ fuqi нѣ дѣтѣн e tetѣ nga dita e shpalljes нѣ "Gazetѣн zyrtare тѣ Republikѣс sѣ Maqedonisѣ", kurse dispozita e neni 292 тѣ кѣтѣј лиgji, do тѣ zbatohet пѣрj датѣс 01. 10. 2007; dispozitat e neneve: 261, 262, 263, 264, 265, 266 dhe 267 тѣ кѣтѣј лиgji, do тѣ zbatohen pas gjashtѣ muajsh nga dita e hyрjes нѣ fuqi тѣ кѣтѣј лиgji dhe dispozitat nga neni 332, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340 dhe 345 тѣ кѣтѣј лиgji, do тѣ zbatohen пѣрj 1 janar 2008 dhe dispozitat nga neni 248 paragrafi (1) alineja 2 dhe paragrafi (2) alinetѣ 1 dhe 2 тѣ кѣтѣј лиgji, do тѣ zbatohen pas tre vjetѣsh nga dita e hyрjes нѣ fuqi тѣ кѣтѣј лиgji.

713.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ШУМИТЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за шумите, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 23 април 2007 година.

Бр. 07-1798/1
23 април 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗА К О Н ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ШУМИТЕ

Член 1

Во Законот за шумите ("Службен весник на Република Македонија" број 47/97, 7/2000 и 89/2004), во членот 29 по ставот 1 се додаваат два нови става 2 и 3, кои гласат:

"Субјектите кои стопанисуваат со шумите се должни за секое исечено стебло претходно да засадат две или повеќе садници на површините на кои е извршена сеча и за тоа да обезбедат доказ.

Субјектите кои стопанисуваат со шумите се должни да доставуваат полугодишен извештај до Владата на Република Македонија за бројот на исечени стебла и засадени садници, со приложен доказен материјал за засадените садници."

Член 2

Насловот на Главата "VI. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ" се менува и гласи "VI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ".

Член 3

Во членот 74 став 1 во воведната реченица зборовите: "Со парична казна од 200.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок" се заменуваат со зборовите: "Глоба од 20.000 до 30.000 евра во денарска противвредност за прекршок ќе се изрече на".

Во ставот 2 зборовите: "ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна од 30.000 до 50.000 денари" се заменуваат со зборовите: "ќе се изрече глоба од 4.000 до 6.000 евра во денарска противвредност за прекршок за одговорното лице во правното лице".

Во ставот 3 зборовите: "ќе се казни со парична казна од 60.000 до 100.000 денари" се заменуваат со зборовите: "ќе се изрече глоба од 8.000 до 12.000 евра во денарска противвредност".

Во ставот 4 зборовите: "паричната казна" се заменуваат со зборовите: "изречената глоба", а зборовите: "мерка на безбедност, одземање на предмети" се заменуваат со зборовите: "посебна прекршочна мерка одземање предмети".

Во ставот 5 зборовите: "паричната казна" се заменуваат со зборовите: "изречената глоба", а зборовите: "мерка за безбедност" се заменуваат со зборовите: "посебна прекршочна мерка одземање предмети".

Член 4

Во членот 75 став 1 во воведната реченица зборовите: "Со парична казна од 100.000 до 200.000 денари ќе се казни за прекршок" се заменуваат со зборовите: "Глоба од 12.000 до 20.000 евра во денарска противвредност, за прекршок ќе се изрече на".

Точката 2 се менува и гласи:

„2) не изврши пошумување, претходно не засади садници и не достави полугодишен извештај (член 29);".

Во ставот 2 зборовите: "ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна од 20.000 до 30.000 денари" се заменуваат со зборовите: "ќе се изрече глоба од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност, за одговорното лице во правното лице".

Во ставот 3 зборовите: "ќе се казни со парична казна од 40.000 до 60.000 денари" се заменуваат со зборовите: "ќе се изрече глоба од 6.000 до 10.000 евра во денарска противвредност".

Во ставот 4 зборовите: "паричната казна" се заменуваат со зборовите: "изречената глоба", а зборовите: "мерка на безбедност, одземање на предмети" се заменуваат со зборовите: "посебна прекршочна мерка одземање предмети".

Во ставот 5 зборовите: "паричната казна" се заменуваат со зборовите: "изречената глоба", а зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "посебна прекршочна мерка одземање предмети и прекршочна санкција".

Член 5

Во членот 76 став 1 во воведната реченица зборовите: "Со парична казна од 50.000 до 100.000 денари ќе се казни за прекршок" се заменуваат со зборовите: "Глоба од 10.000 до 15.000 евра во денарска противвредност за прекршок ќе се изрече на".

Во ставот 2 зборовите: "ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна од 10.000 до 20.000 денари" се заменуваат со зборовите: "ќе се изрече глоба од 2.500 до 4.000 евра во денарска противвредност за прекршок за одговорното лице во правното лице".

Член 6

Во членот 77 став 1 во воведната реченица зборовите: "Со парична казна од 30.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок" се заменуваат со зборовите: "Глоба од 2.500 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на".

Во ставот 2 зборовите: “ќе се казни со парична казна од 60.000 до 100.000 денари” се заменуваат со зборовите: “ќе се изрече глоба од 5.000 до 8.000 евра во денарска противвредност”.

Во ставот 3 зборовите: “покрај паричната казна” се заменуваат со зборовите: “покрај глобата”, а зборовите: “мерка на безбедност, одземање на предмети” се заменуваат со зборовите: “посебна прекршочна мерка одземање предмети”.

Член 7

Во членот 78 став 1 во воведната реченица зборовите: “Со парична казна од 15.000 до 30.000 денари ќе се казни за прекршок” се заменуваат со зборовите: “Глоба од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на”.

Во ставот 2 зборовите: “покрај паричната казна” се заменуваат со зборовите: “покрај глобата”, а зборовите: “заштитна мерка” се заменуваат со зборовите: “посебна прекршочна мерка”.

Член 8

Во членот 79 став 1 во воведната реченица зборовите: “Со парична казна од 10.000 до 30.000 денари ќе се казни за прекршок” се заменуваат со зборовите: “Глоба од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на”.

Член 9

Членот 82 се менува и гласи:
“Општиот план за стопанисување со шумите ќе се донесе најдоцна до 31 јули 2009 година.”

Член 10

Овој закон влегува во сила со денот на објавување то во “Службен весник на Република Македонија”.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR PYJET

Neni 1

Në Ligjin për pyjet (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë”, numër 47/97, 7/2000 dhe 89/2004), në nenin 29 pas paragrafit 1 shtohen dy paragrafë të rinj 2 dhe 3, si vijojnë:

“Subjektet që ekonomizojnë me pyjet janë të obliguara që për çdo trung të prerë, paraprakisht të mbjellin dy apo më tepër fidanë në sipërfaqet ku është kryer prerja dhe për këtë të sigurojnë dëshmi.

Subjektet që ekonomizojnë me pyjet janë të obliguara që t’ia paraqesin raportin e gjysmëvjetorit Qeverisë së Republikës së Maqedonisë për numrin e trungjeve të prera dhe fidanëve të mbjella, me paraqitjen e materialit dëshmuës për fidanët e mbjellë.”

Neni 2

Titulli i kreut VI. “DISPOZITA NDËSHKUESE” NDRYSHON SI VIJON VI. “DISPOZITA PËR KUNDËRVAJTJE”.

Neni 3

Në nenin 74 paragrafi 1 në fjalinë hyrëse, fjalët: “Me dënim me para prej 200 000 deri në 300 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje” zëvendësohen me fjalët: “Gjobë në shumë prej 20 000 deri në 30 000 euro me kundërvlerë në denarë, për kundërvajtje do t’i kumtohet”.

Në paragrafin 2 fjalët: “do të dënohet edhe personi përgjegjës te personi juridik me dënim me para prej 30 000 deri në 50 000 denarë” zëvendësohen me fjalët: “do t’i kumtohet gjobë prej 4000 deri 6000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtje personit përgjegjës te personi juridik”.

Në paragrafin 3 fjalët: “do të ndëshkohet me dënim me para prej 60 000 deri 100 000 denarë” zëvendësohen me fjalët: “do t’i kumtohet gjobë prej 8 000 deri 12 000 euro me kundërvlerë në denarë”.

Në paragrafin 4 fjalët: “dënimet me para” zëvendësohen me fjalët: “gjobës së kumtuar”, ndërsa fjalët: “masa e sigurisë” zëvendësohen me fjalët: “masa e veçantë për kundërvajtje konfiskimi i sendeve”.

Në paragrafin 5 fjalët: “dënimet me para” zëvendësohen me fjalët: “gjobës së kumtuar”, ndërsa fjalët: “masa e sigurisë, marrja e sendeve” zëvendësohen me fjalët: “masa e veçantë për kundërvajtje konfiskimi i sendeve”.

Neni 4

Në nenin 75 paragrafi 1 në fjalinë hyrëse, fjalët: “Me dënim me para prej 100 000 deri në 200 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje” zëvendësohen me fjalët: “Gjobë në shumë prej 12 000 deri 20 000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtje do t’i kumtohet”.

Pika 2 ndryshon si vijon:

“2) nuk e kryen pyllëzimin, paraprakisht nuk mbjell fidanë dhe nuk e paraqet raportin e gjysmëvjetorit (neni 29)”;

Në paragrafin 2 fjalët: “do të dënohet edhe personi përgjegjës te personi juridik me dënim me para prej 20 000 deri 30 000 denarë”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i kumtohet gjobë prej 3000 deri 5000 euro me kundërvlerë në denarë personit përgjegjës te personi juridik”.

Në paragrafin 3 fjalët: “do të ndëshkohet me dënim me para prej 40 000 deri në 60 000 denarë”, zëvendësohen me fjalët: “do të kumtohet gjobë prej 6 000 deri 10 000 euro me kundërvlerë në denarë”.

Në paragrafin 4 fjalët: “dënimet me para” zëvendësohen me fjalët: “gjobës së kumtuar”, ndërsa fjalët: “masa e sigurisë, marrje e sendeve” zëvendësohen me fjalët: “masa e veçantë për kundërvajtje konfiskimi i sendeve dhe sanksion dhe sanksioni për kundërvajtje”.

Në paragrafin 5 fjalët: “dënimet me para” zëvendësohen me fjalët: “gjobës së kumtuar”, ndërsa fjalët: “masa e sigurisë” zëvendësohen me fjalët: “masa e veçantë për kundërvajtje konfiskimi i sendeve”.

Neni 5

Në nenin 76 paragrafi 1 në fjalinë hyrëse, fjalët: “Me dënim me para prej 50 000 deri 100 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje” zëvendësohen me fjalët: “Gjobë prej 10 000 deri 15 000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtje do t’i kumtohet”.

Në paragrafin 2 fjalët: “do të dënohet edhe personi përgjegjës te personi juridik me ndëshkim me para prej 10 000 deri 20 000 denarë” zëvendësohen me fjalët: “do t’i kumtohet gjobë prej 2500 deri në 4000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtje personit përgjegjës te personi juridik”.

Neni 6

Në nenin 77 paragrafi 1 në fjalinë hyrëse, fjalët: “Me dënim me para prej 30 000 deri 50 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje” zëvendësohen me fjalët: “Gjobë prej 2500 deri në 4000 euro me kundërvlerë në denarë do t’i kumtohet”.

Në paragrafin 2 fjalët: “do të dënohet me dënim me para prej 60 000 deri 100 000 denarë” zëvendësohen me fjalët: “do të kumtohet gjobë prej 5000 deri në 8000 euro me kundërvlerë në denarë”.

Në paragrafin 3 fjalët: “përveç dënimet me para” zëvendësohen me fjalët: “përveç gjobës”, ndërsa fjalët: “masa e sigurisë, marrje e sendeve” zëvendësohen me fjalët: “masa e veçantë për kundërvajtje konfiskimi i sendeve”.

Neni 7

Në nenin 78 paragrafi 1 në fjalinë hyrëse, fjalët: “Me dënim me para prej 15 000 deri 30 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje”, zëvendësohen me fjalët: “Gjobë prej 2000 deri 3000 euro me kundërvlerë në denarë do t’i kumtohet”.

Нë параграфин 2 фјалët: "përveç dënimit me para", zëvendësohen me фјалët: "përveç gjobës", kurse фјалët: "masa mbrojtëse" zëvendësohen me фјалët: "masë e veçantë për kundërvajtje".

Нени 8

Нë ненин 79 параграфи 1 нë фјалинë hyrëse, фјалët: "me dënim me para prej 10 000 deri 30 000 denarë do të dënohet për kundërvajtje", zëvendësohen me фјалët: "gjobë prej 1000 deri në 2000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet".

Нени 9

Нени 82 ndryshon si vijon:
„Plani i përgjithshëm për ekonomizim me pyjet do të miratohet më së voni deri më 31 korrik 2009.”

Нени 10

Ky ligj hyn në fuqi me ditën e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

714.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИГРИТЕ НА СРЕКА И ЗА ЗАБАВНИТЕ ИГРИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за игрите на среќа и за забавните игри, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 24 април 2007 година.

Бр. 07-1857/1
24 април 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИГРИТЕ НА СРЕКА И ЗА ЗАБАВНИТЕ ИГРИ

Член 1

Во Законот за игрите на среќа и за забавните игри ("Службен весник на Република Македонија" број 10/97, 54/97, 13/2001 и 2/2002), во членот 13 став 3 во втората реченица по зборот "лотарија" записката се заменува со сврзникот "и", а по зборот "томбола" зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Член 2

Во членот 18 став 1 точката 1 се менува и гласи:
"1) да има основна главнина од најмалку 2.500.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија, освен за играта на среќа Обложување на спортски натпревари основната главнина треба да изнесува најмалку 200.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија и е должно да обезбеди дополнителна банкарска гаранција од 300.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија.

Трговското друштво што ја приредува играта на среќа Обложување на спортски натпревари кое има од 25 до 50 уплатни места е должно да обезбеди дополни-

телна банкарска гаранција од 50.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија, а за секои наредни 25 уплатни места е должно да обезбеди дополнителна банкарска гаранција од 50.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија.

Ако трговското друштво што приредува игра на среќа Обложување на спортски натпревари поднесе барање за приредување и на друга игра на среќа е должно основната главнина да ја зголеми до најмалку 2.500.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија."

Член 3

Во членот 78-а став 1 алинеја 1 износот "2.000" се заменува со износот "3.000", во алинејата 2 износот "1.150" се заменува со износот "1.725", во алинејата 3 износот "250" се заменува со износот "375", а во алинејата 4 износот "450" се заменува со износот "675".

Член 4

Членот 79-а се менува и гласи:

"Приредувачите на општите игри на среќа: лото, спортска прогноза, лотарија, инстант лотарија, томбола, посебната игра на среќа - Обложување на спортски натпревари, интерактивни игри на среќа и обложување на спортски натпревари преку интернет плаќаат посебна давачка од 4% на вкупно остварените уплати од продажба на лозовите, талоните, томболските картички и инстант лотарија на посебна уплатна сметка - трезорската сметка.

Средствата од посебната давачка од ставот 1 на овој член во висина на 48% се издвојуваат во посебен фонд за изградба и одржување на спортски објекти во сопственост на Република Македонија, а 2% за посебен фонд за борба против семејно насилство.

Приредувачите на наградните игри плаќаат посебна давачка од 18% на вкупниот износ на наградниот фонд според правилата на игра."

Член 5

Во членот 83 се додава нов став 2, кој гласи:

"Инспекциски надзор и контрола над спроведувањето и примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Управата за јавни приходи."

Член 6

Во членот 84 ставот 1 се менува и гласи:

"Инспекциски надзор и контрола во приредувањето на игрите на среќа вршат даночни инспектори."

Член 7

Во членот 85 став 2 зборовите: "овластен работник-инспектор" се заменуваат со зборовите: "даночен инспектор".

Член 8

Во членовите 86, 87 и 89 зборот "инспектор" се заменува со зборовите: "даночен инспектор".

Член 9

Во членот 90 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице:".

Ставот 2 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за прекршок од ставот 1 на овој член ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице."

Ставот 3 се менува и гласи:

"За прекршокот од ставот 1 на овој член на правното лице покрај глобата ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од шест месеца до две години, а на одговорното лице во правното лице забрана за вршење на професија, дејност или должност во траење од една до три години."

Ставот 4 се брише.

Член 10

Во членот 91 став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице.”

Ставот 2 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот 1 на овој член на одговорното лице во правното лице.”

Ставот 3 се менува и гласи:

“За прекршокот од ставот 1 на овој член на правното лице покрај глобата ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од шест месеца до две години, а на одговорното лице во правното лице забрана за вршење на професија, дејност или должност во траење од една до три години.”

Член 11

Во членот 92 став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице.”

Ставот 2 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот 1 на овој член на одговорното лице во правното лице.”

Ставот 3 се менува и гласи:

“За прекршокот од ставот 1 на овој член на правното лице покрај глобата ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од шест месеца до две години, а на одговорното лице во правното лице забрана за вршење на професија, дејност или должност во траење од една до три години.”

Член 12

Во членот 93 став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице.”

Ставот 2 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот 1 на овој член на одговорното лице во правното лице.”

Член 13

Во членот 94 став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лице вработено во играчница, ако.”

Ставот 2 се брише.

Член 14

Во членот 95 став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за прекршок ќе му се изрече на поединец, ако.”

Ставовите 2 и 3 се бришат.

Член 15

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”, освен одредбата од членот 4 став 2 на овој закон која ќе се применува од 1 јануари 2008 година.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR LOJËRAT E FATIT DHE LOJËRAT ZBAVITËSE

Нени 1

Нë Ligjin пëр lojërat e fatit dhe lojërat zbatimëse (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 10/97, 54/97, 13/2001 dhe 2/2002) në nenin 13, paragrafi 3, në fjalinë e dytë pas fjalës “lotaria” presja zëvendësohet me lidhëzën “dhe”, ndërsa pas fjalës “tombola”, fjalët deri në fund të fjalisë fshihen.

Нени 2

Në nenin 18 paragrafi 1 pika 1 ndryshon si vijon:

“1) të ketë kryegjë prej së paku 2 500 000 euro në kundërvlerë me denarë sipas kursit mesatar të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë, përveç për lojën e fatit Lidhje basti të garave sportive, kryegjëja themelore duhet të jetë së paku 200 000 euro me kundërvlerë në denarë sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë dhe është i detyruar të sigurojë garanci plotësuese bankare prej 300 000 euro me kundërvlerë në denarë sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore.

Shoqëria tregtare që e organizon lojën e fatit Lidhje basti të garave sportive që ka prej 25 deri 50 vendpagesa është e detyruar të sigurojë garanci plotësuese bankare prej 50 000 euro me kundërvlerë në denarë sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë, ndërsa për çdo 25 vendpagesa vijuese është e detyruar të sigurojë garanci plotësuese bankare prej 50.000 euro me kundërvlerë në denarë sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë.

Nëse shoqëria tregtare që organizon lojërata të fatit Lidhje basti të garave sportive paraqet kërkesë për organizimin e lojës tjetër të fatit është e detyruar që kryegjënen themelore ta rrisë së paku deri në 2 500 000 euro me kundërvlerë në denarë sipas kursit të mesëm të Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë”.

Нени 3

Në nenin 78-a, paragrafi 1, alineja 1, shuma “2000” zëvendësohet me shumën “3000”, në alinenë 2 shuma “1150” zëvendësohet me shumën “1725”, në alinenë 3 shuma “250” zëvendësohet me shumën “375”, kurse në alinenë 4 shuma “450” zëvendësohet me shumën “675”.

Нени 4

Neni 79-a, ndryshohet si vijon:

“Organizatorët e lojërave të përgjithshme të fatit: loto, prognozë sportive, lotari, lotari e çastit, tombolë, lojë e posaçme e fatit-Lidhja e bastit për ndeshjet sportive, lojërata interaktive të fatit dhe lidhja e bastit për ndeshjet sportive përmes internetit, paguajnë detyrim të veçantë prej 4% nga pagesat e përgjithshme të realizuara nga shitja e biletave të lotarisë, taloneve, kartave të tombolës dhe lotarive të çastit, në llogarinë e posaçme të pagesave-llogarinë e trezorit.

Mjetet nga detyrimi i veçantë nga paragrafi 1 të këtij neni në lartësi prej 48% ndahen në fond të posaçëm për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e objekteve sportive në pronësi të Republikës së Maqedonisë, kurse 2% për fondin e posaçëm për luftë kundër dhunës familjare.

Organizatorët e lojërave shpërblyese, paguajnë detyrim të veçantë prej 18% të shumës së përgjithshme të fondit shpërblyes, sipas rregullave të lojës”.

Нени 5

Në nenin 83 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

“Mbikëqyrje inspektuese dhe kontroll ndaj zbatimit dhe aplikimit të këtij ligji dhe të dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji, kryen Drejtoria e Hyrjeve Publike”.

Нени 6

Neni 84 paragrafi 1, ndryshohet si vijon:

“Mbikëqyrje inspektuese dhe kontroll ndaj organizimit të lojërave të fatit, kryejnë “inspektorët tatimorë”.

Нени 7

Në nenin 85 paragrafi 2 fjalët: “punëtor-inspektor” i autorizuar, zëvendësohen me fjalët “inspektor tatimor”.

Нени 8

Në nenet 86, 87 dhe 89 fjala “inspektor”, zëvendësohet me fjalët “inspektor tatimor”.

Нени 9

Në nenin 90 paragrafi 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: “Gjohë në shumë prej 4.000 deri në 5.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t’i kumtohet për kundërvajtje personit juridik.”

Paragrafi 2, ndryshohet si vijon:

“Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtjen nga параграфи 1 i këtij neni, do t'i kumtohet personit пëргјегјës te personi juridik.”

Параграфи 3, ndryshohet si vijon:

“Për kundërvajtjen nga параграфи 1 i këtij neni, personit juridik përveç gjobës do t'i kumtohet edhe sanksioni kundërvajtës ndalim i пërkohshëm i kryerjes së veprimtarisë në kohëzgjatje prej gjashtë muajsh deri në dy vjet, ndërsa personit пëргјегјës te personi juridik ndalim i kryerjes së професионит, veprimtarisë dhe дetyрës në kohëzgjatje prej një deri në tri vjetësh”.

Параграфи 4 fshihet.

Нени 10

Нë nenin 91 параграфи 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: “Gjobë në shumë prej 4.000 deri në 5.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik.”

Параграфи 2, ndryshohet si vijon:

“Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga параграфи 1 të këtij neni personit пëргјегјës te personi juridik.”

Параграфи 3, ndryshohet si vijon:

“Për kundërvajtjen nga параграфи 1 i këtij neni, personit juridik përveç gjobës do t'i kumtohet edhe sanksioni kundërvajtës ndalim i пërkohshëm i kryerjes së veprimtarisë në kohëzgjatje prej gjashtë muajsh deri në dy vjet, ndërsa personit пëргјегјës te personi juridik ndalim i kryerjes së професионит, veprimtarisë dhe дetyрës në kohëzgjatje prej një deri në tri vjet.”

Нени 11

Нë nenin 92 параграфи 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: “Gjobë në shumë prej 4.000 deri në 5.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik.”

Параграфи 2, ndryshohet si vijon:

“Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga параграфи 1 të këtij neni personit пëргјегјës te personi juridik.”

Параграфи 3, ndryshohet si vijon:

“Për kundërvajtjen nga параграфи 1 i këtij neni, personit juridik përveç gjobës do t'i kumtohet edhe sanksioni kundërvajtës ndalim i пërkohshëm i kryerjes së veprimtarisë në kohëzgjatje prej gjashtë muajsh deri në dy vjet, ndërsa personit пëргјегјës te personi juridik ndalim i kryerjes së професионит, veprimtarisë dhe дetyрës në kohëzgjatje prej një deri në tri vjetësh”.

Нени 12

Нë nenin 93 параграфи 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: “Gjobë në shumë prej 4.000 deri në 5.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik.”

Параграфи 2, ndryshohet si vijon:

“Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga параграфи 1 të këtij neni personit пëргјегјës te personi juridik.”

Нени 13

Нë nenin 94 параграфи 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: “Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet personit të punësuar në sallонin e lojës, nëсе.”

Параграфи 2 fshihet.

Нени 14

Нë nenin 95 параграфи 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: “Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtje, do t'i kumtohet individit, nëсе.”

Параграфет 2 dhe 3 fshihen.

Нени 15

Ky ligj hyn në fuqi ditën e botimit në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”, përveç dispozitës nga neni 4 параграфи 2 të këtij ligji, e cila do të zbatohet nga 1 janari 2008.

715.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДРЖАВНИТЕ НАГРАДИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за државните награди, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 25 април 2007 година.

Бр. 07-1859/1
25 април 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДРЖАВНИТЕ НАГРАДИ

Член 1

Во Законот за државните награди (“Службен весник на Република Македонија” број 52/2006), во членот 3 по зборовите: “11 Октомври” во нов ред се додаваат зборовите: “23 Октомври”.

Член 2

По членот 4 се додава нов член 4-а, кој гласи:

“Член 4-а

Со наградата “23 Октомври” се оддава највисоко признание за долгогодишни остварувања во областа на науката, културата, образованието, заштитата на државните интереси и промоција на државните приоритети, вредности и културно-историското наследство на Република Македонија.

Во една година можат да се доделат најмногу до пет награди.”

Член 3

Во членот 17 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“Паричниот износ на наградата “23 Октомври” е десет просечни плати во Републиката исплатени во последните три месеца на тековната година.”

Ставовите 2, 3 и 4 стануваат ставови 3, 4 и 5.

Член 4

Во членот 18 по алинејата 1 се додава нова алинеја 2, која гласи:

“- наградата “23 Октомври” на 23 Октомври - Денот на македонската револуционерна борба.”.

Член 5

Во членот 19 алинејата 1 се менува и гласи:

“- за наградите “11 Октомври”, “23 Октомври”, “Св. Климент Охридски”, “Мито Хаџи Василев Јасмин” и “Мајка Тереза” Министерството за култура.”.

Алинејата 3 се брише.

Член 6

Овој закон влегува во сила со денот на објавување то во “Службен весник на Република Македонија”.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR ÇMIMET SHETËTËRORE

Neni 1

Në Ligjin për çmimet shtetërore ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 52/2006), në nenin 3 pas fjalëve: "11 Tetori" në rresht të ri shtohen fjalët: "23 Tetori".

Neni 2

Pas nenit 4 shtohet neni i ri 4-a, si vijon:

"Neni 4-a

Me çmimin "23 Tetori" ndahet mirënjohja më e lartë për arritje shumëvjeçare në fushën e shkencës, kulturës, arsimit, mbrojtjes së interesave shtetërore dhe në promovimin e prioriteteve shtetërore, të vlerave dhe të trashëgimisë kulturore-historike të Republikës së Maqedonisë.

Brenda një viti mund të ndahen më së shumti deri në pesë çmime."

Neni 3

Në nenin 17 pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

"Vlera në para e çmimit "23 Tetori" është 10 roga mesatare në Republikë të paguara në tre muajt e fundit gjatë vitit në vijim."

Paragrafët 2, 3 dhe 4 bëhen paragrafë 3, 4 dhe 5.

Neni 4

Në nenin 18 pas alineës 1 shtohet aline e re 2, si vijon:
"- çmimi "23 Tetori" më 23 Tetor - Ditën e Luftës Revolucionare Maqedonase;"

Neni 5

Në nenin 19 alineja 1 ndryshon si vijon:
"- për çmimet "11 Tetori", "23 Tetori", "Shën Klimenti i Ohrit", Mito Haxhi Vasilev – Jasmin" dhe "Nënë Tereza" Ministria e Kulturës;"

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi me ditën e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

716.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРШЕЊЕ НА УСЛУГИ БРЗ ТРАНСФЕР НА ПАРИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за вршење на услуги брз трансфер на пари, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 23 април 2007 година.

Бр. 07-1791/1
23 април 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗА К О Н ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРШЕЊЕ НА УСЛУГИ БРЗ ТРАНСФЕР НА ПАРИ

Член 1

Во Законот за вршење на услуги брз трансфер на пари ("Службен весник на Република Македонија" број 77/2003), во членот 1 ставот 2 се брише.

Член 2

Во членот 2 точката 2 се менува и гласи:

"2. Даватели на услуга брз трансфер на пари" е трговско друштво регистрирано во Република Македонија кое од Народната банка на Република Македонија (во натамошниот текст: Народната банка) добило дозвола за вршење брз трансфер на пари во согласност со овој закон и банка која од Народната банка добила согласност за вршење услуги брз трансфер на пари во согласност со овој закон;"

Во точката 3 зборовите: "со кое" се заменуваат со зборовите: "или банка со дозвола за основање и работење од Народната банка со кои".

Член 3

Во членот 5 по зборот "субагент" се става запирка и се додаваат зборовите: "банки кои од Народната банка не добиле согласност за вршење на услуги брз трансфер на пари".

Член 4

Во членот 6 во воведната реченица по зборот "друштво" се става запирка и се додаваат зборовите: "освен банка".

По точката 3 се додаваат пет нови точки 4, 5, 6, 7 и 8, кои гласат:

"4) да има донесено политика за сигурност на информативниот систем која ќе ги вклучува и субагентите кои не се банки;

5) да има политики и процедури за прием и дистрибуција на готовината во односите со банките и субагентите;

6) одговорното лице во трговското друштво да има високо образование, најмалку три години работно искуство во областа на финансиското работење и да ги познава прописите поврзани со брзиот трансфер на пари;

7) вработените во трговското друштво кои ќе ги вршат услугите брз трансфер на пари да имаат најмалку средно образование;

8) на посебна сметка од членот 18 став 1 на овој закон да има депонирано износ од најмалку 100.000 евра;"

Во точката 4 која станува точка 9 сврзникот "или" се заменува со зборовите: "постапка или не е воведена".

Во точката 5 која станува точка 10 зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "прекшочна санкција, односно казна".

Точката 6 станува точка 11.

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Трговското друштво од ставот 1 на овој член е должно постојано да ја одржува вредноста на средствата од ставот 1 точка 8 на овој член и истите можат да се користат само за исплати по основ на услуга брз трансфер на пари."

Член 5

Во членот 7 во воведната реченица по зборот "друштва" се става запирка и се додаваат зборовите: "освен банки".

Во точката 2 по зборот "пари" се додаваат зборовите: "одобрена од Бирото за спречување на перење пари и финансирање на тероризам".

Точката 3 се менува и гласи:

"3) извод од регистарот во кој е регистрирано трговското друштво;"

Член 6

По членот 7 се додава нов член 7-a, кој гласи:

"Член 7-a

Банките со дозвола за основање и работење од Народната банка можат да вршат услуги брз трансфер на пари по претходно добиена согласност од гувернерот на Народната банка.

За добивање на согласноста од ставот 1 на овој член банките се должни до Народната банка да поднесат писмено барање кон кое се приложува:

1) договор од овластен глобален систем за електронски трансфер на пари;

2) доказ дека глобалниот систем е правен субјект кој врши електронски трансфер на пари согласно со прописите во земјата во која е регистриран и дека е функционален во најмалку 100 земји;

3) ревизорски извештаи за последните две години за овластениот глобален систем за електронски трансфер на пари изработен од меѓународна призната ревизорска кука;

4) политики и процедури за прием и дистрибуција на готовина во односите со субагентите и

5) адреса на просториите во кои ќе се извршува брзиот трансфер на пари.”

Член 7

Во членот 8 став 1 зборовите: “точки 2 и 3” се заменуваат со зборовите: “точки 2, 3, 4, 5 и 6”, а зборот “процедурите” се заменува со зборовите: “содржината на актите и програмата”.

Во став 2 зборовите: “член 7” се заменуваат со зборовите: “членовите 7 и 7-а”.

Член 8

Членот 9 се менува и гласи:

“По барањето од членовите 7 и 7-а на овој закон гувернерот на Народната банка донесува решение за издавање на дозвола или согласност за вршење на услуги брз трансфер на пари, или решение за одбивање на барањето, во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на комплетното барање до Народната банка. Во рокот од 30 дена не се пресметуваат роковите кои ги определува гувернерот за комплетирање на поднесеното барање и периодот од поднесувањето на барањето од страна на гувернерот на Народната банка до надлежни домашни и странски органи и институции за добивање документи и информации потребни за одлучување по барањето. Од денот на поднесувањето на барањето до денот на донесувањето на решението на гувернерот не може да поминат повеќе од 90 дена.

Доколку во рокот од ставот 1 на овој член гувернерот не донесе решение, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежен суд.

Гувернерот на Народната банка го одбива барањето од членовите 7 и 7-а на овој закон доколку:

1) барањето е некомплетно;

2) барањето содржи неточни или неистинити податоци;

3) трговското друштво не ги исполнува условите од членот 6, а банката не ги исполнува условите од членот 7-а на овој закон;

4) процедурите за работење не се во согласност со одлуката од членот 8 став 1 на овој закон или

5) во постапката за оценување и контрола на документацијата, информациите и податоците утврди дека истите не се во согласност со одлуката од членот 8 став 2 на овој закон.”

Член 9

Во членот 10 став 1 во веднатата реченица по зборот “Дозволата” се става запирка и се додаваат зборовите: “односно согласноста”, а зборовите: “став 2” се заменуваат со зборовите: “став 1”.

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“Давателот на услуга брз трансфер на пари е должен да започне со работа во рок од 30 дена од добивањето на дозволата, односно согласноста за вршење услуга брз трансфер на пари.”

Член 10

Членот 11 се менува и гласи:

“Давателот на услуга брз трансфер на пари е должен до Народната банка да поднесе барање за добивање претходна согласност за секоја промена во документацијата, информациите и податоците од членот 7 точки 1, 2, 3, 4, 7, 8 и 10 и член 7-а став 2 точки 1, 2, 4

и 5 од овој закон врз основа на кои е издадена дозволата, односно согласноста за вршење услуги брз трансфер на пари. Со барањето се доставуваат и соодветни документи, информации и податоци.

При одлучување по барањето од ставот 1 на овој член соодветно се применуваат одредбите од членовите 8 и 9 на овој закон.”

Член 11

Во членот 12 став 1 по зборот “друштво” се става запирка и се додаваат зборовите: “освен банка”.

Во точката 1 броевите: “1 до 5” се заменуваат со броевите: “1, 2, 3, 7, 9 и 10”.

По точката 2 се додава нова точка 3, која гласи:

“3) да има овластување од давателот на услуга брз трансфер на пари за работа преку посебната сметка од членот 18 став 1 на овој закон;”.

Точките 3 и 4 стануваат точки 4 и 5.

Член 12

Во членот 14 ставот 1 се менува и гласи:

“Договорот меѓу давателот на услуга брз трансфер на пари и субагентот задолжително ги содржи податоците од членот 7 точки 3, 4 и 7 и членот 7-а став 2 точка 5 на овој закон и овластувањето од членот 12 став 2 точка 3 на овој закон.”

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“Субагентот е должен да започне со работа во рок од 15 дена од запишувањето на субагентот во Регистарот од членот 15 на овој закон.”

Во ставот 2 кој станува став 3 броевите: “1, 2 и 4” се заменуваат со броевите: “1, 2, 3 и 5”.

Ставот 3 станува став 4.

Член 13

Во членот 16 по зборовите: “точка 2” се додаваат зборовите: “односно согласноста од членот 7-а став 2 точка 5”.

Член 14

Во членот 18 ставот 1 се менува и гласи:

“Уплатите и исплатите по основ на брз трансфер на пари давателот на услугата брз трансфер на пари е должен да го врши преку посебни сметки отворени кај домашни банки овластени за платен промет со странство.”

По ставот 2 се додаваат два нови става 3 и 4, кои гласат:

“Субагентите се должни уплатите и исплатите по основ на брз трансфер на пари да ги вршат преку сметките од ставот 1 на овој член.

Одредбите од ставот 1 на овој член не се однесуваат на банките кои од Народна банка добиле согласност за вршење платен промет со странство.”

Член 15

Во членот 21 ставот 3 се менува и гласи:

“Давателот на услуга брз трансфер на пари, освен банка која од Народната банка добила согласност за вршење на платен промет со странство и субагентот се должни да водат единствена евиденција за секоја трансакција на брз трансфер на пари.”

Член 16

Во членот 23 став 1 точка 2 броевите: “1, 2 и 4” се заменуваат со броевите: “1, 2, 3 и 4”.

Член 17

Членот 26 се менува и гласи:

“Давателот на услуга брз трансфер на пари и субагентот се должни да ги водат своите трговски книги уредно и ажурно. Сметководството и финансиските извештаи се водат и се составуваат во согласност со прописите за сметководство.

Субјектите од ставот 1 на овој член се должни да водат посебна евиденција за трансакциите по основ на брз трансфер на пари.

Давателот на услуга брз трансфер на пари е должен по добивањето на дозволата да определи друштво за ревизија за што ја известува Народната банка.

Финансиските извештаи ги проверува и оценува овластен ревизор и изготвува ревизорски извештај, во согласност со прописите за ревизија.

Давателот на услуга брз трансфер на пари е должен до Народната банка да достави примерок од извештајот од ставот 4 на овој член, во рок од десет дена по неговото усвојување.

Одредбите на ставовите 3, 4 и 5 од овој член не се однесуваат на банки кои од гувернерот на Народната банка добиле согласност за вршење услуги брз трансфер на пари.”

Член 18

Во членот 28 зборовите: “субагентите ги” се заменуваат со зборовите: “по потреба на субагентите”.

Член 19

Во членот 33 во алинеја 4 по зборот “дозволата” се става запирка и се додаваат зборовите: “односно согласноста”.

Член 20

По членот 33 се додава нов член 33-а, кој гласи:

“Член 33-а

Гувернерот на Народната банка со решение ја укинува дозволата, односно согласноста за давање на услуга брз трансфер на пари ако утврди дека давателот на услуга брз трансфер на пари:

1) не започнал со работа во рокот од членот 10 став 2 на овој закон;

2) подолго од три месеца не извршува услуга брз трансфер на пари;

3) дозволата за вршење на услуга брз трансфер на пари е добиена врз основа на неистинити и лажни документи, податоци и информации;

4) (престанал да ги) повеќе не ги исполнува условите за вршење на услуга брз трансфер на пари пропишани со овој закон и одлуките на Народната банка донесени врз основа на овој закон;

5) не ги почитува или постапува спротивно на одредбите од овој или друг закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

6) го спречува извршувањето на надзорот од страна на Народната банка и

7) склучил договор со субагент кој не ги исполнува условите и не ги има документите од членот 12 на овој закон за да врши услуга како субагент.”

Член 21

Членот 34 се менува и гласи:

“Во постапката на донесување на решенија во согласност со одредбите од овој закон, соодветно се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку поинаку не е определено со овој закон.

Против решенијата на гувернерот донесени врз основа на овој закон не е дозволена жалба и истите се конечни во управна постапка.

Против решенијата на гувернерот донесени врз основа на овој закон може да се поведе управен спор пред надлежен суд.”

Член 22

Насловот на членот 37 “Прекршоци” се менува и гласи: “Прекршочни санкции”.

Член 23

Членот 37 се менува и гласи:

“Глоба од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на давател на услуга брз трансфер на пари кој добил дозвола од гувернерот на Народната банка, ако:

1) не ја одржува вредноста на средствата или средствата ги користи спротивно на членот 6 точка 8 од овој закон;

2) не отпочне со работа во рок од 30 дена од добивањето на дозволата, односно согласноста за вршење услуга брз трансфер на пари (член 10 став 2);

3) не поднесе барање за добивање претходна согласност или не добие согласност за промена, а извршил промена во документацијата, информациите и податоците од членот 7 точки 1, 2, 3, 4, 7, 8 и 10 и членот 7-а став 2 точки 1, 2, 4 и 5 на овој закон (член 11 став 1);

4) склучи договор со субагент кој не ги исполнува условите од членот 12 на овој закон (член 13);

5) во договорот со субагентот не ги наведе податоците од членот 14 став 1 на овој закон;

6) не го раскине договорот со субагентот, кој престанал да ги исполнува условите од членот 14 став 4 на овој закон;

7) врши услуга брз трансфер на пари спротивно на начинот и условите за вршење брз трансфер на пари (членови 16, 17, 18 став 1, 19, 20, 21 и 22);

8) не ја извести или ненавремено ја извести Народната банка и не приложи договор (член 23);

9) не доставува месечни извештаи до Народната банка (член 24);

10) не води сметководство, евиденција, не определи друштво за ревизија, не спроведува ревизија или не доставува извештаи (член 26) и

11) не изготви и не спроведува програма за спречување на перење на пари и не постапува согласно со прописите кои го регулираат спречувањето на перење на пари (член 27).

Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот 1 на овој член и на одговорното лице на давателот на услуга брз трансфер на пари.”

Член 24

Во членот 38 став 1 во воведната реченица зборовите: “Со парична казна од 250.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок” се заменуваат со зборовите: “Глоба од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на”.

Точката 1 се менува и гласи:

“1) не започне со работа во рок од 15 дена од запишувањето во Регистарот од членот 15 на овој закон или не го извести давателот на услуга брз трансфер на пари за секоја промена на условите (член 14 ставови 2 и 3);”

Во точката 2 во заградата по бројот “17” се додава бројот “18”.

Точката 3 се менува и гласи:

“3) не води сметководство, евиденција и не доставува извештаи (член 26) и;”

Ставот 2 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот 1 на овој член и на одговорното лице на субагентот.”

Член 25

Барањата за издавање на дозволи за вршење услуга брз трансфер на пари и за издавање на согласности кои се поднесени до Народната банка пред влегувањето во сила на овој закон ќе бидат завршени според одредбите на овој закон.

Член 26

Даватели на услуга брз трансфер на пари и субагентите кои до денот на влегувањето во сила на овој закон добиле дозвола за вршење на услуга брз трансфер на пари се должни да го усогласат своето работење со одредбите од овој закон во рок од три месеца од влегувањето во сила на овој закон.

Член 27

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT
PËR KRYERJEN E SHËRBIMEVE PËR
TRANSFERIMIN E SHPEJTË TË PARAVE

Neni 1

Në Ligjin për kryerjen e shërbimeve për transferimin e shpejtë të parave ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 77/2003), në nenin 1 paragrafi 2 fshihet.

Neni 2

Në nenin 2 pika 2 ndryshon, si vijon:

"2. Ofrues të shërbimit për transferimin e shpejtë të parave" është shoqëria tregtare e regjistruar në Republikën e Maqedonisë, e cila nga Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejme: Banka Popullore) ka marrë leje për kryerjen e transferimit të shpejtë të parave në pajtim me këtë ligj, dhe banka e cila nga Banka Popullore ka marrë pëlqim për kryerjen e shërbimeve për transferimin e shpejtë të parave në pajtim me këtë ligj."

Në pikën 3 fjalët: "me të cilën" zëvendësohen me fjalët: "ose banka me leje për themelim dhe punë nga Banka Popullore me të cilat".

Neni 3

Në nenin 5 pas fjalës: "subagjent" vihet presje dhe shtohen fjalët: "bankat të cilat nga Banka Popullore nuk kanë marrë pëlqim për kryerjen e shërbimeve për transferimin e shpejtë të parave".

Neni 4

Në nenin 6 në fjalinë hyrëse pas fjalës "shoqëria" vihet presje dhe shtohen fjalët: "përveç bankës".

Pas pikës 3 shtohen pesë pika të reja 4, 5, 6, 7 dhe 8 si vijojnë:

"4) të ketë miratuar politikën për siguri të sistemit informativ, e cila do t'i përfshijë edhe subagjentët të cilët nuk janë banka;

5) të ketë politika dhe procedura për pranimin dhe distribuimin e parave të gatshme, në marrëdhëniet me bankat dhe subagjentët;

6) personi përgjegjës i shoqërisë tregtare të ketë arsimin sipëror, së paku tre vjet përvojë pune në sferën e punës financiare, dhe t'i njohë dispozita lidhur me transferimin e shpejtë të parave;

7) të punësuarit në shoqërinë tregtare që do t'i kryejnë shërbimet për transferimin e shpejtë të parave, të kenë së paku arsimin e mesëm;

8) në llogarinë e veçantë nga neni 18 paragrafi 1 i këtij ligji, të ketë të depozituar shumën prej së paku 100 000 euro;"

Në pikën 4 e cila bëhet pikë 9 lidhëza "ose" zëvendësohet me fjalët: "ose të mos jetë ngritur procedurë".

Në pikën 5 e cila bëhet pikë 10 fjalët: "masa e sigurisë" zëvendësohen me fjalët: "sanksioni përkatësisht dënimi për kundërvajtje".

Pika 6 bëhet pikë 11.

Pas paragrafit 1, shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

"Shoqëria tregtare nga paragrafi 1 i këtij neni, është e obliguar që në mënyrë të përhershme ta mbajë vlerën e mjeteve nga paragrafi 1 pika 8 e këtij neni, dhe të njëjtat mund të shfrytëzohen vetëm për pagesat në bazë të shërbimit për transferimin e shpejtë të parave. "

Neni 5

Në nenin 7 në fjalinë hyrëse pas fjalës "shoqëri" vihet presje dhe shtohen fjalët: "përveç bankave".

Në pikën 2 pas fjalës: "parave" shtohen fjalët: "të lejuar nga Byroja për pengimin e larjes së parave dhe financimit të terrorizmit".

Pika 3 ndryshon si vijon:

"3) ekstraktin e regjistrimit në të cilin është regjistruar shoqëria tregtare;"

Neni 6

Pas nenit 7 shtohet neni i ri 7-a si vijon:

"Neni 7-a

Bankat me leje për themelim dhe punë nga Banka Popullore, mund të kryejnë shërbime për transferimin e shpejtë të parave, pas pëlqimit të marrë paraprakisht nga guvernatori i Bankës Popullore.

Për marrjen e pëlqimit nga paragrafi 1 i këtij neni, bankat janë të obliguara që në Bankën Popullore të paraqesin kërkesë me shkrim së cilës i bashkëngjiten:

1) marrëveshja për sistemin e autorizuar global për transferimin elektronik të parave;

2) dëshmia se sistemi global është subjekt juridik që kryen transferimin elektronik të parave në pajtim me dispozitat e vendit në të cilin është regjistruar dhe se është funksional në së paku 100 vende;

3) raportet e revizorit për dy vitet e fundit, për sistemin e autorizuar global për transferimin elektronik të parave, të përpiluar nga shtëpia revizore ndërkombëtare e pranuar;

4) politikat dhe procedurat për pranimin dhe distribuimin e parave të gatshme në marrëdhëniet me subagjentët, dhe

5) adresa e lokaleve në të cilat do të kryhet transferimi i shpejtë i parave."

Neni 7

Në nenin 8 paragrafi 1, fjalët: "pikat 2 dhe 3", zëvendësohen me fjalët: "pikat 2, 3, 4, 5 dhe 6", ndërsa fjala: "procedurat" zëvendësohet me fjalët: "përmbajtjen e akteve dhe programit".

Në paragrafi 2 fjalët: "neni 7" zëvendësohet me fjalët: "nenet 7 dhe 7-a".

Neni 8

Neni 9 ndryshon si vijon:

"Pas kërkesës nga nenet 7 dhe 7-a të këtij ligji, guvernatori i Bankës Popullore, miraton aktvendim për lëshimin e lejes ose pëlqimit për kryerjen e shërbimeve për transferimin e shpejtë të parave ose aktvendim për refuzimin e kërkesës, në afat prej 30 ditësh nga dita e paraqitjes së kërkesës së kompletuar në Bankën Popullore. Në afat prej 30 ditësh nuk llogariten afatet të cilat i përcakton guvernatori për kompletimin e kërkesës së paraqitur, dhe periudha nga paraqitja e kërkesës nga guvernatori i Bankës Popullore te organet dhe institucionet e vendit dhe të jashtme, për marrjen e dokumenteve dhe informatave të nevojshme për vendimmarrje pas kërkesës. Nga dita e paraqitjes së kërkesës deri në ditën miratimit të aktvendimit të guvernatorit, nuk mund të kalojnë më tepër se 90 ditë.

Nëse në afatin nga paragrafi 1 të këtij neni guvernatori nuk merr aktvendim, paraqitësi i kërkesës mund të ngritë kontest administrativ në gjyqin kompetent.

Guvernatori i Bankës Popullore e refuzon kërkesën nga neni 7 dhe neni 7-a të këtij ligji, nëse:

1) kërkesa është e pakompletuar;

2) kërkesa përmban të dhëna jo të sakta ose të pavërteta;

3) shoqëria tregtare nuk i plotëson kushtet nga neni 6, kurse banka nuk u plotëson kushtet nga neni 7-a të këtij ligji;

4) procedurat për punë nuk janë në pajtim me vendimin nga neni 8 paragrafi 1 i këtij ligji ose

5) në procedurën për vlerësimin dhe kontrollin e dokumentacionit, informatave dhe të dhënave, konfirmon se të njëjtat nuk janë në pajtim me vendimin nga neni 8 paragrafi 2 i këtij ligji."

Neni 9

Në nenin 10 paragrafi 1 në fjalinë hyrëse pas fjalës: "Leja" vihet presje dhe shtohen fjalët: "përkatësisht pëlqimi", kurse fjalët : "paragrafi 2" zëvendësohen me fjalët: "paragrafi 1".

Pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

"Dhënisi i shërbimit për transferimin e shpejtë të parave, është i obliguar që të fillojë me punë në afat prej 30 ditësh nga dita e marrjes së lejes përkatësisht pëlqimin për kryerjen e shërbimit për transferimin e shpejtë të parave."

Neni 10

Neni 11 ndryshon si vijon:

"Dhënësi i shërbimit për transferimin e shpejtë të parave, është i obliguar që në Bankën Popullore të paraqesë kërkesë për marrjen e pëlqimit paraprak për çdo ndryshim në dokumentacionin, informatat dhe të dhënat nga neni 7 pikat 1, 2, 3, 4, 7, 8 dhe 10 dhe neni 7a paragrafi 2 pikat 1, 2, 4 dhe 5 të këtij ligji, në bazë të të cilëve është lëshuar leja përkatësisht pëlqimi, për kryerjen e shërbimeve për transferimin e shpejtë të parave. Me kërkesën dorëzohen edhe dokumentet, informatat dhe të dhënat përkatëse.

Gjatë vendimmarrjes sipas kërkesës nga paragrafi 1 i këtij neni, në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat nga neni 8 dhe neni 9 të këtij ligji."

Neni 11

Në nenin 12 paragrafi 1, pas fjalës: "shoqëria" vihet presje dhe shtohen fjalët: "përveç bankës,".

Në pikën 1 numrat: "1 deri 5" zëvendësohet me numrat: "1, 2, 3, 7, 9 dhe 10".

Pas pikës 2 shtohet pika e re 3, si vijon:

"3. të ketë autorizim për punë nga ofruesi i shërbimit për transferimin e shpejtë të parave, nëpërmjet llogarisë së veçantë nga neni 18 paragrafi 1 i këtij ligji."

Pikat 3 dhe 4, bëhen pika 4 dhe 5.

Neni 12

Në nenin 14 paragrafi 1 ndryshon, si vijon:

"Marrëveshja ndërmjet ofruesit të shërbimit për transferimin e shpejtë të parave dhe subagjentit, detyrimisht i përmban të dhënat nga neni 7 pikat 3, 4 dhe 7 dhe neni 7a paragrafi 2 pika 5 të këtij ligji dhe autorizimin nga neni 12 paragrafi 2 pika 3 e këtij ligji."

Pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

"Subagjenti është i obliguar që të fillojë me punë në afatin prej 15 ditësh nga regjistrimi i subagjentit në Regjistrin nga neni 15 i këtij ligji."

Në paragrafin 2 që bëhet paragraf 3 numrat: "1, 2 dhe 4" zëvendësohen me numrat: "1, 2, 3 dhe 5".

Paragrafi 3 bëhet paragraf 4.

Neni 13

Në nenin 16 pas fjalëve: "pika 2" shtohen fjalët: "përkatësisht pëlqimin nga neni 7a paragrafi 2 pika 5".

Neni 14

Në nenin 18 paragrafi 1 ndryshon, si vijon:

"Pagesat në bazë të transferimit të shpejtë të parave, ofruesi i shërbimit për transferimin e shpejtë të parave është i obliguar që t'i kryejë përmes llogarive të veçanta të hapura në bankat e vendit, të autorizuar për qarkullim e pagesës jashtë vendit".

Pas paragrafit 2 shtohen dy paragrafë të rinj 3 dhe 4 si vijojnë:

"Subagjentët janë të obliguar që pagesat në bazë të transferimit të shpejtë të parave t'i kryejnë nëpërmjet llogarive nga paragrafi 1 i këtij neni.

Dispozitat nga paragrafi 1 i këtij neni nuk kanë të bëjnë me bankat të cilat nga Banka Popullore kanë marrë pëlqim për kryerjen e qarkullimit e pagesës jashtë vendit."

Neni 15

Në nenin 21 paragrafi 3 ndryshon, si vijon:

"Dhënësi i shërbimit për transferimin e shpejtë të parave, përveç bankës e cila nga Banka Popullore ka marrë pëlqim për kryerjen e qarkullimit të pagesës jashtë vendit dhe subagjentit, janë të obliguar që të mbajnë evidencë unike për çdo transakcion për transferimin e shpejtë të parave."

Neni 16

Në nenin 23 paragrafi 1 pika 2 numrat: "1, 2 dhe 4" zëvendësohen me numrat: "1, 2, 3 dhe 4".

Neni 17

Neni 26 ndryshohet si vijon:

"Ofruesi i shërbimeve për transferim të shpejtë të parave dhe subagjenti, është i detyruar t'i mbajë librat e veta tregtare në mënyrë të rregullt dhe të azhurnuar. Kontabiliteti dhe raportet financiare mbahen dhe përpilohen në pajtim me dispozitat për kontabilitet.

Subjektet nga paragrafi 1 i këtij neni janë të obliguara të mbajnë evidencë të veçantë për transakcionet në bazë të transferimit të shpejtë të parave.

Ofruesi i shërbimeve për transferim të shpejtë të parave është i detyruar pas marrjes së lejes, të caktojë shoqëri për revizion për çka e informon Bankën Popullore.

Raportet financiare i kontrolojnë dhe vlerësojnë revizori i autorizuar dhe përgatit raport revizor, në pajtim me dispozitat për revizion.

Ofruesi i shërbimeve për transferim të shpejtë të parave është i detyruar që Bankës Popullore t'i dorëzojë kopje të raportit nga paragrafi 4 i këtij neni, në afat prej 10 ditësh pas miratimit të tij.

Dispozitat e paragrafëve 3, 4 dhe 5 të këtij neni nuk kanë të bëjnë me bankat të cilat nga guvernatori i Bankës Popullore kanë marrë pajtim për dhënien e shërbimeve për transferimin e shpejtë të parave."

Neni 18

Në nenin 28 fjalët: " subagjentët i" zëvendësohen me fjalët: "sipas nevojës së subagjentit".

Neni 19

Në nenin 33 në alinenë 4 pas fjalës "leja" vihet presje dhe shtohen fjalët: "përkatësisht pajtueshmëria".

Neni 20

Pas nenit 33 shtohet neni i ri 33-a, si vijon:

"Neni 33-a

"Guvernatori i Bankës Popullore me aktvendim e anulon lejen, përkatësisht pajtueshmërinë për dhënien e shërbimeve për transferim të shpejtë të parave, nëse vërteton se ofruesi i shërbimeve për transferim të shpejtë të parave:

1) nuk ka filluar me punë në afatin nga neni 10 paragrafi 2 i këtij ligji;

2) më gjatë se 3 muaj nuk kryen shërbime për transferim të shpejtë të parave;

3) leja për kryerjen e shërbimeve për transferim të shpejtë të parave është e fituar në bazë të dokumenteve, të dhënave dhe informacioneve të pavërteta dhe të rrejshme;

4) (ka pushuar t'i) tashmë nuk i plotëson kushtet për kryerjen e shërbimeve për transferim të shpejtë të parave të përcaktuara me këtë ligj dhe vendimet e Bankës Popullore të sjella në bazë të këtij ligji;

5) nuk i respekton ose vepron në kundërshtim me dispozitat nga ky apo ligj tjetër dhe dispozitat e sjella në bazë të këtij ligji;

6) e ndalon realizimin e mbikëqyrjes nga ana e Bankës Popullore;

7) ka lidhur marrëveshje me subagjentin i cili nuk i plotëson kushtet dhe nuk i posedon dokumentet nga neni 12 i këtij ligji që të kryej shërbime si subagjent."

Neni 21

Neni 34 ndryshohet, si vijon:

"Në procedurën e sjelljes së aktvendimeve në pajtueshmëri me dispozitat e këtij ligji, në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat nga Ligji për procedurë të përgjithshme administrative, nëse ndryshe nuk është e përcaktuar me këtë ligj.

Kundër aktvendimeve të guvernatorit të sjella në bazë të këtij ligji nuk lejohet ankesë dhe të njëjtat janë definitive në procedurën administrative.

Kundër aktvendimeve të guvernatorit të sjella në bazë të këtij ligji, mund të ngrihet kontest administrativ para gjyqit kompetent."

Neni 22

Titulli i nenit 37 "Kundërvajtje" ndryshohet dhe thotë "Sanksione për kundërvajtje".

Neni 23

Neni 37 ndryshohet, si vijon:

"Gjobë në shumë prej 4.000 deri në 5.000 euro me kundërvlere në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje ofruesit të shërbimeve për transferim të shpejtë të parave, i cili ka marrë leje nga guvernatori i Bankës Popullore, në qoftë se:

1) nuk e mban vlerën e mjeteve ose mjetet i shfrytëzon në kundërshtim me nenin 6 pika 8 e këtij ligji;

2) nuk fillon me punë në afat prej 30 ditësh nga marrja e lejes, përkatësisht pëlqimi për kryerjen e shërbimeve për transferim të shpejtë të parave (neni 10 paragrafi 2);

3) nuk parashtrohet kërkesë për marrjen e pëlqimit paraprak ose nuk merr pëlqim për ndryshim, ndërsa ka kryer ndryshim në dokumentacionin, informacionet dhe të dhënat nga neni 7 pikat 1, 2, 3, 4, 7, 8 dhe 10 dhe neni 7-a, paragrafi 2 pikat 1, 2, 4 dhe 5 të këtij ligji (neni 11 paragrafi 1);

4) të lidhë marrëveshje me subagjentin i cili nuk i plotëson kushtet nga neni 12 i këtij ligji (neni 13);

5) në marrëveshjen me subagjentin nuk i thekson të dhënat nga neni 14 paragrafi 1 i këtij ligji;

6) nuk prish marrëveshjen me subagjentin, i cili ka pushuar t'i plotësojë kushtet nga neni 14 paragrafi 4 i këtij ligji;

7) kryen shërbime për transferim të shpejtë të parave në kundërshtim me mënyrën dhe kushtet për kryerjen e transfertës së shpejtë të parave (nenet 16, 17, 18 paragrafi 1, 19, 20, 21 dhe 22);

8) nuk e informon ose e informon jo në kohë të duhur Bankën Popullore dhe nuk ia bashkëngjit marrëveshjen (neni 23);

9) nuk i dorëzon raporte mujore Bankës Popullore (neni 24);

10) nuk mban kontabilitet, evidencë, nuk cakton shoqëri për revizion, nuk zbaton revizion ose nuk dorëzon raporte (neni 26), dhe

11) nuk përgatit dhe nuk zbaton program për ndalimin e larjes së parave dhe nuk vepron në pajtim me dispozitat të cilat e rregullojnë ndalimin e larjes së parave (neni 27).

Gjobë në shumë prej 1.000 deri në 2.000 euro me kundërvlere në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit përgjegjës të ofruesit të shërbimit për transferim të shpejtë të parave."

Neni 24

Në nenin 38 paragrafi 1 në fjalinë hyrëse fjalët: "Me dënim në para prej 250.000 deri në 300.000 denarë, do të dënohet për kundërvajtje", zëvendësohen me fjalët: "Gjobë në shumë prej 4.000 deri në 5.000 euro me kundërvlere në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje".

Pika 1 ndryshohet si vijon:

"1) nuk fillon me punë në afat prej 15 ditësh nga regjistrimi në Regjistrin nga neni 15 i këtij ligji apo nuk e informon ofruesin e shërbimeve për transferim të shpejtë të parave për çdo ndryshim të kushteve (neni 14 paragrafi 2 dhe 3);

Në pikën 2 në kllapa, pas numrit "17" shtohet numri "18".

Pika 3 ndryshohet, si vijon:

"3) nuk mban kontabilitet, evidencë dhe nuk dorëzon raporte (neni 26) dhe;"

Paragrafi 2 ndryshohet, si vijon:

Gjobë në shumë prej 1.000 deri në 2.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit përgjegjës të subagjentit."

Neni 25

Kërkesat për dhënie e lejeve për kryerjen e shërbimit për transferimin e shpejtë të parave dhe për dhënie e pajtueshmërisë të cilat i janë dorëzuar Bankës Popullore para hyrjes në fuqi të këtij ligji do të procesohen në bazë të dispozitave të këtij ligji.

Neni 26

Ofruesit e shërbimeve për transferimin e shpejtë të parave dhe subagentet të cilët deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji kanë fituar leje për kryerjen e shërbimeve për transferim të shpejtë të parave janë të obliguar ta përshtatin punën e tyre me dispozitat e këtij ligji në afat prej tre muajsh nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Neni 27

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

717.

Врз основа на член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија ("Службен весник на Република Македонија" бр. 59/00, 12/03, 55/05 и 37/06), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 3.04.2007 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ СРЕДСТВА ЗА ПОСТДИПЛОМСКИ СТУДИИ ОД ОБЛАСТА НА ЕУ ВО СТРАНСТВО ЗА 2007/2008 ГОДИНА

Член 1

Со оваа одлука, Владата на Република Македонија доделува средства во висина од 7.400.000,00 денари за финансирање на определен број постдипломски студии од областа на ЕУ во странство за 2007/2008 година во рамките на средствата определени со Буџетот на Република Македонија, за Владата на Република Македонија, раздел – 04009, подпрограма 20 – Секретаријат за европски прашања, расходно konto 464 – разни трансфери.

Член 2

Под постдипломски студии од областа на ЕУ, во смисла на оваа одлука се сметаат постдипломски студии од областа на европското право, економија, политиките на ЕУ и/или мултидисциплинарни студии за ЕУ/ЕИ, при што предност ќе се даде на кандидатите коишто немаат обезбедени финансиски средства за покривање на истите по друг основ и се запишани на специјализирани студии како што се: политика на конкуренција, внатрешен пазар, заедничка земјоделска политика, индустриска политика, регионална политика на ЕУ, интелектуална сопственост, заштита на потрошувачи, информатичко општество, како и некои други конкретни и специјализирани аспекти на законодавството и политиките на ЕУ.

Член 3

Средствата од член 1 од оваа одлука се доделуваат за покривање на трошоците за школарина, сместување, исхрана и патни трошоци до дестинацијата на студирање и назад.

Член 4

Изборот на кандидати за доделување на средствата од член 1 на оваа одлука се врши по пат на јавен конкурс.

Член 5

1. Кандидатот за доделување на средствата од член 1 на оваа одлука треба да ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин на Република Македонија;
- да потврди дека започнал постапка за запишување на постдипломски студии кои траат една академска година (до 12 месеци) на високообразовна институција во странство со соодветна програма на постдипломски студии од областите од член 2 од оваа одлука;
- да поседува универзитетска диплома за завршено соодветно високо образование со висок просек (прецизно) од оценките на студиите;
- одлично да го владее англискиот јазик, (познавањето на други јазици од земјите членки на ЕУ се смета како предност);
- да има завршено правен или економски факултет или факултет за јавна администрација, за кандидатот за постдипломски студии за областите европско право, економија и политики на ЕУ.

2. Нема да бидат разгледувани пријавите на кандидатите кои:

- веќе се во тек со постдипломски студии од областа на ЕУ во странство;
- се пред завршување на постдипломски студии или штотуку ги завршиле своите постдипломски студии од областа на ЕУ во странство;
- кои веќе завршиле едни постдипломски студии и бараат стипендија за втори постдипломски студии;
- започнале постапка за запишување или се запишале на постдипломски студии од областа на ЕУ во странство, кои траат две години.

Член 6

Кандидатите запишани на постдипломски студии со школарина повисока од 20.000,00 евра, ќе го кофинансираат за износот што е над 20.000,00 евра.

Член 7

Конкурсот за прибирање пријави од заинтересирани кандидати за доделување на средствата од член 1 од оваа одлука го распишува Секретаријатот за европски прашања.

Конкурсот се објавува во дневниот печат во два весника, од кои најмалку во по еден од весниците што се издаваат на македонски јазик и во весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот, во траење од 21 дена од денот на неговото објавување.

Член 8

За спроведување на конкурсот и изборот на кандидатите, Секретаријатот за европски прашања формира Комисија.

Комисијата е составена од претседател и четири члена, од Секретаријатот за европски прашања, Министерството за образование и наука, Министерството за финансии, Генералниот секретаријат и Агенцијата за државни службеници.

За стручно организационите работи на Комисијата се грижи секретарот на Комисијата, кој се определува од редот на вработените во Секретаријатот за европски прашања.

Член 9

Комисијата врши избор од пристигнатите пријави за користење на средствата од член 1 на оваа одлука, согласно принципот за обезбедување на квалитет и стручност на избраните кандидати, водејќи грижа и за соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во Република Македонија.

За извршениот избор на кандидати се известуваат сите кандидати коишто се пријавиле на конкурсот во рок од осум дена од денот на извршениот избор.

Член 10

Секретаријатот за европски прашања ги презема неопходните активности за извршување на плаќањето на доделените средства на избраните кандидати на универзитетите во странство.

Член 11

Заменикот на Претседателот на Владата на Република Македонија задолжен за европски прашања и за координација на странска помош, склучува договор со избраните кандидати, со којшто тие се обврзуваат да работат во органите на државната управа во период од најмалку 3 (три) години од нивното завршување на постдипломските студии. Периодот на задолжително работно ангажирање точно се определува во зависност од висината на доделените средства.

Кандидатите на кои им се доделува износ од 15.000 евра се обврзуваат на работен ангажман од 3 (три) години, а за секој дополнителен износ од 5.000 евра се додава по една година работен ангажман.

Секретаријатот за европски прашања еднаш годишно ќе ја информира Владата на Република Македонија за ангажирањето на избраните кандидати во органите на државната управа по завршувањето на нивните постдипломски студии во странство, согласно склучениот договор.

Член 12

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-1332/1
3 април 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

718.

Врз основа на член 41, став 2 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/01, 5/03 и 58/06), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24.04.2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИСПРАЌАЊЕ НА ЕДИНИЦА НА АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ВЕЖБОВНИ АКТИВНОСТИ ВО РЕПУБЛИКА ГЕРМАНИЈА

1. За учество во НАТО/ПЗМ вежбата „Здружени напори 2007“ (во натамошниот текст: Вежбата), која ќе се одржи во Баумхолдер – Република Германија, во периодот од 24.04.2007 до 12.05.2007 година, се испраќа единица во состав од 15 (петнаесет) припадници на постојаниот состав на Армијата на Република Македонија, со средства и опрема потребни за учество во изведувањето на Вежбата.

2. Финансиските трошоци за реализација на Вежбата ги обезбедува Амбасадата на Соединетите Американски Држави во Република Македонија.

3. Подготовките и организацијата на учесниците во Вежбата ќе ги изврши Министерството за одбрана.

4. По завршувањето на Вежбата, Министерството за одбрана поднесува извештај пред Владата на Република Македонија.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-2395/1
24 април 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

719.

Врз основа на член 43 став 2 и член 44 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/2000, 49/2003 и 113/2005) и член 6 од Законот за основање на Факултет за администрација и менаџмент на информациски системи во состав на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола („Службен весник на Република Македонија“ бр. 51/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 април 2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ НА МАТИЧНАТА КОМИСИЈА ЗА ВРШЕЊЕ НА ПОДГОТОВКИТЕ ЗА ПОЧЕТОК СО РАБОТА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА АДМИНИСТРАЦИЈА И МЕНАЏМЕНТ НА ИН- ФОРМАЦИСКИ СИСТЕМИ ВО СОСТАВ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ – БИТОЛА

1. За членови на Матичната комисија за вршење на подготовките за почеток со работа на Факултетот за администрација и менаџмент на информациски системи во состав на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола се именуваат:

- д-р Пере Аслимовски, професор на Факултетот за туризам и угостителство – Охрид,

- д-р Етем Исени, професор на Државниот универзитет во Тетово,

- д-р Горѓи Јованчевски, професор на Природно-математичкиот факултет – Скопје,

- д-р Виолета Маневска, професор на Техничкиот факултет – Битола,
 - д-р Мирка Радевска, професор на Техничкиот факултет – Битола,
 - м-р Александар Стојков, од Правниот факултет „Јустинијан Први“ – Скопје,
 - д-р Ванчо Чабуковски, професор на Природно-математичкиот факултет – Скопје.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2508/1
 24 април 2007 година
 Скопје

Претседател на Владата
 на Република Македонија,
 м-р **Никола Груевски**, с.р.

720.

Врз основа на член 99 од Законот за јавните набавки („Службен весник на Република Македонија“ бр. 19/2004 и 109/2005), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24 април 2007 година, донесе

РЕШЕНИЕ ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ ПО ЈАВНИ НАБАВКИ НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. Се разрешува Шпреса Фетаи од должноста член на Комисијата за жалби по јавни набавки на Владата на Република Македонија.

2. За член на Комисијата за жалби по јавни набавки на Владата на Република Македонија се именува Илбер Мирта.

3. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2505/1
 24 април 2007 година
 Скопје

Претседател на Владата
 на Република Македонија,
 м-р **Никола Груевски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

721.

Врз основа на член 137-в став 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на РМ“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/2005, 65/2006 и 5/2007), министерот за здравство во согласност со министерот за финансии, донесоа

ПРАВИЛНИК ЗА СОДРЖИНАТА НА ПРОГРАМАТА И НАЧИНОТ НА ПОЛАГАЊЕТО НА ИСПИТОТ ЗА ДИРЕКТОР НА ЈАВНА ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА И ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОБРАЗЕЦОТ НА УВЕРЕНИЕТО

Член 1

Со овој правилник се пропишува содржината на програмата и начинот на полагањето на испитот за директор на јавна здравствена установа, како и формата и содржината на образецот на уверението.

Содржина на програмата

Член 2

Програмата за полагање на испит за директор содржи:

1. Компаративни здравствени системи и здравствени реформи

2. Организација и менаџмент во здравството

3. Здравствен менаџмент-основни принципи

4. Анализа на однесувањето и здравствениот менаџмент

5. Стратешко планирање и развој на бизнис планови

6. Епидемиолошки методи и принципи во здравствениот менаџмент

7. Здравствен менаџмент и здравствена екологија
8. Здравствен менаџмент и работното место
9. Здравствена економика
10. Финансирање во здравството
11. Јавни набавки
12. Буџетирање и контрактирање
13. Етика во јавното здравство
14. Здравствен статус на населението во Република Македонија.

Начин на полагањето на испитот за директор

Член 3

Испитот за директор се полага пред испитна комисија составена согласно член 137 став 5 од Законот за здравствената заштита.

Членовите на испитната комисија примаат паричен надоместок определен од министерот.

Член 4

Испитот за директор се закажува најмалку 15 дена пред денот на одржувањето на истиот.

Денот на одржување на испит се објавува во средствата за јавно информирање.

Член 5

Пред отпочнување на испитот член на Комисијата го проверува бројот и идентитетот на кандидатите кои се јавиле за полагање на испитот врз основа на документ за лична идентификација.

Член 6

Кандидатите испитот го полагаат писмено.

Писмениот тест содржи 40 прашања.

Секое прашање содржи четири можни одговори.

Одговарањето се врши со означување на еден од понудените одговори.

Член 7

Испитот се полага писмено или електронски на компјутер.

Член 8

Времетраењето на испитот изнесува 60 минути.

Член 9

За време на траењето на испитот не е дозволено кандидатите меѓусебно да се договараат или да ја напуштаат просторијата во која се спроведува испитот.

Ако Комисијата утврди некое од однесувањата од став 1 на овој член ќе го отстрани кандидатот од полагањето на испитот. Во тој случај се смета дека кандидатот не го положил испитот.

Член 10

Ако кандидатот во текот на испитот се откаже од полагањето се смета дека не го положил испитот.

Член 11

Испитот се смета за положен ако кандидатот одговорил точно на 28 од можни 40 прашања.

Успехот на испитот Комисијата го утврдува описно со положил или не положил.

Член 12

Кандидатите се известуваат за резултатите од испитот во рок од три дена од денот на полагањето на испитот.

Член 13

За спроведениот испит се составува записник.

Во записникот се содржани податоци за денот и часот на одржувањето на испитот, за бројот и идентитетот на кандидатите кои учествувале во полагањето на испитот и за резултатите од спроведениот испит.

Записникот го потпишуваат членовите на Комисијата.

Форма и содржина на образецот на уверението**Член 14**

На кандидатот кој го положил испитот му се издава уверение за положен испит за директор.

Уверението од став 1 од овој член се издава во форма и содржина утврдена со пропишан образец кој е составен дел на овој правилник.

Член 15

Уверението за положен испит за директор е со димензии 30X21 цм. на кое е отпечатен грбот на Република Македонија, под кој е испишан текстот: "Република Македонија"; под него "Министерство за здравство", а на десната страна има место за: број, дата и место; под него е испишан текстот: "Врз основа на член --- од Правилникот за содржината на програмата и начинот на полагањето на испитот за директор на јавна здравствена установа и формата и содржината на образецот на уверението ("Службен весник на РМ", бр.) Комисијата за полагање на испит за директор го издава следново; под него во средина е испишан текстот:

"УВЕРЕНИЕ", под него има место за впишување на презиме, татково име и име на кандидатот, потоа е испишан текстот " роден/а на ", ден, месец, година и место на раѓање; па следи текстот: "полагаше испит за директор на јавна здравствена установа" со ден, месец и година на полагањето и текстот "пред испитна комисија за полагање на испит за директор и го положи испитот."; долу на десната страна е испишан текстот "Претседател на комисијата", и под тоа има место за потпис на претседателот на комисијата, во средината е отпечатено логото, а долу на левата страна е испишан текстот "Министер за здравство" и под него има место за потпис .

Член 16

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 10-5844/1
19 април 2007 година
Скопје

Министер за финансии,
д-р **Трајко Славески**, с.р.

Министер за здравство,
д-р **Имер Селмани**, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

број, дата и место

Врз основа на член ____ од Правилникот за содржината на програмата и начинот на полагањето на испитот за директор на јавна здравствена установа и формата и содржината на образецот на уверението ("Службен весник на РМ", бр. ____) Комисијата за полагање на испит за директор го издава следново

УВЕРЕНИЕ

(презиме, татково име, име)

роден/а на _____ ВО _____
(ден, месец, година на раѓање) (место на раѓање)

полагаше испит за директор на јавна здравствена установа _____ пред
(ден, месец, година на полагање)

испитна комисија за полагање на испит за директор и го положи испитот

Министер за здравство

Претседател на комисијата

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ**722.**

Врз основа на член 38 став 2 од Законот за буџетите (“Службен весник на Република Македонија” бр. 64/05), министерот за финансии донесе

УПАТСТВО**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА УПАТСТВОТО ЗА НАЧИНОТ НА ЕВИДЕНТИРАЊЕ, РАСПОРЕДУВАЊЕ И ПОВРАТ НА ЈАВНИТЕ ПРИХОДИ**

1. Во Упатството за начинот на евидентирање, распоредување и поврат на јавните приходи (“Службен весник на Република Македонија” бр. 8/06, 42/06, 84/06 и 138/06) во шифрарникот на уплатни сметки за јавни приходи, во делот I. Приходи на Републиката и единиците на локалната самоуправа, во точката 1. Данок на добивка по реден број 8 се додава нова уплатна сметка под реден број 9 која гласи:

9.	840-01146	камата за ненавремено плаќање на задржан данок на приход платен на странски правни лица	
----	-----------	---	--

При плаќањето на јавни приходи на уплатната сметка 840-01146, приходното konto се пополнува зависно од основот на задржаниот данок на приход што се плаќа на странски правни лица.

2. Во точката 2 - Персонален данок на доход, во потточката 2.3 Данок на доход на приходи од самостојна дејност по реден број 3 се додава нова уплатна сметка под реден број 4 која гласи:

4.	840-01515	данок на доход на приходи од занаетчиска дејност според пашално утврден нето приход	711139
----	-----------	---	--------

Во потточката 2.11 Камата за ненавремено плаќање на персонален данок на доход по реден број 1 се додава нова уплатна сметка под реден број 2 која гласи:

2.	840-01599	камата за ненавремено плаќање на персонален данок на доход од занаетчиска дејност	711140
----	-----------	---	--------

3. Во точката 8. Приходи што ги остваруваат организите на управата, правосудните органи и други приходи, во редниот број 29 зборовите “за концесии” се бришат.

По реден број 71 се додава нова уплатна сметка под реден број 72 која гласи:

72.	840-06873	надомест за производство на енергија од фосилни горива	718138
-----	-----------	--	--------

4. Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр.08-16026/1
25 април 2007 година
Скопје

Министер,
д-р **Трајко Славески**, с.р.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**723.**

Врз основа на член 64 став 1 точка 14 од Законот за Народна банка на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр. 3/02, 51/03, 85/03, 40/04, 61/05 и 129/06), Советот на Народна банка на Република Македонија донесе

ОДЛУКА**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ЕДИНСТВЕНАТА ТАРИФА НА НАДОМЕСТОЦИ ЗА УСЛУГИ ШТО ГИ ВРШИ НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

1. Во Одлуката за единствената тарифа на надоместоци за услуги што ги врши Народна банка на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр. 2/05, 22/05, 16/06, 128/06, 138/06 и 25/07), во глава III. “Издавање лиценци, одобренија, согласности и дозволи”, точка 9. “Работи со банки, штедилници и други трговски друштва” потточка 9 23 “Разгледување на барање за издавање одобрение на банките за внесување и изнесување ефективни странски пари во и од Република Македонија” се брише.

2. Во глава V. “Други работи”, точка 20 “Работи на чувар на имот на пензиски фондови”, потточка 20 1 се менува и гласи:

“20 1 Посредување во врска со трансакции со хартии од вредност, депозити и плаќања за друштва кои управуваат со пензиски фондови 0,4% од вкупните уплатени придонеси во претходниот месец”

2. Оваа одлука влегува во сила од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Претседател
на Советот на Народна банка
на Република Македонија
Гувернер,
м-р **Петар Гошев**, с.р.

О. бр. 02-15/IV-2/2007
27 април 2007 година
Скопје

724.

Врз основа на член 42 и член 64 став 1 точка 6 од Законот за Народна банка на Република Македонија („Сл. весник на Република Македонија” бр. 3/02, 51/03, 85/03, 40/04, 61/05 и 129/06) и член 2 од Одлуката за издавање на ковани пари во апоен од 10 и 50 денари (“Службен весник на Република Македонија” бр. 128/06), Советот на Народна банка на Република Македонија донесе

**ОДЛУКА
ЗА ОСНОВНИТЕ БЕЛЕЗИ НА КОВАНИТЕ ПАРИ
ОД 10 И 50 ДЕНАРИ****Член 1**

Со оваа одлука се утврдуваат основните белези на кованиите пари во апоени од 10 и 50 денари, што ги издава Народна банка на Република Македонија.

Член 2

Кованите пари од 10 денари се изработуваат од легура која содржи 70% бакар, 12% никел и 18% цинк.

Кованите пари од 50 денари се изработуваат од легура која содржи 62% бакар, 18% никел и 20% цинк.

Член 3

Кованите пари од 10 денари се изработуваат со пречник од 24,50 мм, дебелина од 2,0 мм и тежина од 6,6 грама.

Кованите пари од 50 денари се изработуваат со пречник од 26,50 мм, дебелина од 2,0 мм и тежина од 7,7 грама.

За секоја поединечна кована пара е дозволено отстапување до 3% над или под тежината утврдена во став 1 и 2 на овој член, а за пречникот е дозволено отстапување до 0,02мм над или под пречникот утврден во став 1 и 2 на овој член.

Рабовите на кованиите пари се мазни.

Член 4

Кованата пара од 10 денари е со следните белези:

а) на предната страна (аверс): во средината со бројки е испишан бројот “10”, а под него полукружно е испишан зборот “ДЕНАРИ”. Во горната половина на парата, полукружно се прикажани шеснаесет зраци во четвороаголна форма. Бројот “10” лежи на зраците.

б) на задната страна (реверс): во средината е гравирен паун - мозаик од Стоби - VI век, детал кој е земен од книжните пари од 10 денари. Околу паунот во кружна форма е испишано "РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА". Во долниот дел полукружно е испишана годината "2007".

Член 5

Кованата пара од 50 денари е со следните белези:

а) на предната страна (аверс): во средината со бројки е испишан бројот "50", а под него полукружно е испишан зборот "ДЕНАРИ". Во горната половина на парата, полукружно се прикажани шеснаесет зраци во четвороаголна форма. Бројот "50" лежи на зраците.

б) на задната страна (реверс): во средината е гравирен ликот на Архангел Гаврил - фреска од црквата Св.Горѓи во Курбиново - XII век, детал кој е земен од книжните пари од 50 денари. Околу ликот во кружна форма е испишано "РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА". Во долниот дел полукружно е испишана годината "2007".

Член 6

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Претседател

на Советот на Народна банка
на Република Македонија
Гувернер,
м-р Петар Гошев, с.р.

О. бр. 02-15/IV-1/2007
27 април 2007 година
Скопје

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

По извршеното проверување на изворниот текст, утврдено е дека во текстот на Правилникот за формата и содржината на годишните, полугодишните, тримесечните и тековните извештаи и резимето на годишните извештаи на акционерските друштва со посебни обврски за известување кои се водат во Регистарот на Комисијата за хартии од вредност објавен во "Службен весник на Република Македонија" бр. 6/2007, направена е техничка грешка, поради што се дава

ИСПРАВКА

НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ГОДИШНИТЕ, ПОЛУГОДИШНИТЕ, ТРИМЕСЕЧНИТЕ И ТЕКОВНИТЕ ИЗВЕШТАИ И РЕЗИМЕТО НА ГОДИШНИТЕ ИЗВЕШТАИ НА АКЦИОНЕРСКИТЕ ДРУШТВА СО ПОСЕБНИ ОБВРСКИ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ КОИ СЕ ВОДАТ ВО РЕГИСТАРОТ НА КОМИСИЈАТА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

Во прилог 1 – Содржина на известувањата на друштвата од групата на финансиски институции во делот на Тримесечно известување во точката 1.1. потточка 3 наместо „добивка пред оданочување“ треба да стои „добивка после оданочување“.

Во точка 3.2. – Правен статус потточка 8 наместо „последниот ден на тримесечјето“ треба да стои „на последниот ден во годината“.

Во точката 3.3. – Податоци за капиталот и промени во капиталот на друштвото потточките 4 и 6 наместо „последниот ден на тримесечјето“ треба да стои „последниот ден во годината“.

Во точката 3.4. – Финансиски податоци и финансиска состојба на друштвото потточките 1 и 2 наместо „во тековното тримесечјето“ треба да стои „во годината“. Во потточката 3 наместо „во предметното тримесечјето“ треба да стои „последниот ден во годината“.

Во точката 3.5. – Деловни активности кои имаат значително влијание врз цената на хартиите од вредност во потточките 3, 4 и 5 наместо „во предметното тримесечие“ треба да стои „во годината“.

Во прилог 2 – Содржина на известувањата на друштвата од групата на финансиски институции во делот на Тримесечно известување во точката 1.1. потточка 3 наместо „добивка пред оданочување“ треба да стои „добивка после оданочување“.

Во точка 3.2. – Правен статус потточка 8 наместо „последниот ден на тримесечјето“ треба да стои „на последниот ден во годината“.

Во точката 3.3. – Податоци за капиталот и промени во капиталот на друштвото потточките 4 и 6 наместо „последниот ден на тримесечјето“ треба да стои „последниот ден во годината“.

Во точката 3.4. – Финансиски податоци и финансиска состојба на друштвото потточките 1 и 2 наместо „во тековното тримесечјето“ треба да стои „во годината“. Во потточката 3 наместо „во предметното тримесечјето“ треба да стои „последниот ден во годината“.

Во точката 3.5. – Деловни активности кои имаат значително влијание врз цената на хартиите од вредност во потточките 3, 4 и 5 наместо „во предметното тримесечие“ треба да стои „во годината“.

Во прилог 3 – Содржина на известувањата на друштвата од групата на останати друштва во делот на Тримесечно известување во точката 1.1. потточка 3 наместо „добивка пред оданочување“ треба да стои „добивка после оданочување“.

Во точка 3.2. – Правен статус потточка 8 наместо „последниот ден на тримесечјето“ треба да стои „на последниот ден во годината“.

Во точката 3.3. – Податоци за капиталот и промени во капиталот на друштвото потточките 4 и 6 наместо „последниот ден на тримесечјето“ треба да стои „последниот ден во годината“.

Во точката 3.4. – Финансиски податоци и финансиска состојба на друштвото потточките 1 и 2 наместо „во тековното тримесечјето“ треба да стои „во годината“. Во потточката 3 наместо „во предметното тримесечјето“ треба да стои „последниот ден во годината“.

Во точката 3.5. – Деловни активности кои имаат значително влијание врз цената на хартиите од вредност во потточките 3, 4 и 5 наместо „во предметното тримесечие“ треба да стои „во годината“.

Бр. 03-1313/1
27 април 2007 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
Претседател,
проф. д-р Весна Пендовска, с.р.

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2007 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

